

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21
สถาบันพระบรมราชชนก

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21
สถาบันพระบรมราชชนก

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO SUPPORT THE
DESIRABLE CHARACTERISTIC OF NURSING STUDENTS IN THE 21ST CENTURY,
PRABOROMARAJCHANOK INSTITUTE

A Dissertation Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Doctor of Philosophy Degree in Educational Administration
June 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

สถาบันพระบรมราชชนก

ของ วราภรณ์ ศรีจันทร์पाल

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิตีมา วรณศรี)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดาวลัย อุ่นทอง)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
ผู้วิจัย:	วราภรณ์ ศรีจันทร์พาล, วิทยานิพนธ์: กศ.ด. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ
คำสำคัญ:	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ, คุณลักษณะที่พึงประสงค์, นักศึกษาพยาบาล ศตวรรษที่ 21, สถาบันพระบรมราชชนก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกโดยมีวิธีการดำเนินวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารงานวิชาการจำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารงานวิชาการจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 และตรวจสอบรูปแบบโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารงานวิชาการ จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บริบทของการบริหารงานวิชาการ หลักการ วัตถุประสงค์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 4) ผลผลิต 5) ผลลัพธ์ และ 6) ข้อมูลป้อนกลับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยรวม พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Title: THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO SUPPORT THE DESIRABLE CHARACTERISTIC OF NURSING STUDENTS IN THE 21ST CENTURY, PRABOROMARAJCHANOK INSTITUTE

Author: Waraporn Srijanpal, Dissertation: Ph.D (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Associate Professor Dr. Sombat Noparak Co–advisor Assistant Professor Dr.Namfon Gunma Assistant Professor Dr.Santi Buranachart

Keywords: Model of Academic Administration, Desirable Characteristic, Praboromarajchanok Institute, Nursing Students The 21st Cenury

ABSTRACT

This purpose of this study was to develop the model of academic administration to promote the desirable characteristics of nursing students in the 21st century Praboromarajchanok Institute. The research consisted of three phases. Phase one: examining the existing conditions and guidelines of academic administrations for enhancing desirable characteristics of nursing students in the 21st century. The sample group consisted of 175 academic administrators. The instrument was the academic management condition assessment form which was a five–level scale. Data were analyzed using means and standard deviations. The guidelines for academic administration data were collected from the group of informants of ten academic administrators. The tool used was a semi–structured interview. Data were analyzed using content analysis. Phase 2: creating a model of academic administration to enhance the desirable characteristics of nursing students in the 21st century. The model was evaluated by an expert panel consisted of nine experts. The tool was a five–level rating scale for assessing the suitability of the academic administration model. The data was analyzed by means and standard deviations. Phase 3: evaluating academic administration model to enhance desirable characteristics of nursing students in the 21st century. The sample group consisted of 123 academic administrators. The instrument used was the feasibility and usefulness assessment of the academic administration model which was a five–level scale. The data was analyzed by means and standard deviations.

The results showed that Academic administration model to enhance desirable characteristics of nursing students in the 21st century Praboromarajchanok Institute consists of six components:1) the context of academic administrations, principles, objectives, and success factors of the model, 2) input factors, 3) academic administration process, 4) products, 5) outcomes, and 6) feedback. The experts had agreed opinions that the model of academic administration was appropriate at the highest level. In addition, assessment of the feasibility and usefulness of the academic management model revealed an high level of the feasibility and the highest level of usefulness.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา และแก้ไขสิ่งที่บกพร่องด้วยความเอาใจใส่ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจัญบาน รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง ดร.พิมพิมล วงศ์ไชยา และ ดร.ศศิธร ชิดนาคีย์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สีปสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวาลี โอภาสนันท์ ดร.นิชดา สารถวัลย์แพศย์ ดร.กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ ดร.ปิ่นนเรศ กาศอุดม และ ดร.อมาวลี อัมพันศิริรัตน์ ที่กรุณาเสียสละเวลาเพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ และชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา ที่ให้ทุนการศึกษาในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณมารดา ผู้ให้กำเนิด ครอบครัวที่ให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา กราบขอบพระคุณ ดร.ธานี กล่อมใจ ผู้อำนวยการวิทยาลัย คณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา และคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกที่ให้การสนับสนุนจนทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาครั้งนี้ และคุณค่าจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารงานวิชาการต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	20
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21.....	113
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา.....	167
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	184
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	195
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	204
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	205

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	207
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	215
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	221
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	226
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	227
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	253
ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	321
บทที่ 5 บทสรุป.....	328
สรุปผลการวิจัย	329
อภิปรายผลการวิจัย	331
ข้อเสนอแนะ.....	342
บรรณานุกรม	344
ภาคผนวก	358
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	359
ภาคผนวก ข รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์	360
ภาคผนวก ค รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม	361
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการ	362
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการ.....	377
ภาคผนวก ฉ ตารางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการ	381

ภาคผนวก ช แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบ..... 382

ภาคผนวก ช แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ.....408

ภาคผนวก ณ ภาพการสนทนากลุ่มและกำหนดการสนทนากลุ่ม 419

ภาคผนวก ณ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก..... 421

ประวัติผู้วิจัย453

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการ	24
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้งานวิชาการ.....	52
ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์.....	150
ตาราง 4 แสดงคุณลักษณะของพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย..	162
ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลและทักษะศตวรรษที่ 21.....	165
ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารงานตามแนวคิดของนักการศึกษา.....	170
ตาราง 7 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	208
ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	222
ตาราง 9 แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารงานวิชาการสถาบันพระบรมราชชนก.....	228
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ภาพรวมรายด้าน.....	229
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านปัจจัยนำเข้า.....	231
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	235

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกด้านผลผลิต.....	243
ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	249
ตาราง 15 แสดงผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	278
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	297
ตาราง 17 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ.....	321
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก.....	323

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก.....	31
ภาพ 2 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	32
ภาพ 3 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	34
ภาพ 4 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	115
ภาพ 5 องค์ประกอบวงจร PDCA.....	177
ภาพ 6 วงจรการบริหารงานคุณภาพ	177
ภาพ 7 หลักการบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ	179
ภาพ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย “รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก”	204
ภาพ 9 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย.....	206
ภาพ 10 (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21	255
ภาพ 11 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21.....	302

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจแบบทุนนิยมข้ามชาติที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมและระบบบริหารจัดการ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จึงต้องการแรงงานที่มีความรู้และทักษะขั้นสูงที่ต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหามีความซับซ้อนและระบบการทำงานเป็นทีม (วิทยากร เชียงกูล, 2559) จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยต่างตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ซึ่งเป็นนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มีการใช้ศักยภาพของมนุษย์เป็นผู้นำ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคการศึกษา 4.0 ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานหรือนวัตกรรม (ไพฑูริย์ ลินลาร์ตัน และคณะ, 2561) นอกจากนี้การศึกษาไทย 4.0 ยังถือเป็นยุคที่เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในสังคมที่มีความซับซ้อนและเป็นพลวัต ซึ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ได้เน้นเนื้อหาหรือสาระความรู้ แต่เน้นการฝึกให้เกิดทักษะ (Skills) ที่จำเป็นและฝึกการเรียนรู้ตลอดชีวิตตั้งนั้นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงกลายเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาแห่งชาติและจัดการศึกษาของสาขาพยาบาลศาสตร์ด้วย (รุ่งนภา จันทรา และอดิญาณ์ ศรีเกษตริน, 2560)

การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ก็เช่นเดียวกับสาขาอื่นในสายวิชาชีพด้านสุขภาพจำเป็นต้องพัฒนาให้ทันต่อบริบททางด้านสุขภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aged Society) ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Chronic Non Communicable Disease) เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางสุขภาพ การเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่หรือหรืออุบัติซ้ำ ภัยพิบัติธรรมชาติ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศจากบริบทของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งพยาบาลเป็นกลุ่มบุคลากรที่สำคัญจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของโลกในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานท่ามกลางกระแสความต้องการของผู้รับบริการ (Turale, 2011)

ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์จำเป็นต้องเปลี่ยนจากเน้นเนื้อหาความรู้มาเป็นประเด็นการเรียนรู้ และพยาบาลต้องสามารถคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และมีความคิดสร้างสรรค์รวมทั้งทักษะการสื่อสาร (วิภาดา คุณาวิกติกุล, 2558) ดังนั้นการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนและมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและรูปแบบการบริหารการศึกษาที่จะพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกแห่งศตวรรษที่ 21

สถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรทางด้านสุขภาพ โดยเฉพาะการผลิตพยาบาลวิชาชีพได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3Rs x 7Cs โดย 3Rs คือ Reading (การอ่าน) (W) Riting (การเขียน) และ (A) Rithmetic (คณิตศาสตร์) ส่วน 7Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) นอกจากนี้องค์การยูเนสโกได้แนะนำว่าผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น 2) ทักษะเพื่อการทำงานซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และ 3) ทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ สอดคล้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นทักษะด้านอาชีพ (Trilling and Fadel, 2009) ดังนั้น สถาบันพระบรมราชชนกจึงต้องวางรากฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถ และทักษะปฏิบัติวิชาชีพเพื่อนำไปปฏิบัติงานในอนาคต

คำว่า “คุณลักษณะ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ ส่วนคำว่า “ลักษณะ” (Characteristic) หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554, สืบออนไลน์) ดังนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงหมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือลักษณะประจำตัวที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสถาบันการศึกษาโดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญของ

บัณฑิตพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน 2) มีความรอบรู้ ในศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ในการปฏิบัติการพยาบาล 3) คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาลที่ทันสมัย 5) มีทักษะการเรียนรู้และ พัฒนานวัตกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 6) มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีภาวะผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ 7) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีมุมมองเชิงบวก มีเหตุผลและแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ทั้งในการปฏิบัติการพยาบาลและสถานการณ์ทั่วไป 8) มีทักษะการคิด วิเคราะห์เชิงตัวเลขและสามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์และสถิติในการพยาบาลได้ อย่างเหมาะสมและ 9) แสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2562; วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี, ม.ป.ป., ลีออนออนไลน์: วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พุทธชินราช, ม.ป.ป., ลีออนออนไลน์) เนื่องจากการศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อ เตรียมคนออกไปทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge Worker) และเป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้ (Learning Person) เพื่อเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผันและคาดไม่ถึง (Disruption) เพราะฉะนั้นคนในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และ การปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555)

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี พบว่า ทักษะศตวรรษที่ 21 โดยรวม ของนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีอยู่ในระดับดี ยกเว้นทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษต่ำกว่า ทักษะด้านอื่นๆ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาและทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับ การศึกษาของ รุ่งนภา จันทรา และอดิญาณ์ ศรีเกษตริน (2560) ศึกษาเกี่ยวกับทักษะ การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมอยู่ในระดับสูงแต่ทักษะรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ รองลงมาตามลำดับ ดังนี้ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาทักษะ ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม และทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และ ภาวะผู้นำ นอกจากนี้ผู้ใช้บัณฑิตในปัจจุบันยังต้องการบัณฑิตพยาบาลที่สามารถปฏิบัติงาน กับทีมสุขภาพในทุกสถานการณ์โดยสามารถบูรณาการกับแนวทางเดิมในการปฏิบัติการ พยาบาลได้ (National Advisory Council of Nurses Education and Practice, 2010)

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า อาจมีปัญหาในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถาบันพระบรมราชชนกให้ก้าวทันและนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนมุมมอง ทิศทาง (Perspectives) การบริหารการศึกษาจากกระบวนทัศน์เดิม (Tradition Paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) การศึกษาพยาบาลต้องประเมินและทบทวนหลักสูตรการศึกษา กลยุทธ์การเรียนการสอน และโปรแกรมที่นำมาใช้เพื่อเตรียมพยาบาลวิชาชีพใหม่อย่างสม่ำเสมอ (Fawaz, Hamdan–Mansour and Tassi, 2018) การเตรียมบุคลากรทางการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นอนาคต ซึ่งตอบสนองความต้องการด้านการดูแลสุขภาพที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยชุดทักษะทางคลินิกขั้นสูงและขอบเขตการปฏิบัติที่กว้างขวาง (Schwendima, et al., 2019, Online) พยาบาลไม่เพียงแต่จะต้องมีทักษะการปฏิบัติ แต่จำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การจัดการศึกษาพยาบาล นับว่ามีความสำคัญมากที่สถาบันการศึกษาและหน่วยบริการจะต้องทำงานร่วมกันท่ามกลางความซับซ้อนของการดูแลสุขภาพเพื่อผลักดันให้วิชาชีพพยาบาลก้าวไปข้างหน้า (Mannino and Cotter, 2016) เนื่องจากบริบทของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยุคปัจจุบันและอนาคต สังคมจึงต้องการพยาบาลที่สามารถวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการติดต่อสื่อสาร และมีความรู้ ผู้สำเร็จการศึกษาจึงต้องได้รับการเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติในศตวรรษที่ 21 โดยการศึกษาต้องมีทั้งภาคทฤษฎีที่เหมาะสม ภาคปฏิบัติในห้องทดลอง และการปฏิบัติในสถานการณ์จริง เพื่อให้เชื่อมโยงกับสภาพการณ์จริงให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิภาดา คุณาวิคติกุล, 2558)

ดังนั้น การวางรากฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการวางระบบการบริหารการศึกษา คุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของภารกิจการบริหารสถาบันการศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างทั้งด้านการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายและเป็นที่ยอมรับว่างานวิชาการมีความสำคัญสูงสุด (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการประเมินผล การบริหารทฤษฎีการสอน การบริหารระบบข้อมูล

และสารสนเทศทางวิชาการ (กมล ภูประเสริฐ, 2544; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545; จิตมา วรณศรี, 2557) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้นมีขอบข่ายของงานต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยกระบวนการบริหารงานวิชาการนั้นประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

- 1) การวางแผนพัฒนา ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดภารกิจ หรือพันธกิจ การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดแผนงานหรือโครงการ
- 2) การนำแผนไปปฏิบัติ ได้แก่ การจัดองค์กร การมอบหมายงาน การควบคุมงาน การติดตามกำกับ การประสานงาน และการนิเทศงาน และ
- 3) การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ การประเมินระหว่าง การดำเนินงาน การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน และการรายงาน ทั้งนี้ควรมีหลักในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันการศึกษาไม่ผูกขาดบุคคลใดหรือกลุ่มใดโดยเฉพาะ 2) การมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบร่วมกันทำงานโดยมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบัน และ 3) ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่จะส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยการสร้างความรู้สึกที่ดี และสร้างศรัทธาต่องาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะทำงานให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี (กมล ภูประเสริฐ, 2545) จากแนวคิดข้างต้นทำให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้บริหารสถาบันการศึกษาต้องเพิ่มการพัฒนางานด้านวิชาการและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของประเทศไทยและของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการบริหารการศึกษายุคการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารจัดการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้กับสังคมและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 พบว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการบริหารที่แตกต่างกัน แต่ทุกสถาบันปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนยังมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Education) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แต่ยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น จากปัญหาสถานการณ์ในปัจจุบัน และแนวโน้มการบริหารจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เนื่องจากผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปรับรูปแบบการบริหารงานวิชาการให้ทันสมัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพยาบาลในอนาคตให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียน

ระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังสำเร็จการศึกษา รวมทั้งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในทักษะศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความเชี่ยวชาญในอาชีพ (Expertise) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งในปัจจุบันและสำหรับการวางแผนในอนาคต เพื่อสร้างบุคลากรด้านสุขภาพที่มีคุณภาพให้กับองค์กร รวมทั้งเพื่อนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกจะมีรูปแบบอย่างไร
3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกจะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ในการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

1.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ 1) แนวคิด ทฤษฎี การบริหารงานวิชาการ 2) แนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 3) หลักการและแนวคิดการบริหารและ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย และนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและแนวทางเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

1.2 ประเด็นที่ศึกษา

สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา

2.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.3.1 ประชากร คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 30 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน หัวหน้าภาควิชา จำนวน 120 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 150 คน รวมทั้งสิ้น 330 คน

2.3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 17 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 17 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 17 คน หัวหน้าภาควิชาจำนวน 66 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้น 181 คนโดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร จำนวน 330 คน เทียบขนาดที่จำนวน 340 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

3. การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา

3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

3.3 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารงานวิชาการเป็นระยะเวลา 3 ปี และ 2) มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน คณบดีสำนักพยาบาลศาสตร์ จำนวน 1 คน รองคณบดีสำนักพยาบาลศาสตร์ฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยเป็นวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 2 แห่ง และสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่ได้สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 3 แห่ง ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ดังนี้ 1) เป็นวิทยาลัยพยาบาลหรือสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้รับการรับรองจากสภา การพยาบาล เป็นระยะเวลา 5 ปี และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่สำเร็จการศึกษาที่มี ผลการสอบข้อขึ้นใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ใน 5 อันดับแรกของ

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และ 10 อันดับแรกของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่ได้สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) เป็นวิทยาลัยพยาบาลหรือสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีผลงานด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยได้เผยแพร่นำเสนอผลงานหรือจัดนิทรรศการในระดับประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ สภาพการบริหารงานวิชาการและแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

3. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาหรือด้านการบริหารจัดการศึกษาและด้านการวิจัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่หรือมีประสบการณ์ในการกำกับดูแลนโยบาย มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลและมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 เป็นผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารวิทยาลัยพยาบาลหรือคณะพยาบาลศาสตร์หรือด้านการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ในด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 30 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน หัวหน้าภาควิชา จำนวน 120 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 21 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 21 คน และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้น 123 คน โดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร จำนวน 180 คน เทียบขนาดที่จำนวน 180 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก หมายถึง โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ

1.1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์ถึง สภาพแวดล้อมของการบริหารงานวิชาการภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรฝ่ายสนับสนุน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน เป็นต้น และ สภาพแวดล้อมภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากร การบริหาร

1.2 หลักการของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เป็นหลักการ เกี่ยวกับการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA การบริหารทาง การอุดมศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม และทฤษฎีระบบ โดยนำไปบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ได้แก่ 1) เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1.4 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรม ราชชนก ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และ 2) องค์การแห่งการเรียนรู้

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ

2.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่มีผู้แทนจากกลุ่มงานต่าง ๆ มีการแบ่งการปฏิบัติงานตาม ความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่มโดยมีระบบและกลไกเป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดความรับผิดชอบของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อย่างชัดเจนและมีการมอบอำนาจการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ

2.2 นโยบายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการ ดำเนินการสำหรับการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารนวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

2.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ หมายถึง แผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการ และมีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน

2.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาและ 6) ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

3.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1) การวางแผน คือ การดำเนินงานเพื่อจัดเตรียมวางแผนงาน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) การปฏิบัติตามแผน คือ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การตรวจสอบ คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์เพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และ 4) การปรับปรุง คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ

3.1.1 การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร 2) ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินผลหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยกระบวนการวิจัย

3.1.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารวิชาการ ได้แก่ 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเน้นเทคนิคการสอนเชิงรุก 3) ตรวจสอบและประเมินผลการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย

3.1.3 การบริหารการนิเทศการสอน หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศโดยนำข้อมูลปัญหา การจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ กำหนด วิธีการนิเทศ ผู้นิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) แบบเป็นกัลยาณมิตร และ รูปแบบออนไลน์ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศการสอน และ 4) พัฒนาและปรับปรุง การนิเทศการสอนโดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

3.1.4 การบริหารการวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) วางแผนการประเมินผลตามสภาพจริง โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน 2) ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงตามวิธีการที่กำหนด 3) ตรวจสอบและประเมินผลของ วิธีการประเมินผลและเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง

3.1.5 การบริหารงานกิจการนักศึกษา หมายถึง การดำเนินงานบริหารงาน กิจการนักศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) วางแผนการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนด้านทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาวางแผนจัดทำโครงการพัฒนา นักศึกษา 2) ดำเนินการตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนด ไว้ 3) ตรวจสอบและประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนานักศึกษา และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนานักศึกษาโดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

3.1.6 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การดำเนินงาน ในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนเพื่อ สรรหาและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี 2) การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การบริหารงานวิชาการ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้งานนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 4) พัฒนาและปรับปรุงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) หมายถึง ผลที่เกิดจากการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการ บริหารนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล 5) ด้านการบริหารงานกิจการ นักศึกษา และ 6) ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาพยาบาลของสถาบันพระบรมราชชนก อันเป็น

คุณลักษณะที่สังคมในศตวรรษที่ 21 ต้องการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

4.2.1 ด้านความรู้ ความสามารถ หมายถึง ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการปฏิบัติงานทางการแพทย์ และการสืบค้น รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบ บริการสุขภาพ สามารถวิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น ใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้น นวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล สื่อสารภาษาไทย และภาษาอังกฤษและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรอบรู้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล

4.2.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มใจด้วยท่าทีเป็น กัลยาณมิตร ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวเคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและ วัฒนธรรมที่แตกต่างตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการแพทย์ หลีกเลี่ยงการแสดง ความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคม ออนไลน์ มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วยความเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และ ดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ และประชาคมโลก

4.2.3 ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ หมายถึง ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทาง การพยาบาล และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และ ให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำข้อมูล หลักฐานเชิงประจักษ์ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานวิชาชีพตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันที่วงที่ สามารถบันทึก ทางทางการแพทย์เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน ทางกฎหมาย เป็นผู้นำ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการ พยาบาลอย่างต่อเนื่องและใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นผู้ประกอบการทางด้าน สุขภาพ

ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตซึ่งเป็นผลในระยะยาวของ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ที่มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะ การเรียนรู้ (Skill) ความสามารถ (Ability) และทักษะศตวรรษที่ 21 ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับ ใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาลและ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล

5.1 ความรอบรู้ หมายถึง ความตระหนักรู้ถึงความรู้ ความเข้าใจ การประเมิน การจัดการ อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการประเมินอย่างเหมาะสม

5.2 ทักษะการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ วิธีการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งด้วยตนเอง หรือจากการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นจนเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

5.3 ความสามารถ หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย จนประสบผลสำเร็จตามขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบที่กำหนด

5.4 ทักษะศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs หมายถึง การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) ส่วน 7Cs หมายถึง ทักษะ ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ความเข้าใจความต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์ (Cross-cultural Understanding) 4) ความร่วมมือการทำงาน เป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) การสื่อสาร สารสนเทศและ รู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) 6) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และ 7) อาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

5.5 ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หมายถึง ผลการสอบผ่านความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ 1) วิชาการผดุงครรภ์ 2) วิชาการ พยาบาลมารดาและทารก 3) วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 4) วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 5) วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ 6) วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ 7) วิชาการ พยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และ 8) วิชากฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบ วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

5.6 ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล หมายถึง ผลการสรุปจำนวนของบัณฑิต พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และการเป็นผู้ประกอบการ

5.7 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล หมายถึง ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า(Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)

2. สถาบันพระบรมราชชนก หมายถึง สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผลิตบุคลากรทางด้านสุขภาพโดยเฉพาะการผลิตพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 30 วิทยาลัย

3. นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

4. ผู้อำนวยการวิทยาลัย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

5. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

6. หัวหน้าภาควิชา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการในภาควิชาต่าง ๆ ได้แก่ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และสูงอายุ ภาควิชาการพยาบาลเด็กและบริหารการพยาบาล ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลชุมชนและจิตเวช

7. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ในด้านการวางแผนการควบคุมคุณภาพ และการติดตามประเมินผล ประกอบด้วย 5 สาขาวิชา ได้แก่ 1) สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2) สาขาการพยาบาลเด็ก 3) สาขาพยาบาลสูติศาสตร์ 4) สาขาการพยาบาลชุมชน และ 5) สาขาการพยาบาลจิตเวช

8. ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องด้านการบริหารงานวิชาการ การวิจัย และการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำไปใช้ใน

การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ได้อย่างเหมาะสม

9. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก ที่มีต่อการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

10. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการนำรูปแบบมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ด้านนโยบาย

1.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพยาบาลให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังสำเร็จการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญในอาชีพให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคมและระบบสุขภาพในยุคศตวรรษที่ 21

1.2 สถาบันการศึกษาด้านการพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายการจัดการศึกษาของชาติได้

1.3 สถาบันพระบรมราชชนก สามารถใช้เป็นแนวทางในการนิเทศช่วยเหลือพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้แก่วิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาของผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางวิชาชีพไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้

2. ด้านวิชาการและการปฏิบัติ

2.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกซึ่งผู้บริหารสถาบันการศึกษาด้านการพยาบาล ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ได้

2.2 ผู้บริหารสถาบันการศึกษา และอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานในสถาบันการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท

2.3 ผู้บริหารสถาบันการศึกษาด้านการพยาบาล สถาบันอื่น ๆ สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานในสถาบันการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเอกสารตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.4 กระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 1.5 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21
 - 2.2 กรอบแนวคิดของทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21
 - 2.3 การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21
 - 2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ของทักษะศตวรรษที่ 21
 - 2.5 แนวคิดและหลักการในการพัฒนาคุณลักษณะนิสิตนักศึกษา
 - 2.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษา
3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา
 - 3.1 หลักการบริหารทางการอุดมศึกษา
 - 3.2 แนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษา
 - 3.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.4 การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA
 - 3.5 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
 - 4.1 ความหมายของรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
 - 4.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 4.3 องค์ประกอบและคุณลักษณะของรูปแบบที่ดี
 - 4.4 การพัฒนาและการตรวจสอบรูปแบบ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและสำคัญของการบริหารสถานศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน การบริหารงานวิชาการมีเป้าหมาย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพลเมืองดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จิตติมา วรณศรี, 2557, หน้า 3)

ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยงานวิชาการเกิดพลวัตและส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ การร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินการ เทคนิคการดำเนินงาน

และปัจจัยทางการบริหารไว้อย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนด

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การดำเนินกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายของหลักสูตรและภารกิจของสถานศึกษา รวมทั้งมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาซึ่งมีความสำคัญ บ่งบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

อำภา บุญช่วย และอุทัย บุญประเสริฐ (2533 และ 2540 อ้างอิงใน ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562, หน้า 57) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา นอกจากนั้นงานวิชาการเป็นงานส่วนใหญ่มากที่สุดของระบบ งานวิชาการจึงเป็นศูนย์กลางของ สถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงาน วิชาการประมาณร้อยละ 35 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้น คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้าหรือเป็นเลิศ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการล่าหลัง หรือไม่เป็นเลิศ สถานศึกษานั้นจะไม่ใช่ที่นิยม ขาดความศรัทธา และมักเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 1) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของ สถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา การจัดการเรียนการสอน และที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ทุกระดับของสถานศึกษา

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 40) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญ ของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้อง ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Smith and others (1961 อ้างอิงใน ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, 2545, หน้า 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารใช้เวลาในการบริหารงานและให้ความสำคัญแก่การบริหารงานต่าง ๆ

ในสถานศึกษา เรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 40 งานบริหารบุคลากรคิดเป็นร้อยละ 20 งานบริหารกิจการนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 20 และงานบริหารการเงิน งานบริหารอาคารสถานที่ งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จากแนวคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการเป็นงานส่วนใหญ่มากที่สุดของระบบจึงเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา และความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องชี้วัดถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา

องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการ

จันทรานี สงวนนาม (2551) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) สิ่งที่ป้อนเข้าหรือข้อมูลนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) และ 3) ผลงานหรือผลผลิต (Output) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ระบบนำมาจากสภาพแวดล้อม ผ่านเส้นแบ่งเขตเข้ามา ตัวป้อนจำแนกได้หลายประเภท ได้แก่ คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) และการบริหารจัดการ (Management) (ทรงพล เจริญคำ, 2562, หน้า 33) โดยมีนักวิชาการได้กำหนดปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 86) ได้กล่าวถึงปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ ทรัพยากรบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) และการบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivation)

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู หลักสูตร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

ทรงพล เจริญคำ (2562, หน้า 332) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน 2) ทรัพยากรการเงิน ได้แก่ งบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา และเงินบริจาค 3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ และ 4) การบริหารจัดการ ได้แก่ สารสนเทศ ความคิดเห็นของครูผู้ปกครอง และรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน

ชุตติมา มาลัย และคณะ (2562) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าในการบริหารการศึกษา ดังนี้ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ นโยบายและแผนกลยุทธ์

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารแบบมีส่วนร่วม การวางแผนติดตามและประเมินผล และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน

ศิริกัญญา แก่นทอง, สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ และสมถวิล วิจิตรวรรณ (2559) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง เข้าใจบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมทางสังคม มีแนวทางในการสรรหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน

ณรงค์กร ชัยวงศ์, กระพัน ศรีงาน และโกวิท วัชรินทรางกูร (2564) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า (Input) ในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับคณะ 2) ด้านสมรรถนะอาจารย์ 3) ด้านคุณลักษณะแรกรับของนักศึกษา 4) ด้านทรัพยากรทางการศึกษา/แหล่งฝึกปฏิบัติงาน และ 5) ด้านการบริหารจัดการองค์กร

จากการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ พบว่า นักวิชาการได้ให้ความสำคัญกับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้มีอิสระและความคล่องตัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 อ้างอิงใน ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562, หน้า 85) โดยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงโครงสร้างองค์กร ดังนี้

Robbins and Coulter (1996 อ้างอิงใน สัมมา รณิธย์, 2556, หน้า 77) ได้แบ่งโครงสร้างองค์การพื้นฐานออกเป็น 4 แบบ ได้แก่ 1) โครงสร้างแบบหน่วยงานหลัก 2) โครงสร้างแบบหน่วยงานหลักและงานที่ปรึกษา 3) โครงสร้างแบบหน้าที่ และ 4) โครงสร้างแบบผสมเฉพาะกิจ (Matrix Organization Structure)

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547 อ้างอิงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2551, หน้า 43-44) ได้แบ่งโครงสร้างองค์การพื้นฐานออกเป็น 5 แบบ ได้แก่ 1) โครงสร้างแบบง่าย 2) องค์การราชการแบบเครื่องจักร 3) องค์การราชการแบบวิชาชีพ (Professional Bureaucracy) 4) องค์การแบบสาขา และ 5) องค์การแบบเฉพาะกิจ

พิกุล โกสิยานันท์ (2554, หน้า 52) ได้กล่าวถึงลักษณะโครงสร้างองค์การ ดังนี้ 1) โครงสร้างองค์การที่เป็นทางการและ 2) โครงสร้างองค์การที่ไม่เป็นทางการ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยพบว่า องค์ประกอบของปัจจัยการบริหารงานวิชาการมีความแตกต่างกันตามสภาพบริบทขององค์กร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการสังเคราะห์

ความถี่เพื่อให้ได้องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับสภาพวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบของ ปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการ	จำนวน เจ้าหน้าที่ บริหาร	จำนวน บุคลากร	งบประมาณ	บุคลากร และคณะ	กรรมการ และคณะ	ภาคี สัมพันธ์	สัมมา ราชพิธี	พิธี โกศล	ความถี่	
										✓
1. ทรัพยากรการบริหาร	✓	✓	✓	✓	✓				5	
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					✓	✓			2	
3. สื่อและแหล่งเรียนรู้/เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทันสมัย		✓			✓				2	
4. บรรยากาศสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้		✓			✓				2	
5. สมรรถนะอาจารย์						✓			1	
6. นโยบายด้านวิชาการ				✓	✓				3	
7. แผนพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการ				✓	✓				3	
8. คุณลักษณะแรกรับของนักศึกษา						✓			1	
9. การบริหารจัดการองค์กร				✓		✓			2	
10. โครงสร้างองค์กร							✓	✓	✓	3

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าการบริหารงานวิชาการจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งแสดงออกมาในรูปความถี่ (Theoretical Framework) จากจำนวนแหล่งข้อมูลทั้งหมด 9 แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกเกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ระดับความถี่ 3 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทรัพยากรการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการ และ 4) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ดังนั้นการบริหารงานวิชาการให้มีอิสระและคล่องตัว จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 อ้างอิงในปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562, หน้า 85) ได้แก่

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

จากความสำคัญของโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของโครงสร้างองค์กร ดังนี้ Hoy and Miskel (2005, pp. 270–279) ได้กล่าวว่า โครงสร้างองค์กร หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานขององค์กรที่แสดงถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ มีลำดับการดำเนินงาน การบังคับบัญชาความสัมพันธ์ของอำนาจและการตัดสินใจ และ Sherwin (1976 อ้างอิงในพิกุล โกสิยานันท์, 2554, หน้า 51) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างองค์กร หมายถึง การกำหนดความสัมพันธ์ที่เป็นทางการระหว่างอำนาจหน้าที่ตามบทบาทความรับผิดชอบ หรือการจัดลำดับกระบวนการ วิธีการใช้ทรัพยากรและการประสานการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการจัดโครงสร้างองค์กร(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 44) ดังนี้

1. มีการกำหนดงาน และผู้รับผิดชอบไว้ชัดเจนที่มุ่ง คือ วัตถุประสงค์ขององค์กรและแผนต่าง ๆ

2. ขจัดความซ้ำซ้อน ล้นเปลืองของงานบางงาน ซึ่งอาจจะมีแทรกอยู่ในหน่วยต่าง ๆ ถ้าจัดใหม่ให้หน่วยเดียวรับผิดชอบ จะลดจำนวนบุคลากรและค่าใช้จ่ายลงไป

3. บุคลากรมีขวัญดีขึ้น เพราะมีความชัดเจนงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ไม่ต้องกล่าวโทษซึ่งกันและกัน ทุกคนจะทราบว่าใครคือเจ้าของหรือเจ้าภาพที่รับผิดชอบ ผู้บังคับบัญชาก็กำกับควบคุมดูแล สั่งการได้สะดวก

4. งานขององค์การที่สำคัญต่อวัตถุประสงค์หลักหรือองค์การธุรกิจ ที่เน้นเป้าหมายกำไร ก็จะทำให้ผู้บริหารระดับสูงทราบว่า ควรจะหาบุคคลที่เหมาะสมมาทำหน้าที่ได้ชัดเจนมากขึ้น

1.1 รูปแบบโครงสร้างองค์การ

มีนักวิชาการหลายท่านได้จัดรูปแบบโครงสร้างองค์การที่เป็นลักษณะโครงสร้างองค์การพื้นฐาน ดังนี้

Robbins and Coulter (1996 อ้างอิงใน สัมมา ธรนิธย์, 2556, หน้า 77) ได้แบ่งโครงสร้างองค์การพื้นฐานออกเป็น 4 แบบ ได้แก่

1. โครงสร้างแบบหน่วยงานหลัก (Line Organization Structure) เป็นโครงสร้างที่มีสายการบังคับบัญชาเพียงสายเดียว และลดหลั่นกันลงไปตามลำดับ การบังคับบัญชาโดยตรงจากผู้บังคับบัญชาเหมาะสมสำหรับหน่วยงานขนาดเล็ก

2. โครงสร้างแบบหน่วยงานหลักและงานที่ปรึกษา (Line and Staff Organization Structure) เป็นโครงสร้างของหน่วยงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นมีลักษณะโครงสร้างที่คล้ายกับหน่วยงานหลัก แต่จะมีหน่วยงานที่ปรึกษาเข้ามาช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้บังคับบัญชา ซึ่งไม่ใช่สายงานในบังคับบัญชาโดยตรง ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติงานให้บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. โครงสร้างแบบหน้าที่เฉพาะงาน (Function Organization Structure) เป็นโครงสร้างที่จัดแบ่งหน่วยงานออกตามลักษณะของงานเฉพาะอย่าง ถือเอางานที่ต้องปฏิบัติหรือหน้าที่เฉพาะเป็นหลักในการจัดรูปองค์การ และมอบหน้าที่ให้เด็ดขาดมีหน่วยที่ปรึกษาซึ่งต่างจากโครงสร้างองค์การแบบงานหลัก และงานที่ปรึกษาตรงที่หน่วยงานที่ปรึกษาแยกออกไปต่างหาก และให้คำปรึกษาแนะนำแต่ละหน่วยงาน การจัดโครงสร้างแบบนี้แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบงานเพียงอย่างเดียวทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเชี่ยวชาญในงาน

4. โครงสร้างแบบผสมเฉพาะกิจ (Matrix Organization Structure) เป็นโครงสร้างที่ผสมผสานโครงสร้างแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกันใช้เมื่อต้องการทักษะและความชำนาญในด้านเทคนิคสูง ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มักเป็นองค์กรเฉพาะ โดยจัดหน่วยงานตามหน้าที่และทีมงานโครงการผู้บริหารโครงการต้องรับผิดชอบในความสำเร็จของโครงการ และมีอำนาจหน้าที่ต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ของโครงการ เมื่อโครงการสำเร็จลงแล้ว สมาชิกทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารจะกลับไปยังหน้าที่งานเดิมของแต่ละบุคคลมักจะใช้ในองค์การขนาดใหญ่

นอกจากนี้องค์การในปัจจุบันมีรูปแบบองค์การใหม่ ๆ ได้แก่

1. โครงสร้างแบบทีมงาน (Team-Based Structure) เป็นองค์การที่ประกอบด้วยทีมงานหรือกลุ่มงานทั้งองค์การไม่มีสายบังคับบัญชา พนักงานจะได้รับมอบอำนาจเต็มที่ มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน

2. โครงสร้างแบบแมทริกซ์ (Matrix Structure) คือ โครงสร้างองค์การที่ระดมบุคลากรจากหลายฝ่ายหลายแผนกมาร่วมทำงานในโครงการพิเศษ ในขณะที่ยังปฏิบัติงานประจำด้วย มีสายการบังคับบัญชา 2 สาย มีผู้บังคับบัญชา 2 คน

3. โครงสร้างแบบโครงการ (Project Structure) คือ โครงสร้างองค์การที่พนักงานทำงานในลักษณะโครงการไปตลอด พนักงานจะไม่สังกัดในฝ่ายหรือแผนกใด เมื่อหมดโครงการที่ปฏิบัติก็เปลี่ยนทำโครงการใหม่ เป็นรูปแบบที่มีความคล่องตัวและยืดหยุ่น สามารถปรับทีมและการปฏิบัติงานให้เหมาะสมตามการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมขององค์กรได้ดี

4. โครงสร้างแบบอิสระในองค์การ (Autonomous Internal Units) ในองค์การขนาดใหญ่สมัยใหม่จะจัดหน่วยงานอิสระแยกความรับผิดชอบในสินค้า ลูกค้า คู่แข่งของหน่วยเอง โดยมีเป้าหมายทำกำไรเอง ไม่ขึ้นกับองค์กรใหญ่ มีความคล่องตัวในการตัดสินใจและการปฏิบัติ มีความยืดหยุ่นไม่ผูกติดกับองค์กรใหญ่

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547 อ้างอิงใน ภาวดี อนันต์นาวิ, 2551, หน้า 43-44) ได้แบ่งโครงสร้างองค์การพื้นฐานออกเป็น 5 แบบ ได้แก่

1. โครงสร้างแบบง่าย (Simple Structure) เป็นโครงสร้างองค์การขนาดเล็กที่ไม่มีฝ่ายงานสนับสนุน การแบ่งงานเป็นแบบหลวม ๆ และไม่มีสายการบังคับบัญชามากนัก ความเป็นทางการค่อนข้างน้อย รวมทั้งมีการวางแผน การฝึกอบรมน้อย การตัดสินใจที่สำคัญขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชา เช่น หน่วยงานของรัฐที่จัดขึ้นใหม่

2. องค์การราชการแบบเครื่องจักร (Machine Bureaucracy) เป็นองค์การที่มีสายการบังคับบัญชาและความรับผิดชอบชัดเจน มีการแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะด้านสูง โดยเฉพาะการแบ่งหน้าที่ของงานหลัก (line) ลักษณะงานเป็นงานประจำฝ่ายวิชาการมีความสำคัญ การควบคุมอาศัยมาตรฐานของการทำงาน มีกฎระเบียบปฏิบัติจำนวนมาก มีการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการ มีขนาดใหญ่และมีการรวมศูนย์การตัดสินใจ เป็นองค์การขนาดใหญ่ จัดตั้งมานาน งานไม่ซับซ้อน สิ่งแวดล้อมคงที่ เช่น องค์การของระบบราชการ กองทัพ เป็นต้น

3. องค์การราชการแบบวิชาชีพ (Professional Bureaucracy) เป็นองค์การที่อาศัยทักษะหรือความชำนาญการที่เป็นมาตรฐาน ส่วนใหญ่มาตรฐานจะถูกกำหนดมาจากภายนอก อำนาจขององค์กรจะขึ้นอยู่กับความรู้ความเชี่ยวชาญ (Expertise) และมีมาตรฐาน

ของทักษะ (Standardization of Skill) และมีการกระจายอำนาจค่อนข้างสูง งานหลักต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ทักษะสูง (Professional) สิ่งแวดล้อมมีลักษณะซับซ้อนแต่คงที่ และเทคโนโลยีต้องอาศัยความรู้ (Knowledge-based) เช่น มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล เป็นต้น

4. องค์การแบบสาขา (Divisionalized Form) เป็นองค์การที่มีการแบ่งหน่วยงานย่อยเรียกว่า สาขา (Division) สาขาเทียบได้ระดับกองหรือระดับฝ่าย มีหน่วยงานหลักทำหน้าที่ด้านการบริหารโดยเฉพาะเรียกว่าสำนักงานใหญ่ (Headquarter) สาขามีการทำงานโดยอิสระ มีมาตรฐานการทำงานของการผลิตเป็นบรรทัดฐานในการทำงาน สำนักงานใหญ่ทำหน้าที่กำหนดเป้าหมายและนโยบายขององค์การ วางแผนกลยุทธ์ วางระบบการเงิน ระบบบัญชี การวิจัย การอนุมัติงบประมาณ และการกำหนดโครงสร้างเงินเดือน โดยผู้บริหารระดับกลางเป็นผู้มีบทบาทในการควบคุม เช่น มหาวิทยาลัยที่มีหลายวิทยาเขต เป็นต้น

5. องค์การแบบเฉพาะกิจ (Adhoceracy) เป็นองค์การแบบสิ่งมีชีวิต อำนาจขึ้นกับผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมที่ช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะให้สูงขึ้น หรืออาจประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหลายสาขามารวมกันทำงานในโครงการที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม การแบ่งงานอาจใช้เกณฑ์การแบ่งตามหน้าที่ (Function) และเกณฑ์การตลาดพร้อมกันในลักษณะโครงสร้างแมทริกซ์ มีการกระจายอำนาจไปทุกระดับ ไม่มีใครผูกขาดอำนาจ ได้แก่ องค์การที่ตั้งขึ้นใหม่ เป็นต้น

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2562ข, หน้า 178-186) ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. การบริหารตามสายของการบังคับบัญชา การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามสายของการบังคับบัญชานี้มีเรียกชื่อกันหลายประเภท บางคนก็เรียกวิธีนี้ว่าเป็นองค์การและการบริหารแนวตั้ง (Vertical Organization) หรือบางทีก็เรียกว่าเป็นการบริหารแบบราชการ (Bureaucratic Model) หรือบางทีก็เรียกกันว่าเป็นการบริหารสายการบังคับบัญชาสายเดียว ลักษณะของการบริหารแบบนี้จะมีผู้ตัดสินใจเพียงคนเดียว สายของการบังคับบัญชาจะรายงานขึ้นไปตามลำดับชั้นลดหลั่นกันไปตามลำดับของหน้าที่และอำนาจการบังคับบัญชา ตำแหน่งในการบังคับบัญชาจึงเป็นเรื่องสำคัญกว่าตำแหน่งทางวิชาการ การเลือกบุคคลเข้าประจำตำแหน่ง คือ เอาการแต่งตั้งมาจากเบื้องสูง คำสั่งทางเบื้องสูง ถือว่าเบ็ดเสร็จและเด็ดขาดไม่มีการโต้แย้ง ความแตกต่างในกลุ่มจะไม่มีมาก ความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มขึ้นอยู่กับหัวหน้างาน รูปแบบนี้เป็นรูปแบบทั่วไปที่องค์การต่าง ๆ ถือปฏิบัติกันอยู่ โดยเฉพาะองค์การของรัฐ เช่น ระบบราชการส่วนในระบบทางการศึกษานั้น การบริหารในลักษณะนี้มักจะยึดถือปฏิบัติกันมากในระบบที่การศึกษาขึ้นอยู่กับระบบราชการเต็มรูปแบบก็คือ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การบริหารในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของไทย ที่การตัดสินใจในนโยบาย ระเบียบปฏิบัติไปจากส่วนกลาง

2. การบริหารแบบประสานงาน การบริหารในลักษณะนี้แตกต่างไปจากแบบแรก หลายประการและมีชื่อเรียกกันหลายประการ ได้แก่ การจัดองค์การและการบริหาร แบบมีส่วนร่วม (Horizontal Organization) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Administration) การบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน (Collegial Model) ลักษณะของการบริหารแบบนี้ คือ เอาการประสานงานเป็นหลักสำคัญ การตัดสินใจใด ๆ เป็นเรื่องของคณะบุคคล แต่ละกลุ่มควรมีตัวแทนเข้าไปในคณะกรรมการที่วางนโยบายและตัดสินใจ สายของการบังคับบัญชาเป็นเรื่องของการร่วมมือมาจากหลาย ๆ สาย และผ่านหลาย ๆ กลุ่ม ก่อนลงมือดำเนินการ ซึ่งรูปแบบของการบริหารในแนวนี้จะเหมาะสมอย่างยิ่งกับสถาบันอุดมศึกษาสอดคล้องกับหลักการของอุดมศึกษาและในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ก็ยังคงมีอยู่ เมื่อรูปแบบของการบริหารเป็นอย่างนี้ ลักษณะของการประสานงานเทคนิคในการดำเนินงานและคุณสมบัติของผู้บริหารก็ควรจะต้องมีความสอดคล้องกับรูปแบบด้วย

3. การบริหารแบบคานอำนาจ รูปแบบของการจัดองค์การบริหารที่พบในสถาบันอุดมศึกษาอีกลักษณะหนึ่ง คือ การบริหารแบบคานอำนาจ (Balance of Power) หรือการบริหารในเชิงของการเมือง (Political Model) ซึ่งเริ่มมีมากขึ้นและได้รับความสนใจมากขึ้นในผู้สนใจของการอุดมศึกษา การดำเนินกิจการนับแต่การวางนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางของสถาบันและการบริหารในรายละเอียดจะต้องดำเนินไปในลักษณะที่แต่ละกลุ่มมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือผลประโยชน์พัวพันกัน ผลประโยชน์ที่พัวพันหรือร่วมกันนั้นจะต้องถูกกำหนดขึ้นด้วยวิธีการเมืองหรือวิธีการต่อรอง (Bargaining Method) ซึ่งลักษณะของการบริหารแบบนี้ถือว่าความแตกต่างหรือความขัดแย้ง (Conflict) ในสถาบันเป็นเรื่องธรรมดาการคัดเลือกตำแหน่งผู้บริหารควรใช้การเลือกตั้ง ผู้ได้รับความนิยมนสูงสุดจะเป็นผู้ได้รับเลือก รูปแบบนี้ถือว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมดา การกำหนดนโยบายเป็นเรื่องใหญ่ ความแตกต่างได้เถียงเป็นเรื่องปกติวิสัย จึงมีบางคนเรียกการบริหารแบบนี้ว่าแบบอนาธิปไตย (Organizing Anarchy) องค์การบริหารแบบนี้ในหลายส่วนเกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา

ทุกรูปแบบต่างก็มีความเหมาะสมในตัวเอง และความเหมาะสมของรูปแบบก็ย่อมมีข้อจำกัดซึ่งแต่ละรูปแบบต่างก็สนับสนุนกันได้ในบางกรณีก็ขัดแย้งกันเองได้ ซึ่งการคัดเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งไว้ตลอดอาจไม่เหมาะสม ควรมีการผสมผสานรูปแบบน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า หรือการตัดสินใจว่ารูปแบบเหมาะสมกว่ารูปแบบใด หรือรูปแบบเหมาะสมที่สุดย่อมขึ้นกับเหตุการณ์ สภาพแวดล้อม เงื่อนไข และความจำเป็นต่าง ๆ

ของสถาบันเป็นหลัก ดังนั้นผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา จึงควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในรูปแบบต่าง ๆ มีความยืดหยุ่น มีความเข้มแข็ง รู้จักที่เลือกรูปแบบเพื่อพาสถาบันให้ก้าวหน้าไปอย่างมีความหมาย ท่ามกลางความแตกต่างในความมุ่งหวังของแต่ละคน

พิบูล โกลิยานันท์ (2554, หน้า 52) ได้กล่าวถึงลักษณะโครงสร้างองค์การ ดังนี้

1. โครงสร้างองค์การที่เป็นทางการ (Formal Structure) เป็นโครงสร้างองค์การที่แบ่งเป็นฝ่ายหรือแผนก กำหนดอำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการทำงานร่วมกันไว้อย่างชัดเจน เป็นโครงสร้างการบริหารที่มองเห็นเป็นแผนภูมิองค์การ (Organization Chart)

2. โครงสร้างองค์การที่ไม่เป็นทางการ (Informal Structure) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์การในการตอบสนองของความต้องการทางสังคมและจิตวิทยาเป็นโครงสร้างที่มีความสำคัญต่อองค์การทางบวกและทางลบ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548, หน้า 171-173) ได้กล่าวถึงโครงสร้างองค์การที่มีประสิทธิผล ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้พนักงานระดับล่างตามสายการบังคับบัญชา เพื่อตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการกระจายอำนาจสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ องค์การที่มีการกระจายอำนาจมากพนักงานจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก เพราะเพิ่มอำนาจความรับผิดชอบในงานทำให้พึงพอใจในงาน พัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงาน คิดค้นนวัตกรรมเพื่อความก้าวหน้าในงานและองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพของผลการปฏิบัติงานและบรรลุประสิทธิผลขององค์การ และมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์การ

2. การทำงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Specialization) หมายถึง การออกแบบโครงสร้างองค์การที่ยึดเกณฑ์ความเชี่ยวชาญเฉพาะหน้าที่ เป็นการแบ่งหน้าที่การทำงานตามความชำนาญและความเชี่ยวชาญตามความถนัดของแต่ละบุคคล เป็นการจัดกลุ่มคนทำงานตามความรู้ ทักษะ และผลผลิตของงาน ตามหน้าที่ของงาน ซึ่งการแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะจะส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การเพราะพนักงานมีความชำนาญในงานที่รับผิดชอบ จึงสามารถใช้ความรู้ ความสามารถ ตามความถนัดของตนเองปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายกิจกรรมที่กำหนด

3. ความเป็นทางการ (Formalization) หมายถึง การกำหนด กฎระเบียบ นโยบาย กระบวนการ มาตรฐานการปฏิบัติ และการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน และใช้ควบคุมพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของพนักงาน สนับสนุนให้พนักงานมีอิสระในการทำงาน

จัดทำเอกสารกำหนดขอบเขตตำแหน่ง หน้าที่ ลำดับการปฏิบัติงานระหว่างส่วนต่าง ๆ การปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขตที่กำหนด ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ แต่ถ้ามีกฎเกณฑ์ และระเบียบต่าง ๆ ในองค์การมาก ทำให้ไม่คล่องตัวในการทำงาน ขาดความยืดหยุ่น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

4. การแบ่งตามขนาดของการควบคุม หมายถึง จำนวนของผู้บังคับบัญชาที่ขึ้นตรงกับผู้บริหารที่ทำให้เกิดการบริหารที่มีประสิทธิภาพ หรือจำนวนผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้บริหาร คือ ถ้าขนาดของการควบคุมแบบกว้างมีจำนวนผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้บริหารแต่ละคนจำนวนมาก ตรงกันข้าม ถ้าขนาดของการควบคุมแบบแคบ มีจำนวนผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้บริหารน้อย พบว่า การควบคุมที่มีลักษณะกว้างส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การสูง

1.2 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของสถาบันการศึกษาสาขาพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล รองผู้อำนวยการวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา, 2562ก) โดยมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก ดังนี้

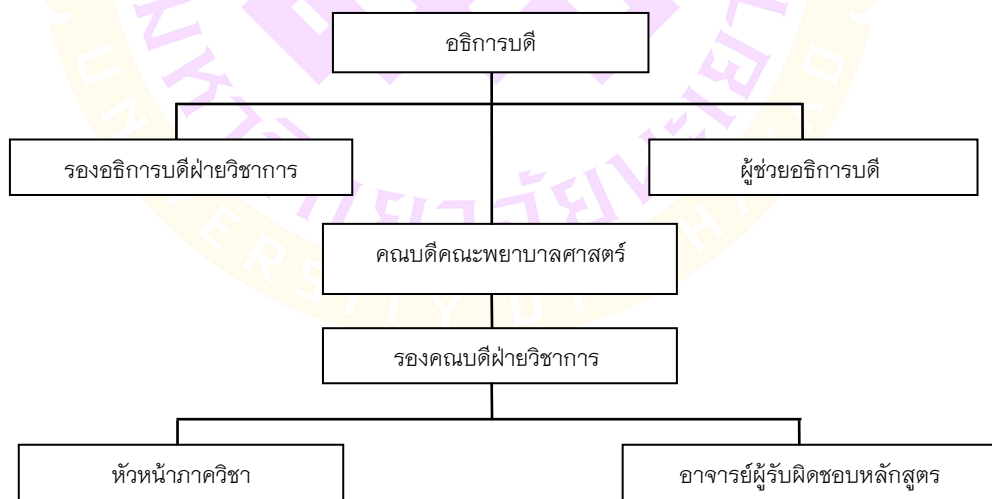

ภาพ 1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

หน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. กำกับดูแลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข สถาบันพระบรมราชชนก และวิทยาลัย
2. นิเทศและติดตามการสอนของคณาจารย์ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งในและนอกสถาบัน
3. กำกับดูแลการวัดและประเมินผลตลอดปีการศึกษา
4. ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตลอดปีการศึกษา
5. พิจารณาภาระงานของอาจารย์ให้เป็นไปตามพันธกิจของวิทยาลัยและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา
6. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะทางวิชาการแก่คณะกรรมการวิทยาลัย คณะกรรมการบริหาร และผู้อำนวยการวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย
7. ติดตามและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเสนอโครงการเปิด-ปิด และปรับปรุงหลักสูตร

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยอธิการบดีมหาวิทยาลัย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, สื่อบนออนไลน์) โดยมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ดังนี้

ภาพ 2 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

หน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทำหน้าที่กำกับและควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลรายวิชาและการสอนของอาจารย์ให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและดำเนินการหลักสูตร ตลอดจนควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร

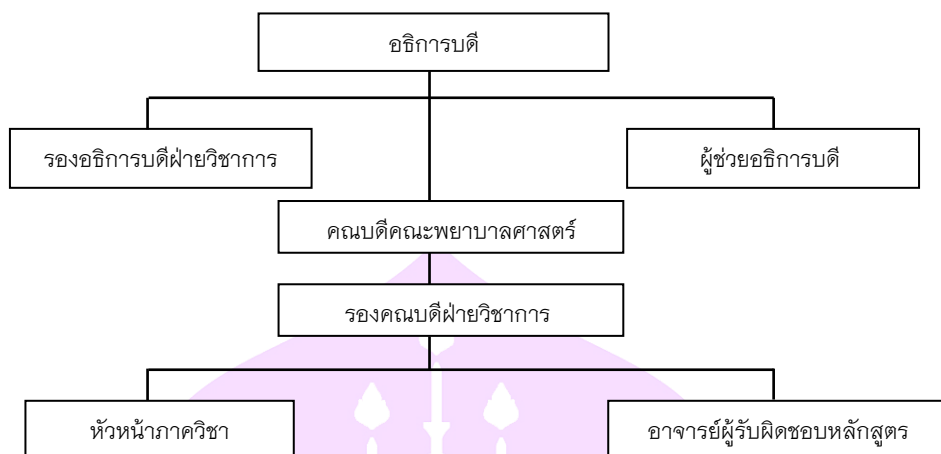
3. แต่งตั้งหัวหน้าวิชาหรืออาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ รวมทั้งการวัดและการประเมินผลให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ของรายวิชาและเสนอผลการจัดการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี

4. แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบและประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอน

5. ดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย และสภาวิชาชีพ โดยกำหนดวิธีการประเมิน และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องได้รับการประเมิน

6. มีการประเมินและทบทวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เทคโนโลยี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย อธิการบดีมหาวิทยาลัย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2563, สื่อบนออนไลน์) โดยมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนี้

ภาพ 3 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทำหน้าที่กำกับและควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลรายวิชาและการสอนของอาจารย์ให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ของหลักสูตร
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและดำเนินการหลักสูตร ตลอดจนควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร
3. แต่งตั้งหัวหน้าวิชาหรืออาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ รวมทั้งการวัดและการประเมินผลให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ของรายวิชาและเสนอผลการจัดการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี
4. แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบและประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอน
5. ดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย และสภาวิชาชีพ โดยกำหนดวิธีการประเมิน และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องได้รับการประเมิน
6. มีการประเมินและทบทวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เทคโนโลยี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต

การจัดโครงสร้างองค์การเพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ดังนั้น การปรับระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาด้านบริหารวิชาการให้มีอิสระและคล่องตัวขึ้น จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 40-41)

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน อย่างกว้างขวาง

สรุป โครงสร้างการบริหารงานวิชาการหมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่มีผู้แทนจากกลุ่มงานต่าง ๆ มีการแบ่งการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่มโดยมีระบบและกลไกเป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดความรับผิดชอบของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจน และมีการมอบอำนาจการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ

2. นโยบายการบริหารงานวิชาการ

นโยบาย (Policies) หมายถึง แนวทางที่กำหนดเพื่อการตัดสินใจ เป็นเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ขององค์การที่ใช้ในการกำหนดทิศทางการทำงานของพนักงานในองค์การ โดยนโยบายเป็นขอบเขตการตัดสินใจที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งแตกต่างกันแต่ระดับ โดยสัมพันธ์กับบทบาทและหน้าที่ในแต่ละระดับ โดยนโยบายการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ดังนี้

นโยบายบริหารงานวิชาการในปีการศึกษา 2561-2562 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา โดยคณะกรรมการบริหารได้กำหนดนโยบายด้านการผลิตบัณฑิต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ครอบคลุมภารกิจด้านการผลิตของวิทยาลัย (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ข) ได้แก่

1. ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต มีความเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาสุขภาพของชุมชนได้อย่างแท้จริง
2. จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมยืดหยุ่น เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยการมีส่วนร่วมของสถาบันหรือชุมชนภายนอก และคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษา
3. สร้างสรรค์ระบบการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีความเป็นเลิศที่มุ่งสร้างผู้เรียนให้เป็นนักปฏิบัติการพยาบาลให้มีความเชี่ยวชาญ และเข้าถึงชุมชน มีการแสวงหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง
4. พัฒนาระบบบริหารการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และสถาบันพระบรมราชชนก มีความพร้อมสมบูรณ์ด้านทรัพยากร สนับสนุนการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้จริง มีทักษะปฏิบัติดี ให้บริการสุขภาพอย่างมืออาชีพ และมีอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน
5. การจัดการศึกษาเน้นการคัดเลือกคนจากชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากชุมชน ในการร่วมจัดสรรทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา และพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่เน้นการเรียนการสอนเพื่อชุมชน
6. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีมาตรฐานทางการศึกษาพยาบาลและนำอัตลักษณ์บัณฑิต “บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” มาเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาเพื่อการปรับหรือพัฒนาหลักสูตร
7. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับหน่วยงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนานักศึกษาด้านความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อความพร้อมในการเข้าสู่อาเซียนและบริการสุขภาพข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
8. จัดกิจกรรมเสริมนอกเหนือจากหลักสูตร เพื่อสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ด้วยเกณฑ์อัตลักษณ์ที่กำหนดไว้
9. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับหน่วยงานภายนอกทั้งในและนอกสถานที่
10. พัฒนาให้วิทยาลัยมีความพร้อม ความสมบูรณ์ด้านการฝึกปฏิบัติการ มีห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานในระดับสากล

นโยบายการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ปีการศึกษา 2563 (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2563) ได้แก่

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีสมรรถนะเชิงวิชาชีพบนพื้นฐานการดูแลด้วยหัวใจ ความเป็นมนุษย์ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีการบูรณาการกับพันธกิจด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเชิงสหสาขาวิชาชีพ (Inter-Professional Education) และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาตามที่วิทยาลัย กำหนด

นโยบายการบริหารงานวิชาการสถาบันพระบรมราชชนก (พระราชบัญญัติสถาบันพระบรมราชชนก พ.ศ. 2562, 5 เมษายน 2562) ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการและทักษะในวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกต่อสังคม และเพื่อให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. จัดการศึกษา วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้ และนำความรู้นั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. พัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพให้มีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ

4. ส่งเสริมให้เกิดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตามความต้องการของชุมชน

5. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมโดยเน้นความร่วมมือกับชุมชน

6. ให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

7. ส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การวิเคราะห์นโยบายการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก โดยนโยบายของสถาบันพระบรมราชชนกในปีการศึกษา 2561-2562 เป็นหลักสูตรที่มีการจัดการศึกษาเน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยการคัดเลือกคนจากชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากชุมชนในการร่วมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อชุมชนในการผลิตบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจ ความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นนโยบายที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นการสร้างคนจากชุมชนเพื่อกลับไป พัฒนาชุมชนของตนเอง สำหรับการกำหนดนโยบายปีการศึกษา 2563 เริ่มเป็นนโยบายเชิงรุก การผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและมุ่งเน้นทักษะศตวรรษที่ 21 มากขึ้น

เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีสมรรถนะเชิงวิชาชีพแต่ยังคงมุ่งเน้นอัตลักษณ์บัณฑิตในการดูแลสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และเพิ่มการพัฒนาจัดการศึกษาด้วยการวิจัย ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้และนำความรู้นั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งมุ่งสู่การเป็นสถาบันการศึกษาที่สามารถแข่งขันในระดับสากลมากขึ้น

สมานจิต ภิรมย์รีน และทักษิภา ชัชวรัตน์ (2560) ได้สรุปแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหาร การเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลง มีแผนปฏิบัติการปรับแต่งสิ่งต่างๆ ให้แตกต่างจากเดิม โดยอาจจะทำอย่างรวดเร็วหรือกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป การบริหารการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงก่อนแล้วจึงกำหนดเป้าหมายและเลือกวิธีที่จะนำมาใช้ในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนเชิงกลยุทธ์แล้วจึงนำไปปฏิบัติตามแผนที่อาศัยความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว องค์กรที่มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง คือ องค์กรที่ขาดศักยภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและการสร้างให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ใช่กระบวนการที่ทำได้ในทันทีทันใด แต่เป็นการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กรให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน

3. การปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งทำงานด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอน และให้บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้เรียน และผู้ปกครอง

4. มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนของครู เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียนส่งเสริมให้ครูผู้เรียนใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งการประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้

5. การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรต้องการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังจะสามารถนำพาองค์กรสู่การเป็นผู้นำได้ ซึ่งการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้แล้วการจัดการความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างความรู้สึกร่วมของคนในองค์กร สร้างความภาคภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้คนในองค์กรทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

6. ต้องจัดสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อชุมชน ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการสอน และการเรียนรู้ด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือยึดหยุ่นภายในโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ควรเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ด้านโลกมากขึ้นและออกแบบทางสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มโอกาสการพัฒนาทักษะการคิด ทักษะชีวิต และทักษะทางอาชีพและเตรียมผู้เรียนสำหรับการทำงานในอนาคต

7. การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย องค์กรที่ทำงานอย่างโดดเด่นจะเป็นองค์กรที่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารไปโดยอัตโนมัติ สำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงานเพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

8. ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความต้องการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไปเป็นโจทย์ให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ประกอบการของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันก็ต้องเรียนรู้ถึงความต้องการของสถานประกอบการที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน การศึกษาต่อ

สรุป นโยบายบริหารงานวิชาการ หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการสำหรับการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

3. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
2. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบแนวทางในการเรียนรู้และสามารถกำหนดบทบาทของตนเองได้ถูกต้อง

ประโยชน์ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ชุมชนและผู้ปกครองมั่นใจว่าสถานศึกษามีแผนและดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุนอย่างเต็มที่
2. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
3. สถานศึกษาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
4. ผู้เรียนแสดงบทบาทในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมตามหลักสูตรและสังคมต้องการ

สาระสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1. ภาพรวมของสถานศึกษา (School Profile) เป็นการนำเสนอข้อมูลโดยสังเขป เพื่อแสดงความเป็นมา สภาพปัจจุบันเป็นการนำเสนอข้อมูลโดยสังเขป และทิศทางในอนาคตของสถานศึกษา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์การศึกษา การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

1.2 ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

1.3 โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา แผนภูมิการบริหาร พร้อมทั้ง บทบาทหน้าที่

1.4 โครงสร้างการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการ และการมีส่วนร่วมของการบริหารจัดการของชุมชน

1.5 มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชน ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นเจตนารมณ์หรือความตั้งใจที่กว้าง ๆ ครอบคลุมทุกภารกิจของสถานศึกษา มุ่งการคิดไปข้างหน้า แสดงถึงความคาดหวังในอนาคต ข้อความวิสัยทัศน์ จะสื่อถึงอุดมการณ์ หลักการ ความเชื่อ และอนาคตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา และชุมชน ข้อความวิสัยทัศน์จะต้องมีความชัดเจน เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การเขียนวิสัยทัศน์ที่ดีให้คำนึงถึงว่าจะสามารถสร้างความศรัทธาและจุดประกายความคิดให้แก่ผู้ปฏิบัติ

2.2 ภารกิจหรือพันธกิจ (Mission) เป็นข้อความที่แสดงเจตนารมณ์และวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์

2.3 เป้าหมายของสถานศึกษา (School Goals) เป็นข้อความที่ระบุผลลัพธ์ปลายทางที่สถานศึกษาจะดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ภารกิจที่กำหนดมีความเป็นไปได้ และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายที่ครอบคลุมต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถานศึกษา เช่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ การตัดองค์กร การพัฒนาวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของชุมชน เป็นต้น เป้าหมายที่กำหนดในระดับนี้เป็นผลลัพธ์ปลายทางที่สถานศึกษาคาดหวังจะบรรลุภายในช่วงเวลาที่กำหนด ลักษณะการเขียนยังเป็นผลลัพธ์กว้าง ๆ

3. แผนปฏิบัติการ เป็นแผนที่กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละปี เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะที่กำหนด แผนปฏิบัติการประกอบด้วย สังเขป รายละเอียดของกิจกรรม หรือขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติ กรอบเวลา งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ โดยรูปแบบการเขียนนิยมใช้ตารางซึ่งช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงตั้งแต่เป้าหมาย ยุทธศาสตร์

มาตรฐาน ที่เป็นจุดเน้นของการพัฒนา วิธีการประเมินผล ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ผู้รับผิดชอบ กรอบเวลา และงบประมาณในแต่ละกิจกรรม

4. การระดมทรัพยากร ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องแสดงให้เห็นถึง แหล่งสนับสนุนงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพ ซึ่งจะต้องบอกจำนวนงบประมาณที่จะต้อง ใช้ในแต่ละปี และแหล่งสถานศึกษาจะสามารถระดมทรัพยากรและสนับสนุนงบประมาณได้

5. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่าย การประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานเครือข่าย และแหล่งวิทยาการภายนอก เพื่อสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อการ ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งควรจะต้องเขียนไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วย

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับบุคคลในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนทราบ

2. สถานศึกษา ศึกษาทบทวน วิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน ปัญหา จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

3. สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา (รวมถึงผู้แทนจากชุมชน) ประชุม วางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน ช่วงเวลาที่กำหนด

4. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผ่านการยอมรับร่วมกันจากคณะกรรมการสถานศึกษา (ซึ่งมีผู้แทนจากชุมชนร่วมด้วย)

5. ประกาศแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากร ทั่วไปทราบ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มิได้กำหนดตายตัวว่าระยะเวลาของแผนจะครอบคลุม ระยะเวลาที่ปี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของสถานศึกษาหรือนโยบายของต้นสังกัดที่จะกำหนด กรอบระยะเวลาได้ตามความเหมาะสมและวิธีการปฏิบัติของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งอาจ จัดทำเป็นแผน 1 ปี หรือแผน 2-3 ปี

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา (2561ข) ได้สรุปแผนพัฒนาคุณภาพและ ปรับปรุงแก้ไข (Improvement Plane) ระดับหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก ปีการศึกษา 2561 ปีงบประมาณ 2562 ดังนี้

การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ ควรพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัย ตลอดจนทำความเข้าใจ

และทบทวนระบบและกลไกของการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาโดยการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ และตัวชี้วัดความสำเร็จ มีความเหมาะสมสามารถเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพและการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุป แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ หมายถึงแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการ และมีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน

4. ทรัพยากรในการบริหารงานวิชาการ

ดอกจันทร์ คำมีรัตน์, บุญทัน ดอกโหล่ง และอิมรอนมะลูสิน (2555, สื่อออนไลน์) กล่าวว่าทรัพยากรในการบริหาร (Resources) ได้แก่ วัสดุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานและความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหาร ประกอบด้วย 4 ประเภท หรือ 4M ได้แก่

1. บุคลากร (Man) มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานให้บุคลากรแต่ละคนต้องผ่านกระบวนการฝึกฝนทักษะความสามารถก่อนเข้างาน จึงจะมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับทักษะที่มีให้แต่ละคน ซึ่งองค์กรควรจะบริหารบนพื้นฐานของเหตุผลและไม่เป็นส่วนตัว โดยการแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน มีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรให้เกิดความเชี่ยวชาญอยู่ตลอดเวลา สร้างคนให้มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมต่อการทำงาน และการเรียนรู้งานใหม่ ๆ เพื่อให้งานมีคุณภาพ เป็นการบริหารคนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารคนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารและกล่าวได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการบริหารที่ผู้บริหารแต่ละคนนำไปใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. งบประมาณ (Money) มีการกำหนดแนวทางการบริหารการใช้จ่ายเงินหรือต้นทุนการผลิตอย่างประหยัดและคุ้มค่า ให้ได้ผลลัพธ์มากกว่าต้นทุนที่กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารการเงินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการ เนื่องจากการบริหารการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเชิงกลยุทธ์โดยคำนึงถึง 1) ลักษณะการดำเนินงาน 2) ลักษณะธุรกิจในอนาคต 3) สภาพแวดล้อม 4) การจัดสรรทรัพยากร และ 5) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นอกจากนั้นการบริหารการเงินอย่างประหยัดและคุ้มค่านั้นมีความสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจที่ต้องการเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) ในเชิงการแข่งขันเป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมวิธีการแข่งขันแก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานต่าง ๆ มุ่งเน้นให้แผนการตลาดการดำเนินงานทั่วไป แผนการด้านทรัพยากรบุคคล แผนการเงิน เป็นต้น

3. วัสดุอุปกรณ์ (Material) โดยการกำหนดแนวทางการใช้งานเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นส่วนสำคัญของการผลิตออกมาให้มีคุณภาพ และผลผลิตได้ในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงกำหนดให้พนักงานทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีโดยมีการฝึกฝนและทำความเข้าใจรวมถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่จะเป็นการดูแลรักษาและป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานได้

4. การจัดการ (Management) มีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานที่ดำเนินถึงปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรโดยทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อหากลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกลยุทธ์การบริหารที่มีความครอบคลุมการจัดการ 4M โดยใช้หลักการควบคุมเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยที่ต้องควบคุมปริมาณงาน ควบคุมคุณภาพงาน ควบคุมเวลาการทำงานของพนักงาน และควบคุมค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาองค์กรให้มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศในด้านการจัดการภายใน ได้แก่ การรักษามาตรฐานการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ การสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในการผลิตให้กับพนักงานและการบริการลูกค้าที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกันด้วย

4.1 ทรัพยากรในการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบัน

พระบรมราชชนก (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2562) ดังนี้

4.1.1 การพัฒนาความรู้และทักษะของอาจารย์

1) พัฒนากลยุทธ์และทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

2) พัฒนาความเชี่ยวชาญการปฏิบัติเฉพาะสาขาทางการพยาบาลให้มีความสอดคล้องและทันสมัยกับความก้าวหน้าทางการแพทย์และการสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง

3) พัฒนาทักษะการเขียนตำรา หนังสือและการวิจัย ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

4) พัฒนาคูณวุฒิให้สูงขึ้น

5) พัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการหรือระบบเทียบเคียง

6) เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ) และสภาวิชาชีพกำหนด

- 7) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 8) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม
- 9) มีการกระตุ้นให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในอาชีพ
- 10) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลัก และเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

4.1.2 การพัฒนาเชิงวิชาชีพแก่บุคลากรสายสนับสนุน

- 1) ประเมินสมรรถนะของบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน
- 2) กำหนดให้บุคลากรเข้าร่วมประชุมหรืออบรม เพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะตำแหน่งตามผลการประเมินสมรรถนะ
- 3) จัดอบรมให้ความรู้ที่ทันสมัยและเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกคน
- 4) สนับสนุนให้มีการจัดความรู้ในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

4.1.3 ด้านงบประมาณ

มีการกำหนดแผนงบประมาณและการคลัง จัดสรรงบประมาณประจำปี มีการคำนวณรายรับจากงบประมาณแผ่นดิน และรายได้จากค่าลงทะเบียนของนักศึกษา ให้เพียงพอต่อการดำเนินการ

4.1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) มีระบบการดำเนินงานของภาควิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ในการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งด้านกายภาพ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) มีการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และนำผลการสำรวจมาพัฒนาปรับปรุง

4.1.5 ด้านการจัดการ

โดยใช้หลักหารจัดหาและใช้ทรัพยากรองค์การ (Robbin, 1990, pp. 2-15)

ดังนี้

1) การทำงานร่วมกันและการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ คือ การผลิต การสนับสนุนการบำรุงรักษา การจัดการ การจัดสรรทรัพยากรต้องเพียงพอต่อความต้องการของแต่ละระบบ เพื่อให้แต่ละระบบดำเนินงานได้เป็นปกติ ผู้บริหารต้องบูรณาการการประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

2) บทบาทด้านนโยบาย ผู้บริหารต้องวางนโยบายการดำเนินงานเป็นแนวทางกว้าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรในการนำไปสู่การบรรลุผลตามเป้าหมาย

3) ระบบการควบคุมขององค์กร เป็นกระบวนการบริหารที่ผู้บริหารใช้ควบคุมกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กรให้เป็นไปตามแผนงาน เป้าหมาย และมาตรฐานที่กำหนดซึ่งทรัพยากรบุคคลเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะในงาน การรักษาและการดำรงรักษาให้คงอยู่ในองค์กร

4) การจัดสรรทรัพยากรต้องมีความยุติธรรม มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ถูกต้องตามความต้องการใช้ ตรงตามความต้องการของบุคคล จัดสรรเพื่อตอบสนองต่อนโยบายขององค์กรและเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของโครงสร้างตามสายการบังคับบัญชา

4.2 ทรัพยากรในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, สื่อบนออนไลน์) ดังนี้

4.2.1 การพัฒนาความรู้และทักษะของอาจารย์

1) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินผลและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนประจำปีตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ รายละเอียดหลักสูตรและรายละเอียดของรายวิชา

2) จัดอบรมเกี่ยวกับทักษะการสอน และการประเมินผลทั้งในห้องเรียน และในคลินิกที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

3) สนับสนุนอาจารย์เข้าร่วมประชุมวิชาการและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

4) สนับสนุนให้ทำวิจัยด้านการเรียนการสอน

5) ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยใช้ผลการประเมินการสอนโดยผู้ร่วมงาน และตามความต้องการของอาจารย์

6) สนับสนุนอาจารย์ในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

7) พัฒนาทักษะการเขียนตำรา หนังสือ สื่อการสอน การวิจัยและตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

8) สนับสนุนการขอตำแหน่งวิชาการหรือระบบเทียบเคียง

9) มีโครงการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice) เพื่อส่งเสริมความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขา

10) สนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์เข้าร่วมประชุมวิชาการด้านการพยาบาลในสาขาที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

11) สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงานและอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับการพยาบาลในสาขาที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

4.2.2 การพัฒนาเชิงวิชาชีพแก่บุคลากรสายสนับสนุน

1) ประเมินสมรรถนะของบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน

2) กำหนดให้บุคลากรเข้าร่วมประชุมหรืออบรม เพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะตำแหน่งตามผลการประเมินสมรรถนะ

3) จัดอบรมให้ความรู้ที่ทันสมัยและเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกคน

4) สนับสนุนให้มีการจัดความรู้ในหน่วยงานและระหว่าง

4.2.3 ด้านงบประมาณ

มีการกำหนดแผนงบประมาณและการคลัง จัดสรรงบประมาณประจำปี มีการคำนวณรายรับจากงบประมาณแผ่นดิน และรายได้จากค่าลงทะเบียนของนักศึกษา ให้เพียงพอต่อการดำเนินการ

4.2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์โดยมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

1) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยความรับผิดชอบของ 7 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ทั้ง 7 ภาควิชา จะร่วมกันบริหารหลักสูตรและรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนตามความเชี่ยวชาญของอาจารย์ มีการรายงานและติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน เสนอต่อที่ประชุมภาควิชา มาที่ประชุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี ซึ่งมีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วม ทุกครั้ง และเสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะพยาบาลศาสตร์ตามลำดับ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือน

2) มีการกำหนดแผนงบประมาณและการคลัง จัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนรวมทั้งการปรับปรุงห้องเรียน สภาพแวดล้อม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามเกณฑ์การรับรอง สถาบันการศึกษาพยาบาลของสภาการพยาบาล และเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษา โดยการประมาณการรายจ่ายต่อนักศึกษา หนึ่งคนต่อปี และมีการคำนวณรายรับจากงบประมาณแผ่นดิน และรายได้จากค่าลงทะเบียน ของนักศึกษาให้เพียงพอต่อการดำเนินการ

3) มีทรัพยากรการเรียนการสอนที่เพียงพอ ได้แก่

3.1) ตำราและหนังสือเกี่ยวกับการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องสมุดของคณะพยาบาลศาสตร์ ห้องสมุดที่หอพัก คณะพยาบาลศาสตร์หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล รวมทั้งหอสมุดของ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา

3.2) วารสารทางการพยาบาลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางการพยาบาลที่ทันสมัยทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

3.4) ห้องสมุดเปิดบริการในวันราชการ ตั้งแต่ เวลา 08.00–17.00 น. และวันเสาร์เวลา 10.00–18.00 น. และหยุดทำการในวันอาทิตย์

3.5) ศูนย์การเรียนรู้ทางการพยาบาล (Learning Resource Center) เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอุปกรณ์ หุ่นจำลอง หุ่นจำลองเสมือนจริง และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัย มีความพร้อมที่จะใช้ฝึกปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลที่กำหนดไว้ในหลักสูตรโดยมีเจ้าหน้าที่ดูแล

3.6) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยมหิดลและ คณะพยาบาลศาสตร์เปิดให้บริการนักศึกษาใช้ได้ทุกวัน

3.7) มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย รวมทั้งจัดระบบ Wireless ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของคณะพยาบาลศาสตร์ และหอพักเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษา

3.8) มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน Online เพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถทบทวนเนื้อหาได้ตามความต้องการ

3.9) มีห้องเรียนพร้อมใสตัทศนุกรรมที่ทันสมัยพร้อมใช้ในการเรียนการสอน

3.10) มีห้องฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลในหอพักโดยให้นักศึกษาได้ร่วมรับผิดชอบการเปิดบริการทุกวัน เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มเติม

3.11) มีแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลในโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐาน ได้รับการรับรองคุณภาพครอบคลุมทุกสาขาทั้งในระดับปฐมภูมิ ทูติยภูมิและตติยภูมิ รวมทั้งแหล่งฝึกในชุมชน สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

4.1) มีการประเมินปริมาณ คุณภาพ และความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ จากอาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรสายสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ ตำรา วารสาร สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งห้องเรียนและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ในการจัดสรรงบประมาณและนำผลมาปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

4.2) มีการสำรวจพัสดุ ครุภัณฑ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนประจำปี และดำเนินการปรับปรุงหรือจัดหาให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการทันสมัยและพร้อมใช้

4.3) มีคณะกรรมการบริหารคณะเป็นผู้พิจารณาการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนตามความต้องการ

5) มีการจัดสรรทุนการศึกษา

6) มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไปต่างประเทศกับสถาบันศึกษา

7) มีการจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่นักศึกษา เช่น หอพัก ห้องพยาบาล

4.2.5 ด้านการจัดการ

โดยใช้หลักการจัดหาและใช้ทรัพยากรองค์การ (Robbin, 1990, pp. 2-15)

ดังนี้

1) การทำงานร่วมกันและการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ คือ การผลิต การสนับสนุน การบำรุงรักษา การจัดการ การจัดสรรทรัพยากรต้องเพียงพอต่อ

ความต้องการของแต่ละระบบ เพื่อให้แต่ละระบบดำเนินงานได้เป็นปกติ ผู้บริหารต้องบูรณาการ การประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

2) บทบาทด้านนโยบาย ผู้บริหารต้องวางนโยบายการดำเนินงาน เป็นแนวทางกว้าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรในการนำไปสู่ การบรรลุผลตามเป้าหมาย

3) ระบบการควบคุมขององค์กร เป็นกระบวนการบริหารที่ผู้บริหาร ใช้ควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กรให้เป็นไปตามแผนงาน เป้าหมาย และมาตรฐาน ที่กำหนดซึ่งทรัพยากรบุคคลเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะในงาน การรักษาและการธำรงรักษา ให้คงอยู่ในองค์กร

4) การจัดสรรทรัพยากรต้องมีความยุติธรรม มีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ถูกต้องตามความต้องการใช้ ตรงตามความต้องการของบุคคล จัดสรรเพื่อตอบสนอง ต่อนโยบายขององค์กร และเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของโครงสร้างองค์กรตามสาย การบังคับบัญชา

สรุป ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ ด้านบุคคลากร งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักสำคัญของสถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนา สถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยการบริหารวิชาการ ของสถาบันการศึกษาพยาบาล ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

วิทยาลัยพยาบาล สังกัด สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข กำหนดคู่มือ บริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบ่งขอบข่ายงาน บริหารวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียน การสอน 3) ด้านนิเทศการสอน 4) ด้านวัดและประเมินผล และ 5) ด้านกิจการนักศึกษา (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2562ก)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กำหนดคู่มือบริหารหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบ่งขอบข่ายของงานบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านนิเทศการสอน

4) ด้านวัดและประเมินผล และ 5) ด้านกิจการนักศึกษา (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, ลีออนไลน์)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนดคู่มือบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบ่งขอบข่ายของงานบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศการสอน 4) ด้านวัดและประเมินผล และ 5) ด้านกิจการนักศึกษา (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2561)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำหนดคู่มือบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 แบ่งขอบข่ายของงานบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศการสอน 4) ด้านวัดและประเมินผล และ 5) ด้านกิจการนักศึกษา (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557, ลีออนไลน์)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดคู่มือบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 แบ่งขอบข่ายของงานบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศการสอน 4) ด้านวัดและประเมินผล และ 5) ด้านกิจการนักศึกษา (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2559, ลีออนไลน์)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 3-4) ได้เสนอ ขอบข่ายของงานวิชาการ ประกอบด้วย ดังนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2) การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ 3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน และ 4) การวัดและประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 9-16) ได้เสนอ ขอบข่ายของงานวิชาการ ประกอบด้วย งานดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การบริหารการเรียนการสอน 3) การบริหารการประเมินผล การเรียน 4) การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพ 5) การบริหารการวิจัยและพัฒนา 6) การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ 7) การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ และ 8) การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนของ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยพบว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการมีความแตกต่างกัน ตามสภาพบริบทขององค์กร ผู้วิจัยจึงทำการสังเคราะห์ความถี่เพื่อให้ได้ขอบข่ายที่เหมาะสม กับสภาพวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ

ขอบข่ายของงานวิชาการ	สถาบันพระบรมราชชนก	มหาวิทยาลัยมหิดล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	กมล ภูประเสริฐ	ปรีชากรณังคทองไตรโรจน์	ความถี่
งานหลักสูตร	√	√	√	√	√	√	√	7
งานการจัดเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	7
งานนิเทศการสอน	√	√	√	√	√	√	√	7
งานวัดและประเมินผล	√	√	√	√	√	√	√	7
งานกิจการนักศึกษา	√	√	√	√	√			5
การวางแผนงานวิชาการ							√	1
งานแหล่งการเรียนรู้สื่อ							√	1
งานประกันคุณภาพการศึกษา							√	1
การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้						√		1
การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพ						√		1
การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น						√		1
การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ						√		1
การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา						√		1
การจัดห้องสมุด							√	1

จากตาราง 2 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ จากเอกสาร แนวคิด งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในส่วฉบับวิจัยการบริหารงานวิชาการ ซึ่งแสดงออกมาในรูปความถี่ (Theoretical Framework) จากจำนวนแหล่งข้อมูลทั้งหมด 7 แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกเกณฑ์ความถี่ ตั้งแต่ระดับความถี่ 7 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนั้นสรุปได้ว่า ขอบข่ายของ งานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศการสอน 4) ด้านวัดและประเมินผลและ 5) ด้านกิจการนักศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร

ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

ชาอุทัย อาจินสมาจาร (2558, หน้า 1-2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึง แผนของการเรียนรู้หรือโปรแกรมของรายวิชาของการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงเป้าหมาย จุดประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ ทรัพยากร และวิธีการของการประเมินในประสบการณ์เรียนรู้ทั้งหลายที่ได้วางแผนไว้กับนักเรียน ทั้งในและนอกโรงเรียน และในชุมชน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 113) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึง แผนหรือข้อกำหนดอย่างเป็นระบบที่แสดงออกถึงจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และประมวลประสบการณ์ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ และคุณลักษณะ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

1.1 ความสำคัญของหลักสูตร

จิตติมา วรณศรี (2557, หน้า 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้เรียน หลักสูตรเป็นแผนดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะใช้เพื่อหล่อหลอม กล่อมเกลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญอกงามทั้งด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคม เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข เป็นพลเมืองดีของสังคม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ

2. ความสำคัญต่อครู หลักสูตรจะทำให้ครูรับรู้และเข้าใจตรงกันถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ช่วยเหลือครูสามารถวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาทั้งด้านเนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการวัดและประเมินผล การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษา หลักสูตรเป็นเสมือนพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนหลักที่จะช่วยให้ทราบจุดมุ่งหมายและความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อผู้เรียนเป็นอย่างไร ผู้เรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาจะมีลักษณะอย่างไรและสถานศึกษามีแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาอย่างไร

4. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง หลักสูตรจะช่วยให้ผู้ปกครองรับทราบถึง จุดมุ่งหมายและความคาดหวังว่า เมื่อจบการศึกษาบุตรหลานจะมีลักษณะ มีคุณสมบัติ เป็นอย่างไรบ้าง สถานศึกษามีแนวทางจะพัฒนาผู้เรียนอย่างไร เพื่อประกอบการตัดสินใจ ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

จิตติมา วรรัตนศรี (2557, หน้า 31) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย เป็นผลลัพธ์หรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน หลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยจุดมุ่งหมายเป็นสิ่งแสดงถึงทิศทางและ เป้าหมายในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่ส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงสู่การกำหนด เนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อผู้เรียน แนวทางการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ ตลอดจนวิธีการ ประเมินผล

2. เนื้อหา เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพของผู้เรียน โดยพิจารณา คัดเลือกเนื้อหาสาระสำคัญ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สถานศึกษา แล้วจัดระบบเรียบเรียงเนื้อหาสาระให้มีความหมายกับผู้เรียนตามพัฒนาการ

3. การจัดกิจกรรม เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับแนวทางวิธีการจัดการกิจกรรม การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมาย และมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่กำหนด ดังนั้น การกำหนดกิจกรรมหรือประสบการณ์ ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนจึงต้องมีความสอดคล้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร

4. การประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและเครื่องมือ ในการตรวจสอบและตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า หลังการใช้หลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

หลักสูตรที่จะสามารถเป็นแผนและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ ในเบื้องต้นควรมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 4 ประการ ทั้งจุดมุ่งหมายหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตาม จุดมุ่งหมายหลักสูตร และการประเมินผลเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรและนำไปสู่ การพัฒนาหลักสูตรต่อไป

สังต์ อุทรานันท์ (2532 อ้างอิงใน (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562, หน้า 117-119) ได้แบ่งรูปแบบของหลักสูตรตามแนวทางในการออกแบบหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหาวิชา (Subject-Matter-Curriculum) เป็นรูปแบบที่เก่าแก่ที่สุดซึ่งใช้ในการสอนศาสนาอาจเรียกชื่อหนึ่งว่าเป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสอนของครูที่ใช้วิธีการบรรยาย ปรัชญา การศึกษาแนวนี้จะยึดปรัชญาสารัตถนิยม (Essentialism) และสัจวิทยานิยม (Perennialism)

2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (Broad-Field-Curriculum) เป็นหลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาวิชาไว้กว้าง ๆ โดยนำความรู้ในกลุ่มวิชามาผสมผสานกันเข้าเป็นหมวดวิชาเดียวกัน เช่น หมวดสังคมศึกษา รวมวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรมเข้าด้วยกัน หมวดวิทยาศาสตร์ รวมวิชาเคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์เข้าด้วยกัน โดยการสอนจะเน้นการผสมผสานเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกันมักจะเป็นการสอนแบบหน่วยหรือการสอนแบบบูรณาการ ครูผู้สอนจะต้องได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีมีเอกสารประกอบการเรียนที่สอดคล้องกัน

3. หลักสูตรที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต (Social Process and Life Function) เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยยึดสังคมเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นความคิดตามนักการศึกษา John Dewey โดยยึดหลักปรัชญาพัฒนาการนิยม (Progressivism) จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างและปฏิรูปใหม่ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดระบบการเรียน โดยยึดงานหรือกิจกรรมเป็นหลัก ครูเป็นเพียงผู้เสนอแนะแนวทางเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

4. หลักสูตรแบบแกนกลาง (The Core Curriculum) หลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อนำไปพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดยกำหนดให้มีวิชาแกนซึ่งทุกคนจำเป็นต้องเรียน เช่น วิชาด้านภาษา และวิชาสังคมศึกษา และมีสัดส่วนของวิชาตามความต้องการของผู้เรียน

5. หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The Activity and Experience Curriculum) การจัดหลักสูตรนี้ยึดหลักการที่ว่าผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่คำนึงถึงประสบการณ์ที่มีประโยชน์และมีการวางแผนร่วมกัน การทำกิจกรรมเน้นการแก้ปัญหาโดยยึดหลักปรัชญาการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม (Progressivism) นั่นคือผู้เรียนจะต้องรู้จักวิธีการแก้ปัญหาลงมือกระทำวางแผนด้วยตนเองเป็นการเรียนโดยการกระทำ (Learning by Doing)

6. หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์ในการเรียนจากหลาย ๆ สาขาวิชามาจัดเข้าเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ ซึ่งจะช่วยให้

ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตและต่อพัฒนาการของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้เน้นที่ตัวผู้เรียนและปัญหาทางสังคมเป็นหลัก

7. หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Correlate Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กันในหมวดวิชา นั่นคือ แทนที่ครูผู้สอนแต่ละวิชาจะต่างคนต่างสอนก็นำวิชา มาคิดร่วมกันวางแผนร่วมกันว่าจะจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใดจึงจะก่อประโยชน์และ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

8. หลักสูตรแบบเอกัตบุคคล (Individualized Curriculum) เป็นหลักสูตรที่จัด ขึ้นเพื่อสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน การจัดหลักสูตรแบบนี้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ และอัตราความเร็วของแต่ละคนมีโอกาสเลือกได้มาก ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบ โดยยึดหลักปรัชญาสภาวะนิยม (Existentialism)

9. หลักสูตรแบบส่วนบุคคล (Personalized Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ครู และนักเรียนวางแผนร่วมกันตามความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน เรียกว่า “สัญญา การเรียน” เพื่อส่งเสริมและดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ทำให้เกิด ความยุติธรรมทางการศึกษามากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน มีทางเลือก กิจกรรมการเรียนหลายด้าน เป็นการศึกษาที่ประกันได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง สอดคล้องกับ ความต้องการความสามารถ ความสนใจของตนเองและชุมชน เป็นการจัดหลักสูตรโดยยึดหลัก ปรัชญาสภาวะนิยม (Existentialism)

สรุป งานด้านหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในด้านการวางแผน ควบคุมคุณภาพ กำกับติดตาม และประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรการบริหารให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุด

2. ด้านการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการลงมือปฏิบัติ และมีเจตคติในทางบวกส่งผลให้ บุคคลเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ประสงค์ โดยมีองค์ประกอบของการจัด การเรียนการสอน ได้แก่จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (จิตติมา วรณศรี, 2557, หน้า 43) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้แต่ละครั้งจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและ

มาตรฐานตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดรายวิชา เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 สารการเรียนรู้ หมายถึง การระบุเนื้อหาสาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็นเนื้อหาย่อยส่วนหนึ่งของเนื้อหาสาระหรือคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ โดยเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้ต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนการเรียนรู้ ก็ต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมในหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้นั้น ต้องมีแนวทาง วิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยต้องคำนึงถึง ดังนี้ (กมล ภูประเสริฐ, 2545, หน้า 44)

1. สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
2. ส่งเสริมความสามารถในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต หรือการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

3. ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนแต่ละคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้ หรือการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

5. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

สรุป การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ ในด้านการออกแบบ การจัดทำแผน การจัดกิจกรรมตามแผน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ด้านนิเทศการสอน

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของงานนิเทศการสอนไว้ ดังนี้

งานนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารหรือผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู (จิตติมา วรณศรี, 2557, หน้า 107)

งานนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545, หน้า 223)

วัตถุประสงค์ของงานนิเทศ ดังนี้(จิตติมา วรณศรี, 2557, หน้า 107)

1. เพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์
2. เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์สามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล
3. เพื่อส่งเสริมอาจารย์ได้เรียนรู้ คิดค้นและพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

4. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
5. เพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาหนักศึกษาในชั้นเรียน
6. เพื่อติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

7. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
8. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมการคิดค้นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

9. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและการพัฒนาวิชาชีพ
10. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาวามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายหลักการนิเทศการสอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545, หน้า 227)

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ

2. ส่งเสริมความเจริญงอกงาม ช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีสอนแบบต่างๆ ช่วยให้ครูพัฒนาความรู้ทางวิชาการ มีประสบการณ์และมีความเชื่อมั่นในการสอน

3. มีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดนโยบาย วางแผนการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

4. เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ผู้นิเทศและครูจึงควรร่วมสร้างบรรยากาศในการนิเทศด้วยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ผู้นิเทศควรให้อิสระแก่ครูได้มีความคิดสร้างสรรค์ตามความสามารถของแต่ละคน

5. ยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ให้การยอมรับและเห็นใจผู้อื่น สร้างความเชื่อถือ ความศรัทธาให้เกิดความร่วมมือและการช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น

6. สร้างขวัญและกำลังใจที่ดี ซึ่งส่งผลให้การทำงานดีตามไปด้วย การทำงานจึงควรเป็นไปด้วยความสมัครใจและตามความสามารถของแต่ละบุคคล

7. ปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน ช่วยปรับปรุงการสอนของครูและช่วยพัฒนาหลักสูตร

สรุป การนิเทศการสอน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อกำกับติดตาม ควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และประเมินผลการสอนของอาจารย์ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรและเป้าหมายของสถาบัน

4. ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อสะท้อนประสิทธิผลการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา ซึ่งการวัดผลเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับการประเมินผล กล่าวคือการวัดผลจะต้องมีเครื่องมือเพื่อใช้วัดพฤติกรรมหรือสิ่งใด ๆ ที่ต้องการวัด ทำให้ได้ผลการวัดซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อประเมินผลโดยตัดสินว่าผ่านหรือไม่ผ่าน หรือจัดอยู่ในระดับใดตามเกณฑ์การประเมิน โดยการวัดและประเมินผลมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (จิตติมา วรรณศรี, 2557, หน้า 78)

1. เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด เพียงพอที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาต่อไปหรือไม่ เพราะเนื้อหาบางเรื่องจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะพื้นฐานบางประการ ซึ่งหากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ ครูจะได้ช่วยปรับพื้นฐานหรือสอนเสริมให้มีความรู้พื้นฐานก่อน

2. เพื่อการวินิจฉัยเป็นการค้นหาจุดบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีปัญหาหรือเรียนอ่อนเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุว่าเพราะเหตุใดผู้เรียนจึงไม่เข้าใจ ไม่เกิดการเรียนรู้หรือไม่บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียน ผู้เรียนมีปัญหาในประเด็นใด เนื้อหาใด เพื่อครูจะได้หาทางช่วยเหลือหรือสอนซ่อมเสริมให้ตรงกับปัญหาของผู้เรียน

3. เพื่อจัดตำแหน่งหรืออันดับ เป็นการนำผลการวัดของผู้เรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับกลุ่ม ช่วยให้สามารถจำแนกหรือจัดอันดับผู้เรียนแต่ละคนตามคะแนนความสามารถว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่ม อยู่ในระดับเก่ง ปานกลางหรืออ่อนเป็นอันดับที่เท่าใดของกลุ่ม

4. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเป็นการวัดเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงไปทางที่ดีขึ้น โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้เรียนในช่วงเวลาที่ต่างกัน เช่น เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนกับหลังเรียน หรือเปรียบเทียบผลการเรียนภาคเรียนที่ 1 กับภาคเรียนที่ 2 ว่ามีพัฒนาการดีขึ้น หรือมีความเจริญงอกงามหรือไม่ อย่างไร

5. เพื่อประเมินค่า เป็นการวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสินหรือสรุปคุณภาพ โดยภาพรวมว่าการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพียงใด หลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ และนำไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

6. เพื่อทำนายหรือพยากรณ์ เป็นการวัดเพื่อนำผลการวัดไปใช้คาดคะเนหรือทำนายเกี่ยวกับการเรียนการศึกษาในอนาคตของผู้เรียน หรือใช้ในการพิจารณาว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติเหมาะสมและสามารถเรียนจนสำเร็จหรือไม่ มักใช้ในการแนะแนวการศึกษาต่อว่าผู้เรียนคนใดควรศึกษาต่อในสาขาใด เช่น แบบทดสอบวัดความถนัด แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา เป็นต้น

7. เพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการวัดผล เป็นการวัดระหว่างการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนหรือไม่ ผู้เรียนคนใดยังไม่เข้าใจ เพื่อครูจะได้นำมาพิจารณาปรับปรุงการจัดการกิจกรรมวิธีสอน หรือสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา และมีความครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชานั้น ๆ โดยทั่วไปการวัดและประเมินผลจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการจำแนกพฤติกรรมของผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถทางสมอง สติปัญญา ซึ่งจำแนกเป็น 6 ระดับ จากลำดับจากง่ายไปสู่ระดับที่ยากซับซ้อน ดังนี้ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2. ด้านจิตพิสัย (Effective Domain) เป็นการจำแนกพฤติกรรมของผู้เรียนทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ คุณธรรม ลักษณะนิสัย ซึ่งจำแนกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ การเรียนรู้หรือ การตั้งใจเรียนรู้ การตอบสนอง การให้คุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการสร้างคุณลักษณะ ส่วนบุคคล

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นการจำแนกพฤติกรรมเกี่ยวกับ ทักษะการเคลื่อนไหว การใช้วัยวะส่วนต่าง ๆ จนปฏิบัติได้คล่องแคล่วและถูกต้อง ซึ่งจำแนกเป็น 7 ระดับ ดังนี้ การรับรู้ การเตรียมความพร้อม การตอบสนองตามการชี้แนะ การสร้างกลไก รูปแบบปฏิบัติ การตอบสนองที่ซับซ้อน การดัดแปลงให้เหมาะสม และการริเริ่มใหม่

สรุป การวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานเพื่อกำหนดวิธีการวัดและ ประเมินผล และการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการตรวจสอบ ประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอน ประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

5. ด้านกิจการนักศึกษา

มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาดังนี้ อรรถวรรณ อุทัยมณีรัตน์ (2551, หน้า 28) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษา หมายถึง งานหรือกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำอย่างเป็นระบบเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้พัฒนา ตนเองทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพอื่น ๆ ให้เต็มตามศักยภาพของตนเอง เพื่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำความรู้ และหลักการทางด้านอุดมศึกษา จากวิชาสังคม และพฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยา จิตวิทยาการศึกษา และสังคมวิทยา มาประยุกต์ใช้ในงานกิจการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปัทมา ปานบุญหอม (2555, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษา มีความพร้อมในการเรียน ด้วยการให้บริการสวัสดิการ ตลอดจนเพื่อให้ นักศึกษาสามารถ พัฒนาตนเองได้ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2539, หน้า 13) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา ในประเทศไทยมี 5 ประการ ได้แก่

1. เพื่อดำเนินกิจกรรมที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เช่น การปฐมนิเทศนักศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น

2. เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการเล่าเรียน โดยการจัดบริการที่สำคัญ เช่น บริการอาหาร บริการแนะแนว บริการอนามัย บริการการศึกษา และบริการจัดหางาน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดและขจัดปัญหาต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา

3. เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา สังคม เอกลักษณ์ อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนการฝึกนักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำและเป็นพลเมืองที่ดี

4. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศของสถาบันอุดมศึกษา ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน และการพัฒนานักศึกษา

5. เพื่อช่วยสถาบันอุดมศึกษาในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ภคภรณ์ ก่อเกิด (2562, หน้า 35) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาว่า แบ่งออกเป็นสองด้านหลัก ๆ คือ 1) ด้านการส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจโดยผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ และ 2) ด้านการให้บริการช่วยเหลือและให้บริการ ในด้านต่าง ๆ เช่น บริการการศึกษา สวัสดิการทางสังคม ให้คำปรึกษาทั้งด้านชีวิตและการเรียน และแนวทางการประกอบอาชีพ เป็นต้น

ขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา

ภคภรณ์ ก่อเกิด (2562, หน้า 47) ได้สรุปขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษาว่า มีความกว้างขวางครอบคลุมถึงงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านความเป็นอยู่ การศึกษาเล่าเรียน ด้านสังคม หรือด้านที่ส่งเสริมความเจริญให้นักศึกษามีความเจริญงอกงาม มากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้การกำหนดขอบข่ายขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถาบันการศึกษา

งานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ขอบข่าย ของงานกิจการนักศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ 1) งานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และ 2) งานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก) ดังนี้

1. งานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

กิจกรรมนักศึกษาเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารจัดการ อุดมศึกษาที่สร้างเสริมการพัฒนานักศึกษา และมีกิจกรรมเป็นศูนย์กลางของกระบวนการ สร้างเสริมการพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกจากการเรียนในชั้นเรียน

1.1 งานพัฒนานักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถาบันการศึกษาจัด ให้แก่นักศึกษา และส่งเสริมให้นักศึกษาจัดขึ้นเองตามความสมัครใจ และด้วยความสมัครใจ ของนักศึกษาเอง มีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารคอยให้คำแนะนำ ไม่เกี่ยวกับกิจกรรม

การเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายสังคม และสติปัญญาการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในสถาบันการศึกษาเป็นการดำเนินงาน เพื่อควบคุม และสนับสนุน ส่งเสริมนักศึกษาในด้านความรู้ และด้านคุณธรรม จริยธรรม สร้างทัศนคติ ค่านิยมอันดีงาม ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาต้องมีจุดประสงค์ที่ส่งเสริม ความเจริญด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา (สายฝน อัมพันกาญจน์, 2562, หน้า 59)

1.2 งานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดำเนินการจัดทำนโยบายแผนงานโครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้น ของสถาบัน และสนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม (สายฝน อัมพันกาญจน์, 2562, หน้า 94)

2. งานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า ดังนี้

2.1 งานแนะแนว หมายถึง งานแนะแนวให้คำปรึกษามีหน้าที่ในการให้ปรึกษา และช่วยเหลือแก่นักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว ด้านอาชีพและ ให้บริการทดสอบเพื่อหาแนวทางในการพัฒนานิสิตให้มีศักยภาพในการศึกษาเล่าเรียนและ ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เต็มที่ตลอดจนส่งเสริมให้นิสิตสามารถศึกษาได้เต็มที่ความสามารถและ สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก)

2.2 งานวินัยและปกครอง หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการกำหนด กฎระเบียบ ข้อบังคับและวินัยของสถาบันให้มีความเหมาะสมกับนักศึกษาและสภาพแวดล้อม ของสถาบันการศึกษาจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาให้มีวินัยในตนเอง ติดตาม ดูแล ส่งเสริม ให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน (สายฝน อัมพันกาญจน์, 2562, หน้า 68)

2.3 งานทุนการศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการสนับสนุน ด้านสวัสดิการแก่นักศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมด้านเศรษฐกิจฐานะสำหรับการศึกษา ตลอดจน ส่งเสริมให้นักศึกษาได้สำเร็จการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก)

2.4 งานศิษย์เก่า หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมให้นักศึกษา หรือศิษย์เก่าให้ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่อง ในด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม หรือรางวัลทางวิชาการ หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตในระดับชาติ/นานาชาติ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับนักศึกษาในการขอสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม และเป็นศูนย์กลางของข้อมูลของสมาชิกชมรมศิษย์ซึ่งมีทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน ในรูปแบบของฐานข้อมูลชมรมศิษย์ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก)

สรุป งานกิจการนักศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของงานกิจการนักศึกษา ที่จัดบริการ และพัฒนานักศึกษาในสถาบันศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย งานกิจกรรมนักศึกษา งานกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ 2) ด้านบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า ประกอบด้วย งานแนะแนว งานวินัยและปกครอง งานทุนการศึกษา และงานศิษย์เก่า

6. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี

การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการสนับสนุนให้มีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง ความพยายาม แนวคิด การกระทำที่มุ่งแก้ปัญหา การเรียนรู้ของผู้เรียน แก้ปัญหาการศึกษาด้วยการออกแบบวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่เป็นสิ่งใหม่ หรือปรับปรุงประยุกต์จากสิ่งที่มีอยู่เดิมแล้วทั้งที่อยู่ในที่นั้น หรือขอยืมมาจากที่อื่นก็ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา มนตรี แย้มกลีกร (2545 อ้างอิงใน วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง, 2561, หน้า 15)

นวัตกรรมการศึกษา จึงมีทั้งนวัตกรรมที่อยู่ในรูปของวัสดุ (Software) อุปกรณ์ (Hardware) และวิธีการ หรือแนวคิด ตัวอย่างนวัตกรรมการศึกษาที่ยังถือว่ายังรอการพิสูจน์ยืนยันว่าจะถูกนำไปใช้ปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตปกติ ได้แก่ (วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง, 2561, หน้า 15)

1. การเรียนผ่านมือถือ (Mobile Learning)
2. การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
3. การจัดการศึกษาตามแนวคิดโรงเรียนหมู่บ้านเด็กเพื่อแก้ปัญหาเด็กถูกทำทารุณกรรม ถูกใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว
4. การจัดการศึกษาตามแนวของโรงเรียนไม้ไผ่ เพื่อเน้นการสร้างอาชีพ
5. การจัดการตามแนวของโรงเรียนสัตยาไส ที่เน้นการสร้างคนดีตามแนวพุทธมากกว่าการสร้างคนเก่ง

6. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการภาษากับสาระและเทคโนโลยี

7. การจัดการเรียนการสอนแบบ MOOC (Massive Open Online Course)

เทคโนโลยีการศึกษาหมายถึงการประยุกต์แนวคิด วิธีการ วัสดุ หรืออุปกรณ์ ที่เป็นผลจากเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริการ (ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562)

รูปแบบของนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนรู้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561, หน้า 34-37) ได้กล่าวถึงรูปแบบของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. อินเทอร์เน็ตไวต์บอร์ด (Interactive Whiteboards: IWBs) เป็นอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานในหลายโรงเรียน โดยเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเสนอที่เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์และเครื่องฉายภาพ ซึ่งผู้ใช้สามารถควบคุมภาพโดยใช้มือหรืออุปกรณ์ในการสร้างความเคลื่อนไหวหรือการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ซึ่งมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้

2. แท็บเล็ต (Tablet) เป็นอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็กและสะดวกต่อการพกพา ในปัจจุบันหนังสือ ตำรา ได้จัดทำเป็นสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึง นอกจากนี้แท็บเล็ตยังเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูลในการเรียนรู้และการวิจัย และมีความสามารถที่จะเข้ามาแทนที่หนังสือ ตำรา แบบเดิม

3. เครื่องถ่ายภาพสามมิติ (Document Camers) เป็นอุปกรณ์ที่คล้ายกับเครื่องฉายแผ่นทึบ สามารถแสดงภาพที่วางอยู่ใต้กล้องไปยังจอภาพ และสามารถบันทึกทั้งภาพและเสียง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ครูสามารถบันทึกการสอนให้นักเรียนดูได้ผ่านเว็บไซต์เป็นอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็กแต่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีกล้องที่เป็นแบบไร้สาย ซึ่งทำให้ใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น

4. โครมบุ๊ก (chromebook) จากที่กูเกิล (Google) ได้พัฒนาอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยระบบปฏิบัติการและหน่วยความจำ ซึ่งเมื่อเปิดเครื่องแล้วติดต่อกับอินเทอร์เน็ตในเวลาเพียง 10 วินาที อุปกรณ์มีราคาถูกกว่าคอมพิวเตอร์พกพา (laptop, tablet, notebook) ผู้ใช้สามารถสร้างข้อมูลส่วนตัวบนกูเกิลฟรีเพื่อที่จะเชื่อมต่อกับโครมบุ๊ก ในการเข้าถึงเอกสารกูเกิล (Google Docs) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการพิมพ์งานทางออนไลน์ที่สามารถเก็บเอกสารได้ฟรีหรือโปรแกรมประยุกต์ที่ได้เพิ่มไว้ในบัญชี ข้อจำกัดคือ อุปกรณ์มีข้อจำกัดในการทำงานหากไม่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต

5. แอปเปิลทีวี (Apple TV) ความสามารถในการแสดงภาพจากอุปกรณ์ของ Apple อื่น ๆ ไปยังเครื่องฉายภาพหรือโทรทัศน์โดยต่อผ่าน HDMI เมื่อจัดเตรียมการเชื่อมต่อได้ก็จะทำให้สถานศึกษามีเครื่องมือที่เป็น IWBs ในราคาที่ต่ำกว่าโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนี้

6. เนื้อหาสามมิติ (3-D content) ได้เสริมสร้างการเรียนการสอนจากเครื่องฉายภาพและวิธีการเรียนด้วยภาพ ผู้ผลิตเนื้อหาได้สร้างผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนที่ไม่เพียงแต่เห็นภาพแต่ได้ยินเสียงและรู้สึกได้ เทคโนโลยีนี้มีผลกระทบเชิงบวกต่อการจัดการ

เรียนรู้ โดยมีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่ใช้การจำลองภาพสามมิติทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่ถูกควบคุมโดยการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

7. การบริการพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (Cloud Computing) เป็นการอ้างถึงการบริการพื้นที่ในการเก็บข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ต สถานศึกษาหลายแห่งลงทุนในระบบเสมือน ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าแบบเดิม สำหรับสถานศึกษา และนักการศึกษาแล้ว คลาวด์ (Cloud) เป็นวิธีการที่ทรงประสิทธิภาพในการจัดการเอกสาร โครงการและข้อมูลทั่วไปซึ่งสามารถจัดเก็บได้บนพื้นที่เสมือนและเข้าถึงได้ทุกที่ เป็นการทำให้แบบชุดทำงานของกุเกิลซึ่งสามารถใช้งานได้ฟรี ในบางกรณีสถานศึกษาอาจตระหนักถึงการเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนที่ไม่สามารถควบคุมได้ และอาจกลายเป็นการละเมิดสิทธิของเด็กได้

8. เว็บไซต์ 2.0 (web 2.0 applications) ในคลาวด์ (Cloud) หลาย ๆ แอปพลิเคชัน (Application) อ้างถึง เครื่องมือเว็บไซต์ 2.0 (Web 2.0 Application) ซึ่งฟรีและส่งเสริมชุดทักษะที่จำเป็น เช่น การทำงานร่วมกัน การสื่อสาร การสร้างสรรค์ และความตระหนักต่อโลก ทำให้การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและเติบโตอย่างมีอาชีพ จุดด้อยของโปรแกรมประยุกต์เว็บไซต์ 2.0 (Web 2.0 Application) คือ รวมกันอยู่ในเว็บไซต์สังคม เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) และยูทูบ (YouTube) ทำให้บางสถานศึกษาจำกัดการเข้าถึงโดยเกรงว่าจะเป็นการละเมิดต่อกฎหมายปกป้องเยาวชนจากข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

9. โมบายล์เทคโนโลยี (Mobile Technology) ปัจจุบันโมบายล์เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษา สถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเริ่มที่จะเห็นคุณค่าในการจัดหาโมบายล์เทคโนโลยี และการเล็งเห็นถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว และนำอุปกรณ์ของตนเองมาใช้ การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่มีศักยภาพสูงเพราะผู้เรียนสามารถใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา ส่วนครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็สามารถใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหา การประเมินผล การสังเกตการเรียนการสอน การวิจัย รวมทั้งใช้ในการบริหาร การจัดการองค์การ การประสานงานโครงการ

10. การประชุมทางไกล (video conference) ปัจจุบันสามารถทำได้อย่างง่ายตายตัวต้องการอุปกรณ์ที่มีกล้อง (Webcam) เช่น คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop) คอมพิวเตอร์แบบพกพา (Laptop, Notebook หรือ Tablet) หรือสมาร์ทโฟน (Smart Phone) ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และโปรแกรมที่บ่อนภาพ เช่น line, Skype, iChat, Adobe Connect, Google Hangouts โดยเฉพาะเฟซบุ๊กที่ได้จัดทำโปรแกรมถ่ายทอดสด หรือ Live ซึ่งได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน รวมถึงสามารถใช้

งานได้ฟรีไม่เสียค่าใช้จ่าย สถานศึกษาไม่เพียงแต่สามารถถ่ายทอดสด แต่สามารถบันทึกเหตุการณ์ให้ชมได้ภายหลัง

11. คลังทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (open course ware: OCW) และระบบบริหารจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมหาชน (Massive Open Online Course: MOOCs) ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีแห่งการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้แบบเปิด OCW เริ่มโดยสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ หรือ MIT ที่เชื่อว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ของมนุษยชาติให้แพร่หลายโดยการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์แห่งความรู้ นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงอีกหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยเยล มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และมหาวิทยาลัยมิชิแกน โดย MOOCs และ OCW ประกอบไปด้วยเนื้อหาในรูปแบบของการบรรยาย การบันทึกบทเรียน และการมอบหมายงาน MOOCs ได้ถูกวางโครงสร้างจากหลักสูตรระยะยาวผ่านการเรียนรู้ออนไลน์ โดยการกำหนดวิธีการเรียน การบ้าน การสอบ และการมีส่วนร่วมของชุมชน การเข้าถึงและคุณภาพของ OCW สร้างความเชื่อมั่นในการให้ทางเลือกในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล สำหรับประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาก็ได้จัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ลักษณะนี้แล้วเช่นกัน

12. โรงเรียนเสมือน (Virtual Schooling) อาจถูกเรียกว่า โรงเรียนไซเบอร์ หรือ การศึกษาทางไกล โดยสถานศึกษาสามารถลงทุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนที่ไหนหรือเมื่อไรก็ได้ สถานศึกษาสามารถเพิ่มหลักสูตรใหม่ ๆ ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนได้เสมอ คุณลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนเสมือนคือสามารถสะสมหน่วยกิตในการสำเร็จการศึกษา และสามารถเลือกที่จะศึกษาได้ตามความเหมาะสมกับสถานะของแต่ละคน การจัดการเรียนรู้โดยครูผู้เชี่ยวชาญสามารถเข้าถึงได้ตลอดปี ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับห้องเรียนได้ในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลากัน ห้องเรียนมีการกำหนดเวลา และผ่านเทคโนโลยีการประชุมทางไกล นักเรียนส่งงานตามกำหนดเวลา หรือผู้เรียนสามารถเลือกเวลาเรียนตามที่เหมาะสมกับพวกเขาได้ เช่น Open University ของประเทศออสเตรเลีย

13. เกม (Gaming) หลายงานวิจัยในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงมุมมองที่แตกต่างของเกมเพื่อการศึกษา เกมสามารถพัฒนา IQ และความสามารถในการจดจำทักษะบางอย่างที่หนังสือไม่สามารถบ่มเพาะได้ สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมเริ่มที่จะใช้โอกาสจากเกมเพื่อการศึกษา โดยการลงทุนผ่านเครื่องเล่นเกมที่มีชื่อ เช่น Nintendo, will หรือ xbox สร้างเกมเพื่อการศึกษา โดยมีงานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและสะดวกขึ้น ซึ่งครูสามารถแบ่งการเรียนรู้ฟิสิกส์ ภูมิศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ เครื่องมือบางตัวที่น่าสนใจ คือ

VR quest (www.vrquest.net) ซึ่งนักเรียนสามารถออกแบบเกมสามมิติเพื่อการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลัก หรือ kahoot ที่ถูกสร้างเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้งานได้ง่ายบนแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟน

สรุป นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึงการประยุกต์แนวคิด วิธีการ วัสดุ หรืออุปกรณ์หรือวิธีการที่เป็นสิ่งใหม่ หรือปรับปรุงประยุกต์จากสิ่งที่มีอยู่เดิมมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545, หน้า 6) ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ล่าออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

กระบวนการบริหาร หมายถึง ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักร ที่หมุนเวียนตลอดเวลา และมีปฏิสัมพันธ์ทุกทิศทาง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (สัมมา รณิธย์, 2556, หน้า 41-54) ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการในการเตรียมการกำหนดสิ่งที่ต้องกระทำไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ เพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตให้วัตถุประสงค์ขององค์การบรรลุความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย วิธีการ ทรัพยากร การดำเนินงาน และการควบคุม

2. การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดรูปแบบขององค์การการจัดระเบียบแผน และสายการบังคับบัญชาในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประสานสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย หน้าที่งาน การแบ่งงาน สายการบังคับบัญชา ขนาดการควบคุม และเอกภาพในการบริหาร

3. การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างเต็มศักยภาพให้ได้ผลดีที่สุดโดยใช้เวลาน้อยที่สุด สลับเปลี่ยนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการทำงานนั้น ๆ น้อยที่สุด บุคลากรมีความสุข ความพอใจในการทำงาน โดยการคัดเลือกบุคคลที่มาทำงานให้เหมาะสม การพัฒนาบุคคลที่มีอยู่ให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าและได้รับผลตอบแทนเป็นที่พอใจเพื่อจูงใจในการทำงาน

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การตัดสินใจสั่งการ การบังคับบัญชาหรือ การสั่งการ การกระตุ้น การใช้อิทธิพล หรือการใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบ ติดตาม การดำเนินงาน ผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามแผนและวัตถุประสงค์ขององค์กร การควบคุมเป็นการพยายาม กำกับดูแลให้ผลงานของผู้ทำงานทุกจุดไปสู่แผนงานหรือเป้าหมายที่วางไว้โดยใช้เทคนิค การประเมินผลงาน การเปรียบเทียบ หรือการวัดผล เพื่อติดตามดูแลกำกับการทำงานให้สู่ มาตรฐานที่ตั้งไว้

การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา สถานศึกษา จึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการบริหาร PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P) เป็นการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียม วางแผนงาน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

1.1 การวางแผนงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทาง และแนวทางดำเนินงานวิชาการ การจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน การจัดสรรและกำหนด ทรัพยากรในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการ เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

1.2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ/คุณลักษณะตามที่คาดหวัง ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักสูตรโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปัญหา ความต้องการของ ท้องถิ่น เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นและ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำหนดแนวทางจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งกำหนด แนวทางในการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรมากน้อยเพียงใด และการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. การปฏิบัติตามแผน (Do: D) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้

2.1 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ คู่มือ ชุดการสอน วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์หรืออื่น ๆ เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาหรือการจัดเตรียมแหล่งเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 การจัดการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเน้นผู้เรียนให้มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับเพื่อน การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา

3. การตรวจสอบ (Check: C) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ได้แก่ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผล

3.1 การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม และช่วยเหลือแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูหรือบุคลากรในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทความรับผิดชอบได้สำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้นิเทศควรกำหนดแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศ การปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

3.2 การวัดและประเมินผล เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอนเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาหรืออุปสรรคในการพัฒนาผู้เรียนอย่างไรบ้าง โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริงและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ โดยการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหรือเครื่องมือวัดผลที่มีความสอดคล้องครอบคลุม

เนื้อหาและคุณลักษณะที่ต้องการวัด เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ แบบทดสอบ เป็นต้น

4. การปรับปรุง (Act: A) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น หรือมีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนรู้หรือนำข้อมูลสารสนเทศจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาใช้วิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงการเรียนรู้ต่อไป

สรุป กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1) การวางแผน คือ การดำเนินงานเพื่อจัดเตรียม วางแผนงาน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) การปฏิบัติตามแผน คือ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การตรวจสอบ คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์เพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และ 4) การปรับปรุง คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ

1. ด้านการบริหารหลักสูตร

จิตติมา วรรัตนศรี (2557, หน้า 34-37) ได้กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร ดังนี้

ขั้นที่ 1 การจัดทำหลักสูตร

เป็นขั้นตอนแรกของการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร 3) เขียนคำอธิบายรายวิชา และ 4) การกำหนดหน่วยการเรียนรู้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายของหลักสูตร หรือคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนที่คาดหวัง โดยมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน

2. กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร เป็นการกำหนดรายวิชา/สาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรและกำหนดเวลาเรียนอย่างชัดเจน เพื่อผู้สอนจะได้นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

3. เขียนคำอธิบายรายวิชา โดยการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แต่ละชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อแยกแยะให้ทราบว่ามาตรฐานตัวชี้วัดเหล่านั้นกำหนดให้ผู้เรียนต้องมีความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ อย่างไรบ้าง แล้วนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งสามด้าน มาประมวลเรียบเรียงเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยหากมีเนื้อหาสาระความรู้ของท้องถิ่นสามารถระบุเพิ่มเติมได้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

4. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเนื้อหาสาระความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ จากคำอธิบายรายวิชาหรือจากผลการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดในส่วนของความรู้มาพิจารณา กำหนดเนื้อหาย่อย ๆ และรวบรวมจัดหมวดหมู่เนื้อหาที่สัมพันธ์กันเป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ และเวลาในการเรียนรู้แต่ละหน่วย

ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้

เป็นขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญของการบริหารหลักสูตรซึ่งจะทำให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนสำคัญในการนำหลักสูตรปฏิบัติ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้สอนต้องวางแผนออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนโดยผ่านการเรียนรู้ โดยยึดหลักการว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติลงมือจริง ครูต้องเลือกใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

2. จัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการแปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะปฏิบัติและเจตคติ ตามที่กำหนดคำอธิบายรายวิชาหรือตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่หลักสูตรกำหนดไว้ การจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมและกระบวนการที่ได้กำหนดไว้ จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยแผนการเรียนรู้จะบอกให้ทราบว่าคาดหวังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมอย่างไร ได้เรียนรู้อะไร วิธีการอย่างไร ใช้เวลาเท่าใด มีวิธีการตรวจสอบผลการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทั่วไป ประกอบด้วย รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ หรือความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีความสัมพันธ์กัน และต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดและความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวผู้เรียน การจัดเรียงเนื้อหาและกระบวนการในการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ มาตรฐาน/ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง แหล่งเรียนรู้ หนังสือ สื่อต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้ ความรู้ความสามารถของผู้สอน และเทคโนโลยีที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาประกอบการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และคุณลักษณะตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้ปฏิบัติและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งควรเลือกใช้กระบวนการสอนที่หลากหลาย เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง และกระบวนการวิจัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย การดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินหลักสูตร และ 2) ปรับปรุงหลักสูตร

1. ประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการตรวจสอบโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อตรวจสอบว่าหลังจากการใช้หลักสูตรแล้ว ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด มีปัญหา

อุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไรเพื่อจะเป็นข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

2. ปรับปรุงหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินหลักสูตรมาพิจารณา กำหนดทิศทางดำเนินการแก้ไข/ปรับเปลี่ยนพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับปัญหาความต้องการ บริบทและความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคม เศรษฐกิจการเมือง เพื่อให้หลักสูตรนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายของหลักสูตร

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2562ก) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร

1. การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาหรือการสร้างหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร โดยการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 7 ประการ ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อม (Prepare) ได้แก่ ความพร้อมด้านหลักคิด ความพร้อมด้านวิชาการ ความพร้อมด้านบุคลากร ความพร้อมด้านระบบ/ขั้นตอน และความพร้อมในเชิงเครือข่ายความร่วมมือ

1.2 กระบวนการหลักในการพัฒนาหลักสูตร (Process) การพัฒนาหลักสูตรทุกระดับประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) กำหนดเนื้อหาสาระ 3) กำหนดระเบียบวิธีการสอน และ 4) กำหนดแนวการประเมิน

1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตร คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ โดยการตั้งวัตถุประสงค์ที่ดีควรแสดงคุณลักษณะที่เป็นเป้าหมายของบุคคลที่พึงประสงค์ไว้ให้ชัดเจน และควรกำหนดวิสัยทัศน์และปรัชญาของหลักสูตรเพื่อสะท้อนถึงเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยภาพรวมการกำหนดจุดมุ่งหมายควรจะครอบคลุมคุณลักษณะ ดังนี้ 1) แสดงความมุ่งมั่น 2) แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน 3) ชัดเจน 4) ตรงประเด็น 5) มีความสมบูรณ์ และ 6) ได้รับการยอมรับ และมีความเป็นเลิศ

1.4 สาระของหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้ 1) สาระต้องสอดคล้องกับเป้าหมาย คุณลักษณะ และวิสัยทัศน์ 2) การให้ในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ และต้องการอย่างเหมาะสม โดยจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน และ 3) สาระต้องตรงตามหลักเกณฑ์ของแต่ละวิชา

1.5 กระบวนการจัดการเรียนการสอน การเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นบทบาทหลักของผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อมกัน โดยผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดการหลักในห้องเรียน ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องพร้อมที่จะจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของรายวิชา โดยผู้สอนนำไปสร้างรูปแบบหรือออกแบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยมีเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นเครื่องมือเสริมประสิทธิภาพ

1.6 การบูรณาการ ในการจัดทำหลักสูตรมีแนวคิดเรื่องของการบูรณาการเสมอ โดยการบูรณาการอาจดำเนินการได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การบูรณาการโดยผู้สอนคนเดียว 2) การบูรณาการแบบโครงการ 3) การบูรณาการแบบคู่ขนาน และ 4) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ

1.7 การสร้างรูปแบบในการศึกษา การสร้างรูปแบบโดยการเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ ให้มาสัมพันธ์กันหรือหาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจกำหนดเป็นมาตรฐานวัดในระดับต่าง ๆ เช่น 3Ps (3Ps Model) ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้ 1) People หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา หมายถึง ผู้สอน ผู้เรียน และชุมชน 2) Process หรือกระบวนการ ประกอบด้วย การวิจัย การเรียน และการบริการ และ 3) Product หมายถึง ความรู้ บัณฑิต และสังคมที่ดีขึ้น ซึ่งการเชื่อมโยงดังกล่าวคือ เมื่อผู้สอนทำการวิจัยก็จะได้รับความรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอน หรือเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะได้รับความรู้และทักษะ สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิต หรือสังคมและประชาชนได้รับบริการทางการศึกษา สังคมก็จะดีขึ้น

2. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่นำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ การนำสาระไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการสร้างกิจกรรมและกระบวนการอื่น ๆ สำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นกระบวนการของการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้งหมด โดยการนำหลักสูตรไปใช้มีแนวทางสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

2.1 ประเด็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตรมีประเด็นที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ ดังนี้ 1) การเตรียมการ โดยการเตรียมการครอบคลุมการวางแผนโดยต้องประเมินว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการไปนั้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ตามช่วงเวลาที่ได้วางแผนมาไม่น้อยเพียงใด 2) ข้อควรระมัดระวัง คือ ควรดูแลให้การใช้หลักสูตรมีความต่อเนื่อง ผสมผสาน เชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอนของการใช้หลักสูตร โดยทุกส่วนต้องสัมพันธ์กัน 3) การมองจุดอ่อนของการใช้หลักสูตร ประเด็นนี้เกี่ยวกับการมองปัญหาไปข้างหน้า โดยพิจารณาว่าจะมีปัญหอะไรเกิดขึ้นข้างหน้าบ้าง และหาทางป้องกันไว้ก่อน 4) การสังเกต

ของผู้บริหารและผู้สอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญ งานบางอย่างของหลักสูตรหรือปัญหาของการสอนบางอย่างอาจเกิดโดยไม่คาดคิด ผู้บริหารจึงควรสังเกตกิจกรรมของผู้เรียนและผู้สอน คู่กันไป โดยเน้นไปผลกระทบของหลักสูตร

2.2 ขั้นตอนการนำหลักสูตรลงสู่ภาคปฏิบัติ การนำหลักสูตรไปใช้ คือ กระบวนการที่ทำให้แนวคิด รูปแบบลายลักษณ์อักษรที่วางไว้นำไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การเตรียมการ และ 3) การดำเนินงาน

2.3 การติดตามกำกับดูแล ได้แก่ 1) ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจจากสายตา 2) มอบหมายหน้าที่ให้บุคคลอื่นทำหน้าที่ติดตาม 3) ให้ผู้เกี่ยวข้องติดตามและให้ข้อมูล บ้อนกลับแก่ผู้บริหาร และ 4) การตั้งทีมวิจัยติดตามและประเมินผล

2.4 การแก้ปัญหา การผลักดันและการกระตุ้น เมื่อผู้บริหารพบว่าปัญหา ต้องพยายามแก้ไขปัญหา และผลักดันให้สามารถดำเนินการต่อไปได้

2.5 การพัฒนานวัตกรรม เมื่อมีการพัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้แล้ว ผู้บริหารต้องติดตามกำกับดูแลและกระตุ้นให้มีการพัฒนานวัตกรรมให้เกิดขึ้น โดยลักษณะ ของนวัตกรรมทางการศึกษามี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) นวัตกรรมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง (Change) 2) นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุง (Adapt) และนวัตกรรมที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นใหม่ (Innovate) ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษานั้นอาจจะไม่จำเป็นต้องพัฒนาขึ้นใหม่ แต่เพียงอย่างเดียวการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมที่มีอยู่แล้วให้เข้ากับบริบทใหม่ ก็ถือว่าเป็นนวัตกรรม

2.6 การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ในเรื่องของหลักสูตรและการสอน มีการอภิปรายถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยสามารถแบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายทางสังคม 2) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการสอน 3) การเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และ 4) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

2.7 การเปลี่ยนแปลงในบริบทของไทย สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องเกิดจากภายในโรงเรียน การเปลี่ยนแปลง ต้องทำความเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ต้องการปรับเนื้อหาให้ทันสมัยหรือต้องการขยายเนื้อหาให้กว้างขึ้น มักมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากกว่า

3. การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการตรวจสอบว่าหลักสูตรที่ดำเนินการ และใช้อยู่เป็นอย่างไร โดยการประเมินหลักสูตร ประกอบไปด้วย 7 ประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 แนวคิดพื้นฐานในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ และสภาพแวดล้อมและทิศทางในอนาคต

3.2 ทางเลือกของรูปแบบการประเมิน ได้แก่ การประเมินเทียบกับจุดมุ่งหมาย การประเมินความสอดคล้อง และการประเมินกระบวนการ

3.3 ความเข้าใจผิดในเรื่องประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โดยการประเมินหลักสูตรนั้นต้องมีแผนการประเมินหลักสูตรที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ และกระบวนการของหลักสูตรอย่างชัดเจน

3.4 แผนการประเมินหลักสูตร ได้แก่ 1) ช่วงเวลาของประเมิน 2) สิ่งที่จะประเมิน เช่น ประเมินกระบวนการ ประเมินผู้เรียนที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตร และประเมินผู้จบการศึกษาตามหลักสูตร และ 3) วิธีการประเมิน

3.5 การใช้ผลการประเมิน มีความสำคัญมากต่อการประเมินเนื่องจากจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการประเมินผล และเป็นดัชนีชี้ว่าการประเมินผลมีความคุ้มค่าคุ้มทุนหรือไม่

3.6 คุณลักษณะของผู้ประเมิน ได้แก่ มีความรู้ในหลักการประเมินอย่างดี มีความเข้าใจในวัฒนธรรมขององค์กรอย่างดี มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรที่จะไปประเมิน เข้าใจจุดมุ่งหมายของการประเมิน ดูแลการประเมินในทุกขั้นตอน วิเคราะห์ผลประเมินด้วยตนเอง และเขียนข้อเสนอแนะในแนวที่ปฏิบัติได้

3.7 ข้อควรระวังในการประเมิน ได้แก่ การประเมินต้องพิจารณาตามสภาพจริง การประเมินจากภายนอกต้องเป็นการประเมิน เพื่อพัฒนาไม่ใช่การประเมินเพื่อหาข้อบกพร่อง และการประเมินต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

การบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนก

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน มีการทำงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการบริหารงานวิชาของวิทยาลัย ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินการจัดการศึกษา การบริหารหลักสูตร การเปิดและปิดหลักสูตร และการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา, 2562)

การบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยรูปแบบ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายการศึกษา รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา หัวหน้าภาควิชาทั้ง 7 ภาควิชา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการศึกษา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน และหัวหน้างานบริการการศึกษา ทำหน้าที่บริหารหลักสูตร กำกับ ติดตามและควบคุมคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจัดทำรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย การวางระบบ ผู้สอนกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การประเมินผลตามสภาพจริง (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, สืบออนไลน์)

สรุป การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร 2) ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินผลหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยกระบวนการวิจัย

2. การบริหารการจัดการเรียนรู้

การบริหารจัดการการเรียนรู้เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต (จิตติมา วรณศรี, 2557, หน้า 54-55; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545, หน้า 54) ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาวิชา สื่อการสอนสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ จะเอื้ออำนวยให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา

2. กระบวนการ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผลและการปรับปรุงการเรียนรู้อื่นๆ

3. ผลผลิต หมายถึง ผลสัมบูรณ์ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินผล การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ปรารถนาของผู้เรียนและเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร

การจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา รูปแบบการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยน ดังนี้ (อุมาสวรรค์ ชูหา และคณะ, 2562)

1. ปรับให้มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนจากอาจารย์เป็นผู้บรรยายมาเป็นอาจารย์ต้องออกแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยอาจารย์ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการจัดการเรียนรู้ (Facilitator/Coach) ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การพูดคุย การอ่าน การเขียน การสะท้อนคำถามกลับ การตั้งปัญหา สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าแบบมีส่วนร่วมด้วยตนเอง มีการคิดเชิงวิพากษ์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการสื่อสารและทำงานร่วมกันการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-base Learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-base Learning) เป็นต้น

2. เสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านวิชาชีพเฉพาะ (Hard Skills) และทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (soft skill)

3. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ร่วมกันกับสถานประกอบการในรูปแบบ Work-integrated Learning (Wil) หรือเรียกว่า สหกิจศึกษา (Cooperative education) เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติ และเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกไปปฏิบัติงานจริง เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เกิดกระบวนการแก้ปัญหา ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้อยู่ภายใต้การประเมินของสถานประกอบการซึ่งมีอาจารย์เป็นผู้กำหนดขอบเขตการประเมิน

4. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่จริงของสังคม โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ นอกห้องเรียน เช่น โครงการหนึ่งบ้านหนึ่งเตียงในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลชุมชน ที่ฝึกให้นักศึกษาได้เรียนรู้แบบองค์รวมศึกษาปัญหาสุขภาพทั้งครอบครัวและทุกช่วงวัย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นหาปัญหากำหนดแนวทางแก้ไขร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงเกิดจิตสำนึกในการนำองค์ความรู้สู่ชุมชน และมีจิตสาธารณะ

5. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่ในการเป็นผู้ประกอบการตามนโยบายการสร้างผู้ประกอบการใหม่ของรัฐบาล มีการส่งเสริมการบ่มเพาะวิสาหกิจและการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ (Start-up) เพื่อกระตุ้นให้บัณฑิตอยากเป็นผู้ประกอบการมากกว่าจบไปแล้วทำงานเป็นลูกจ้าง ส่งเสริมการเรียนรู้แบบการสร้างนวัตกรรม และองค์ความรู้ใหม่ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-base Learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

(Project-base Learning) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปต่อยอดสร้างองค์ความรู้ใหม่ เกิดนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิด “ฐานกำลังหลัก” ตามนโยบายของประเทศ

6. มีกระบวนการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ได้แก่ การอบรมให้ผู้เรียนเข้าใจถึง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ก่อนที่จะมีการดำเนินกิจกรรม ทำให้ผู้เรียน มีความรู้สึภาคภูมิใจในศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ทั้งตนเอง ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่การงานรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ สร้างแรงจูงใจ ในการทำงานให้กับผู้เรียน และสร้างอุดมการณ์แห่งชาติ

การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลโดยการมาของเทคโนโลยีและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ของดิจิทัลทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีการปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยี และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาจัดการศึกษา ดังนี้ (ทินกร บัวชู, และคณะ, 2563)

1. การเปลี่ยนรูปของการศึกษา (Education Transformative) ควรขับเคลื่อน การเรียนรู้ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการเปิดหรือขยายตัวออกมาสร้างความสัมพันธ์ กับสังคมและองค์กรต่างๆ ภายนอกในรูปแบบความร่วมมือใหม่ ๆ มากขึ้น การออกแบบ หลักสูตรหรือการเรียนการสอนต้องปรับตัวให้ทัน มีการพัฒนาทีมงานในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถสูงและเรียนร่วมกันเพื่อรองรับการออกแบบรายวิชาใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียน มีคุณภาพ

2. การดำรงอยู่ของสถานศึกษา (School Stability) ยังคงประโยชน์อยู่ได้ เพราะการใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษายังคงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในการพบปะเพื่อนและการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลควรเพิ่มแนวทางในการพัฒนา สมองและสร้างสรรค์ปรับแต่งการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ ผู้สอนโดยครูเป็นผู้ให้คำชี้แนะ ถกในเรื่องความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงวิพากษ์และ แก้ปัญหาที่ซับซ้อน

3. การตอบสนองความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (Technology Advancement) โดยการช่วยผู้เรียนให้เข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว หากต้องการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ก็สามารถ ดึงเนื้อหาเก่า ๆ มาทบทวนได้ทันทีและสามารถเข้าดูเนื้อหาผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ทั้งก่อนเวลาสอนและหลังการสอนเพื่อทบทวนบทเรียนได้ด้วย

4. การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการเสริมบทเรียนในรายวิชา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง สามารถนำแนวคิดจากทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติโดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

5. การจัดการเรียนการสอน (Instruction) โดยการนำเนื้อหาที่สอนวางเอาไว้บนเครือข่ายออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ เข้าถึงฟรีแบบ Massive Open Online Courses (MOOCs) และร่วมกับผู้สอนจากเครือข่ายสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาเนื้อหาใหม่ ๆ ขึ้นมาเป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนและสถาบันการศึกษาอื่นได้เข้ามาเรียนรู้ไปพร้อมกัน

6. การเรียนรู้โลกแห่งดิจิทัล (World Digital Learning) เป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านเครือข่ายออนไลน์ที่เกิดจากการสร้างเนื้อหาาร่วมกัน เป็นนวัตกรรมเนื้อหาการสอนแล้วแบ่งปันไปทั่วโลกและเป็นการทำลายกำแพงการศึกษาที่ขวางกั้นลง โดยการเปิดกว้างจะเป็นประโยชน์ต่อโลกแห่งการทำงานที่มีการแข่งขันสูงและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการเปิดให้เรียนเพิ่มเติมเฉพาะหน่วยการเรียนหรือบทเรียนโมดูล (Instructional Module) ที่มีประโยชน์ต่อการทำงาน คือ สิ่งที่ควรให้การสนับสนุน เพื่อให้ระดับองค์ความรู้ในโลกของการทำงานและโลกความเป็นจริงมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน (Teaching) สำหรับรูปแบบการสอนในศตวรรษที่ 21 มุ่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการสุขภาพ การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 รูปแบบ ดังนี้ (ทินกร บัวชู และคณะ, 2563)

1. รูปแบบการสอนในโลกไร้พรมแดนที่มีการเชื่อมต่อความรู้ผ่านเครือข่ายจากความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นคนยุคดิจิทัล เป็นมนุษย์เครือข่ายที่จะทำงานด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่นโดยติดต่อเชื่อมโยงถึงกันผ่านเทคโนโลยีและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ๆ หรือการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างและการสนใจต่อโลก

2. การสอนแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยไม่ต้องสอน โดยการสอนให้น้อยลงเรียนรู้ให้มาก เน้นการสอนในแบบที่ช่วยผู้เรียนให้เรียนรู้โดยไม่ต้องสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเปลี่ยนวิธีการสอนจากการบอกหรือการบรรยายไปสู่การสอนแบบใหม่ที่ทำให้ผู้เรียนนำตนเอง วางแผนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูคอยชี้แนะ

3. การสอนแบบเน้นการลงมือปฏิบัติ โดยสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกิจกรรม

การทำงานในสภาพการปฏิบัติงานจริงและสถานที่ปฏิบัติงานจริง การเรียนรู้จะต้องได้จากการลงมือทำเป็นหลัก หรือเป็นการสอนในเชิงทักษะวิชาชีพหรือการอาศัยเทคโนโลยีสร้างสถานการณ์จำลองประกอบการสอนวิชาภาคทฤษฎี

4. การสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และวิธีการจัดการเรียนรู้ต้องปรับให้ทันกับศตวรรษที่ 21 โดยแปลงรูปแบบการสอนให้กลายเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้วิธีการเรียนรู้ได้อย่างคล่องตัว สามารถเชื่อมโยงหรือติดต่อกับผู้สอน เพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ ได้ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตไร้สายได้ทุกที่ทุกเวลา โดยสถานศึกษาพยายามทำให้ทุกพื้นที่กลายเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้

การจัดการศึกษาเพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัลต้องคำนึงถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา การเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาใหม่ในระดับรายวิชาจึงต้องมีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่จะก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในอนาคตและเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับสังคมในยุคดิจิทัลอีกด้วย

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

ชวลิต ชูก่าแพง (2565) ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของผู้บริหารและครูในการเรียนรู้ร่วมกัน ที่เน้นปฏิสัมพันธ์และการเป็นผู้นำร่วมกัน ซึ่งเริ่มจากการเห็นคุณค่า วิสัยทัศน์ การเรียนรู้ และการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก การเรียนรู้ของครู เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. การมีเป้าหมายร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการให้ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมทบทวนและกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายร่วมกันที่พัฒนาด้านการเรียนรู้

2. การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเป้าหมายขององค์กร โดยนำประสบการณ์และความรู้จากการปฏิบัติหรือความรู้ที่ฝังอยู่จากการทำงานของครูแต่ละคน (Tacit Knowledge) ถ่ายทอดและบูรณาการร่วมกันทั้งองค์กรและนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และถ้าการแก้ปัญหาในบางเรื่อง

ที่ยังไม่สามารถคลี่คลายอุปสรรคเหล่านั้นได้จำเป็นต้องอาศัย ผู้ชี้แนะ (coach) ที่เป็นไปตามความต้องการของครู โดยการชี้แนะนั้นก็จะต้องสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง

3. ทบทวนผลการปฏิบัติที่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อได้ร่วมทบทวนวิธีที่จะปฏิบัติร่วมกันก่อนไปสอนจริง (Before Action Review: BAR) ในวง PLC แล้ว ต้องนำผลปฏิบัติเหล่านั้นมาทบทวนถึงผลที่เกิดขึ้น สิ่งที่เห็นและเรียนรู้อะไร หรืออาจเรียกกิจกรรมนี้ว่า การทบทวนหลังจากได้ปฏิบัติ (After Action Review: AAR) โดยในวง AAR จะเป็นวงที่ทบทวนการปฏิบัติ โดยบอกเล่าถึงสิ่งที่ทำ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ ส่วนเพื่อนครูท่านอื่นก็จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสิ่งที่เห็น และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเพื่อนครู วงนี้จึงเป็นวงที่ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้วยบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ

4. ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เมื่อมีเป้าหมายร่วมกัน การไว้เนื้อเชื่อใจต่อกัน การมีสัมพันธภาพที่ดีในวงสนทนา และการสังเกตการณ์สอนของเพื่อนครู การนำสื่อมาอธิบายในวง PLC การสร้างแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จ การสร้างความมั่นใจจากสิ่งที่ปฏิบัตินำไปสู่ทฤษฎี หรือการสร้างเครือข่ายกับครูต่างโรงเรียน ที่มีเป้าหมายเดียวกัน

5. การเผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย เมื่อกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้มีความสำเร็จ ต้องนำเสนอต่อสาธารณชน ได้แก่ การเปิดให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษา และแลกเปลี่ยนร่วมกัน การสร้างคู่คิดของชุมชน (community buddy)

สรุปชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหมายถึง การรวมตัวของผู้บริหารและครู ในการเรียนรู้ร่วมกันและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีเป้าหมายร่วมกัน 2) การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน 3) ทบทวนผลการปฏิบัติ 4) ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพและ 5) การเผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย

2.1 การบริหารการจัดการเรียนรู้สาขาพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา, 2562) ดังนี้

2.1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการวางแผน ออกแบบปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยได้มาตรฐานทางวิชาการและทางวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.1.2 กำหนดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละกระบวนการวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในกระบวนการวิชาที่สอน

2.1.3 จัดทำแผนการศึกษาและคู่มือการจัดการศึกษาเสนอต่อผู้อำนวยการวิทยาลัย และเผยแพร่แผนจัดการศึกษาและคู่มือการจัดการศึกษา

2.1.4 คณะกรรมการดำเนินการวิพากษ์รายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4) และเพิ่มเติมสาระวิชาที่ทันสมัยก่อนนำไปใช้ให้มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ มคอ2 และครอบคลุมผลลัพธ์การเรียนรู้ และมีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4)

2.1.5 ผู้รับผิดชอบรายวิชาเสนอรายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4) หลังปรับปรุงแก้ไขต่อหัวหน้าภาควิชา หัวหน้างานจัดการศึกษาและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการตามลำดับ

2.1.6 ดำเนินการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและการจัดการเรียนการสอนที่มีการฝึกปฏิบัติ

2.1.7 การประเมินผู้เรียน กำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง และมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย และวัดและประเมินผลตามที่กำหนดในรายวิชา ประเมินการจัดการเรียนการสอน และประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์

2.1.8 ประเมินผลการจัดการศึกษาโดยส่งแบบรายงานผลดำเนินการรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ5) และแบบรายงานผลดำเนินการรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ6) ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิพากษ์

2.1.9 หัวหน้าภาควิชานำเสนอรายงานผลดำเนินการรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ5) และ แบบรายงานผลดำเนินการรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ6) ในการสัมมนาวิชาการวิชาการประจำภาคการศึกษา เพื่อรับรองการนำไปใช้ในการปรับปรุง

2.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, สื่อบนออนไลน์)

โดยคณาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน การติดตาม และทบทวนหลักสูตร ดังนี้

2.2.1 ฝ่ายการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์หารือกับคณะอื่นที่เปิดสอนรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป หมวดพื้นฐานวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี เพื่อกำหนดรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละชั้นปีและตารางเวลาในการจัดการเรียนการสอน

2.2.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรีทำหน้าที่วางแผนจัดการศึกษา กำกับให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเป็นไปตามข้อกำหนดของแต่ละรายวิชา

2.2.3 บุคลากรสำนักงานการศึกษาประสานงานกับหัวหน้าวิชา หรือหน่วยจัดการศึกษาของคณะที่เปิดสอนในรายวิชานั้น ๆ เพื่อดำเนินการการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษา

2.2.4 บริหารจัดการ กำกับ ติดตามและควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่องทั้งเรื่องการจัดทำรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย การวางระบบผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

2.2.5 มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาร่วมสอนในบางหัวข้อที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะหรือประสบการณ์จริงทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยและสภาการพยาบาลกำหนด

2.2.6 สัดส่วนอาจารย์พิเศษภาคปฏิบัติต่ออาจารย์ประจำในแต่ละรายวิชา ไม่เกินข้อกำหนดตามข้อบังคับของสภาการพยาบาล

2.2.7 การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง โดยวิธีที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.8 นำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนเสนอในการสัมมนาภาควิชา เพื่อทบทวนปรับปรุงและวางแผนการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาที่ภาคิวิชารับผิดชอบ

2.2.9 สัมมนาหลักสูตรทุกปีการศึกษา โดยอาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน การติดตาม การทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร

2.2.10 นำผลการสัมมนาเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี เพื่อดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สรุป การบริหารการจัดการเรียนรู้ หมายถึงการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารวิชาการ ได้แก่ 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเน้นเทคนิคการสอนเชิงรุก 3) ตรวจสอบและประเมินผล การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการวิจัย

3. การบริหารงานนิเทศการสอน

กระบวนการนิเทศโดยประยุกต์ใช้การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจสภาพและปัญหา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ และ 4) การประเมินผลและปรับปรุง ดังนี้

1. การสำรวจสภาพและปัญหา เป็นการสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินการ เช่น ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน โดยการสำรวจและเก็บข้อมูลอาจใช้แบบสำรวจหรือการสัมภาษณ์ และนำข้อมูล มาวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

2. การวางแผนการนิเทศ เป็นการร่วมกันพิจารณาวางแผนกำหนดแนวทางวิธีการ หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่จะใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยวิธีการนิเทศภายใน ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาและสอดคล้องความต้องการของครู เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และจัดทำกำหนดการและปฏิทินการนิเทศภายใน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการนิเทศอย่างชัดเจนโดยกำหนดผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ รวมทั้งการกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการนิเทศ เช่น แบบสังเกต แบบประเมิน เป็นต้น

3. การดำเนินการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศภายใน โดยผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติการนิเทศตามกำหนดในปฏิทินการนิเทศ ด้วยวิธีการหรือเทคนิคการที่ได้วางแผนไว้ ระหว่างการนิเทศผู้นิเทศดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือประกอบการนิเทศที่จัดเตรียมไว้ อาจใช้การสังเกต หลักฐานต่าง ๆ ประกอบการบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ สรุปประเมินผลของการนิเทศ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่บรรลุเป้าหมาย

4. การประเมินผลและปรับปรุง เป็นการตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายและการแก้ปัญหาในการนิเทศ โดยอาจใช้การประชุมคณะผู้นิเทศเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินนิเทศตามแผนที่กำหนด และสรุปประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการนำเสนอความคิดเห็น ข้อสังเกต หรือปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการนิเทศมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมทั้งตรวจสอบความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในจากครูผู้รับการนิเทศ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนการนิเทศครั้งต่อไป

จิตติมา วรณศรี (2557, หน้า114-115)ได้กล่าวถึง การนิเทศโดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Management: KM) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายความรู้ 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) จัดเก็บความรู้ และ 4) ประยุกต์ใช้ความรู้ แบบบรรยากาศ

กัลยาณมิตรซึ่งการนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เป็นการประชุมร่วมกันของอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมควรจัดเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 6-10 คน เพื่อให้ทุกคนได้ร่วมเสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายความรู้ โดยอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายหรือประเด็นในการเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ในการทำกิจกรรม KM เช่น ความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ซึ่งประเด็นของเรื่องดังกล่าวสมาชิกทุกคนจะต้องเล่าถึงประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดีของตนที่เคยปฏิบัติมาให้สมาชิกคนอื่นได้รู้ โดยผู้นิเทศ จดบันทึกประเด็นความรู้ที่สำคัญจากสมาชิกแต่ละคน

2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมจะเล่าความสำเร็จในขั้นตอนที่ 1 โดยสมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 3-5 นาที จนครบทุกคน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีของเพื่อนอาจารย์คนอื่น และผู้นิเทศจดบันทึกแนวทางและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกแต่ละคน

3. จัดเก็บความรู้ โดยหลังจากเล่าเรื่องอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนช่วยกันวิเคราะห์ สกัดความรู้จากเรื่องเล่าของสมาชิกแต่ละคน อาจเป็นแนวทางหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้น ๆ เพื่อรวบรวมและบันทึกจัดเป็นความรู้ของสถานศึกษาสำหรับอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้นำไปใช้

4. ประยุกต์ใช้ความรู้ โดยนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนหรือประสบการณ์ที่ดีจากเพื่อนอาจารย์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้มาพึงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา และเกิดความรู้ใหม่ที่อาจารย์จะได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแลกเปลี่ยนให้เพื่อนอาจารย์ได้รับฟังและเรียนรู้ในการจัดการความรู้ในประเด็นนี้ครั้งต่อไป

การจัดการความรู้ส่งเสริมให้ผู้สอนได้เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อทำให้เกิดความผูกพัน ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม ทำให้ผู้สอนได้เรียนรู้และเพิ่มพูนสมรรถนะในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และความก้าวหน้าในวิชาชีพและพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

3.1 การบริหารงานนิเทศการสอนของสถาบันพระบรมราชชนก (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2562) ดังนี้

3.1.1 ศึกษาข้อมูลผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จากการประเมินความพึงพอใจในการสอนของนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ศึกษานโยบายด้าน

การนิเทศของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น
สำหรับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน

3.1.2 วางแผนการจัดทำโครงการนิเทศทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติผู้นิเทศ
ทำการศึกษารายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของรายวิชา
ภาคทฤษฎี (มคอ.4) เกี่ยวกับลักษณะรายวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล
เพื่อวางแผนทางในการนิเทศการสอน

3.1.3 ดำเนินการนิเทศการสอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แสดง
ความคิดเห็นหรืออธิบายเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน และผู้นิเทศ
ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแบบกัลยาณมิตร

3.1.4 ประเมินผลการนิเทศ โดยนำข้อมูลจากผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ นักศึกษา
มารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และทำการประเมินผลเพื่อตัดสินใจ และนำผลการประเมิน
การนิเทศไปวางแผนปรับปรุงในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

3.2 การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่ของสถาบันพระบรมราชชนก

3.2.1 มีการปฐมนิเทศแนะแนวการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่เกี่ยวกับนโยบาย
โครงสร้าง พันธกิจของวิทยาลัย บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ข้อมูลหลักสูตร การประกัน
คุณภาพการศึกษาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเขียนตำรา
หนังสือ การวิจัย การบริการวิชาการและได้รับการพัฒนาการฝึกปฏิบัติงานในสาขาที่ได้รับ
มอบหมายตามความเหมาะสม

3.2.2 ฝึกปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนกับอาจารย์พี่เลี้ยง

3.2.3 อบรมการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์

3.2.4 ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์
เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

3.2.5 พัฒนาระบบและจรรยาบรรณอาจารย์โดยอาจารย์พี่เลี้ยง

3.2.6 มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

3.2.7 มีการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานวิชาการและวิชาชีพ
ในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูน
ประสบการณ์

3.3 การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, สืบออนไลน์)

3.3.1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ โดยมีเนื้อหาครอบคลุม ดังนี้ 1) บทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาลทั้ง 4 ด้าน 2) สิทธิประโยชน์ของอาจารย์ และกฎระเบียบต่างๆ 3) หลักสูตรและการจัดเรียนการสอนในคณะและกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะพยาบาลศาสตร์ และ 4) ศึกษางานและฝึกปฏิบัติการพยาบาลในแหล่งฝึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่รับผิดชอบอย่างน้อย 3-6 เดือน

3.3.2 แต่งตั้งอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหน้าที่ ดังนี้ 1) ให้คำปรึกษาและแนะนำในการปรับตัวสู่การเป็นอาจารย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ 2) นิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และ 3) ประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

3.3.3 ส่งเสริมและพัฒนาด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการวิจัย ดังนี้ 1) จัดให้เข้าร่วมอบรม ประชุมวิชาการภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้งการศึกษาอบรมทั้งในและต่างประเทศ 2) จัดให้เข้าร่วมสังเกตการณ์การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ที่ภาควิชารับผิดชอบทั้งรายภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 3) จัดให้เข้าร่วมสัมมนาทั้งในรายวิชาที่ภาควิชารับผิดชอบจัดการเรียนการสอนและเข้าร่วมสัมมนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ 4) สนับสนุนให้ทำวิจัยร่วมกับนักวิจัยอาวุโสภายในและภายนอกคณะพยาบาลศาสตร์ และ 5) สนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยและการนำเสนอผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สรุป การบริหารการนิเทศการสอนหมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศโดยนำข้อมูลปัญหาการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ กำหนด วิธีการนิเทศ ผู้นิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) แบบเป็นกัลยาณมิตรและรูปแบบออนไลน์ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศการสอน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการสอนโดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

4. การบริหารงานวัดและประเมินผล

การบริหารงานวัดและประเมินผล มีขั้นตอนที่สำคัญ ทิวัดท์ มณีโชติ (มปป, สืบออนไลน์ อ้างอิงใน ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562, หน้า 298) ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน โดยให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตร

2. กำหนดเกณฑ์เพื่อตีค่าข้อมูลที่ได้จากการวัด
3. รวบรวมข้อมูลจากการวัดหลาย ๆ แห่ง
4. ประมวลและผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ ของทุกรายการที่วัดได้
5. วิจัยชี้แจงและตัดสินโดยเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.1 การวัดและประเมินผลในศตวรรษที่ 21

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ 1) การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นการวัดและประเมินผลย่อย (Formative Assessment) เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเน้นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และ 2) คือ การวัดและประเมินผลเพื่อการตัดสินผลการเรียนเป็นการสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ในการประเมินที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์การปฏิบัติ ซึ่งวิธีการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมคือ การประเมินผลจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ ทักษะและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นผลจากผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ของรายวิชาตามที่คุณสอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ดังนี้ (ทินกร บัวชู และคณะ, 2563)

4.1.1 การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่ การสนทนากับผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจและเจตคติ การอ่านบันทึกประจำวัน (Dairy) ของผู้เรียนพร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ รวมทั้งการตรวจแบบฝึกหัดพร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ

4.1.2 การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นการประเมินงานหรือกิจกรรมที่คุณสอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยผู้สอนต้องเตรียมภาระงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ (Task) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubrics

4.1.3 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินผลจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมโดยหนึ่งที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายไม่ว่าจะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงชีวิตจริง จึงเป็นกิจกรรมที่จำลองสถานการณ์ซับซ้อนและเป็นองค์รวมมากกว่ากิจกรรมการเรียนรู้ทั่วไป

4.1.4 การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยเสริมวิธีการประเมินตามสภาพจริงให้มีความสมบูรณ์ โดยผู้เรียนรวบรวมผลงาน

จากการปฏิบัติจริงมาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนเจตคติ พัฒนาการ และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้

ทั้งนี้ แนวทางการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินผลจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็น ถึงว่ามีควมรู้ ทักษะและความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีการ ประเมินประกอบด้วยการสื่อสารกับผู้เรียนรายบุคคล การประเมินผลจากการปฏิบัติงาน การประเมินผลตามสภาพจริง และการประเมินผลด้วยแฟ้มสะสมงานตามที่คุณสอนได้วางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ในรายวิชานั้น

4.2 การบริหารงานวัดและประเมินผลสถาบันพระบรมราชชนก (วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พะเยา, 2562) ดังนี้

4.2.1 มีการวางแผนการประเมินการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ โดย

- 1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรร่วมกันวางแผนการประเมินการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์
- 2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ งานจัดการศึกษาทำแผน การตรวจสอบการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมฯ ผ่านกระบวนการวิพากษ์รายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของ รายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4)

4.2.2 ตรวจสอบการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ โดย

- 1) งานจัดการศึกษาและ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ดำเนินการ ตรวจสอบการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ โดยการวิพากษ์รายละเอียดของรายวิชา ภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4)
- 2) ตรวจสอบความครบถ้วนของการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ ตามแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสาขาวิชา (Curriculum Mapping) ที่ระบุไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ตรวจสอบวิธีการประเมิน กำหนดน้ำหนักการประเมิน และ เกณฑ์การประเมิน ให้สอดคล้องสามารถวัดผลได้ตรงตาม ที่ระบุไว้ในตามแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตร สาขาวิชา(Curriculum Mapping)

3) การวิพากษ์ข้อสอบ

4.2.3 ปรับปรุงแก้ไขก่อนการนำไปปฏิบัติ

1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาปรับปรุงแก้ไขการวางแผนการประเมินผล การเรียนรู้ตามผลการวิพากษ์รายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียด ของรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4)

2) ตรวจสอบการแก้ไขการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ ตามผลการวิพากษ์โดยหัวหน้ากลุ่มการสอนและงานจัดการศึกษา

3) ตรวจสอบข้อสอบที่ผ่านการวิพากษ์โดยหัวหน้ากลุ่มการสอน

4.2.4 การปฏิบัติการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ โดย

1) ชี้แจงและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดย การใช้แบบประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา(Thailand Qualifications Framework: TQF) และ การใช้ข้อสอบที่ผ่าน การวิพากษ์

4.2.5 ตรวจสอบผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อสอบ

2) การวิพากษ์เกรด

3) การทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับรายวิชา และ ชั้นปี

4) การทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร

4.2.6 ประเมินกระบวนการและถอดบทเรียน โดย

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการประชุมประเมินผลกระบวนการ ในแต่ละขั้นตอนเพื่อนำไปปรับปรุงระบบ

2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการถอดบทเรียนการดำเนินงาน หรือมีการจัดการความรู้ และรายงานผลต่อผู้อำนวยการ

4.3 การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา, 2562) ดังนี้

4.3.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับรายวิชา วิทยาลัยมีการ ทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามระเบียบปฏิบัติการประเมินผู้เรียน มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) หัวหน้าภาควิชา ผู้รับผิดชอบและผู้สอน ดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในระดับรายวิชา ทุกรายวิชาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ภายใน 2 สัปดาห์หลังสิ้นสุดการเรียนการสอน และส่งให้คณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาภายในสัปดาห์ที่ 3 สิ้นสุดการเรียนการสอน

2) คณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา คัดเลือกรายวิชาเพื่อทำการทวนสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่จะนำมาทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และดำเนินการคัดเลือกรายวิชาเพื่อมาทวนสอบ

3) คณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องจากรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สู่รายละเอียดของรายวิชาภาคทฤษฎี (มคอ.3) และรายละเอียดของรายวิชาภาคปฏิบัติ (มคอ.4) และผลการให้คะแนนกับข้อสอบ รายงาน โครงการและอื่น ๆ ที่ผู้เรียนได้รับมอบหมาย

4) คณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา โดยตรวจสอบแบบฟอร์ม การให้คะแนนการปฏิบัติงาน บันทึกประสบการณ์ แผนการพยาบาล และรายงาน กรณีศึกษา

5) คณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาวิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานเสนอคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4.3.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการดำเนินการ ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้แทนจาก 3 ส่วน ได้แก่ ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้แทนจากคณะกรรมการวัดและประเมินผล และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

2) ศึกษาข้อมูลที่เป็นในการทวนสอบมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษาในระดับหลักสูตร ดังนี้

2.1) ผลการสอบประมวลความรู้รอบยอดทางการพยาบาลในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจะสำเร็จการศึกษา

2.2) ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน/ความพึงพอใจจากแหล่งฝึก ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตใหม่

2.3) ผลการสำรวจการดำเนินงานทำของบัณฑิต

2.4) ผลการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ และพฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์จากบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต

3) วิเคราะห์ข้อมูลตามข้อผลประเมินการจัดการเรียนการสอนและความพึงพอใจจากผู้ใช้บัณฑิตเพื่อประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และตรวจสอบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีมาตรฐานผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร และนำมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรในวงรอบต่อไป

4.4 การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, สื่อบนออนไลน์) ดังนี้

4.4.1 การทวนสอบในระดับรายวิชา ได้ดำเนินการเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบประกอบด้วย อาจารย์ที่ไม่ได้ร่วมสอนในรายวิชานั้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพ 2) ตรวจสอบวิธีการวัด สัดส่วนคะแนนของวิธีการวัด ผังข้อสอบ คุณภาพข้อสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรม ผลการให้คะแนนทุกรายวิชาและการประเมินผลของรายวิชาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชา 3) ตรวจสอบการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาจากผลการประเมินรายวิชาและผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละภาค และ 4) หัวหน้าภาควิชานำเสนอผลการทวนสอบต่อภาควิชาและคณะกรรมการประจำคณะพยาบาลศาสตร์

4.4.2 การทวนสอบระดับหลักสูตร ได้ดำเนินการปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อย 2 คน 2) กรรมการทวนสอบมาตรฐานการเรียนรู้สุ่มทวนสอบ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้รายวิชา อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพ และ 3) กรรมการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาตรี

สรุป การบริหารการวัดและประเมินผล หมายถึงการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) วางแผนการประเมินผลตามสภาพจริงโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน 2) ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงตามวิธีการที่กำหนด 3) ตรวจสอบและประเมินผลของวิธีการประเมินผลและเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงและ 4) พัฒนาและปรับปรุงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

5. การบริหารงานกิจการนักศึกษา

ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาทั่วไปขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) นักศึกษา ในฐานะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม 2) อาจารย์ในฐานะผู้สนับสนุน และ 3) สถาบันในฐานะเป็นผู้ส่งเสริม จินตนา ยูนิพันธ์ (2525 อ้างอิงใน ภาครณณ์ ก่อเกิด, 2562, หน้า 41)

5.1 การบริหารงานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

5.1.1 งานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมดำเนินงานร่วมกับ ฝ่ายวิชาการ และสโมสรนักศึกษา ในการจัดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษา เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก)

1) การจัดระบบงานพัฒนานักศึกษา โดยประชุมเพื่อกำหนดลักษณะ และขอบเขตงานกิจกรรมนักศึกษา บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา งานพัฒนานักศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีก่อนเดือนมิถุนายน โดยใช้คู่มืออาจารย์ และคู่มือการศึกษาประจำปีการศึกษาประกอบก่อนเปิดภาคการศึกษาใหม่

2) การคัดเลือกคณะกรรมการสโมสรศึกษาก่อนเดือนเมษายน อาจารย์หัวหน้างานพัฒนานักศึกษาและคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา เสนอผู้อำนวยการเพื่อ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งนายกสโมสรนักศึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการ สโมสรนักศึกษาประจำปีการศึกษาหน้า ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครนักศึกษาเพื่อรับ เลือกตั้งเป็นนายกสโมสรศึกษากำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัคร คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ ลงคะแนน กำหนดวัน เวลารับสมัคร วันเวลาหาเสียง วันเวลาลงคะแนน และวิธีลงคะแนน 2) ดำเนินการเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยการตีตราและแนวทางการบริหารงาน ของสโมสรนักศึกษา 3) คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งดำเนินการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการ ดำเนินการเลือกตั้งสรุปผลการนับคะแนนและเสนอต่อสโมสรนักศึกษาและเสนอผลการเลือกตั้ง นายกสโมสรศึกษาแก่อาจารย์งานพัฒนานักศึกษา อาจารย์งานพัฒนานักศึกษาให้นายก สโมสรนักศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา และหัวหน้างานพัฒนานักศึกษาเสนอผล การเลือกตั้งนายกสโมสรศึกษาแก่รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา และขอแต่งตั้ง คณะกรรมการสโมสรศึกษาจากผู้อำนวยการ

3) คณะกรรมการสโมสรศึกษาเสนอรายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา แก่อาจารย์พัฒนานักศึกษาและเสนอผู้อำนวยการ เพื่อขอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม

4) อาจารย์งานพัฒนานักศึกษาประชุมร่วมกับสโมสรนักศึกษา เพื่อวางแผนการจัดทำโครงการกิจกรรมนักศึกษาประจำปีเพื่อวางแผนดำเนินการประจำปีงบประมาณ

5.1.2 การจัดทำและดำเนินการตามโครงการ

1) ประธานชมรมแต่ละชมรมเสนอโครงการเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และศักยภาพนักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อขอรับการรับรองตามขั้นตอนจากนายกสโมสรนักศึกษาผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม หัวหน้างานพัฒนานักศึกษารองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หากพบข้อผิดพลาดหรือไม่เหมาะสมให้ทำการแก้ไขปรับปรุงใหม่หรือยกเลิกโครงการ

2) โครงการที่ผ่านการรับรองแล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติโครงการ

3) คณะกรรมการสโมสรนักศึกษาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินงานตามโครงการโดยมีคำสั่งแต่งตั้งจากผู้อำนวยการ

4) คณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและอาจารย์งานพัฒนานักศึกษาประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีสมุดบันทึกรายงานการประชุมสโมสรนักศึกษาเพื่อปรึกษากำหนดวิธีการปฏิบัติ การมอบหมาย การติดตาม และการประเมินผลงาน

5) คณะกรรมการ สมาชิกสโมสรศึกษาดำเนินงานตามแผน

5.1.3 การประเมินและรายงานผลการดำเนินโครงการโดยคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์งานพัฒนานักศึกษาประชุมเพื่อประเมินผลงานพัฒนานักศึกษาตามแบบฟอร์มการประเมินผลงานพัฒนานักศึกษาและจัดการสรุปผลการดำเนินโครงการตามแบบฟอร์มการสรุปผลการดำเนินโครงการนำเสนอผู้อำนวยการ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

5.2 การบริหารงานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า

5.2.1 การบริหารงานบริการนักศึกษาด้านแนะแนวและให้คำปรึกษาดังนี้ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก) ดังนี้

1) การขอรับบริการให้คำปรึกษา

1.1) งานแนะแนวและให้คำปรึกษาจัดรายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเจ้าหน้าที่และนักศึกษา ชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งนักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาตามปฏิทินกิจกรรมที่งานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ได้กำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมไว้ให้หรือสามารถขอคำปรึกษานอกเวลาได้

1.2) นักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาได้โดยตรงทีมงานแนะแนว และให้คำปรึกษาโดยนักศึกษาต้องลงชื่อเวลาขอนัดพบอาจารย์ล่วงหน้า หรือส่งเรื่องอุทธรณ์ หรือร้องเรียนในกล่องหน้าห้องทำงานให้คำปรึกษาเพื่อความสะดวก

1.3) ในกรณีที่ปัญหาที่สมาชิกในครอบครัวต้องการการช่วยเหลือจากงานแนะแนวและให้คำปรึกษาโดยการกรอกข้อมูลเบื้องต้นเพื่อขอรับบริการ

2) กิจกรรมตามโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล โดยงานแนะแนวให้คำปรึกษา ดังนี้

2.1) กิจกรรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาล สำหรับ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4

2.2) กิจกรรมสานสัมพันธ์บ้านเกิด สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2

3) การดำเนินการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการศึกษาจากสถานบริการ

3.1) ในต้นปีการศึกษางานแนะแนวและให้คำปรึกษาจะประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาแจ้งความจำนงขอรับทุนสนับสนุนการศึกษา โดยระบุหน่วยงานสถานบริการสุขภาพที่ต้องการขอรับทุนสนับสนุนการศึกษา

3.2) ดำเนินการประสานกับสาธารณสุขจังหวัดและโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งโควตาของนักศึกษาเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการศึกษากับสถานบริการสุขภาพให้กับนักศึกษา

3.3) ดำเนินการให้นักศึกษาและผู้ค้าประกันทำสัญญารับทุนสนับสนุนการศึกษาดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

4) ดำเนินการแนะแนวการศึกษาภายนอกสถาบัน

4.1) รวบรวมรายชื่อโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของวิทยาลัย

4.2) จัดส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยให้กับฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน

4.3) ประสานงานกับโรงเรียนเพื่อเข้าไปแนะแนวการศึกษา

5.2.2 การบริหารงานวินัยนักศึกษา

1) รายงานของผู้พบเห็นเหตุการณ์ (อาจารย์/อาจารย์เวร)

2) เข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาตามระเบียบวินัย (ระเบียบสถาบันพระบรมราชชนก ว่าด้วยการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด พ.ศ.2552 หมวด 4)

3) พิจารณาความผิด/โทษ

4) ผลจากมติของคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย

5) การลงโทษ

5.2.3 การบริหารงานทุนศึกษา

1) รวบรวมทุนการศึกษาที่วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ได้รับในแต่ละปีการศึกษาโดยหัวหน้างานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์

2) ประกาศทุนการศึกษาที่วิทยาลัยได้รับในแต่ละปีการศึกษาให้นักศึกษาทราบ

3) รวบรวมรายชื่อผู้ที่มีความประสงค์ขอรับทุนการศึกษา และประกาศรายชื่อผู้ขอรับทุนทั้งหมดในแต่ละชั้นปีให้นักศึกษาทุกคนทราบ

4) กลับกรองและสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการพิจารณาทุนการศึกษา

5) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์ได้รับทุนการศึกษา

6) ติดตามความประพฤติและผลการเรียนภายหลังได้รับทุนการศึกษา

7) รายงานให้เจ้าของทุนทราบโดยหัวหน้างานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์

5.2.4 การบริหารงานศิษย์เก่าสัมพันธ์

1) จัดทำฐานข้อมูลชมรมศิษย์ที่เว็บไซต์ของวิทยาลัยให้เป็นปัจจุบัน

2) นักศึกษาทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันที่เข้าศึกษาต้องสมัครเป็นสมาชิกชมรมศิษย์เก่าทุกคนในชั้นปีที่ 1

3) ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่งานศิษย์เก่าจัดให้

4) ประสานงานกับชมรมศิษย์เก่าเพื่อให้ความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยและต่อสาธารณะ

5) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการค้นหาศิษย์เก่าดีเด่นประจำปี และเชิดชูเกียรติอย่างสมศักดิ์ศรี เพื่อสร้างความภาคภูมิใจทั้งต่อวิทยาลัยและศิษย์เก่า

6) จัดให้มีบริการต่าง ๆ แก่ศิษย์เก่าให้ได้รับความสะดวกและตอบสนองพันธกิจของวิทยาลัย

สรุป การบริหารงานกิจการนักศึกษา หมายถึงการดำเนินงานบริหารงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการได้แก่ 1) วางแผนการโดยวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนด้านทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาวางแผนจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษา 2) ดำเนินการตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดไว้

- 3) ตรวจสอบและประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนานักศึกษา และ
- 4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนานักศึกษาโดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

6. การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ บรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนและดึงดูดผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และทั้งยังลดบทบาทครู ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เข้าใจง่ายและรวดเร็วขึ้น

จิตติมา วรธรณศรี (2557, หน้า 66-67) ได้กล่าวถึงการบริหารสื่อการเรียนรู้ให้เกิด ประสิทธิภาพ มีกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้สื่อ เป็นการเตรียมการของผู้สอนเกี่ยวกับสื่อ การเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งในการวางแผน การใช้สื่อการเรียนรู้นั้นควรดำเนินการไปพร้อมกับการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยในขั้นตอนการวางแผนนี้ ผู้สอนต้องพิจารณาเลือกใช้ประเภทของสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และความสนใจ ความรู้ความสามารถของผู้เรียน จัดลำดับการใช้ สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสม รวมทั้งการสำรวจสภาพความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในสถานศึกษา สื่อที่ต้องการใช้นั้นว่ามีเพียงพอหรือไม่ สามารถใช้งานได้ดีหรือไม่อย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 การผลิตหรือจัดหาสื่อเป็นขั้นตอนของการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ประกอบการเรียนการสอนตามที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งในการจัดทำสื่อการเรียนรู้อาจเป็นการจัดทำ โดยผู้สอน หรือเป็นการจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในการออกแบบ การหา วัสดุทองถิ่นมาใช้ในการจัดทำสื่อ ส่วนกรณีสื่อที่เป็นอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดหามาให้ใช้นั้น ครูควรแจ้งรายการ ความต้องการใช้สื่อต่าง ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการให้บริการสื่อการเรียนรู้ เพื่อจะได้จัดหา จัดเตรียมสื่อที่ครูต้องการใช้ หรือจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของสถานศึกษา เพื่อครูจะได้ขอยืมหรือเบิกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นตอนที่ 3 การใช้สื่อตามแผน เป็นขั้นตอนที่ครูนำสื่อการเรียนรู้ตามที่กำหนด ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นสำคัญของการบริหาร สื่อการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกิดความเข้าใจ มีทักษะปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของ การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อ เป็นขั้นตอนหลังการใช้สื่อการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนใช้สื่อต่าง ๆ ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว ควรมีการจัดเก็บสื่อที่ใช้แล้วให้อยู่ในสภาพเดิม เก็บให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ โดยทั่วไปสถานศึกษาควรมีการบันทึกลงทะเบียนสื่อการเรียนรู้ที่มีใช้ในสถานศึกษาว่า มีสื่อประเภทใดบ้าง จำนวนเท่าใด ได้สื่อนั้นมาเมื่อไร ควรจัดทำแฟ้มจำแนกประเภท กำหนดรหัส และมีทะเบียนบันทึกผู้ใช้ผู้ยืมสื่อ จะช่วยให้สามารถสืบค้น ตรวจสอบ และนำสื่อกลับมาใช้ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว และหากสื่อมีความชำรุดเสียหาย ครูควรแจ้งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ดำเนินการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้พร้อมที่จะใช้งานได้สำหรับการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้สื่อ เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ดำเนินการเพื่อให้ครูและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบได้ทราบว่า สื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในสถานศึกษานั้น มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถใช้งานได้ดีหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการใช้สื่ออย่างไร รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใด ซึ่งผู้ประเมินอาจเป็นครูหรือผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใช้สื่อ รวมทั้งความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ มากน้อยเพียงใด และขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อและเทคโนโลยี

การสอนที่มีประสิทธิภาพต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ การสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีจะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่แน่นอน ซึ่งรูปแบบ ASSURE ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ Smaildino, Lowther and Russell (2014 อ้างอิงใน จิตมา วรณศรี, 2557, หน้า 70-71) ดังนี้

1. วิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze Learners: A) ขั้นตอนแรกในการวางแผนการเรียนรู้ คือ การระบุและวิเคราะห์คุณลักษณะผู้เรียน ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไป สมรรถนะเฉพาะของผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจออกแบบการจัดการเรียนรู้

2. กำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (State Standards and Objectives: S) พิจารณาหลักสูตรและมาตรฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยวัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องระบุพฤติกรรมที่สังเกตได้และเงื่อนไขภายใต้พฤติกรรมนั้น รวมทั้งระดับของความรู้และทักษะที่จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยเงื่อนไขที่กำหนดจะรวมถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้และประเมินความสำเร็จตามมาตรฐานและวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3. เลือกกลยุทธ์ เทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ (Select Strategies, Technology, Media and Materials: S) เป็นการเลือกกลยุทธ์หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ เลือกใช้เทคโนโลยี สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. การใช้เทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ (Utilize Technology, Media and Materials: U) เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการใช้เทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่ การตรวจสอบเทคโนโลยี สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมเทคโนโลยี สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมสภาพแวดล้อม และการเตรียมผู้เรียน และการเตรียมการจัด ประสบการณ์เรียนรู้

5. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Require Learner Participation: R) ควรเป็นกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ใหม่ ทักษะใหม่ ซึ่งในการลงมือปฏิบัติอาจใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน กิจกรรมอินเทอร์เน็ต กิจกรรมกลุ่ม การสะท้อนผลมาจากครู คอมพิวเตอร์ เพื่อน หรือตัวผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน

6. การประเมินและการปรับปรุง (Evaluate and Revise: E) หลังจากดำเนินกิจกรรม ตามแผนการเรียนรู้ ต้องประเมินผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน โดยการประเมินต้องตรวจสอบ ทั้งระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และตรวจสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีและสื่อ เมื่อพบว่าผลที่เกิดกับผู้เรียนยังไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ต้องมีการทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561, หน้า 71–85) ได้กล่าวถึง การบริหารระบบสังคมเทคโนโลยี หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการ แนวคิดหรือนวัตกรรมต่าง ๆ และระบบคน โดยผู้นำระบบเทคโนโลยีไปใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ หาก 2 ระบบนี้มีการสนับสนุน การทำงานของกันและกันได้อย่างดี ซึ่งก็คือการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาวิชาชีพของครู

Papa (2011 อ้างอิงใน สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561, หน้า 72) ได้นำเสนอแนวคิด ในการจัดการและพัฒนาวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การออกแบบ (Design) การนำไปปฏิบัติ (Implement) และการประเมินผลเทคโนโลยี สำหรับแนวคิดในการบริหารการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในยุค ดิจิทัลนั้น สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ได้เพิ่มกระบวนการวางแผน (Plan) การนำไปใช้ (Implement) การประเมินผล (Evaluation) และการสะท้อนผล (Reflection) หรือกระบวนการ PIER ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องเป็นหุ้นส่วน ในการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan)

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเริ่มต้นวางแผนการพัฒนาชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) สำหรับครูในการพัฒนาวิชาชีพโดยมุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องเน้นในสิ่งที่หาได้หรือมีอยู่แล้วในสถานศึกษาก่อน สำหรับการเริ่มต้นการวางแผนนั้นจะเริ่มจากกระบวนการสุดท้ายคือ การประเมินผล ซึ่งก็คือการประเมินการใช้เทคโนโลยีที่ผ่านมาของสถานศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบัน หลังจากนั้นนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศหรือคลังของสิ่งที่มีอยู่แล้วที่สามารถใช้งานได้ ฐานข้อมูลสารสนเทศนี้ควรถูกรวบรวมในฐานข้อมูลที่สามารถทุกคนสามารถเข้าถึงได้ เพื่อทุกคนได้เห็นและแบ่งปันในการใช้งานกัน โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันของครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในวิธีการใช้งานของเทคโนโลยีอยู่แล้ว

การสร้างชุมชนนักปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกทุกคนของชุมชนนักปฏิบัตินั้นที่ต้องทำความเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน คือ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีเป้าหมายและพัฒนาวิชาชีพของตนเอง จากนั้นจึงส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ โดยมีแนวทางที่สำคัญในการวางแผน ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ได้แก่ 1) เป้าหมายระดับบุคคล คือ การพัฒนาวิชาชีพครู ความเจริญก้าวหน้า คือ การเลื่อนวิทยฐานะในการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม วิธีการหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ มาใช้หรือนำมาขยายผลในสถานศึกษานั้น และ 2) เป้าหมายระดับสถานศึกษา คือ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคต และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชน

2. การวินิจฉัยองค์การหรือการวิเคราะห์ความพร้อมในการดำเนินการเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมกันดำเนินการวิเคราะห์ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ แนวคิด วิธีการ หรือนวัตกรรมที่มีอยู่แล้วในสถานศึกษา และร่วมกันร่วมกันพยากรณ์ว่าบทบาทเทคโนโลยีนั้นจะเป็นสิ่งที่ดีต่อสถานศึกษาหรือตอบสนองเป้าหมายระยะยาวของสถานศึกษาหรือไม่ โดยควรนำเอาผลการประเมินในวงรอบที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนา จากนั้นจึงเริ่มกระบวนการวางแผน

3. การดำเนินการวางแผน ประกอบด้วยแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ 1) แนวทางในการจัดหาเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์แล้วว่ามีจำเป็นต้องใช้ 2) การบำรุงรักษาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมนั้นหลังจากจัดหาหรือพัฒนามาได้แล้ว และ

3) แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องซึ่งให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่สามารถนำไปใช้สนับสนุนการเรียนรู้เนื้อหาในการสอนและในการจัดการในห้องเรียนได้

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องร่วมกันออกแบบการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากครูแต่ละคนจะเป็นผู้เข้าใจเนื้อหาวิชาของตนเองเป็นอย่างดี กระบวนการออกแบบไม่ใช่แค่เพียงการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการพัฒนาเนื้อหา แต่ยังคงเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างในการช่วยสนับสนุนเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการรายงานผลการเรียนรู้ด้วย ตลอดจนการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการกระตุ้น และการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้กับครูและผู้เรียนด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องออกแบบระบบเทคโนโลยีเพื่อทำให้ครูมั่นใจว่าเทคโนโลยี นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ พร้อมสำหรับการใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียนในการออกแบบกิจกรรมนั้นต้องมีการทบทวนการออกแบบ ดังนี้ 1) การออกแบบการใช้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นอย่างไร 2) เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเหล่านั้นช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ได้อย่างไร และ 3) การใช้เทคโนโลยีมาเป็นตัวสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 3 การนำไปปฏิบัติ (Implement)

สำหรับขั้นตอนที่ 3 นี้ อาจมีมากกว่า 1 วงจรของกระบวนการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมนั้นไปทดลองใช้ แล้วประเมินผลนวัตกรรมนั้น เพื่อนำมาปรับปรุงระหว่างการใช้โดยในการบริหารการจัดการเรียนรู้ โดยมีวงจรย่อย 2 วงจร ได้แก่

วงจรที่ 1 การนำไปปฏิบัติและการประเมินผล (Implement and Evaluation) ดังนี้

การนำไปปฏิบัติ (Implement) โดยครูต้องสามารถอธิบายภูมิหลังของการเปลี่ยนแปลง โดยก่อนจะนำไปปฏิบัติจำเป็นต้องวางแผนสำหรับการประเมินผลไว้ด้วย โดยแผนการนี้จะต้องรวบรวมข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงว่าครูแต่ละคนมีความก้าวหน้าในการบูรณาการเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างไร ผลกระทบที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและความเข้าใจจะถูกนำมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการบูรณาการเทคโนโลยีในอนาคต ผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูมุ่งเน้นกิจกรรม และผู้เรียนก็จะตอบสนองโดยตรงในห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผ่านทางกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ครูสามารถที่จะเข้าใจถึงความเชื่อในการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังนั้นการพัฒนาแผนและการนำไปปฏิบัติจริงเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในความเข้าใจระดับรายบุคคลไปถึงระดับชุมชน นักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียนภายในสถานศึกษา ซึ่งจะสามารถ

นำมาใช้ปฏิบัติและเป็นประสบการณ์ในการวางแผนครั้งต่อไป ทั้งจากปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชน นักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียน และการสังเกตเพื่อนร่วมงานและผู้เรียน

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความร่วมมือและจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปถึงการสะท้อนผล การวิเคราะห์ การพิจารณาตัดสินใจในการออกแบบนี้จะมีประโยชน์ไม่เพียงแต่สำหรับครูเป็นรายบุคคลในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังคงรวมถึงสมาชิกในชุมชน นักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียนนั้นให้มีความเข้าใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การตั้งคำถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับจากชุมชนนักปฏิบัติของสถานศึกษา จะเป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นการสนับสนุนอย่างดีระหว่างครู และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นสมาชิกชุมชนนักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียน และยังเป็นการกระตุ้นที่ทำให้เกิดความมั่นใจต่อครูและผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้วย ครูที่เป็นสมาชิกชุมชนนักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียนจะร่วมกันให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำไปปฏิบัติในกระบวนการสะท้อนผล โดยเป้าหมายของการสะท้อนผลจะสามารถช่วยในการพัฒนาชุมชนนักปฏิบัติได้ เป็นรูปแบบความต้องการที่ครูจะเข้าถึงกิจกรรมในห้องเรียนและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชนที่ใหญ่กว่าในระดับรายบุคคลและสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติเพื่อจะมีโอกาสในการวิเคราะห์การปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบข้อค้นคิดในการวิจัยและความเชื่อที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติในห้องเรียน

วงจรที่ 2 กระบวนการ PIER ในจุดนี้ครูและผู้บริหารได้ผ่านกระบวนการของวงจรรอบที่ 1 มาแล้ว สำหรับวงจรมีเพิ่งเริ่มต้นในการมองครั้งที่ 2 ในเรื่องเทคโนโลยี และการนำไปบูรณาการใช้ในสถานศึกษาได้ โดยควรดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P) สมาชิกในชุมชนนักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียนต้องเริ่มวางแผนว่าเทคโนโลยีมีบทบาทต่ออนาคตของสถานศึกษาอย่างไร
2. การนำไปปฏิบัติ (Implement: I) หรือการนำไปทดสอบ หรือทดลองใช้ให้ครู ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียนเห็นว่าได้มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และการสอนอย่างไร
3. การประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการวัดผลการนำไปใช้ในหรือการทดลองใช้อีกครั้งว่าเทคโนโลยีที่นำไปใช้ในห้องเรียนดังกล่าวยังใช้ได้หรือไม่
4. การสะท้อนผล (Reflection: R) เมื่อทำครบขั้นตอนแล้วให้สะท้อนผลการนำไปใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปสะท้อนผลการนำไปปฏิบัติหรือทดลองใช้ว่าเป็นอย่างไร

กระบวนการ PIER นี้เป็นกระบวนการย่อยที่ซ่อนอยู่ในกระบวนการใหญ่ และเป็นกระบวนการจัดการในการทดสอบการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไปใช้
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินเทคโนโลยี (Evaluation)

การประเมินเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาทั้งหมด ในการพัฒนาชุมชนนักปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในห้องเรียน จะต้องทำให้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร และต้องมีการประเมินว่าจะพัฒนาเทคโนโลยีด้านใด และเทคโนโลยีจะเกิดประโยชน์สูงสุดให้กับครู ผู้เรียน และสถานศึกษามากน้อยเพียงใด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเทคโนโลยีในสถานศึกษาที่พบทั่วไป ได้แก่ แบบสำรวจรายการ (Rating Scale) เป็นต้น

สรุปการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีหมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนเพื่อสรรหาและพัฒนาวัตกรรมการและเทคโนโลยี 2) การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารและการจัดการศึกษามีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. ด้านผู้บริหารการศึกษา

วิจารณ์ พานิช และปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร (2563, หน้า 36-37) ได้สรุปปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำที่มองเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาคุณภาพให้แก่พลเมือง เพราะทรัพยากรหลักสำหรับความอยู่รอดและอยู่ดีของสังคมไปคือ ทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยต่อมาคือ ความต่อเนื่องของนโยบาย และการเปลี่ยนนโยบายการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ที่ทำอย่างสอดคล้องกลมกลืนกัน เน้นความเข้มแข็งด้านวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และด้านอาชีวศึกษาคคุณภาพสูง จนเป็นที่ยกย่องไปทั่วโลก

2. วัฒนธรรมให้คุณค่าความสามารถและผลงาน (Meritocracy) สร้างวัฒนธรรมให้คุณค่าความสามารถและผลงานขึ้นมาใหม่แทนที่วัฒนธรรมที่เน้นผลประโยชน์ของชนชั้นสูง

3. ตั้งสมมติฐานไว้สูง เน้นความเข้มแข็งของวิชาวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์ และสองภาษา คือภาษาแม่กับภาษาอังกฤษ

4. ระบบหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมิน เมื่อตั้งมาตรฐานไว้สูง สถาบันพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development Institute) เป็นผู้รับมาพัฒนาหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา และอาชีวศึกษา และจัดฝึกอบรมครูให้จัดการเรียนการสอนตามแนวทางดังกล่าว โดยสถาบันพัฒนาหลักสูตรมีหน้าที่ในลักษณะการสร้างพลังแก่ครู (Empowerment) มากกว่าการบังคับบัญชาและการควบคุม

5. ครูและครูใหญ่มีคุณภาพสูง เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถและรักอาชีพครูเข้าเรียนครู การเรียนการฝึกงานคุณภาพสูง การส่งเสริมสนับสนุนต่อเนื่องเมื่อจบออกไปเป็นครู รวมทั้งระบบการจัดทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่จัดว่าเป็นที่หนึ่งของโลก

6. ความรับผิดชอบ (Accountability) โดยใช้ระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) เชื่อมโยงกับการพัฒนาอาชีพ (Career Development)

7. เน้นโลกอนาคต ระบบการศึกษามุ่งสร้างกระบวนการทัศน์แก่ทุกคนว่า สิ่งไปร์เป็นส่วนหนึ่งของโลก และต้องปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคต

เท็ดคักดี โรเจอร์ส (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำองค์กรในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังนี้

1. สร้างแรงบันดาลใจและความเชื่อมั่นให้กับคนในองค์กร (Inspiration and Trust) จากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง มีความผันผวนตลอดเวลา คนในองค์กรต้องมีความเข้าใจในเป้าหมายขององค์กรเพื่อให้ทุกคนเห็นภาพเดียวกัน ผู้นำต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงขององค์กรที่อาจเกิดขึ้น สามารถตัดสินใจในสภาวะกดดัน สะท้อนผลการทำงานขององค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลง สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างทันท่วงที ช่วยให้คนในองค์กรเข้าใจถึงสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้นำนับเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจและความเชื่อมั่นของคนในองค์กร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องมีความชัดเจน ตรงไปตรงมา สร้างแรงบันดาลใจ และที่สำคัญทุกคนต้องรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการสื่อสารนั้น

2. ความโปร่งใส ความซื่อตรง และธรรมาภิบาลของผู้บริหาร (Transparency, Accountability and Good Governance) ต้องมีการวางแผนที่ชัดเจน (roadmap) ที่ชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติกลยุทธ์ได้จริง การวางแผนเป้าหมายที่ชัดเจน การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนงานและแผนกลยุทธ์ขององค์กร เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง องค์กรสามารถตอบสนองได้อย่างทันท่วงทีจากที่มีการกำหนดแผนดำเนินการที่มีความชัดเจน

3. การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (Effective Decision Making) ต้องเป็นการตัดสินใจที่ทันท่วงที (Informed Decision Making) ซึ่งกระบวนการนี้จะเป็นผลลัพธ์ของการบริหารอย่างโปร่งใสขององค์กร ตลอดจนความรู้สึกมีส่วนร่วมของคนในองค์กรที่ทำให้เกิดระบบการรายงานการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจอย่างทันท่วงทีในช่วงเวลาที่มีความอ่อนไหว ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญทัศนคติที่แตกต่างกันของทีมบริหารและผู้นำในการมองและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน ดังนั้น คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำยุคปัจจุบัน คือ กรอบความคิดเชิงบูรณาการ (Collaborative Mindset) ในกรณีข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอ มีความคลุมเครือ ผู้นำอาจใช้วิธีการสร้างสถานการณ์จำลอง (scenario planning) เพื่อคาดการณ์สถานการณ์และผลกระทบในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบโดยตรงต่อองค์กร

4. การมีส่วนร่วมและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของพนักงาน (Employee Engagement) ในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีความไม่ชัดเจน ความร่วมมือและความรู้สึกเป็นหนึ่งในเดียวของคนในองค์กร มีความสำคัญเป็นอย่างมาก การที่จะทำให้เกิดความร่วมมือในองค์กรนั้น การให้อิสระภาพในทางความคิดในการกระทำ รวมถึงการสร้างให้เกิดพลัง (Empower) เป็นกระบวนการส่งเสริมให้คนในองค์กรมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถในการเลือก สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่พึงปรารถนา เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยมีเป้าหมายขององค์กรเป็นจุดศูนย์กลางร่วมกัน

เอกชัย กี่สุพันธ์ (2561, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ชัดเจน (Information and Communication Technology: ICT)
2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว
3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างแพร่หลายทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารด้านต่าง ๆ และนักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา
4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
5. ผู้บริหารต้องเป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถานศึกษาทั้งครูอาจารย์และบุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสม

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลข้างต้นนี้มีผลต่อการใช้ภาวะผู้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะภาวะผู้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเรียนรู้เข้าใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 149-150) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 8 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้ริเริ่มในการคิดกระทำการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาสถานศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น สามารถมีอิทธิพลต่อความคิด/พฤติกรรมของครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถกระตุ้นชักจูงโน้มน้าวและสร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้เกี่ยวข้องมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานหรือหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลแก่สถานศึกษา

2. บทบาทผู้ประสานและสร้างเครือข่าย หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้ประสานการดำเนินงานระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานภายนอก สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ๆ หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพสถานศึกษา

3. บทบาทนักแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้พิจารณาในการตัดสินใจแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ตั้งแต่การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาและพิจารณาเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยยึดหลักคุณธรรมและคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการเจรจาต่อรองเพื่อการดำเนินงานใด ๆ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษา

4. บทบาทนักพัฒนาระบบ หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้คิดค้นพัฒนาระบบงานการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดเป้าหมาย

วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ชัดเจนของสถานศึกษา วางแผนการดำเนินการ จัดโครงสร้างการบริหาร จัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมแก่กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ แก่บุคลากร การดำเนินงานตามแผน การกำกับติดตามควบคุมการดำเนินงาน และการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

5. บทบาทนักวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้สืบค้น แสวงหาและเรียนรู้เพื่อให้เป็นผู้รอบรู้ด้านวิชาการ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู บุคลากร เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้นิเทศ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. บทบาทสร้างทีมงาน หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู บุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ดูแลปฏิบัติตนต่อบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี พัฒนาการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้เกิดความผูกพัน สามัคคี กลมเกลียวในการทำงานให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

7. บทบาทพัฒนาทรัพยากรบุคคล หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ สอนงานหรือเป็นที่ปรึกษาแก่ครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทางวิชาการของครู เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู

8. บทบาทนักสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรมปฏิบัติตนเป็นผู้แสวงหา รับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เท่าทันเหตุการณ์ ทั้งจากภายใน และภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่างๆ อย่างหลากหลาย และเป็นผู้แจ้ง ประกาศ ถ่ายทอดหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปสู่ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน ด้วยวิธีการ ช่องทางต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลอื่นได้รับรู้ และมีความเข้าใจ สามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานได้สอดคล้องนโยบาย ทิศทางดำเนินงานที่กำหนด

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561, หน้า 120-121) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและมีความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

3. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic Improvement) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กร โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

2. ด้านองค์กร

การพัฒนาองค์กรเพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรเพื่อการเรียนรู้ โดย Peter Senge (1991 อ้างอิงใน ยุทธพร ศุภะรัตน์, 2552) กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึงองค์กรที่สามารถพัฒนาและขยายความสามารถในการสร้างอนาคตได้อย่างต่อเนื่อง และองค์กรเพื่อการเรียนรู้จะมีการปรับการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอด รวมทั้งเรียนรู้ที่จะพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ให้ดียิ่งขึ้น และได้เสนอหลัก 5 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) เป็นการมองภาพและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยรวม แทนการมองที่ละภาพหรือการมองที่ละฉาก ซึ่งจะช่วยให้สามารถมองเห็นเหตุการณ์ที่ซับซ้อนได้ชัดเจนขึ้น และนำไปสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสามารถของบุคคล (Personal Mastery) เป็นระดับความสามารถเฉพาะคนที่นอกเหนือจากทักษะ (Skill) และความสามารถ (Competence) การมีวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน

และต่อเนื่องรวมทั้งการพัฒนาความอดทนและมองเห็นหรือเข้าใจในสิ่งที่เป็นอย่างแท้จริงผู้ที่มีระดับความสามารถของบุคคลสูงจะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. รูปแบบทางความคิด (Mental Models) เป็นความคิดอ่านที่ฝังแน่นและมีอิทธิพลต่อความเข้าใจและการกระทำ คนสองคนที่มีรูปแบบทางความคิดที่แตกต่างกันจะมองเหตุการณ์เดียวกันในลักษณะที่แตกต่างกันเนื่องจากการมองรายละเอียดที่ไม่เหมือนกัน การพัฒนาความสามารถขององค์การให้สอดคล้องกับรูปแบบทางความคิดเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทักษะใหม่ และทำการปลูกฝังการคิดริเริ่มเพื่อจะนำทักษะเหล่านี้มาใช้ในชีวิตประจำวัน

4. การแชร์หรือการแบ่งปันวิสัยทัศน์ (Shared Vision) มีรากเหง้ามาจากค่านิยม (Values) ความสนใจ (Interest) และความปรารถนา (Aspiration) ของแต่ละคน การแชร์วิสัยทัศน์เป็นทักษะในการเปิดเผยและพูดคุยเกี่ยวกับภาพในอนาคต เป็นแรงที่ขับเคลื่อนมาจากใจ เป็นวิสัยทัศน์ที่หลาย ๆ คนยึดมั่นอย่างจริงจังที่จะปฏิบัติตามเพราะมีจุดเริ่มมาจากวิสัยทัศน์ของตนเอง โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบทั้งหมดร่วมกัน ไม่เพียงแต่เฉพาะในส่วนของตัวเองเท่านั้น

5. การเรียนรู้ของทีม (Team Learning) เป็นกระบวนการพัฒนาและปรับให้ดำเนินไปในแนวทางเดียวกันของทีมเพื่อสร้างสิ่งที่สมาชิกในทีมต้องการ โดยมีรากฐานมาจากการแชร์วิสัยทัศน์ และความสามารถของบุคคล

ขั้นตอนการเรียนรู้

Wick and Leon (1993 อ้างอิงใน ยุทธศาสตร์ตะวันตก, 2552) ได้เสนอวงจรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกเป้าหมายที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวเองและต่อองค์กร ขั้นตอนนี้เป็นการเลือกว่าจะเรียนรู้อะไร โดยจะต้องมองไปในอนาคตและตัดสินใจว่า อะไรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กร และความชำนาญในเรื่องใดที่จำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กร

ขั้นที่ 2 การทำแผนเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย โดยแผนการเรียนรู้ควรมีรายละเอียด ดังนี้ 1) เป้าหมายการเรียนรู้ 2) ชั้นขั้นตอนที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมาย 3) ทรัพยากร 4) คาดการณ์อุปสรรค 5) การวัดผล 6) ผลประโยชน์ต่อองค์กร 7) ผลประโยชน์ต่อตัวพนักงาน และ 8) การลงมือชื่อและวันที่

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน ดังนี้ 1) อ้างถึงหรือระลึกถึงแผนรายเดือน 2) การมีเพื่อนร่วมเรียน 3) ใช้การเตือนที่มองเห็น เช่น การทำป้ายเพื่อเตือนถึงเป้าหมายการเรียนรู้ 4) การจดบันทึก และ 5) อัตราการเรียนรู้ โดยเปรียบเทียบอัตราการเรียนรู้ทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การทบทวนและประเมินว่าเรียนรู้อะไรและเรียนรู้อย่างไร ในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนการเรียนรู้ โดยการทบทวนและประเมินผลซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีมาก

ขั้นที่ 5 วางเป้าหมายสำหรับเป้าหมายการเรียนรู้ลำดับต่อไป ดังนี้ 1) ตั้งใจมั่นที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดในการทำงาน 2) บอกถึงเป้าหมายการเรียนรู้ที่จะขยายความสามารถและทำให้ตัวเองมีคุณค่าแก่องค์กร 3) เขียนแผนการเรียนรู้ของตนเองอย่างละเอียด 4) เริ่มทำงานโดยมุ่งเป้าหมาย 5) สร้างไฟล์การเรียนรู้ในคอมพิวเตอร์ 6) ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน และ 7) ใช้เวลาในการประเมินสิ่งที่ได้เรียนรู้

สรุป ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา และขยายความสามารถในการสร้างอนาคตได้อย่างต่อเนื่อง

3. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จด้านผู้เรียน

การประเมินความสำเร็จของบัณฑิตพยาบาลของสุตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 2) ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและ 4) สรุปภาวการณ์ปฏิบัติงานทำของบัณฑิตพยาบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาต้องดำเนินการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลจำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ วิชาการผดุงครรภ์ วิชาการพยาบาลมารดาและทารก วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และวิชากฎหมาย ว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เมื่อผลการสอบผ่านทั้ง 8 วิชา สามารถรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และประกอบอาชีพในฐานะพยาบาลวิชาชีพได้ถูกต้องกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพ

2. ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนักศึกษาต้องผ่านกระบวนการวัดและประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21 โดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินผล

ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ที่เน้นการประเมินผลจากการสังเกต บันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ หรือสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจต่อตัวผู้เรียน โดยเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ ความสามารถ และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ดังนี้

4. สรุปภาพการณ์ปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล โดยทำการติดตามจำนวนของบัณฑิตพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และการเป็นผู้ประกอบการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ทำให้นานาชาติต่างมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยแนวคิดนี้เริ่มต้นจากนักวิชาการในองค์กรต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาที่มารวมตัวกัน ต่อมาแนวคิดนี้ได้เผยแพร่และต่อยอดโดยนักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมากทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งสาระหลักของทักษะที่กล่าวถึงคล้ายคลึงกัน แนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

ความหมายและความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

1. ความหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

นักวิชาการได้ให้ความหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2011)

ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะที่สำคัญที่นักเรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 18-19) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการดำรงชีวิตที่คนในศตวรรษที่ 21 ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถและทักษะที่สำคัญสำหรับทุกคนจะต้องเรียนรู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต เพื่อเตรียมตัวในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

2. ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 18-19) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปเหตุผล 3 ประการถึงความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป 2) การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและ 3) ภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

ถึงแม้ว่าบางทักษะจะมีลักษณะถาวร กล่าวคือ มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย เช่น ทักษะ 4c คือความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนไปในโลกยุคดิจิทัล รวมถึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็นสิ่งที่ต้องมีมากกว่าน่าจะจะมี ขณะที่บางทักษะถือเป็นทักษะชุดใหม่ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies-ICTs)

สรุปได้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการเตรียมคนไปเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจ การพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

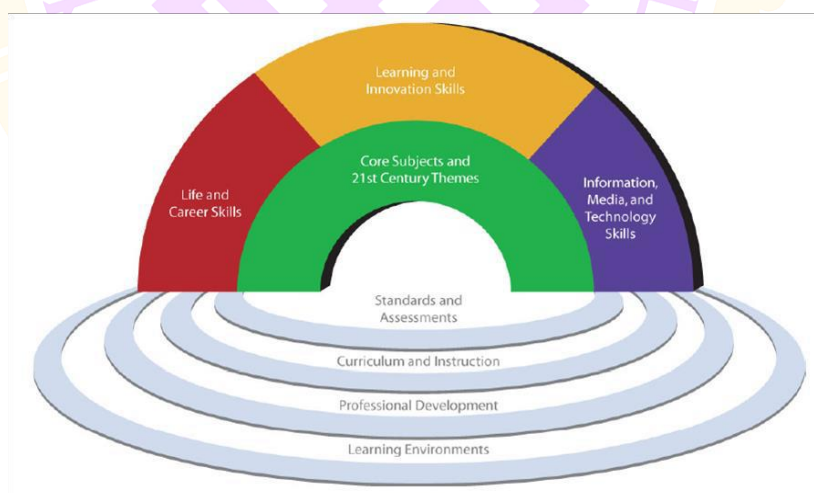
กรอบแนวคิดของทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

องค์กรภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills หรือ P21) ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เสนอแนวคิดเรื่อง ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นโดยภาคส่วนที่เกิดจากวงนอกการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิ้ล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษารัฐรวมตัวกันและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์การความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21 (Partnership for 21st Century Skills (P21), 2007, Online) หน่วยงานเหล่านี้เห็นความสำคัญที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาริสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น

กรอบแนวคิดของภาคีเพื่อทักษะศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ได้แก่ ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ประกอบด้วย วิชาแกนที่มีการบูรณาการเนื้อหาวิชาเชิงสหวิทยาการ และทักษะด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและการงานอาชีพ

ส่วนที่ 2 ได้แก่ ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2011) ดังภาพ 4

ภาพ 4 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ที่มา: Partnership for 21st Century Skills, 2011

วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 16-18) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะศตวรรษที่ 21 ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญความเปลี่ยนแปลง “ครูเพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21” ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ ดังนี้

1. สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย 1) ภาษาอังกฤษ 2) ภาษาสำคัญของโลก 3) ศิลปะ 4) คณิตศาสตร์ 5) การปกครองและหน้าที่พลเมือง 6) เศรษฐศาสตร์ 7) วิทยาศาสตร์ 8) ประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์ สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับ ศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับโลก 2) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ 3) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี 4) ความรู้ ด้านสุขภาพ 5) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

3. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของเพื่อเข้าสู่ โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ 1) ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 3) การสื่อสารและการร่วมมือ

4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ดังนี้ 1) ความรู้ด้านสารสนเทศ 2) ความรู้เกี่ยวกับสื่อ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยี

5. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ดังต่อไปนี้ 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัว ของตัวเอง 3) ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม 4) การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิตและ ความรับผิดชอบเชื่อถือได้ 5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

6. ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มาตรฐานและการประเมินของ ศตวรรษที่ 21 หลักสูตรและการสอนของศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทางวิชาชีพของศตวรรษที่ 21 และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21

จากกรอบแนวคิดของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แนวคิด และยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ด้วยกัน 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความรู้พื้นฐาน ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้เกี่ยวกับโลก วิชาแกน ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ ความรู้ด้านเทคโนโลยีและ 3) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัย ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ รวมทั้งความมีเมตตา กรุณา คุณธรรม จริยธรรม

3. การประเมิน และระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21

ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดเชิงมโนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของกลุ่ม P21 ตัวประกายทอรุงตั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเริ่มจากทักษะการเรียนรู้สาระหลักด้านการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ และศาสตร์ที่จำเป็นสำหรับทักษะศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ดังรายละเอียด ดังนี้

1. วิชาแกน (Core Subject) พระราชบัญญัติการศึกษาพื้นฐานถ้วนหน้า ค.ศ. 2001 (No Child Left Behind Act of 2001) ของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดวิชาแกนที่จำเป็นต้องเรียนรู้ไว้คือ วิชาภาษาอังกฤษ การอ่าน ศิลปะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หน้าที่พลเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์

2. เนื้อหาสำหรับศตวรรษที่ 21 เนื้อหาในสาขาใหม่ ๆ ที่สำคัญต่อความสำเร็จในที่ทำงานและชุมชน แต่ในโรงเรียนต่าง ๆ ในทุกวันนี้ไม่ได้เน้นในการนำไปสอน ได้แก่ จิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง และความตระหนักในสุขภาพและสวัสดิการ

3. ทักษะการเรียนรู้และการคิด นอกจากการเรียนรู้เนื้อหาวิชาแล้วนักเรียนจำเป็นต้องรู้จักวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้จักใช้สิ่งที่เรียนมาอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์ ทักษะการเรียนรู้และการคิด ประกอบด้วย การคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรม ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการเรียนรู้ตามบริบท และทักษะพื้นฐานด้านข้อมูลและสื่อ

4. ความรู้พื้นฐานไอซีที (ICT literacy) ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการเรียนรู้วิชาแกน นักเรียนต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นเพื่อเรียนรู้เนื้อหาและทักษะ และจะได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การใช้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การผลิตนวัตกรรม และการร่วมมือทำงาน

5. ทักษะชีวิต ครูที่ดีย่อมรู้จักสอดแทรกทักษะชีวิตในบทเรียน ทักษะชีวิตที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ ความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะในการเข้าถึงคน ความสามารถในการชี้แนะตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

6. การประเมินในศตวรรษที่ 21 การประเมินผลที่แท้จริงเป็นพื้นฐานสำคัญ สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การประเมินนี้ต้องวัดผลลัพธ์สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ วิชาแกน เนื้อหาสำหรับศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และการคิด ความรู้พื้นฐานไอซีที และทักษะชีวิต การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ควรทำควบคู่ไปกับการประเมินวิชาแกน เพราะการประเมินที่แยกขาดกันจะบั่นทอนเป้าหมายในการหลอมรวมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับวิชาแกน เทคโนโลยีสมัยใหม่จะช่วยให้การประเมินมีประสิทธิภาพ มีความยั่งยืน และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง แบบทดสอบมาตรฐานเพียงอย่างเดียวใช้วัดทักษะและความรู้ที่เรียนไม่ก็อย่าง การประเมินต้องผสมผสานให้สมดุลระหว่างแบบทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพกับการประเมินในชั้นเรียน อย่างมีประสิทธิภาพจึงจะเกิดเป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียนในการเรียนรู้เนื้อหาและ Trilling and Fade (2009) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs+7Cs ดังนี้ 3Rs หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย การอ่าน (Reading) การเขียน (W)(riting) และการคำนวณ (A)(rithmetic) ส่วน 7Cs ประกอบด้วย ดังนี้

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
4. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding)
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy)

6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) และ

7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 16–18) ได้กล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต คือ 3Rs+8Cs+2Ls โดยได้เพิ่ม 1C และ 2Ls ดังนี้

3Rs ได้แก่ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และการคำนวณ (Arithmetics) ส่วน 8Cs ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)

2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

3. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)

4. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding)

5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy)

6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)

7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

8. ทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change)

ส่วน 2Ls ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) และ 2) ภาวะผู้นำ (Leadership) โดยได้ให้ความหมายของ Learning Skills ว่าต้องมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. Learning คือ เรียนรู้สิ่งใหม่

2. Delearning หรือ Unlearning คือ เลิกเชื่อของเก่าเพราะมันผิดไปแล้ว

3. Relearning คือ เรียนรู้สิ่งใหม่ โดยเปลี่ยนชุดความรู้เป็นโลกสมัยใหม่ เพราะความรู้เกิดขึ้นใหม่มากมายและหลายส่วนผิดหรือไม่ดีแล้ว มีของใหม่ที่ดีกว่า

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้วางกรอบเป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 โดยการขับเคลื่อนตามวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต

เป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21 ได้เสนอทักษะศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs + 8Cs โดยได้เพิ่ม 1C ดังนี้

3Rs ได้แก่ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) คิดเลขเป็น (Arithmetics) 8Cs ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork And Leadership)
4. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding)
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and media literacy)
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)
7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)
8. ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

จากแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถวิเคราะห์หาความสอดคล้องขององค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดหลักในการกำหนดองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยจัดกลุ่มเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะในสาระหลักคือกลุ่มความรู้และความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา ประกอบด้วย
 - 1.1 ทักษะการอ่าน (Reading) เป็นความสามารถในการแปลความตีความจากข้อมูลหรือประเด็นที่มีความซับซ้อนมากขึ้น
 - 1.2 ทักษะการเขียน (Writing) เป็นความสามารถในการเขียนเพื่อสื่อสารได้อย่างเป็นทางการภาษาที่ใช้สอดคล้องกับวัฒนธรรม และมีความหมายตรงประเด็นที่ต้องการสื่อสาร
 - 1.3 ทักษะการคำนวณ (Arithmetic) เป็นความสามารถในการใช้หลักการทางคณิตศาสตร์เพื่อการวิเคราะห์แปลความหมาย และสรุปผลการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นรายงานได้

2. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมประกอบด้วย

2.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem Solving) หมายถึงความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ที่คิดอย่างเป็นระบบและใช้เหตุผลในการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.2 ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) หมายถึงความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดเชิงบวกเพื่อนำไปสู่การสร้าง และใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมในการพัฒนางาน

2.3 ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) หมายถึงความสามารถในการเข้าถึงค้นหาวิเคราะห์ประเมินและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารความสามารถในการใช้สารสนเทศต่าง ๆ

2.4 ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) หมายถึงความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นการทำงานเป็นทีม การแสดงภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ทักษะด้านสารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย

3.1 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) หมายถึงความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.2 ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) หมายถึงความสามารถในการเข้าถึงค้นหาวิเคราะห์ประเมินและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารความสามารถในการใช้สารสนเทศต่าง ๆ

4. ทักษะชีวิตและการทำงาน ประกอบด้วย

4.1 ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Self-Reliance) หมายถึงความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ ความยืดหยุ่น ความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ของตนเองและสังคม การเป็นแบบอย่างที่ดีสามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบรรลุเป้าหมายได้ด้วยตนเอง และมีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

4.2 ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะ 3Rs+8Cs โดย 3Rs คือ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้าน

ความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career & learning self-reliance) C8 ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

ระบบสนับสนุนการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Support System) เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามโมเดลที่กล่าวถึง ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญประกอบด้วยดังนี้ (สิทธิพล อัจฉรินทร์, 2560, หน้า 54-56)

1. มาตรฐานในศตวรรษที่ 21 (21st Century Support Standard) จุดเน้น คือ 1) เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน 2) สร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้น 3) มุ่งเน้นการสร้างความรู้และความเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิวเผิน 4) ยกย่องความสามารถผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลการที่เป็นจริง การใช้สื่อหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา การทำงานในดำรงชีวิตประจำวัน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2. การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills) จุดเน้น คือ 1) สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและการทดสอบรวมสำหรับการประเมินผลในชั้นเรียน 2) เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน 3) ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 4) สร้างและพัฒนา ระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

3. หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum and Instruction) จุดเน้นคือ 1) การสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก 2) สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based) 3) สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกี่ยวพัน การเรียนรู้แบบสืบค้นและวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิดและ 4) บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียน

4. การพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) จุดเน้น คือ 1) จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม 2) สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย 3) สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ ความสามารถในการเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญต่อวิชาชีพ 4) เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่นำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ 5) สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็งในตัวผู้เรียน 6) ช่วยให้ครูได้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น เพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอน และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ 7) สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนารการเรียนรู้ 8) แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น 9) สร้างให้เกิดต้นแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment) จุดเน้น คือ 1) สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล 2) สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน รวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน 3) สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนแบบโครงการ 4) สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 5) ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียนรายบุคคล และ 6) นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

วิภาดา คุณาวิฑิตกุล (2558) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ว่าการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีทางการพยาบาล ผู้สอนต้องประเมินผู้เรียนให้ครบทุกด้านเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนและนำมาวางแผนการสอน มีการมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าก่อนเข้าห้องเรียน จัดให้มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย และมีการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น E-learning, Facebook ควรให้มีการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ร่วมไปด้วย

และควรให้นักศึกษาฝึกสะท้อนคิด (Reflective) ทำให้นักศึกษาได้กลับมาทบทวน เข้าใจ เกิดการพัฒนาและทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น

การเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการพยาบาลถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติตามสถานการณ์ที่เสมือนจริง เพื่อให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจ ก่อนการฝึกปฏิบัติจริง ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ทุกด้าน และจัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสม ผู้สอนควรให้โอกาสแก่นักศึกษาได้ปฏิบัติด้วยตนเองให้มากอย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มพูนการฝึกทักษะการตัดสินใจ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ทุกทักษะ ที่อาจพบในการฝึกปฏิบัติจริงในแหล่งฝึกโดยการมอบหมายงานและให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ การตัดสินใจ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การเข้าใจวัฒนธรรมต่างกัน และการใช้เทคโนโลยีในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล นอกจากนี้ผู้สอนควรเน้นในด้านคุณธรรม จริยธรรมในการให้การพยาบาลด้วย

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีรูปแบบที่หลากหลาย สำหรับวิธีที่นิยมในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล ได้แก่ การใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง การสะท้อนคิด (Reflective Thinking) การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Technology-based Learning)

1. การใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning)

เป็นการร่วมกันระหว่งการสอนภาคทฤษฎีในชั้นเรียนกับประสบการณ์นอกชั้นเรียน เพื่อให้ได้ความรู้ในบริบทของชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพและการศึกษาในชุมชน การเรียนการสอนในชุมชนหมายถึง การศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมการศึกษาในชุมชนที่มีประโยชน์อย่างมากในการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาการของผู้เรียน (Guerrero, 2013, Online) และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางปัญญาและทางวิชาการหลากหลาย เพื่อที่จะทำความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างห้องเรียน และการใช้ชุมชนเป็นฐาน (Melaville, Berg and Blank, 2006)

ขั้นตอนการดำเนินงานของชุมชนเป็นฐาน ดังนี้ (จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ, 2559, สื่อออนไลน์)

1. ขั้นตอนการดำเนินการ โดยการประชุมวางแผน มอบนโยบาย กำหนดกรอบ แนวทางการดำเนินงานและมอบหมายหน้าที่

2. สสำรวจสภาพชุมชน สภาพแวดล้อม อาชีพ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และปราชญ์ท้องถิ่น ที่อยู่ใกล้กับโรงเรียน

3. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน และสภาพของชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

4. วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

5. จัดทำแผนบูรณาการจัดการจัดการเรียนรู้ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมให้เหมาะสมกับชุมชน และศักยภาพของโรงเรียน

6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

7. ประเมินผลการเรียนรู้และพิจารณาผลการเรียนรู้

8. สรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้

2. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Learning: PBL)

เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาจากโจทย์สถานการณ์ นำมาซึ่งความรู้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการสื่อสาร วิธีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะจำเป็นต้องใช้ในอนาคต ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอ้างอิงข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น และการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่ม กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นการจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มเล็ก โดยผู้เรียนแต่ละคนจะมีบทบาทในการทำงานกลุ่มทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเน้นการสะท้อนคิดและการให้เหตุผลสนับสนุนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียนในการแก้ไขปัญหา และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น ทฤษฎีแนวคิดของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นการจัดการศึกษาที่พัฒนาการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมสู่ปรัชญาการเรียนรู้ที่มากกว่าการฟังบรรยาย ดังนั้น การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักต้องอาศัยเวลาในการเตรียมการสอนและแหล่งข้อมูลสนับสนุนการเรียนรู้ในกลุ่มเล็กที่หลากหลาย (สิริวัฒน์ อายุวัฒน์, 2560)

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning: SBL)

เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นหรือสถานการณ์จำลองคล้ายผู้ป่วยจริง ผู้เรียนได้ฝึกบทบาท และมีปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ที่มีสภาพคล้ายความเป็นจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้และฝึกทักษะก่อนขึ้นปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ ลดภาวะเครียดและความวิตกกังวลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วย การจัดการเรียนการสอนวิธีเชื่อว่า จะทำให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากการที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนการดูแล

ผู้ปวยมาก่อน การฝึกเตรียมความพร้อมในภาควิชาการพยาบาลเด็ก ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คาดหวังว่าการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติโดยวิธีนี้ จะทำให้นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเพื่อบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ต่อไป (Cordeau, 2013)

4. การสะท้อนคิด (Reflective Thinking)

การสะท้อนคิดได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางโดยมีความพยายามอย่างมากในมหาวิทยาลัยและสถาบันการเรียนรู้ที่สูงขึ้น เพื่อนำเอาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนคิดในการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการปฏิบัติถือเป็นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ โดยการใช้ทักษะทางคลินิกและวิชาชีพของนักเรียนในบริบทของความแตกต่างทางสังคม (Strauss, et al, 2003) การคิดสะท้อนเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้การคิดแบบมีวิจารณญาณ การคิดเชิงวิเคราะห์และการคิดสะท้อน และการคิดเชิงวิพากษ์มีส่วนร่วมในทักษะการคิดที่หลากหลายที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยมุ่งเน้นไปที่กระบวนการของการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น

การสะท้อนคิดมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การระบุปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 หาวิธีการแก้ไขปัญหาคือเป็นไปได้อย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินตัวเลือกและเลือกแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาคือ

ขั้นตอนที่ 5 ทดสอบและใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคือ

5. การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

สุตาทัวร์ จันท์ประเสริฐ และคณะ (2561) ได้สรุปว่า เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ “เรียนที่บ้าน-ทำการบ้านที่โรงเรียน” ให้ผู้เรียนเรียนที่บ้านและทำการบ้านที่โรงเรียนหรือสอบถามเนื้อหาของการเรียนกับผู้สอนได้โดยตรง วิธีการจัดการเรียนการสอนนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในตนเอง และเกิดกระบวนการคิด เวลาที่ผู้เรียนต้องการพบผู้สอนคือเวลาที่ผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ วิธีการสอนแบบนี้ไม่ต้องการให้ผู้สอนอยู่ในชั้นเรียนเพื่อสอนเนื้อหาต่าง ๆ เพราะผู้สอนสามารถศึกษาเนื้อหานั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง ทำให้ครูผู้สอนมีเวลาชี้แนะผู้เรียนและช่วยผู้เรียนสร้างสรรค์สร้างแนวคิดต่าง ๆ ได้มากขึ้น โดยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน คือ ครูผู้สอนอาจบันทึกวิดีโอให้นักศึกษาไปดูเป็นการบ้าน แล้วครูผู้สอนใช้ชั้นเรียนสำหรับชี้แนะผู้เรียนให้เข้าใจแก่นเนื้อหา งานหลักของครูผู้สอนในห้องเรียน คือ การสอนเมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจมากกว่าที่จะเป็นการบอกเล่าเนื้อหาการเรียน

เพียงอย่างเดียว การสอนด้วยวิธีนี้ทำให้สามารถนำการจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างของผู้เรียนและการเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

6. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Technology-Based Learning)

บุปผชาติ ทัพพิกรณ์ (2551) ได้สรุปว่า เป็นการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี ครอบคลุมวิธีการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ โปรแกรมประยุกต์ (Application Program) เช่น Kahoot เทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) เป็นต้น

การประเมินผลการเรียนรู้ของทักษะศตวรรษที่ 21

การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินผลจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความถนัดความสนใจที่แตกต่างกันออกไป รูปแบบการประเมินต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เลือกแสดงความรู้ รวมทั้งความรู้ลึกที่ผู้เรียนมี และพฤติกรรมการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนจะได้อาศัยข้อมูลและหลักฐานเหล่านี้สะท้อนภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงวิธีการของอาจารย์ผู้สอน และวิเคราะห์วินิจฉัยผู้เรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพที่ควรจะเป็นของผู้เรียนแต่ละคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) เช่นเดียวกับ Garcia (2015) กล่าวว่า การประเมินผลการสอนในทักษะในทักษะศตวรรษที่ 21 มีวิธีการปฏิบัติที่หลากหลาย ร่วมกับการยกตัวอย่างที่มีประโยชน์ การอธิบายถึงวิธีการและการปฏิบัติที่แม่นยำ และการมีเครื่องมือในการประเมินการปฏิบัติ เช่น การใช้ตารางประเมินผล การประยุกต์ใช้โปรแกรมการประเมินผล ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพื่อเป็นแนวทางเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้ใช้อย่างต้น และผู้ที่มีประสบการณ์

การจัดการเรียนการสอนควรมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการสอน เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีคุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตรงตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งลักษณะการประเมินผลทางการศึกษาที่นิยมใช้มี 2 ลักษณะ ดังนี้ (สมชาย รัตนทองคำ, 2554, สื่อออนไลน์)

1. ประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการจัดการเรียนการสอน นิยมใช้เพื่อตรวจสอบการเรียนรู้และความก้าวหน้าของผู้เรียนหรือปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน มักใช้แบบทดสอบ การสังเกต การซักถาม หรือเครื่องมือวัดอื่น ๆ ที่เหมาะสม ระยะเวลามักทำเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนเรื่องนั้น ๆ

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน มักทำปลายภาคการศึกษา และตัดสินผลการเรียน โดยเกณฑ์ตัดสินที่ชัดเจน เช่น การตัดสินแบบอิงกลุ่ม (เกรด A, B, C, D, F) การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ (60 เปอร์เซ็นต์) เป็นต้น โดยจะต้องกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่จะวัดให้ชัดเจนว่าจะประเมินอะไรและประเมินอย่างไร จากนั้นจึงเลือกใช้เครื่องมือและเทคนิคที่สอดคล้องกับสิ่งที่จะประเมิน หากไม่มีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน มักนิยมสร้างขึ้นเองอย่างมีหลักการ และขั้นตอนสุดท้ายคือการนำวิธีการและเครื่องมือไปประเมินอย่างไม่มีอคติและยุติธรรม ผู้วัดควรตระหนักว่า การวัดผลจะมีความคลาดเคลื่อนหรือข้อผิดพลาดเสมอ

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีการใช้กระบวนการที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษาเกิดกระบวนการของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยผ่านกระบวนการในรูปแบบใหม่ ที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีหลากหลาย การกำกับติดตาม เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ของตนเองได้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการสร้างให้เกิดการทำงานเป็นทีม รวมไปถึงการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เห็นเป็นรูปธรรม และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องแก่นักศึกษา

แนวคิดและหลักการในการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยนักศึกษา

สถาบันการศึกษาทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษาของแต่ละสถาบัน โดยมีผู้ใช้บัณฑิตทำหน้าที่ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตซึ่งมุมมองและความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้ใช้บัณฑิตล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษานั้น ๆ โดยสถาบันการศึกษาต่างมุ่งเน้นถึงความสำคัญของการวางรากฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาเนื่องจากเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและของสถาบันการศึกษาได้เป็นอย่างดี

1. ความหมายของคุณลักษณะ

คำว่า “คุณลักษณะ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ ส่วนคำว่า “ลักษณะ” (Characteristic) หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

สรุป คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือลักษณะประจำตัวที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของสถาบันการศึกษา

2. ความสำคัญของคุณลักษณะ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยที่มีการจัดการศึกษาเป็นวิธีที่สำคัญที่สุด ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) หมวดที่ 1 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะ และทักษะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะเป้าหมายด้านผู้เรียนโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคแห่งศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า คุณลักษณะมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยที่มีการจัดการศึกษาเป็นวิธีการที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ทักษะที่จำเป็นจิตใจ และสังคม

3. แนวคิดและหลักการพัฒนาคุณลักษณะนิสิตนักศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) หมวดที่ 1 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 หมวดที่ 1 มาตรา 5 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ลักษณะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ปรับปรุงมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thailand Qualification Framework for Higher Education: TQF: HEd) ประกอบไปด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานที่ 3 ด้านบริการวิชาการ มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย และมาตรฐานที่ 5 ด้านบริหารจัดการ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561, 17 สิงหาคม 2561) เพื่อให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญคือ การจัดการศึกษา

เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะของคนไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยต่อไป โดยคุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา ดังนี้

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของ ผู้เรียนในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็น ในศตวรรษ 21 คือ 3Rs 8Cs ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2560, หน้า 16) ดังต่อไปนี้

3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)

8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่สามารถสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศโดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, หน้า 5–11) ได้แก่

1. ผู้เรียนรู้ (ผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี) หมายถึง เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์และ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม (ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน) หมายถึง เป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง (พลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข) หมายถึง เป็นผู้ที่มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และประชาคมโลกอย่างสันติสุข

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551–2565) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเยาวชนนักศึกษา และบัณฑิตในอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม (สำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 34, สื่อบนไลน์) ดังนี้

1. อุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษา ในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพ้นความรู้วิชา (Base line Competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit Knowledge and Ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ขาดปฏิสัมพันธ์ โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตร และชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกซึ่งมีความท้าทายต่อนักศึกษาและอาจารย์มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว

2. อุดมศึกษาจัดให้มีระบบวัดผลงาน (KPI) ของอาจารย์ด้านการดูแลนักศึกษา ทั้งทางวิชาการ กิจกรรมนอกหลักสูตร และจริยธรรม

3. เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ และเตรียมพร้อมนิสิตในสภาวะโลกาภิวัตน์การเพิ่มความเข้มข้นและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ เป็นสิ่งที่ต้องสนับสนุน ทั้งนี้ การเรียนด้วยภาษาที่มีประสิทธิภาพและการซึมซับวัฒนธรรม ต้องมีบริบทแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเพิ่ม Mobility ของนักศึกษาและอาจารย์ การจัดหลักสูตรสองภาษาจะเป็นกลไกที่สำคัญ

4. นอกเหนือจากวิชาการแล้วอุดมศึกษาควรจัดให้มีการเรียนการสอนและ กิจกรรมโดยเฉพะอย่างยิ่งพัฒนาการทางด้านการสื่อสาร ความ การตัดสินใจ การพัฒนา ความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน และคุณธรรม เป็นต้น

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับการอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thailand Qualification Framework for Higher Education: TQF) พ.ศ. 2561 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561, 17 สิงหาคม 2561) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียนรู้

มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ

มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา คือ ลักษณะประจำตัวของผู้เรียนที่สถาบัน กำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งด้าน คุณธรรม จริยธรรม และทักษะในศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษา

วิชาชีพการพยาบาลมีความจำเป็นต่อสังคมที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่บุคคลทุกช่วงวัย ทั้งในภาวะปกติ เจ็บป่วยหรือใกล้ตายแก่กลุ่มคน ครอบครัว และชุมชน โดยประยุกต์ความรู้ จากศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และให้การพยาบาลแบบองค์รวม แก่ผู้ใช้บริการที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น การจัดการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาศักยภาพในด้านพุทธิพิสัย จิต พิสัย และทักษะพิสัยในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อนำไปสู่คุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาล มาตรฐานการพยาบาล สมรรถนะของพยาบาล และจรรยาบรรณวิชาชีพ

1. มาตรฐานการพยาบาล (ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง มาตรฐาน การพยาบาล พ.ศ. 2562, 18 เมษายน 2562) ดังนี้

มาตรฐานการพยาบาล (Nursing Standards) ประกอบด้วย 3 หมวด ดังนี้

มาตรฐานเชิงโครงสร้าง หมวดที่ 1 การบริหารองค์กรพยาบาล (Nursing Organization)

มาตรฐานเชิงกระบวนการ หมวดที่ 2 การปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Practice)

มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ หมวดที่ 3 ผลลัพธ์ทางการพยาบาล (Nursing Outcome)

มีมาตรฐานรวม 11 มาตรฐาน แต่ละมาตรฐานมีข้อกำหนดที่นำไปสู่การปฏิบัติรวม

45 ข้อ ดังนี้

1.1 มาตรฐานเชิงโครงสร้าง หมวดที่ 1 มาตรฐานการบริหารองค์กรพยาบาล (Nursing Organization) เป็นแนวทางการกำหนดระบบการจัดองค์กรเพื่อการบริหารองค์กรพยาบาล การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดระบบงาน และกระบวนการให้บริการพยาบาล และระบบการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยจำนวน 4 มาตรฐาน มีข้อกำหนดจำนวน 27 ข้อ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 องค์กรและการบริหารองค์กร ประกอบด้วยข้อกำหนด 8 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 1.1 มีองค์กรพยาบาลในโครงสร้างการบริหารของสถานพยาบาลที่ขึ้นตรงต่อผู้บริหารสูงสุดของสถานพยาบาล เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการงานการพยาบาล

ข้อกำหนดที่ 1.2 มีองค์กรพยาบาลเพียงองค์กรเดียวในสถานพยาบาลและมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานองค์กรพยาบาลที่ชัดเจน

ข้อกำหนดที่ 1.3 มีผู้บริหารสูงสุดขององค์กรเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง และมีหน้าที่ควบคุมกำกับพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับ

ข้อกำหนดที่ 1.4 มีการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารการพยาบาลทุกระดับชัดเจน

ข้อกำหนดที่ 1.5 มีปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ นโยบายและแผนงานด้านการพยาบาลที่ชัดเจนในการจัด และส่งเสริมคุณภาพบริการการพยาบาล

ข้อกำหนดที่ 1.6 มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการงานการพยาบาลและการพัฒนาบุคลากร

ข้อกำหนดที่ 1.7 มีการกำหนดระบบและกลไกการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดที่ 1.8 มีระบบส่งเสริมเอกลักษณ์ในการปฏิบัติการพยาบาล การคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล

มาตรฐานที่ 2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ประกอบด้วยข้อกำหนด 10 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 2.1 มีพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลที่เพียงพอทั้งจำนวน คุณสมบัติและสมรรถนะเหมาะสมกับลักษณะงาน

ข้อกำหนดที่ 2.2 มีการกำหนดคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลในแต่ละตำแหน่ง

ข้อกำหนดที่ 2.3 มีระบบและกลไกการคัดสรรและพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดที่ 2.4 มีการบริหารจัดการอัตรากำลังพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลต่อผู้รับบริการ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สภาการพยาบาลกำหนด

ข้อกำหนดที่ 2.5 มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่โปร่งใสและเป็นธรรม

ข้อกำหนดที่ 2.6 มีแผนการพัฒนาศมรรถนะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาขององค์กร

ข้อกำหนดที่ 2.7 มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล

ข้อกำหนดที่ 2.8 มีสิ่งสนับสนุนการปฏิบัติงานของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ

ข้อกำหนดที่ 2.9 มีที่พักอาศัยสำหรับพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลที่เหมาะสมและปลอดภัย

ข้อกำหนดที่ 2.10 มีระบบและกลไกในการธำรงรักษาบุคลากร ได้แก่ แรงจูงใจ ความก้าวหน้าในงาน ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม และชั่วโมงการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาล

มาตรฐานที่ 3 ระบบบริการการพยาบาล ประกอบด้วยข้อกำหนด 6 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 3.1 จัดระบบบริการการพยาบาลที่คำนึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้รับบริการโดยใช้ทักษะผสม (Skill mixed team)

ข้อกำหนดที่ 3.2 มีพยาบาลวิชาชีพเป็นหัวหน้าทีม วางแผนให้บริการการพยาบาลที่อยู่ในความดูแล

ข้อกำหนดที่ 3.3 มีการมอบหมายงานพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อกำหนดที่ 3.4 มีระบบบริการการพยาบาลที่เน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

ข้อกำหนดที่ 3.5 มีระบบและกลไกกำกับดูแลให้พยาบาลปฏิบัติตามมาตรฐานการพยาบาล จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อกำหนดที่ 3.6 มีระบบการจัดการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารการบริการและการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

1.2 มาตรฐานเชิงกระบวนการ หมวดที่ 2 การปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Practice) เป็นแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลที่มีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ผู้รับบริการมีภาวะสุขภาพที่ดีที่สุดตามศักยภาพของบุคคล/ครอบครัว/ชุมชน ได้รับการประเมินและแก้ไขปัญหาสุขภาพและ

ปัญหาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการตอบสนองความต้องการจำเป็นด้านสุขภาพ โดยผู้ประกอบการวิชาชีพ การพยาบาลต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย จำนวน 5 มาตรฐาน มีข้อกำหนดจำนวน 21 ข้อ กำหนด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล ประกอบด้วย ข้อกำหนด 6 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 1.1 ปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม คำนึงถึงหลักมนุษยธรรม และยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

ข้อกำหนดที่ 1.2 ใช้กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือในการให้การพยาบาล ผู้รับบริการ

ข้อกำหนดที่ 1.3 ใช้แนวปฏิบัติการพยาบาล หลักฐานเชิงประจักษ์และความรู้ จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมทั้งในระดับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน

ข้อกำหนดที่ 1.4 ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนแก้ปัญหาด้านสุขภาพ ของผู้รับบริการเป็นรายบุคคล

ข้อกำหนดที่ 1.5 ให้ผู้รับบริการและครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและ กำหนดแผนการดูแล

ข้อกำหนดที่ 1.6 มีการประสานความร่วมมือระหว่างทีมการพยาบาล ทีมสหสาขาวิชาชีพ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วยข้อกำหนด 3 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 2.1 ปฏิบัติการพยาบาลโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อกำหนดที่ 2.2 มีการส่งเสริมให้พยาบาลปฏิบัติการพยาบาลบนพื้นฐาน จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดที่ 2.3 มีการปกป้องและรักษาไว้ซึ่งสิทธิผู้ป่วย สิทธิที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพและการรักษาพยาบาลของผู้รับบริการ

มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วย ข้อกำหนด 3 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 3.1 พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลให้ถูกต้องเหมาะสม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการ

ข้อกำหนดที่ 3.2 พัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ที่ตอบสนองต่อการให้บริการ
การพยาบาลแต่ละกลุ่มโรค

ข้อกำหนดที่ 3.3 ทบทวน ประเมินและปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 4 การจัดการดูแลต่อเนื่อง ประกอบด้วยข้อกำหนด 5 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 4.1 ประเมิน วางแผนและจัดการการดูแลต่อเนื่องร่วมกับ
ทีมสุขภาพ ผู้รับบริการ ครอบครัว หรือผู้เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดที่ 4.2 พัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองของผู้รับบริการและ
ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการใช้แหล่งประโยชน์ในการดูแลตนเองอย่างเหมาะสม

ข้อกำหนดที่ 4.3 ส่งต่อการดูแลผู้รับบริการที่ต้องการการดูแลต่อเนื่อง
ทั้งภายในและภายนอกสถานบริการ

ข้อกำหนดที่ 4.4 มีระบบติดตามการดูแลต่อเนื่องที่บ้านและ/หรือในชุมชน

ข้อกำหนดที่ 4.5 มีระบบติดตามการประเมินผลการดูแลต่อเนื่องและนำผล
ไปพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและรายงานการพยาบาล ประกอบด้วยข้อกำหนด
4 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 5.1 บันทึกการพยาบาล ต้องมีข้อมูลสำคัญ 4 ส่วน ประกอบด้วย
การประเมินภาวะสุขภาพ กำหนดปัญหา/ ความต้องการของผู้รับบริการ กิจกรรมการพยาบาล
และการประเมินผลภายหลังปฏิบัติการพยาบาล

ข้อกำหนดที่ 5.2 ต้องบันทึกข้อมูลสำคัญที่สอดคล้องกับปัญหาและ
ความต้องการของผู้รับบริการที่ถูกต้องเป็นจริงและมีความต่อเนื่อง

ข้อกำหนดที่ 5.3 บันทึกและรายงานการพยาบาล สามารถใช้สื่อสารในทีม
การพยาบาลและระหว่างทีมสุขภาพเพื่อการดูแลผู้รับบริการได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อกำหนดที่ 5.4 มีการติดตามประเมินและพัฒนาคุณภาพการบันทึกและ
รายงานการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

1.3 มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ หมวดที่ 3 ผลลัพธ์ทางการพยาบาล (Nursing Outcome)
เป็นแนวทางการกำหนดผลลัพธ์และการบริหารจัดการผลลัพธ์การพยาบาล โดยองค์การพยาบาล
ต้องพิจารณากำหนด ตัวชี้วัดสำคัญ (Key Performance Indicator) ที่สะท้อนผลลัพธ์การบริหาร
องค์การพยาบาล บริหารทรัพยากร การวางระบบ กระบวนการให้บริการ ระบบการพัฒนาคุณภาพ

การพยาบาลและการปฏิบัติการพยาบาล มีการวัด/ประเมินและการบริหารจัดการผลลัพธ์ ให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยจำนวน 2 มาตรฐาน มีข้อกำหนดจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 การกำหนดตัวชี้วัดสำคัญ (Nursing Sensitivity Outcome Indicator) ประกอบด้วย ข้อกำหนด 4 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 1.1 ด้านผู้รับบริการ เช่น การได้รับการบรรเทาอาการรบกวน ความทุกข์ทรมานและการจัดการความปวด ความรู้และทักษะในการดูแลตนเอง ความปลอดภัย จากอุบัติเหตุที่ไม่พึงประสงค์ และภาวะแทรกซ้อน ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริการพยาบาล เป็นต้น

ข้อกำหนดที่ 1.2 ด้านผู้ให้บริการ เช่น ความปลอดภัยในการทำงาน การร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล พฤติกรรมบริการ หรือจริยธรรมของผู้ให้บริการ และการจัดการข้อร้องเรียน ความพึงพอใจของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล ภาวะสุขภาพของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล เป็นต้น

ข้อกำหนดที่ 1.3 ด้านชุมชน เช่น ความรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ ความสามารถในการดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ครอบครัวมีทักษะการดูแล ผู้ป่วยที่พึ่งพิง ผลจากการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน ผลการดูแลผู้ป่วยต่อเนื้อที่ที่บ้าน ความพึงพอใจของชุมชน/ ผู้รับบริการเฉพาะกลุ่มโรคต่อบริการพยาบาล เป็นต้น

ข้อกำหนดที่ 1.4 ด้านองค์กร/การบริหารงาน เช่น การบรรลุผลลัพธ์ตามแผน กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ การมีอัตรากำลังพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล ตามเกณฑ์สภาการพยาบาล ความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล การสูญเสียกำลังคน และความคงอยู่ของพยาบาลและบุคลากรทางการพยาบาล การพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง การเผยแพร่นวัตกรรมและผลงานวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์ การต้องเรียนต่อการบริหารงาน เป็นต้น

มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการผลลัพธ์การพยาบาล ประกอบด้วย ข้อกำหนด 3 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดที่ 2.1 มีระบบการคัดเลือกตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับบริบทองค์กร เหมาะสมกับระดับการบริการการพยาบาล ตอบสนองต่อเป้าหมาย สามารถสะท้อนปัญหาสุขภาพ และผลลัพธ์บริการการพยาบาล

ข้อกำหนดที่ 2.2 มีการวิเคราะห์ ติดตามผลลัพธ์การพยาบาลตามหลักวิชาการ มีการสังเคราะห์ และประมวลผลที่แสดงปัจจัยเชื่อมโยงที่มีผลลัพธ์การพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ข้อกำหนดที่ 2.3 มีการนำผลลัพธ์มาใช้ในการแก้ไขปัญหา การวางแผนและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งใช้การเทียบเคียง (Benchmarking) ผลลัพธ์การพยาบาลเพื่อยกระดับคุณภาพบริการการพยาบาลสู่ความเป็นเลิศ

2. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพทั่วไป (สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์)

โดยสมรรถนะพยาบาลระดับปริญญาตรี แบ่งได้ 8 ด้าน (ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง สมรรถนะหลักของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2561, 23 กุมภาพันธ์ 2561, สื่อออนไลน์) ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย

1. ตระหนักในคุณค่า ความเชื่อของตนเองและผู้อื่น และไม่ใช้คุณค่า ความเชื่อของตนเองในการตัดสินผู้อื่น ให้การพยาบาลโดยแสดงออกถึงการเคารพในคุณค่า ความเชื่อ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2. ตระหนักในข้อจำกัดของสมรรถนะตนเอง ไม่เสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลเสียต่อผู้ใช้บริการและปรึกษาผู้รู้อย่างเหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ

3. แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการพยาบาลของตน

4. ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้และเข้าใจในสิทธิของตน

5. ปกป้องผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ หรือได้รับการปฏิบัติที่ผิดหลักคุณธรรม จริยธรรม อย่างเหมาะสม

6. วิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาล ตักสินใจเชิงจริยธรรมและดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมและกฎหมายที่ไม่ซับซ้อน

7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยแสดงออกซึ่งความเมตตา กรุณา คำนึงประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ จรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์

1. ความรู้ ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล

2. ความรู้ ความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

3. ความรู้ ความสามารถในการดูแลผู้เจ็บป่วยอย่างต่อเนื่อง

4. ความรู้ ความสามารถด้านการพยาบาลครอบครัว และการผดุงครรภ์

5. หัตถการและทักษะ/ เทคนิคการปฏิบัติการพยาบาลทั่วไป

สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ

1. บุคลิกภาพเชิงวิชาชีพ
2. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล

สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ

1. มีภาวะผู้นำ
2. การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล
3. การทำงานเป็นทีม
4. การใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย

1. ตระหนักรู้ในสิ่งที่ตนไม่รู้ และมีคำถามที่เกิดจากการปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การแสวงหาความรู้
2. สืบค้นความรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม สรุปประเด็นความรู้จากตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่ไม่ซับซ้อนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้
3. สรุปประเด็นความรู้จากประสบการณ์ของตนเองได้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานกับผู้ร่วมงาน ผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนางาน และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน
5. ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ หน่วยงาน และสังคม โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้ถูกวิจัย และคำนึงถึงจรรยาบรรณนักวิจัย
6. ประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล

สมรรถนะที่ 6 ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ

1. การติดต่อสื่อสาร
2. การสร้างสัมพันธภาพ

สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ

1. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการใช้งาน องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสารสนเทศด้านสุขภาพและการพยาบาล และระบบการจำแนกข้อมูลทางการพยาบาล
2. ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โปรแกรมวิเคราะห์พื้นฐาน โปรแกรมนำเสนองาน การประมวล จัดเก็บ และนำเสนอ ข้อมูลข่าวสาร

3. ใช้เครือข่ายสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ และการพยาบาล และความรู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร ในทีมสุขภาพและบุคคลทั่วไป

4. มีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลทางการพยาบาล

5. มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศในหน่วยงาน

สมรรถนะที่ 8 สังคม

1. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างสม่ำเสมอ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง

2. วิเคราะห์และประเมินข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง

3. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพของหน่วยงานท้องถิ่น ประเทศ และองค์การวิชาชีพ

4. ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ยึดหลักปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. ดำรง ส่งเสริม ค่านิยม วัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชุมชน มีวิจรรณญาณในการเลือกรับวัฒนธรรมที่หลากหลาย

3. จรรยาบรรณวิชาชีพ (ประกาศสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย เรื่อง จรรยาบรรณพยาบาล พ.ศ. 2546, 20 กันยายน 2546, สื่อออนไลน์) แบ่งเป็น 9 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการการพยาบาล และบริการสุขภาพ พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการพยาบาล และบริการสุขภาพ ทั้งต่อปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และระดับประเทศ ในการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกัน ความเจ็บป่วย การฟื้นฟูสุขภาพ และการบรรเทาความทุกข์ทรมาน

ข้อที่ 2 พยาบาลประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตา กรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความมีสุขภาพดีและความผาสุกของเพื่อนมนุษย์

พยาบาลประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตา กรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความมีสุขภาพดี และความผาสุกของเพื่อนมนุษย์ ช่วยให้ประชาชนดำรงสุขภาพไว้ในระดับดีที่สุด ตลอดจนจรรยาบรรณของชีวิตนับแต่ปฏิสนธิทั้งในภาวะสุขภาพปกติ ภาวะเจ็บป่วย ชราภาพ จนถึงระยะสุดท้ายของชีวิต

ข้อที่ 3 พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และประชาชนด้วยความเคารพ ในศักดิ์ศรี และสิทธิมนุษยชนของบุคคล

พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และประชาชน ด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิมนุษยชนของบุคคลทั้งในความเป็นมนุษย์ สิทธิในชีวิต และสิทธิในเสรีภาพเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว การพูด การแสดงออกความคิด การมีความรู้ การตัดสินใจ ค่านิยม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และความเชื่อทางศาสนา ตลอดจนสิทธิในความเป็นเจ้าของและความเป็นส่วนตัวของบุคคล

ข้อที่ 4 พยาบาลยึดหลักคุณธรรม และความเสมอภาคในสังคมมนุษย์

พยาบาลยึดหลักความยุติธรรม และความเสมอภาคในสังคมมนุษย์ ร่วมดำเนินการ เพื่อช่วยให้ประชาชนที่ต้องการบริการสุขภาพ ได้รับความช่วยเหลือดูแลอย่างทั่วถึง และดูแล ให้ผู้ให้บริการได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับความต้องการอย่างดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยความเคารพในคุณค่าของชีวิต ศักดิ์ศรี และสิทธิในการมีความสุขของบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดด้วยชั้น วรรณะ เชื้อชาติ ศาสนา เศรษฐฐานะ เพศ วัย กิตติศัพท์ ชื่อเสียง สถานภาพในสังคม และโรคที่เป็น

ข้อที่ 5 พยาบาลประกอบวิชาชีพโดยมุ่งความเป็นเลิศ

พยาบาลประกอบวิชาชีพ โดยมุ่งความเป็นเลิศปฏิบัติการพยาบาล โยมีความรู้ ในการกระทำ และสามารถอธิบายเหตุผลได้ในทุกกรณี พัฒนาความรู้ และประสบการณ์ อย่างต่อเนื่อง รักษาสมรรถภาพในการทำงาน ประเมินผลงานและประกอบวิชาชีพทุกด้าน ด้วยมาตรฐานสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อที่ 6 พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และชีวิตของผู้ใช้บริการ

พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และชีวิตของผู้ใช้บริการ โดยการร่วมมือ ประสานงานอย่างต่อเนื่องกับผู้ร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ เพื่อปฏิบัติให้เกิดผล ตามนโยบาย และแผนพัฒนาสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน พึงปฏิบัติหน้าที่ รับมอบหมายงาน และมอบหมายงานอย่างรอบคอบ และกระทำการอันควร เพื่อป้องกันอันตราย ซึ่งเห็นว่าจะเกิดกับผู้ให้บริการแต่ละบุคคล ครอบครัว กลุ่มหรือชุมชนโดยการกระทำของ ผู้ร่วมงาน หรือสภาพแวดล้อมของการทำงาน หรือใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง

ข้อที่ 7 พยาบาลรับผิดชอบในการปฏิบัติให้สังคม เกิดความเชื่อถือว่าไว้วางใจต่อพยาบาล และต่อวิชาชีพการพยาบาล

พยาบาลรับผิดชอบในการปฏิบัติให้สังคม เกิดความเชื่อถือว่าไว้วางใจต่อพยาบาล และต่อวิชาชีพการพยาบาล มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตประกอบวิชาชีพด้วยความมั่นคง ในจรรยาบรรณ และเคารพต่อกฎหมายให้บริการที่มีคุณภาพเป็นวิสัย เป็นที่ประจักษ์แก่ ประชาชน ร่วมมือพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าในสังคมอย่างเป็นเอกภาพ ตลอดจน

มีมนุษยสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับผู้อื่นในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในและนอกร
วงการศึกษา ในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

ข้อที่ 8 พยาบาลพึงร่วมในการทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพการพยาบาล
พยาบาลพึงร่วมในการทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพการพยาบาลร่วม
เป็นผู้นำทางการปฏิบัติการพยาบาลหรือทางการศึกษา ทางการวิจัยหรือทางการบริหาร
โดยร่วมในการนำทิศทางนโยบาย และแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาความรู้ ทั้งในขั้นเทคนิค
การพยาบาล ทฤษฎีขั้นพื้นฐาน และศาสตร์ทางการพยาบาล ชั้นลึกซึ่งเฉพาะด้าน ตลอดจน
การรวบรวม และเผยแพร่ความรู้ข่าวสารวิชาชีพ ทั้งนี้พยาบาลพึงมีบทบาททั้งในระดับรายบุคคล
และร่วมมือในระดับสถาบัน องค์กรวิชาชีพ ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

ข้อที่ 9 พยาบาลพึงรับผิดชอบต่อตนเองเช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น เคารพตนเอง
รักษาความสมดุลมั่นคงของบุคลิกภาพ เคารพในคุณค่าของงาน และทำงานด้วยมาตรฐานสูง
ทั้งในการดำรงชีวิตส่วนตัว และในการประกอบวิชาชีพในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องเสียสละ
หรือประนีประนอม พยาบาลพึงยอมรับในระดับที่สามารถรักษาไว้ซึ่งความเคารพตนเอง ความ
สมดุลในบุคลิกภาพ และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตของตน เช่นเดียวกับของผู้อื่น ผู้ใช้บริการ
และสังคม

4. อัตลักษณ์ของบัณฑิตสถาบันพระบรมราชชนก

สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวปฏิบัติตามแผน
ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของผู้เรียนและสถาบันไว้ดังนี้ 1) กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน
ที่พึงประสงค์ที่เป็นอัตลักษณ์ของสถาบันที่ชัดเจน และให้ทุกวิทยาลัยนำไปปฏิบัติและประเมินผล
ผู้เรียนพร้อมกำหนดสมรรถนะของสถาบัน 2) ปรับระบบการเรียนการสอน หลักสูตรแผนการสอน
การประเมินผลที่เน้นการสร้างผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์ และจิตวิญญาณในการให้บริการสุขภาพ
ในชุมชนอย่างมืออาชีพที่เคารพความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น สถาบันพระบรมราชชนก
จึงได้กำหนดอัตลักษณ์ว่า “สร้างคนจากชุมชนเพื่อตอบสนององระบบสุขภาพชุมชน (Community
Health System)” โดยได้กำหนดอัตลักษณ์บัณฑิตสถาบันพระบรมราชชนก คือ “บริการสุขภาพ
ด้วยหัวใจ ความเป็นมนุษย์” หมายถึง การให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจ
ในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถาบันพระบรมราชชนกได้กำหนด
สมรรถนะบัณฑิตที่ตอบสนองอัตลักษณ์ไว้ 3 ประการ ดังนี้ (สถาบันพระบรมราชชนก
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข, 2554)

4.1 จิตบริการ (Service Mind) หมายถึง จิตที่พร้อมที่จะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่เปี่ยมด้วย “บุญ” คือความสงบเย็นและพลังแห่งความดี จิตแห่งการให้ความดีงามทั้งปวงแก่เพื่อนมนุษย์ เต็มใจตั้งใจทำและเสียสละทั้งแรงกาย แรงใจหรือทรัพย์สินในการทำกิจกรรม หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยบูรณาการความเป็นมนุษย์เชื่อมโยงมิติทางสังคม อ่อนโยนต่อชีวิตอ่อนน้อมต่อธรรมชาติ ความเป็นกัลยามิตร จัดบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

4.2 การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) คือการคิดเพื่อให้เกิดมุมมองที่มองเห็นอย่างเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันทั้งความสัมพันธ์ทางเดียวหรือทางตรงกันข้าม และนำไปสู่การตีความและให้ความหมายในองค์ประกอบนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง อย่างเป็นเหตุผล และสอดคล้องกัน

4.3 การคำนึงถึงสิ่งที่ผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม (Participation) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์บนการตัดสินใจด้วยตนเอง การยินยอมให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการรักษา เป็นสิ่งที่มีคุณค่าเพราะผู้ป่วยจะได้ทราบถึงธรรมชาติ ลักษณะการรักษา ตลอดจนนโยบายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งการยอมรับเรื่องการยินยอมของผู้ป่วยสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับว่าผู้ป่วยมีเสรีภาพ เป็นการยึดถือคุณค่าของความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ (Autonomy) และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ป่วยนั้นเป็นวิธีที่ปกป้องอันตรายแก่ผู้ป่วยซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงด้านวิธีการรักษา นอกจากนี้การบอกข้อมูลแก่ผู้ป่วยให้เกิดความเข้าใจเป็นสิทธิอันชอบธรรมพื้นฐานในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรี

คุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันพระบรมราชชนก 2) คุณลักษณะทั่วไปที่กำหนดจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualification Framework for Higher Education: TQF: HEd) สาขาพยาบาลศาสตร์ ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ของผู้เรียน และ 3) คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉพาะที่กำหนดจากสมรรถนะผู้ประกอบการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และเจตคติของพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษา สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ ดังนี้

5. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2562)

5.1 แสดงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ดังต่อไปนี้

- 5.1.1 เคารพในคุณค่า คักดิ์ศรี และความเป็นปัจเจกทั้งของตนเองและผู้อื่น
- 5.1.2 มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน
- 5.1.3 คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทั้งที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลและสถานการณ์ทั่วไป
- 5.1.4 มีภาวะผู้นำ สามารถบริหารจัดการตนเองและงานที่ได้รับผิดชอบตลอดจนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.1.5 มีสุขภาพและวุฒิภาวะทางอารมณ์แสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 5.1.6 มีทัศนคติที่ดีและมีศรัทธาต่อวิชาชีพการพยาบาล
- 5.2 มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐานและศึกษาต่อในระดับสูง
- 5.3 ปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างองค์รวมแก่ผู้รับบริการทุกช่วงวัย ทุกภาวะสุขภาพทุกระดับของสถานบริการสุขภาพบนพื้นฐานของความเอื้ออาทรและความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาลและหลักฐานเชิงประจักษ์ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 5.4 ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นและการส่งต่อ (Referral) ผู้ป่วยได้ตามขอบเขตวิชาชีพการพยาบาล
- 5.5 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัยได้อย่างต่อเนื่อง
- 5.7 มีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขและสามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์และสถิติในการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม
- 5.8 พัฒนาศักยภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชนให้สามารถดูแลตนเองทางด้านสุขภาพตามบริบทและวิถีการดำรงชีวิตได้
- 5.9 ร่วมทำวิจัยและเลือกใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยในการปฏิบัติการพยาบาลได้
- 5.10 เลือกใช้แหล่งทรัพยากร นวัตกรรม เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม
- 5.11 สื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.12 อนุรักษ์และร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพได้
- 6. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี**
(วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี, ม.ป.ป., สื่อออนไลน์)

- 6.1 สุภาพ มีวินัย ใจสะอาด (E: Ethic and Moral)
- 6.2 ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้แนวการปฏิบัติที่ดีภายใต้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ (B: Best Practice)
- 6.3 ใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ (N: Nursing competence)
- 6.4 สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ แนวคิด หลักการและทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความคิดวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีวิจารณญาณ (N: Nursing Knowledge Application and Critical Thinking)
- 6.5 มีความสามัคคี ยึดหลักประชาธิปไตยและเป็นสมาชิกที่ดีของสถาบันและองค์กรวิชาชีพ (U: Unity)
- 6.6 มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีภาวะผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ (R: Relationship and communication)
- 6.7 สามารถวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (S: Self Directed Learning)
- 6.8 ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียงพอประมาณ มีเหตุผล และปรับตัวได้ (E: Economic Sufficiency)

7. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช
(วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช, ม.ป.ป., สื่อออนไลน์)

- 7.1 มีความรอบรู้ในศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน
- 7.2 สามารถปฏิบัติการพยาบาล และการผดุงครรภ์ได้อย่างเป็นองค์รวม แก่ผู้ใช้บริการทุกระดับของการบริการสุขภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้ศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 7.3 สามารถคิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีมุมมองเชิงบวก มีเหตุผล และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทั้งในการปฏิบัติการพยาบาลและสถานการณ์ทั่วไป
- 7.4 มีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ เคารพในคุณค่า และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และมีความเอื้ออาทร
- 7.5 มีศรัทธาในวิชาชีพการพยาบาล และเห็นคุณค่าการพยาบาล
- 7.6 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำ และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

7.7 สามารถบริหารจัดการในการบริการสุขภาพ ตลอดจนทำงานเป็นที่ร่วมกับ ทีมสหวิชาชีพ

7.8 มีทักษะการดำรงชีวิต การประกอบวิชาชีพ และปรับตัวได้ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง

7.9 มีทักษะการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

7.10 ใฝ่รู้ และเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเอง วิชาชีพและสังคมอย่างต่อเนื่อง

7.11 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลและการสื่อสาร

7.12 เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนพลเมืองดีของชาติ ภูมิภาคและของโลก

8. คุณลักษณะทั่วไปที่กำหนดจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thailand Qualification Framework for Higher Education: TQF: HEd) สาขาพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560, 3 มกราคม 2561)

8.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

8.1.1 มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

8.1.2 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8.1.3 สามารถใช้ดุลยพินิจในการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม

8.1.4 แสดงออกถึงการเคารพสิทธิ คุณค่า ความแตกต่าง และศักดิ์ศรีของ ความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง

8.1.5 แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม

8.1.6 แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่า วิชาชีพและสิทธิของพยาบาล

8.2 ด้านความรู้

8.2.1 มีความรอบรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิต ทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมถึงศาสตร์อื่นที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ตลอดจนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

8.2.2 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์อย่างกว้างขวางและเป็นระบบ

8.2.3 มีความรู้และความเข้าใจในระบบสุขภาพของประเทศ และปัจจัยที่มีผลต่อระบบสุขภาพ

8.2.4 มีความรู้และตระหนักในงานวิจัยทางการแพทย์ที่เป็นปัจจุบัน และสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติทางการแพทย์

8.2.5 มีความรู้และความเข้าใจในการบริหารและการจัดการทางการแพทย์

8.2.6 มีความรู้และความเข้าใจกฎหมายวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสิทธิผู้ป่วย

8.2.7 มีความรู้ ความเข้าใจ และเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้เหมาะสมกับประเภทการใช้งานการสื่อสาร และผู้รับสาร

8.3 ทักษะทางปัญญา

8.3.1 สามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย วิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลในการอ้างอิงเพื่อพัฒนาความรู้และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

8.3.2 สามารถคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาคารกปฏิบัติงาน และบอกถึงผลกระทบจากการแก้ปัญหาคได้

8.3.3 สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทางการวิจัย และนวัตกรรมในการแก้ปัญหาคและการศึกษาปัญหาคทางสุขภาพ

8.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

8.4.1 มีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

8.4.2 สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกทีม ในบริบทหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย

8.4.3 สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผล และเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น

8.4.4 แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพและสังคมอย่างต่อเนื่อง

8.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

8.5.1 สามารถประยุกต์ใช้หลักการทางคณิตศาสตร์ และสถิติในการปฏิบัติงาน

8.5.2 สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.5.3 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม

8.5.4 สามารถสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการสุขภาพอย่างปลอดภัย

8.6 ทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

8.6.1 สามารถปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างเป็นองค์รวม เพื่อความปลอดภัยของผู้รับบริการ ภายใต้หลักฐานเชิงประจักษ์ กฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ

8.6.2 สามารถใช้กระบวนการพยาบาล ในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์

8.6.3 สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลได้ทั้งในสถานการณ์จำลองและในสถานการณ์จริง

9. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉพาะที่กำหนดจากสมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560, 3 มกราคม 2561) ได้แก่

9.1 มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาล

9.2 สามารถปฏิบัติการพยาบาลองค์รวม เน้นความปลอดภัยของผู้รับบริการ ทุกช่วงชีวิต ทุกภาวะสุขภาพ ทุกระดับของสถานบริการสุขภาพ และในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาลการผดุงครรภ์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

9.3 สื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.4 คิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

9.5 มีความรู้และสมรรถนะด้านดิจิทัลในการศึกษาค้นคว้า การปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

9.6 สามารถใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาทางการพยาบาล

9.7 แสดงภาวะผู้นำและสามารถบริหารจัดการในการทำงานร่วมกับทีมสุขภาพ สหสาขาวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้อง

9.8 มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทร

9.9 สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสนใจใฝ่รู้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

9.10 สามารถใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลข และใช้สถิติอย่างเหมาะสมในวิชาชีพ

9.11 แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาล

9.12 เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนเป็นพลเมืองดีของชาติ ภูมิภาค และประชาคมโลก

9.13 มีสมรรถนะทางด้านวัฒนธรรม สามารถปฏิบัติงานในสภาพการณ์ของความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย 3 สถาบัน ได้แก่ 1) สถาบันพระบรมราชชนก 2) สถาบันการพยาบาลและ 3) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติด้านสาขาพยาบาลศาสตร์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	<p>1. มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาล ชั้นพื้นฐานและศึกษาต่อในระดับสูง</p> <p>2. คิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลและสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>3. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาลที่ทันสมัย ได้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>4. มีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขและสามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ และสถิติในการพยาบาล ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>5. สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสม ในการปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>2. คิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>3. มีความสามารถใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไข ปัญหาทางการพยาบาล</p> <p>4. มีความรู้และสมรรถนะด้านดิจิทัลในการศึกษา ค้นคว้า การปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>5. สามารถใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลข และใช้สถิติได้อย่างเหมาะสม ในวิชาชีพ</p>	<p>1. มีความรอบรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิตทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมถึงศาสตร์อื่นที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ตลอดจนจนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์</p> <p>2. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ อย่างกว้างขวาง และเป็นระบบ</p> <p>3. มีความรู้และความเข้าใจในระบบสุขภาพของประเทศ และปัจจัยที่มีผลต่อระบบสุขภาพ</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
1. ด้านความรู้ ความสามารถ	6. แสวงหาความรู้และ เรียนรู้ตลอดชีวิต 7. มีสุขภาพและวุฒิภาวะ ทางอารมณ์ 8. มีภาวะผู้นำ สามารถ บริหารจัดการตนเองและ งานที่ได้รับผิดชอบ ตลอดจนทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 9. สามารถประยุกต์ใช้ ความรู้ แนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางการพยาบาล มาใช้ในการแก้ปัญหา ได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความคิดวิเคราะห์ สถานการณ์อย่างมี วิจารณญาณ 10. มีความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลที่ดี มีภาวะ ผู้นำ สามารถทำงานเป็น ทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศได้ 11. สามารถวางแผนและ รับผิดชอบในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	6. สื่อสารด้วยภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้อย่าง มีประสิทธิภาพ 7. แสดงภาวะผู้นำและ สามารถบริหารจัดการ ในการทำงานร่วมกับทีม สุขภาพ สหสาขาวิชาชีพ และผู้เกี่ยวข้อง 8. สามารถเรียนรู้ ด้วยตนเอง และสนใจใฝ่รู้ ในการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง 9. มีสมรรถนะทางด้าน วัฒนธรรม สามารถ ปฏิบัติงานในสภาพการณ์ ของความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม	4. มีความรู้และ ตระหนักในงานวิจัย ทางการพยาบาลที่เป็น ปัจจุบัน และสามารถ นำผลการวิจัยมาใช้ในการ การปฏิบัติทางการ พยาบาล 5. มีความรู้และ ความเข้าใจในการ บริหารและการจัดการ ทางการพยาบาล 6. มีความรู้และ ความเข้าใจกฎหมาย วิชาชีพและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสิทธิผู้ป่วย 7. มีความรู้ ความเข้าใจ และเลือกใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลได้เหมาะสมกับ ประเภทการใช้งาน การสื่อสารและผู้รับสาร 8. สามารถสืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูล ที่หลากหลาย วิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลในการ อ้างอิง เพื่อพัฒนา ความรู้และแก้ไขปัญหา อย่างสร้างสรรค์

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
1. ด้านความรู้ ความสามารถ	<p>12. มีทักษะการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรม โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์</p> <p>13. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาล และการสื่อสาร</p> <p>14. ใฝ่เรียน และเรียนรู้ ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเอง วิชาชีพ สังคมอย่างต่อเนื่อง</p> <p>15. สามารถคิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมี วิจารณญาณ มีมุมมอง เชิงบวก มีเหตุผลและ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งในการปฏิบัติการ พยาบาล และสถานการณ์ทั่วไป</p> <p>16. มีทักษะการดำรงชีวิต การประกอบวิชาชีพ และปรับตัวได้ในสภาวะ ที่มีการเปลี่ยนแปลง</p> <p>17. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำ และสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพ</p>		<p>9. สามารถคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อหาแนวทางใหม่ ในการแก้ปัญหา การปฏิบัติงาน และ บอกถึงผลกระทบจากการแก้ไข้ปัญหาได้</p> <p>10. สามารถใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทางการวิจัย และ นวัตกรรมในการแก้ไข ปัญหาและการศึกษา ปัญหาทางสุขภาพ</p> <p>11. มีปฏิสัมพันธ์ อย่างสร้างสรรค์กับ ผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>12. สามารถทำงาน เป็นทีมในบทบาทผู้นำ และสมาชิกทีม ในบริบท ที่หลากหลาย</p> <p>13. สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่าง เป็นเหตุเป็นผล และ เคารพในความคิดเห็น ของผู้อื่น</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
1. ด้านความรู้ ความสามารถ			14. แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพและสังคมอย่างต่อเนื่อง 15. สามารถประยุกต์ใช้หลักการทางคณิตศาสตร์และสถิติในการปฏิบัติงาน 16. สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ 17. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม 18. สามารถสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการสุขภาพอย่างปลอดภัย
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	1. เคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเป็นปัจเจกที่ ของตนเองและผู้อื่น 2. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในการดำรงตนและ การปฏิบัติงาน 3. มีทัศนคติที่ดีและมี ทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาล และ เห็นคุณค่าการพยาบาล	1. มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพ ในศักดิ์ศรีของ ความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทร 2. แสดงออกถึง การมีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ การพยาบาล ตระหนักในคุณค่า วิชาชีพ และ สิทธิของพยาบาล	1. มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา 2. มีความรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคม 3. สามารถใช้ดุลยพินิจ ในการจัดการประเด็น หรือปัญหาทางจริยธรรม 4. แสดงออกถึงการเคารพ สิทธิ คุณค่า ความแตกต่าง และศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4. สุภาพ มีวินัย ใจสะอาด 5. มีความสามัคคี ยึดหลัก ประชาธิปไตย และ เป็นสมาชิกที่ดีของสถาบัน และองค์กรวิชาชีพ 6. มีค่านิยมที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ เคารพในคุณค่าและ ศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์ และมีความ เอื้ออาทร 7. ดำเนินชีวิตบนพื้นฐาน ความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล และปรับตัวได้ เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ และโลก	3. เป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข ตลอดจน เป็นพลเมืองดีของชาติ ภูมิภาค และประชาคมโลก	5. แสดงออกถึงการมี จิตสาธารณะ คำนึงถึง ส่วนรวมและสังคม 6. แสดงออกถึงการมี ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การพยาบาล ตระหนัก ในคุณค่า
3. ด้านทักษะ ปฏิบัติวิชาชีพ	1. ปฏิบัติการพยาบาล ได้อย่างองค์รวมแก่ ผู้รับบริการทุกช่วงวัย ทุกภาวะสุขภาพทุกระดับ ของสถานบริการสุขภาพ บนพื้นฐานของความเอื้อ อาทรและความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม โดยใช้ ศาสตร์และศิลปะทาง การพยาบาลและหลักฐาน เชิงประจักษ์ภายใต้ กฎหมายและจรรยาบรรณ วิชาชีพ	1. สามารถปฏิบัติการ พยาบาลองค์รวม เน้นความปลอดภัยของ ผู้รับบริการทุกช่วงชีวิต ทุกภาวะสุขภาพทุกระดับ ของสถานบริการสุขภาพ และในความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม โดยใช้ ศาสตร์และศิลป์ทางการ พยาบาลการผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กฎหมายและ จรรยาบรรณวิชาชีพ	1. สามารถปฏิบัติการ พยาบาลและ การผดุงครรภ์อย่างเป็น องค์รวมเพื่อความ ปลอดภัยของ ผู้รับบริการ ภายใต้ หลักฐานเชิงประจักษ์ กฎหมาย และ จรรยาบรรณวิชาชีพ

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
3. ด้านทักษะ ปฏิบัติวิชาชีพ	<p>2. ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นและการส่งต่อผู้ป่วยได้ตามขอบเขตวิชาชีพการพยาบาล</p> <p>3. พัฒนาศักยภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน ให้สามารถดูแลตนเองทางด้านสุขภาพตามบริบทและวิถีการดำรงชีวิตได้</p> <p>4. ร่วมทำวิจัยและเลือกใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยในการปฏิบัติการพยาบาลได้</p> <p>5. เลือกใช้แหล่งทรัพยากร นวัตกรรม เทคโนโลยีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม</p> <p>6. อนุรักษ์และร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ</p> <p>7. สามารถบริหารจัดการในการบริการสุขภาพ ตลอดจนทำงานเป็นทีมร่วมกับทีม สหสาขาวิชาชีพ</p>		<p>2. สามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและ การผดุงครรภ์</p> <p>3. สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลได้ทั้ง สถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สถาบันพระบรมราชชนก	สภาการพยาบาล	มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
3. ด้านทักษะ ปฏิบัติวิชาชีพ	8. สามารถปฏิบัติการ พยาบาล และการผดุงครรภ์ ได้อย่างเป็นองค์รวมแก่ ผู้ใช้บริการทุกระดับของ การบริการสุขภาพและ ความหลากหลายทาง วัฒนธรรมโดยใช้ศาสตร์ การพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กฎหมายและ จรรยาบรรณวิชาชีพ 9. ปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้แนวทางการปฏิบัติที่ดี ภายใต้ข้อมูลและหลักฐาน เชิงประจักษ์ 10. ใช้กระบวนการพยาบาล ในการปฏิบัติการพยาบาล ตามมาตรฐานวิชาชีพ		

จากตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ 3 สถาบัน ได้แก่ 1) สถาบันพระบรมราชชนก 2) สภาการพยาบาล และ 3) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสาขาพยาบาลศาสตร์ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ และความสามารถ คือ มีความรอบรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างกว้างขวางและเป็นระบบ และสามารถประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาลแบบมีอาชีวะ สามารถใช้กระบวนการวิจัยและนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาทางการพยาบาลสามารถทำงานเป็นทีม

ในบทบาทผู้นำและสมาชิกทีมในบริบทหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย มีความรู้และสมรรถนะด้านดิจิทัลในการปฏิบัติงาน สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ แสดงออกถึงเคารพสิทธิ คุณค่า ความแตกต่าง และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง การมีทัศนคติที่ดีและศรัทธาต่อวิชาชีพ การพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาลมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในการดำรงตนและการปฏิบัติงานการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม รวมทั้งเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนเป็นพลเมืองดีของชาติ ภูมิภาค และประชาคมโลก

3. ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ คือ ความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมที่ใช้กระบวนการทางการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยใช้แนวการปฏิบัติที่ดีภายใต้ข้อมูลและอิงหลักฐานเชิงประจักษ์แก่ผู้ใช้บริการทุกระดับของการบริการสุขภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อความปลอดภัยของผู้รับบริการภายใต้กฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพความสามารถบูรณาการศาสตร์ทั้งในและนอกวิชาชีพ เพื่อเน้นการส่งเสริม (Promotion) ป้องกัน (Prevention) รักษา (Curative) และฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย (Rehabilitation) และสามารถบริหารจัดการในการบริการสุขภาพ ตลอดจนทำงานเป็นที่ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาพยาบาลศาสตร์ของ 3 สถาบัน สรุปได้ว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาพยาบาลศาสตร์ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพนอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและสมรรถนะของพยาบาลในยุคศตวรรษที่ 21 ดังต่อไปนี้

ฐิติณัฐ อัครเดชะอนันต์ (2562) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลในยุคไทยแลนด์ 4.0 ดังนี้

1. พัฒนาสมรรถนะตนเองให้เป็นผู้ที่ศักยภาพสูง (Smart nurse) ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ด้านสุขภาพหรือการพยาบาล และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างดี เป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการพยาบาลที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้บรรลุจุดเน้นการดูแลสุขภาพของชาติ

2. พัฒนาสมรรถนะตนเองให้เป็นผู้ที่ทำงานโดยใช้สมองมากกว่าแรงงาน (Knowledge Worker) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูงในการผลิตสินค้าและบริการ และมีความสามารถพิเศษในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ มีความคิดที่เป็นอิสระ มีการจูงใจที่ดี

3. พัฒนาสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ สามารถใช้เทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัยและตอบสนองด้วยความรวดเร็วได้ เช่น มีความสามารถใช้อุปกรณ์และโปรแกรมต่าง ๆ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งจะทำให้ทีมสหสาขาวิชาชีพด้านสุขภาพสามารถดูแลรักษาผู้ป่วยได้แบบเครือข่ายวิชาชีพมากขึ้น ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดและลดค่าใช้จ่ายได้ เช่น การใช้อุปกรณ์ในโทรศัพท์มือถือ หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ ในการขอคำปรึกษา การดูแลผู้รับบริการร่วมกัน และใช้ในการประสานงานเพื่อการดูแลผู้รับบริการอย่างไร้รอยต่อ ช่วยลดช่องว่างระหว่างทีมการดูแลทั้งในและภายนอกองค์กรทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายจากการส่งต่อโดยไม่จำเป็นได้

4. พัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีสุขภาพ คือ เป็นผู้กล้าคิด กล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือใช้นวัตกรรมในการช่วยทำงานบริการเกิดคุณภาพ หากพยาบาลได้รับการส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี และสนับสนุนในการพัฒนาองค์ความรู้รูปแบบใหม่ จะนำไปสู่การพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล มุ่งสู่ความเป็นเลิศและยังเป็นเส้นทางสู่ความสำเร็จในการสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาลที่ยั่งยืนเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาลต่อไป

5. พัฒนาสมรรถนะด้านความคิดสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ คือ พยาบาลควรพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ งานวิจัยทางการพยาบาลเพื่อใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการบริหาร การปฏิบัติการ การศึกษา และนวัตกรรมทางการพยาบาล

เบญจมาศ ปรีชาคุณ และคณะ (2563) ได้กล่าวถึง การพยาบาลเปลี่ยนวิถี (Disruptive Nursing) โดยยุคเทคโนโลยีแห่งของมูลศาสตร์แห่งการพยาบาล (Nursing Science) คุณลักษณะของพยาบาลจำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะเพิ่มเติมเช่น ทักษะทางสังคม หรือทักษะทางอารมณ์ (Soft Skill) ได้แก่ 1) การทำงานเป็นทีมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้นำการทำงานกับผู้อื่น และการร่วมมือกันอย่างมีเอกภาพ 2) การบริหารจัดการงานเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดลำดับความสำคัญของงาน ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน 3) การตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ (Situation Awareness) เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ เพื่อส่งเสริมทักษะการนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ 4) การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยภาษาพูด ภาษากาย และภาษาเขียน และ 5) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการรักษาที่มีความทันสมัย การทำวิจัยต่อยอด และสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล

การพัฒนาสมรรถนะในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการจัดการด้านสารสนเทศ การสืบค้นการนำข้อมูล มาวิเคราะห์ เทคนิคการสืบค้นข้อมูล เช่น เทคนิคการเลือกใช้คำสำคัญ (keyword) และการใช้ ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

เนตดา วงศ์ทองมานะ (2562) ได้กล่าวถึง พยาบาลในยุคสังคมดิจิทัลในการนำสื่อ สังคมออนไลน์มาใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ภายในขอบเขตของวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ 1) การแสวงหาเครือข่ายวิชาชีพ 2) การดูแล ผู้รับบริการ 3) การศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) การพัฒนาการเรียนการสอน และยัง ได้เสนอข้อควรคำนึงสำหรับพยาบาลในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. การรักษาความเป็นวิชาชีพตลอดเวลา การใช้สื่อสังคมออนไลน์ พยาบาลต้องรักษา ความเป็นวิชาชีพ ควรวางตัวให้เหมาะสมทั้งในเวลาปฏิบัติหน้าที่หรือเวลาส่วนตัวเนื่องจากสิ่ง ที่เกิดขึ้นไม่เพียงส่งผลกระทบต่อตนเองแต่ยังส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและความเป็นวิชาชีพ ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพ และระบบสุขภาพโดยรวมได้

2. การคิดไตร่ตรองก่อนโพสต์ข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ โดยก่อนที่พยาบาลจะนำ ข้อมูลไปโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์ควรคิดไตร่ตรองให้รอบคอบถึงผลที่จะตามมา การแสดง ความคิดเห็นในสถานการณ์นั้นมีความเสี่ยงหรือไม่ ดังนั้น พยาบาลจึงคิดไตร่ตรองและ ระมัดระวังการโพสต์ภาพหรือข้อความที่มีเนื้อหาในลักษณะที่อาจถูกมองว่าไม่เหมาะสม หรือไม่มีความเป็นวิชาชีพ

3. การหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม พยาบาล ควรระลึกอยู่เสมอว่าการแสดงความคิดเห็นบนสื่อสังคมออนไลน์ บุคคลทั่วไปสามารถ เข้าไปอ่านได้ และสามารถสืบค้นถึงผู้ที่เขียนข้อความเหล่านั้น ดังนั้นการแสดงความคิดเห็น หรือการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับ สถานที่ทำงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้รับบริการในแง่ลบ ในสื่อสังคมออนไลน์ เพราะอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือวิชาชีพ นอกจากนี้ พยาบาลไม่ควรใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม การแสดงความรู้สึกใด ๆ และต้องสามารถควบคุมอารมณ์ ของตนเองเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นพยาบาลวิชาชีพ

4. การหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการ โดยไม่โพสต์หรือแชร์ภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลใด ๆ ก็ตามที่เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่นำไปสู่ การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ เนื่องจากข้อมูลของผู้รับบริการจะต้องเก็บไว้เป็น ความลับภายใต้กฎหมายและจริยธรรมของวิชาชีพพยาบาลและถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิ ผู้รับบริการอาจทำให้เกิดข้อร้องเรียนหรือเป็นคดีแพ่งที่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้ นอกจากนี้ อาจส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจในวิชาชีพพยาบาลลดลง แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาแล้วว่า

การนำข้อมูลของผู้รับบริการมาโพสต์จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่น พยาบาลควรขออนุญาตผู้รับบริการก่อนเสมอ และต้องแน่ใจว่า ข้อมูลโดยรวมที่นำไปโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์นั้น ต้องไม่มีส่วนใดของข้อมูลหรือสถานการณ์ใด ๆ ที่สามารถนำไปสู่การระบุตัวของผู้รับบริการได้ อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลบางส่วนของผู้รับบริการ หรือทิ้งระยะเวลาออกไปจึงนำข้อมูลผู้รับบริการมาโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์

5. การตั้งค่าความเป็นส่วนตัว โดยพยาบาลควรศึกษาเรื่องดังกล่าวและทบทวนการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้งานอยู่อย่างเหมาะสมเพื่อจำกัดการเข้าถึงเนื้อหาที่เป็นเรื่องส่วนตัวจากบุคคลภายนอก และอาจพิจารณาแยกบัญชีผู้ใช้งาน (User Account) เนื้อหาส่วนตัวกับวิชาชีพออกจากกัน เพื่อปกป้องข้อมูลส่วนตัวที่อาจส่งผลกระทบต่อวิชาชีพได้

6. การตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการแพทย์ พยาบาลควรระลึกลู่เสมอเรื่องการนำข้อมูลของผู้รับบริการไปโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์ โดยการตัดสินใจของพยาบาลจะต้องอยู่ภายใต้หลักจริยธรรมทางการแพทย์ ซึ่งพยาบาลจะต้องขออนุญาตผู้รับบริการทุกครั้งก่อนจะนำข้อมูลไปโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์และควรเคารพเอกสิทธิ์ของผู้รับบริการในการตัดสินใจอย่างอิสระปราศจากการถูกบังคับ

7. การกำหนดขอบเขตความเป็นวิชาชีพกับผู้รับบริการ เนื่องจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพมักมีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจของผู้รับบริการ ดังนั้น การใช้สื่อสังคมออนไลน์จะต้องกำหนดขอบเขตของความเป็นวิชาชีพ และรักษาระยะห่างทางสังคมกับผู้รับบริการอย่างเหมาะสม

เขาวเรศ สมทรัพย์ และอัชฌา วารีย์ (2562) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของพยาบาลไทยในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ความรู้และทักษะการดูแลแบบทางเลือกหรือแบบผสมผสาน การแพทย์พื้นบ้าน และการดูแลแบบทางเลือก เนื่องจากมีต้นทุนต่ำแต่ประสิทธิภาพสูง และให้ผลลัพธ์ที่ดี ซึ่งพยาบาลไทยในศตวรรษที่ 21 สามารถนำความรู้และทักษะการดูแลแบบทางเลือกมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างสุขภาพผู้ให้บริการ ได้แก่ การทำสมาธิ การนวด การกดจุด การฝังเข็ม การใช้สมุนไพร การฝึกโยคะ การบริโภคอาหารสุขภาพ เช่น ข้าวกล้อง อาหารมังสวิรัต เป็นต้น การนำการแพทย์ทางเลือกมาใช้ภายใต้บทบาทอิสระแห่งวิชาชีพที่อาจสร้างรายได้สูง ทำให้มีทางเลือกในการทำงานมากขึ้นเนื่องจากลักษณะงานบริการสุขภาพรูปแบบใหม่เป็นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอุตสาหกรรมแบบครบวงจร (Medical Hub) ซึ่งผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่มาใช้บริการสุขภาพในประเทศไทยจำนวนเพิ่มขึ้น

2. ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สอง พยาบาลวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษมากขึ้น เนื่องจากบริบทวัฒนธรรม เปลี่ยนแปลงไป พยาบาลไทยต้องสามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถาบันที่ผลิตพยาบาลทุกแห่งต้องทบทวนกระบวนการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษโดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะในสถานการณ์จริง ผู้สอนควรใช้อุปกรณ์ ในการสอนเหมาะสม นอกจากนี้การเลือกผู้สอนเป็นเจ้าของภาษาจะช่วยพัฒนาทักษะ การสื่อสารใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาลได้มากขึ้นสำหรับการพัฒนาพยาบาล ประจำการอาจใช้รูปแบบการจัดอบรมภาษาอังกฤษเน้นทักษะการฟัง และการสื่อสารมากขึ้น เพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

3. ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยุคศตวรรษที่ 21 ผู้คนทั่วโลก ต่างเชื่อมโยงใกล้ชิดกัน และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน พยาบาลไทยมีโอกาสให้การพยาบาล ข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น ดังนั้นพยาบาลไทยควรเรียนรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้เข้าใจผู้ใช้บริการลึกซึ้งและถูกต้องขึ้น สามารถเลือกกิจกรรมการพยาบาลที่สอดคล้อง กับวิถีและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ได้รับความร่วมมือจากผู้ใช้บริการ และได้แนวทาง การปฏิบัติใหม่ ๆ ทางพยาบาลที่มีประโยชน์ รวมทั้งพยาบาลไทยในศตวรรษที่ 21 อาจต้อง ร่วมงานกับเพื่อนร่วมวิชาชีพชาวต่างชาติในยุคดิจิทัลได้

4. การมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาล พยาบาลยุคศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางสุขภาพด้วยการเป็นผู้ออกแบบ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผนการพยาบาล โดยอาจทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ ควบคุม ดูแลระบบสารสนเทศในหน่วยงานบริการสุขภาพ ทำให้ลดขั้นตอน เกิดความคล่องตัว ในการทำงานและบุคลากรทางการแพทย์ พยาบาล สามารถเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้บริการ แบบออนไลน์ได้สะดวก รวดเร็ว ส่งผลให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติพยาบาล การบริการสุขภาพ และการบริหารการพยาบาล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลในศตวรรษที่ 21 มีความ แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำได้ทำการศึกษาค้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จากเอกสารและงานวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงคุณลักษณะของพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย

ลิตินันท์ อัคคะเดชอนันต์ (2562)	เนตดา วงศ์ทองมานะ (2562)	เบญจมาศ ปรีชาคุณ และคณะ (2563)	เยาวเรศ สมทรัพย์ และ อัทธมา วารีย์ (2562)
1. ผู้ที่ศักยภาพสูงที่มี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับศาสตร์ ด้านสุขภาพหรือ การพยาบาลและ สามารถนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์เป็นอย่างดี	1. พยาบาลต้องรักษา ความเป็นวิชาชีพ ในการใช้สื่อสังคม ออนไลน์	1. การทำงานเป็นทีม เพื่อเสริมสร้างทักษะ การเป็นผู้นำ การทำงานกับผู้อื่น และการร่วมมือกัน อย่างมีเอกภาพ	1. ความรู้และทักษะ การดูแลแบบทางเลือก หรือแบบผสมผสาน เช่น การใช้สมุนไพร การนวด ฟังเข็ม สมาธิ โยคะ การบริโภคอาหาร สุขภาพ และมีทางเลือก ในการทำงานมากขึ้น ภายใต้บทบาทอิสระ แห่งวิชาชีพ
2. ผู้ที่ทำงานโดยใช้ สมองมากกว่าแรง สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศขั้นสูงในการ ผลิตสินค้าและบริการ	2. การคิดไตร่ตรอง ก่อนโพสต์ข้อมูล ในสื่อสังคมออนไลน์ พยาบาลจะต้องคิด ไตร่ตรองให้ดีถึง ผลที่ตามมาจะเกิด ประโยชน์หรือส่งผล กระทบต่อตนเอง หรือวิชาชีพ	2. การบริหารจัดการงาน เพื่อเสริมสร้างทักษะ การลำดับความสำคัญ ของงานความคิด สร้างสรรค์ในการ ทำงาน	2. สามารถใช้ ภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาที่สอง เนื่องจากบริบท วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลง
3. ใช้เทคโนโลยีสื่อสาร ที่ทันสมัย เช่น มีความสามารถในการ ใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ตโฟนแอปพลิเคชัน และโปรแกรมต่าง ๆ เครือข่ายสังคม ออนไลน์ รวมทั้ง อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ทันสมัย	3. หลีกเลี้ยง การแสดงความคิดเห็น และการใช้ภาษา ที่ไม่เหมาะสม บนสื่อออนไลน์และ พยาบาลต้องสามารถ ควบคุมอารมณ์ของ ตนเองไม่ว่าจะอยู่ใน สถานการณ์ใด เพื่อแสดงถึงความเป็น วิชาชีพ	3. การตระหนักถึง สถานการณ์เพื่อ เสริมสร้างทักษะ การคิดวิเคราะห์ และ ทักษะในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ เพื่อสร้าง เสริมทักษะการนำองค์ ความรู้มาประยุกต์ใช้	3. เข้าใจในความ หลากหลายทาง วัฒนธรรม เนื่องจากต้อง ดูแล ผู้ใช้บริการจาก ประเทศต่าง ๆ ที่มี ความหลากหลายทาง วัฒนธรรมชาติพันธุ์

ตาราง 4 (ต่อ)

รัฐนิวยอร์ก อัปเดตเดเซอมนต์ (2562)	เนตดา วงศ์ทองมานะ (2562)	เบญจมาศ ปรีชาคุณ และคณะ (2563)	เยาวเรศ สมทรัพย์ และ อัชฌา วารีย์ (2562)
4. ผู้นำด้านเทคโนโลยี สุขภาพ คือ เป็นผู้กล้า คิด กล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการ ปฏิบัติงานด้วยการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือใช้นวัตกรรม ในการช่วยทำงาน บริการเกิดคุณภาพและ มีประสิทธิภาพ	4. หลีกเลี่ยงการเปิดเผย ข้อมูลของผู้รับบริการ ไม่โพสต์หรือแชร์ภาพ วิดีโอหรือข้อมูลใด ๆ ที่ เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับ ผู้รับบริการผ่านสื่อ สังคมออนไลน์ที่นำไปสู่ การละเมิดความเป็น ส่วนตัวของผู้รับบริการ	4. การสื่อสารและ การมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้อื่นด้วยภาษาพูด ภาษากาย และภาษาเขียน การใช้ภาษาอังกฤษ พื้นฐานเพื่อการสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพ	4. ทักษะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศทางการ พยาบาล สามารถใช้ ทั้งคอมพิวเตอร์และ ระบบสารสนเทศ ทางการพยาบาล ทั้งผลวิจัยและข้อมูล หลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการ ดูแลผู้ใช้บริการ
5. สมรรถนะด้าน ความคิดสร้างสรรค์ และผลิตนวัตกรรม เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หรืองานวิจัยเพื่อใช้ เป็นหลักฐาน เชิงประจักษ์ในการ บริหาร การปฏิบัติการ การศึกษา และ การวิจัยทางการ พยาบาล	5. ตระหนักถึงจริยธรรม ทางการพยาบาล ในการนำข้อมูลของ ผู้รับบริการไปโพสต์ ในสื่อสังคมออนไลน์ ต้องขออนุญาต ผู้รับบริการทุกครั้งและ ควรเคารพเอกลักษณ์ของ ผู้รับบริการในการ ตัดสินใจอย่างอิสระ ปราศจากการถูกบังคับ	5. ใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการจัดการด้าน สารสนเทศ การสืบค้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เทคนิคการสืบค้นข้อมูล เช่น การเลือกใช้คำ สำคัญ (Keyword) หรือการทำวิจัยต่อยอด และสร้างนวัตกรรม ทางการพยาบาล	

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะของพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาเอกสาร และงานงานวิจัยผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ และความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ความสอดคล้ององค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาพยาบาลศาสตร์จาก 3 สถาบันดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ และความสามารถคือ มีความรู้ศาสตร์ทางการพยาบาลและด้านสุขภาพอื่น สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ผลิตนวัตกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพหรืองานวิจัย เพื่อใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือใช้นวัตกรรม

ในงานบริการพยาบาลให้เกิดคุณภาพใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อจัดการด้านสารสนเทศทางการพยาบาล หรือการทำวิจัยต่อยอด และสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล และสามารถสืบค้นนำข้อมูล มาวิเคราะห์มีเทคนิคการสืบค้นข้อมูล เช่น การเลือกใช้คำสำคัญ (Keyword) มีเข้าใจในความ หลากหลายทางวัฒนธรรม และสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยภาษาพูด ภาษากาย และ ภาษาเขียนรวมทั้งใช้ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ รักษาความเป็นวิชาชีพในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมบนสื่อออนไลน์ และหลีกเลี่ยง การเปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการโดยไม่โพสต์หรือแชร์ภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลเกี่ยวข้องกับ ผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่นำไปสู่การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ

3. ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพคือ การนำผลวิจัยและข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ มาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้รับบริการให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม ดูแลแบบทางเลือกหรือแบบผสมผสาน เช่น การใช้สมุนไพร การนวด ผังเข็ม สมาธิ โยคะ การบริโภคอาหารสุขภาพ อาหารมังสวิรัต ทำงานเป็นทีมเพื่อเสริมสร้างทักษะ การเป็นผู้นำ การทำงานกับผู้อื่น และการร่วมมือกันอย่างมีเอกภาพ และสามารถประกอบเป็น ผู้ประกอบการภายใต้บทบาทอิสระแห่งวิชาชีพ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาพยาบาลศาสตร์ ในศตวรรษที่ 21 มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับคุณลักษณะของพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย และเชื่อมโยงกับทักษะศตวรรษที่ 21 ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
พยาบาลและทักษะศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21	ทักษะศตวรรษที่ 21
<p>1. ด้านความรู้และความสามารถ</p> <p>1.1 ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานทางการพยาบาล</p> <p>1.2 สืบค้น รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบบริการสุขภาพ</p> <p>1.3 วิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น</p> <p>1.4 ใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล</p> <p>1.5 สื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>1.6 รอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและการแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล</p>	<p>1. ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณ และทักษะในการ แก้ปัญหา</p> <p>2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์และ นวัตกรรม</p> <p>3. ทักษะการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ</p> <p>4. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร-ทักษะ 3Rs: Reading Writing Arithmetic</p>
<p>2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2.1 มีความสุภาพ อ่อนน้อม และมีเหตุผล</p> <p>2.2 ให้เกียรติรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มใจด้วยท่าทีเป็นกัลยาณมิตร</p> <p>2.3 ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว</p> <p>2.4 เคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง</p> <p>2.5 ตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการพยาบาล</p> <p>2.6 หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์</p> <p>2.7 มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วยความเต็มใจ</p> <p>2.8 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ และประชาคมโลก</p>	<p>ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล	ทักษะศตวรรษที่ 21
3. ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ	1. ทักษะอาชีพ และทักษะ
3.1 ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาล และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล	การเรียนรู้
3.2 ให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	2. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ
3.3 นำข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ	3. ทักษะด้านความเข้าใจ ต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
3.4 ตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันท่วงที	
3.5 สามารถบันทึกทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน ทางกฎหมาย	
3.6 เป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล	
3.7 เป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต	
3.8 เป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ	

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลและทักษะศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เป็นลักษณะประจำตัวที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาพยาบาลของสถาบันพระบรมราชชนก อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมในศตวรรษที่ 21 ต้องการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

1. ด้านความรู้ ความสามารถ หมายถึง ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานทางการพยาบาล และการสืบค้น รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบบริการสุขภาพสามารถวิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น ใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล สื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มใจ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตรไม่ล่วง

ละเมิดความเป็นส่วนตัวเคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการแพทย์ หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วยความเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ และประชาคมโลก

3. ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ หมายถึง ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการแพทย์ และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรม เพื่อการปฏิบัติทางการแพทย์อย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ ตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันท่วงที สามารถบันทึกทางการแพทย์พยาบาล เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน ทางกฎหมาย เป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนชั้นสูงให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เช่น แพทย์ พยาบาล นักกฎหมาย วิศวกร นักบัญชี เป็นต้น และควบคู่กันไปกับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ รวมทั้งมีพันธกิจหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้กับสังคม ประเทศชาติ
- 2) การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 3) การบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์จรรโลงให้สังคมเจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม โดยใช้วิชาการชั้นสูงเป็นพื้นฐานและ
- 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์แห่งชาติไทย (เรณูมาศ มาอุ่น, 2559) เพื่อพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การบริหารสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันต้องบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐทิศทางการพัฒนาประเทศ และสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ ความเป็นสากล และความเป็นนานาชาติ จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิค และกระบวนการที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายของสถาบันการศึกษานั้น

หลักการบริหารทางการอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แบ่งประเภทได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยในสังกัดรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถาบันการอาชีวศึกษา และวิทยาลัยชุมชน 2) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันเอกชน และวิทยาลัยเอกชน และ 3) สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงและหน่วยงานอื่น ได้แก่ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น สถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงกลาโหม เช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ และวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ เป็นต้น (สมาคมสภามหาวิทยาลัยประเทศไทย, ม.ป.ป., สืบออนไลน์)

วราภรณ์ บวรศิริ (2540 อ้างอิงใน อุทุมพร จามรมาน, 2542; เสียงพิน อ่ำโพธิ์, 2543, หน้า 13-14) และได้สรุปหลักการพื้นฐานทางการอุดมศึกษาที่สำคัญประกอบด้วย หลักการ ดังนี้

1. ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ถือเป็นหลักที่สำคัญทางอุดมศึกษา เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตคนเพื่อออกมาพัฒนาประเทศจึงต้องมีความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถประกอบภารกิจหลักได้เป็นผลดี ความเป็นเลิศทางวิชาการจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการวิจัยค้นคว้าเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ และนำความรู้ที่ได้ไปให้บริการวิชาการต่อสังคม ซึ่งรวมทั้งการฝึกอบรมช่วยพัฒนาสังคมและชุมชน เผยแพร่อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

2. ความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการ (Autonomy) หลักการความเป็นอิสระนั้นเนื่องมาจากการที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งที่ได้รวบรวมความรู้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ไว้มาก ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในกิจการและธรรมชาติของการอุดมศึกษาเป็นอย่างดี จึงควรเป็นผู้ที่ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีอิสระในการดำเนินกิจการภายในของตนเองปราศจากการแทรกแซงหรือถูกควบคุมจากภายนอก เป็นองค์กรที่ปกครองตนเอง สามารถดำเนินกิจการภายในเป็นเอกเทศได้

3. ความมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) เสรีภาพทางวิชาการถือว่าเป็นพื้นฐานทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ความจำเป็นต้องมีเสรีภาพทางวิชาการนั้นเนื่องมาจากความเป็นอิสระในการค้นคว้า สร้างสรรค์ความรู้ เพื่อพัฒนาสังคมสถาบันอุดมศึกษา ยังเป็นแหล่งที่ให้การศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาความรู้ให้แก่นิสิต นักศึกษา ประชาชน ก่อให้เกิดการถกเถียงการวิพากษ์วิจารณ์ที่เป็นประโยชน์ ดังนั้นคณาจารย์และนักศึกษาจึงต้อง

มีความเป็นอิสระในการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาแก่ชุมชนและสังคมด้วย

สรุปได้ว่า หลักการในการบริหารสถาบันอุดมศึกษานั้น มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการเพราะวิชาการจะช่วยพัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติ โดยกระบวนการสร้างความ เป็นเลิศทางวิชาการนั้น สถาบันอุดมศึกษาต้องมีอิสระในการดำเนินกิจการได้ด้วยตนเอง เพื่อบุคลากรสามารถเสาะแสวงหาองค์ความรู้ใหม่และสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 15-17) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจากนักบริหาร โดยการศึกษาจากหน้าที่ บทบาท และภารกิจของการบริหาร ดังนี้

1. แนวคิดของฟาโย (Henri Fayol, 1961) ได้แบ่งหน้าที่ และขั้นตอนของการบริหารเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การบังคับบัญชา (Commanding) 4) การประสานงาน (Communication) 5) การควบคุมงาน (Controlling)

2. แนวคิดของกูลิค และเฮอริวิก (Gulick and Urwick, 1973) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารที่เรียกว่า POSDCoRB ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การจัดคนเข้างาน (Staffing) 4) การสั่งการ (Directing) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การรายงาน (Reporting) 7) การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

3. แนวคิดของนิวแมน (Newman, 1950) มีขั้นตอนของการบริหารงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การจัดทรัพยากร (Assembling Resources) 4) การสั่งการ (Directing) 5) การควบคุมงาน (Controlling)

4. แนวคิดของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrators: AASA, 1955) ได้กำหนดการบริหาร 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) 3) การกระตุ้น (Stimulating) 4) การประสานงาน (Coordinating) 5) การประเมินผล (Evaluation)

5. แนวคิดของเกรก (Gregg, 1957) ได้เสนอกระบวนการบริหารเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตัดสินใจ (Decision Making) 2) การวางแผน (Planning) 3) การจัดองค์การ (Organizing) 4) การติดต่อสื่อสาร (Communication) 5) การใช้อิทธิพล (Influencing) 6) การประสานงาน (Coordinating) 7) การประเมินผล (Evaluation)

6. แนวคิดของแคมเบล (Campbell, 1958) ได้แบ่งกระบวนการการบริหารเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตัดสินใจ (Planning) 2) การจัดโปรแกรม (Programming) 3) การกระตุ้น (Stimulating) 4) การประสานงาน (Coordinating) 5) การประเมินผล (Appraising)

จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานจากนักบริหารดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปดังนี้

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารงานตามแนวคิดของนักการศึกษา

Fayol (1916)	Gulicks and Urwick (1937)	Newman (1950)	AASA (1955)	Gregg (1957)
1. การวางแผน	1. การวางแผน	1. การวางแผน	1. การวางแผน	1. การตัดสินใจ
2. การจัด องค์การ	2. การจัด องค์การ	2. การจัด องค์การ	2. การจัดสรร ทรัพยากร	2. การวางแผน
3. การบังคับ บัญชา	3. การจัดคนเข้า ทำงาน	3. การจัดสรร ทรัพยากร	3. การกระตุ้น	3. การจัดองค์การ
4. การประสาน งาน	4. การสั่งการ	4. การสั่งการ	4. การประสาน งาน	4. การติดต่อ สื่อสาร
5. การควบคุม งาน	5. การประสาน งาน	5. การคุมงาน	5. การประเมินผล	5. การใช้อิทธิพล
	6. การรายงาน			6. การประสาน งาน
	7. การจัดทำ งบประมาณ			7. การประเมินผล

จากแนวคิดต่าง ๆ โดยสรุปจะเห็นว่า กระบวนการบริหารอย่างน้อยต้องมีการตัดสินใจ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมงาน การประเมินผลงาน รวมทั้งการกระตุ้น หรือการจูงใจ

สรุป กระบวนการบริหารสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนการเตรียมการ ได้แก่ การตัดสินใจ การวางแผน และการจัดองค์การ
2. ส่วนที่เป็นปฏิบัติการ ได้แก่ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน และการกระตุ้นจูงใจ
3. ส่วนที่เป็นการควบคุมประเมินผล ได้แก่ การควบคุมงาน และการประเมินผลงาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวความคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่มุ่งจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในองค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมเป็นกลุ่มงาน (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และทุ่มเทการทำงานมากขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขององค์กร (ศรีธัญญ์ เจียรนัย, พิมพา ม่วงศิริธรรม และอัศวิน มณีอินทร์, 2558)

1. ความหมาย

นักวิชาการหลายท่านได้นิยามความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 69) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2548, หน้า 237) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกัน (Involvement) ของสมาชิกในการประชุม หรือเพื่อการตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน

ธีระ รุญเจริญ (2553, หน้า 206) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน รับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

ทรงพล เจริญคำ (2562, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหลายคนเข้าไปร่วมในการดำเนินงานในด้านการกำหนดทิศทางปฏิบัติงาน กระบวนการตัดสินใจและกระบวนการต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักการของการมีส่วนร่วมในองค์การ

ลักษณะของการมีส่วนร่วมแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้ Cohen and Uphoff, (1980, อ้างอิงใน ศรีธัญญ์ เจียรนัย, พิมพา ม่วงศิริธรรม และ อัศวินมณีอินทร์, 2558)

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ

2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การเข้าร่วมการบริหาร การประสานงานขอความร่วมมือ

2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ทางวัตถุ ประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ในรูปแบบนี้เน้นเป็นการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมทั้งหมด และแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

สมพงษ์ เกษมสิน (2521 อ้างอิงใน ชีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 206-207) ได้ระบุ เงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการบริหารงานขององค์กรไว้ 3 ประการได้แก่

1. เงื่อนไขด้านการบริหาร ผู้รับผิดชอบในองค์กรจะต้องพิจารณาว่าองค์กรที่ตน รับผิดชอบเป็นองค์กรประเภทใด และจะสามารถจัดให้สมาชิกในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงไร เพราะเหตุว่า ลักษณะขององค์กรไม่เอื้อต่อการที่จําเนาเอา วิธีการมีส่วนร่วมมาใช้อย่างเต็มที่ การมีส่วนร่วมอาจนำมาให้ให้เหมาะสมกับลักษณะของ องค์กรและเวลา ปัจจัยเหล่านี้ย่อมประกอบด้วย ทศนคติชอบผู้บังคับบัญชาเป็นลําคัญ ผู้นำหรือหัวหน้าในองค์กรที่จะสามารถนำเอาวิธีที่ให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในการ บริหารงานมาใช้ได้จะต้องเป็นผู้ที่มีธาตุแท้ของการเป็นนักประชาธิปไตย

2. เงื่อนไขด้านประสิทธิผลของงาน เงื่อนไขนี้ย่อมอาศัยปัจจัยด้านเวลาอย่างเพียงพอ ที่จะจัดให้มีส่วนร่วม ตลอดจนปัจจัยในทางการเงินที่จะทำให้สมาชิกในองค์กรนั้นเข้ามามี ส่วนร่วมว่าจะได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ นอกจากนี้ เนื้อหาสาระของการที่จะเชิญชวนให้บุคคล เข้ามีส่วนร่วมต้องเป็นสิ่งที่จะต้องตรงกับผลประโยชน์ขององค์กรนั้น ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างหัวหน้างานกับผู้ร่วมงาน และความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกของกลุ่ม ในการทำงานร่วมกัน

3. เงื่อนไขในด้านผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน การมีส่วนร่วมในองค์กร จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าผู้ร่วมงานไม่สนใจหรือไม่ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานขององค์กร การที่จะกระตุ้นเตือนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานเกิดความสนใจ ได้นั้น จะต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่บุคคลเหล่านั้น การมอบหมายงานให้ทำ ตามความถนัดและความสนใจเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ร่วมงานได้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น และเกิดสำนึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร ความสำเร็จขององค์กร การมี ส่วนร่วมจะเกิดขึ้นจากการสร้างสถานการณ์ให้เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม โดยพิจารณา ความเป็นไปได้จากสิ่งแวดล้อมขณะนั้น

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 อ้างอิงใน ชีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 207-208) เสนอแนวทางในการดำเนินการที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 5 ประการ คือ

1. การชี้แนะและสอนงาน วิธีนี้จะช่วยทำให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานได้ประโยชน์ในแง่ที่จะเพิ่มทักษะในการปฏิบัติ และได้รับความอบอุ่นใจ รวมทั้งการที่จะได้แสดงความคิดเห็นต่อผู้บังคับบัญชา

2. การให้กลุ่มเสนอแนวความคิดเห็น วิธีการนี้จะช่วยสร้างสามัคคีธรรมในกลุ่ม และเป็นการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ได้รับข้อคิดเห็นที่กว้างขวางและมีลักษณะของกลุ่มจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในองค์กร

3. การให้กลุ่มควบคุมตนเอง การควบคุมตนเองระหว่างกลุ่มย่อยก่อให้เกิดผลดี และมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้บังคับบัญชาคอยติดตามควบคุม

4. จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ

5. เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็น ในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น ตูรับฟังความคิดเห็น

3. ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีขั้นตอน ดังนี้ Cohen & Uphoff (1977 อ้างอิงใน ชูชาติ พวงสมจิตร์, 2540, หน้า 17-19)

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ (Decision Making) โดยกำหนดความต้องการ และลำดับความสำคัญแบ่งการตัดสินใจเป็นช่วงเริ่มต้น ช่วงดำเนินการวางแผนและช่วงปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ (Implementation) โดยกำหนดผู้ทำประโยชน์ให้กิจกรรมและวิธีการทำประโยชน์ให้กิจกรรม

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) โดยการพิจารณาผลประโยชน์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการกระจายผลประโยชน์ของกลุ่มและของโครงการทั้งในทางบวกและทางลบ

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยการพิจารณาความเห็นชอบ และความคาดหวัง

ฉลุวิทย์ ดิวงค์ (2545, หน้า 14-15) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเริ่มพัฒนา โดยการค้นหาปัญหา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน โดยการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการและแนวทางดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดแหล่งทรัพยากรและทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นที่ 3 การดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุนทรัพยากร แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ หรือเข้ามาบริหารงานประสานงานการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การรับผลประโยชน์การพัฒนา โดยการรับผลประโยชน์ที่ควรได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลกระทบอันเกิดจากการพัฒนา ทั้งด้านวัตถุและจิตใจต่อสังคม และบุคคล

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการพัฒนา โดยการประเมินผลความก้าวหน้าจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ทำซึ่งอาจประเมินผลเป็นระยะ ๆ หรือประเมินผลรวมก็ได้

4. ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 71) ได้กล่าวถึงประโยชน์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ดังนี้ 1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์การ 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน เพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีทุกคนมีงานทำ 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์การ 6) ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม 7) ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 8) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล และรับผิดชอบในการบริหารงานเพื่อให้เกิดความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายสำหรับงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ โดยออกแบบการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ให้เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนในการบริหารงานวิชาการ คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมส่งเสริมและปฏิบัติงานในหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนกบรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ

การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA

แนวคิดของวงจรคุณภาพ PDCA หรือวงล้อเดมมิง (Deming Cycle) เป็นเครื่องมือแห่งคุณภาพ (Quality Tools) ชนิดหนึ่งจากเครื่องมือแห่งคุณภาพหลาย ๆ ชนิด ที่มีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาคุณภาพองค์กรไปสู่ความเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA

เริ่มโดยนักสถิติชื่อ Walter Shewhart พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ห้องปฏิบัติการเบล (Bell Laboratories) ในสหรัฐอเมริกา เมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะแรกวงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักในชื่อวงจรชีวฮาร์ท (Shewhart Cycle) จนราวทศวรรษที่ 1950 ได้เผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย Edwards Deming ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ ต่อมาหลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่า วงจรเดมิ่ง (Deming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ PDCA (รัตน์เกล้า พบสมัย, 2559, หน้า 12)

1. ความหมายของวงจรคุณภาพ PDCA

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ PDCA ที่หลากหลาย ดังนี้
ทวี บุตรสุนทร (2539, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของ วงจร PDCA หมายถึง วงจรชีวฮาร์ท พัฒนามาจากวงจรเดมิ่ง (Deming Cycle) ที่เน้นความสำคัญของการออกแบบการผลิต การจำหน่าย การวิจัย เพื่อปรับปรุงคุณภาพ วงจร PDCA เป็นการบริหารตามขั้นตอนประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติแผนก (Do) การตรวจสอบและการยืนยันคุณภาพ (Check) และการหาทางปรับปรุงเพื่อให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น (Act)

ปิยดา ดิลกปรีชา (2546, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของ วงจรคุณภาพ PDCA หมายถึง กระบวนการที่ เดมิ่ง (Edward Deming) คิดค้นขึ้น เพื่อพัฒนาเทคนิคการบริหารงานให้เกิดคุณภาพในโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เดมิ่งคือผู้เชี่ยวชาญชาวอเมริกันในด้านการควบคุมคุณภาพเชิงสถิติ (Statistical Quality Control: SQC) ประเทศญี่ปุ่นเชิญไปเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมของประเทศ

พิเชษฐ หรั่งทรัพย์ (2546, หน้า 220) ได้กล่าวว่า วงจร PDCA หมายถึง วงจรการบริหารที่ใช้ในการบริหาร การวางแผน และปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงต่อเนื่อง เพราะทำให้ทุกคนรู้จักวางแผนก่อนจะนำไปปฏิบัติงาน และเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วก็รู้จักตรวจสอบหาจุดบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม วงจรบริหาร PDCA หรือบางครั้งก็เรียกว่า วงจรเดมิ่ง หรือวงจรชีวฮาร์ท ประกอบด้วยขั้นตอนสำหรับการบริหารและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วงจร PDCA ได้นำมาใช้ในส่วนราชการ ธุรกิจส่วนตัว และการทำงานให้บริษัทหรือโรงงานอุตสาหกรรม เช่น การออกแบบ การผลิต การจำหน่าย และการวิเคราะห์ตลาด เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าให้ดีขึ้นต่อไป

2. องค์ประกอบของวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพเดมิ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนการตรวจสอบ

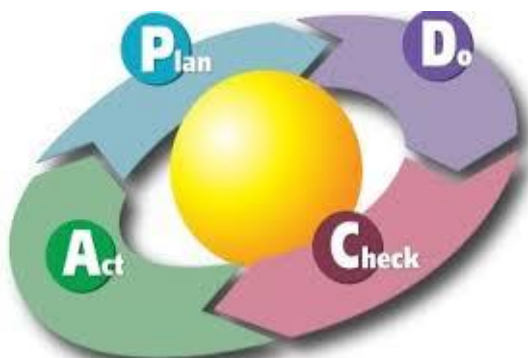
ประเมินผล และขั้นตอนพัฒนาปรับปรุง ต่อมามีการใช้ตัวอักษรย่อ P D C และ A ซึ่งมาจาก คำว่า Plan, Do, Check และ Action ซึ่งอธิบายได้ ดังนี้ (ทรงพล เจริญคำ, 2562, หน้า 188)

2.1 การวางแผน (Plan) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ของการดำเนินงาน การวางแผน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการ ดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ ผู้ดำเนินการ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้ในการเขียนแผน อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะ การดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลด ความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

2.2 การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การดำเนินการตามแผน ประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับการดำเนินการ เช่น คณะกรรมการ หน่วยงานของคณะ มีวิธีการ ดำเนินการ เช่น มีการประชุมของคณะกรรมการ มีการจัดการเรียนการสอน มีการแสดง ความจำนนของรับนักศึกษาไปยังทบวงมหาวิทยาลัย และมีผลของการดำเนินการ เช่น รายชื่อ นักศึกษาที่รับในแต่ละปี

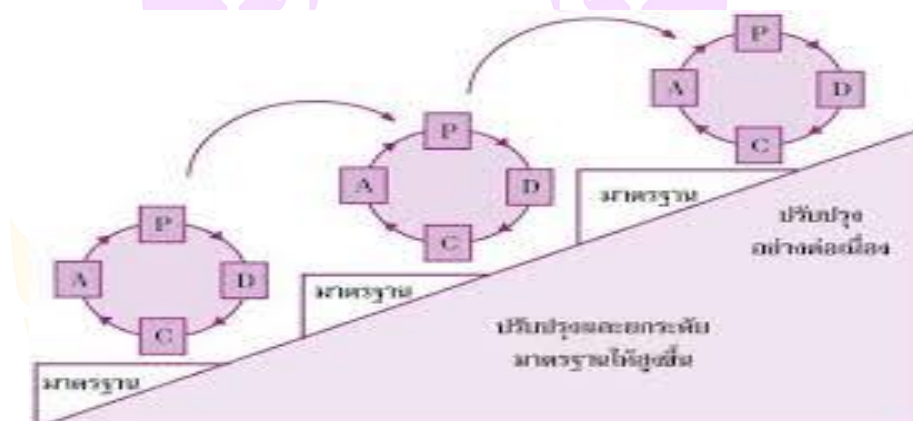
2.3 การตรวจสอบประเมินผล (Check) หมายถึง การประเมินแผน ประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการการประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และ การประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าว สามารถ ทำได้เอง โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบแผนการดำเนินงานนั้น ๆ เป็นลักษณะของ การประเมินตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการอีกชุดมาประเมินแผนหรือจำเป็นต้อง คิดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ยุ่งยากซับซ้อน

2.4 การพัฒนาปรับปรุง (Act) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน ประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้างขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ที่ควรปรับปรุงพัฒนา สิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดีขึ้นไปอีก และยังคงสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

ภาพ 5 องค์ประกอบวงจร PDCA

เมื่อได้วางแผนงาน (P) นำไปปฏิบัติ (D) ระหว่างปฏิบัติก็ดำเนินการตรวจสอบ (C) พบปัญหาที่ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง (A) การปรับปรุงก็เริ่มจากการวางแผนก่อนวนไปเรื่อย ๆ จึงเรียกวงจร PDCA

ภาพ 6 วงจรการบริหารงานคุณภาพ

3. ประโยชน์ของวงจรคุณภาพ PDCA

ปิยดา ดิลกปรีชากุล (2546, หน้า 10-11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวงจรคุณภาพ PDCA ดังนี้

3.1 การวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดความพร้อมเพื่อได้ปฏิบัติงานจริง การวางแผนงานควรจะวางให้ครบ 4 ชั้น ดังนี้

3.1.1 ชั้นการศึกษา คือการวางแผนศึกษาข้อมูล วิธีการ ความต้องการของตลาด ข้อมูลด้านวัตถุดิบ ด้านทรัพยากรที่มีอยู่หรือเงินทุน เป็นต้น

3.1.2 **ขั้นเตรียมงาน** คือ การวางแผนเตรียมงานด้านสถานที่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ความพร้อมของพนักงาน อุปกรณ์ เครื่องจักร วัตถุดิบ เป็นต้น

3.1.3 **ขั้นดำเนินการ** คือ การวางแผนทางการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนแต่ละฝ่าย เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย ฝ่ายโฆษณา เป็นต้น

3.1.4 **ขั้นการประเมินผล** คือ การวางแผนหรือเตรียมการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เช่น ประเมินจากยอดขายที่กำหนด ประเมินจากคำติชมของลูกค้า หรือประเมินจากเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้ผลที่ได้จากการประเมินเกิดความเที่ยงตรง จะเห็นได้ว่า ทุกขั้นตอนที่กล่าวมา เราสามารถเขียนแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติแล้วตรวจสอบหากพบข้อบกพร่องก็ต้องแก้ไข แต่ถ้ายอมรับได้ก็ดำเนินการไป ทำให้การวางแผนงานเกิดความพร้อมมากที่สุด และจะผิดพลาดน้อยที่สุดด้วย

3.2 **การปฏิบัติตามแผนงาน** ทำให้ทราบขั้นตอน วิธีการ และสามารถเตรียมงานล่วงหน้าหรือทราบอุปสรรคที่ล่วงหน้าด้วย ดังนั้น การปฏิบัติงานก็จะเกิดความราบรื่น และเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

3.3 **การตรวจสอบให้ได้ผลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้** ประกอบด้วย

3.3.1 ตรวจสอบจากเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3.3.2 มีเครื่องมือที่เชื่อถือได้

3.3.3 มีเกณฑ์การตรวจสอบที่ชัดเจน

3.3.4 มีการกำหนดเวลาการตรวจสอบที่แน่นอน

3.3.5 บุคลากรที่ทำการตรวจสอบต้องได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4 **การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น** ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพก็เกิดขึ้น ดังนั้นวงจร PDCA จึงเรียกว่า วงจรบริหารงานคุณภาพ จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าสามารถแบ่งได้เป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย การวางแผนงาน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: O) การตรวจสอบ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Act: A) ซึ่งผู้วิจัยนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในกระบวนการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่

1. **การเตรียมการ** เช่นการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนการตัดสินใจ กำหนดการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ เป็นต้น

2. การปฏิบัติการ เช่น การมีโครงสร้างรองรับการดำเนินการในรูปคณะกรรมการ การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การจัดคนเข้าปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นจิตใจ การติดต่อสื่อสาร และการประสานงาน เป็นต้น

3. การตรวจสอบ เช่น การประเมินโครงสร้างที่รองรับแผนงาน การดำเนินการเพื่อการประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน การควบคุมงาน และการประเมินผลงาน เป็นต้น

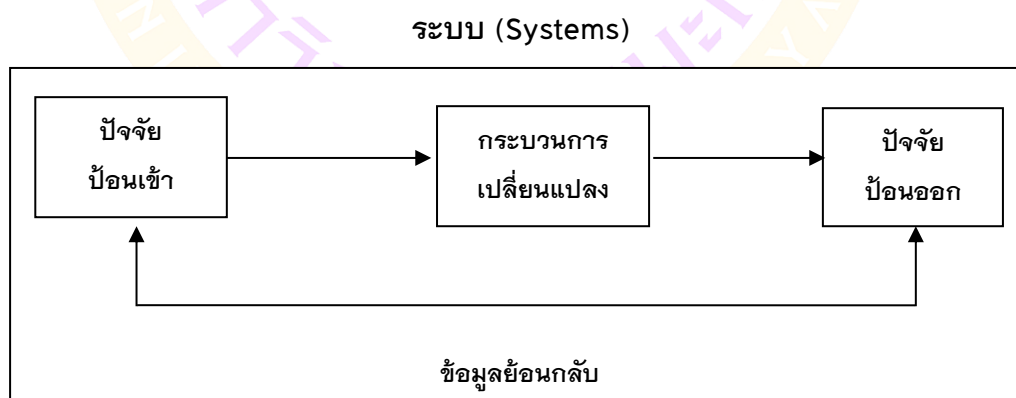
4. การพัฒนาและปรับปรุง เช่น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวม แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อ และการนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบ

ปัจจุบันองค์การมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จึงยากที่จะมีการพิจารณาถึงพฤติกรรมขององค์การให้ครอบคลุมทั้งหมดทุกแง่มุมทำให้นักวิชาการนำเอาทฤษฎีระบบเข้ามาในการบริหารงานด้วยเหตุผลที่ว่า การบริหารทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ ควรมุ่งเน้นศึกษาเรื่องพฤติกรรมขององค์การเนื่องจากองค์การเป็นระบบย่อยของระบบสังคมซึ่งเป็นระบบใหญ่จึงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

1. ทฤษฎีระบบ (System Theory)

แนวคิดของทฤษฎีระบบ ตั้งอยู่บนฐานคิดที่ว่าองค์การหนึ่ง ๆ สามารถมองเป็นระบบหนึ่ง ๆ ได้ โดยระบบหนึ่ง ๆ นั้น หมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพเพื่อมุ่งสู่จุดมุ่งหมายขององค์การร่วมกัน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยป้อนเข้า (Inputs) 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation) 3) ปัจจัยภายนอก (Outputs) 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Kast and Rosenzweig, 1972 อ้างอิงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555, หน้า 24) ดังภาพ

ภาพ 7 หลักการบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ

ที่มา: Kast and Rosenzweig, 1972 อ้างอิงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555, หน้า 24

2. ความหมายของระบบ

มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามของระบบไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้ จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 85) กล่าวว่า ระบบหมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การ และทรงพล เจริญคำ (2562, หน้า 321) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง องค์ประกอบปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน มีส่วนกระทบต่อบัณฑิตระหว่างการดำเนินเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ การคิดอย่างมีระบบ (System Thinking) การคิดอย่างมีเหตุผล โดยคิดอย่างรอบคอบถึงผลได้ผลเสียที่เกิดขึ้นทั้งในภาพรวมและทุกๆ ส่วนขององค์ประกอบย่อยของระบบต่างก็มีความสัมพันธ์กัน และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม วิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (System Approach) วิธีปฏิบัติงานที่เป็นระบบโดยมีการนำเอาปัจจัยที่จำเป็นต่อการบริหารใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งปัจจัย กระบวนการทำงาน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะมีส่วนสัมพันธ์กัน เป็นผลซึ่งกันและกัน ระบบ (System Theory) เป็นทฤษฎีที่ระบุว่า องค์การประกอบด้วยส่วนที่เป็นอิสระ และเป็นวิธีการบริหารงานที่จะเพิ่มความเข้าใจ รู้จุดเด่นจุดด้อยในองค์การ เพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้มากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง องค์ประกอบ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การและการคิดอย่างมีระบบ (System Thinking) การคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งวิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (System Approach) โดยวิธีบริหารการปฏิบัติงาน นำทั้งปัจจัย กระบวนการทำงาน ผลลัพธ์ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนด

3. ประเภทของระบบ

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 85-86) กล่าวว่า การจำแนกประเภทของระบบโดยทั่วไปจะจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ระบบปิด และระบบเปิด ในองค์การที่เป็นระบบปิด (Closed System) จะเป็นองค์การที่ไม่เกี่ยวข้อง และไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม เป็นระบบที่มีความสมบูรณ์ภายในตัวไม่ผูกพันกับระบบอื่น ในองค์การที่เป็นระบบเปิด (Open System) จะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การพึ่งพาอาศัยระหว่างกันหาส่วนต่าง ๆ ในสังคมที่เป็นระบบที่ต้องอาศัยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคล องค์การหรือหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปก็มีผลหรือมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการขององค์การ ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ระบบเปิด (Open System) จะเป็นหลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบที่จะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์การที่มีประสิทธิภาพในยุคของ

การบริหารจัดการสมัยใหม่ ซึ่งหลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบ สรุปได้ ดังนี้ 1) ทฤษฎีระบบเชื่อว่าระบบจะต้องเป็นระบบเปิด (Open System) กล่าวคือ ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยได้รับอิทธิพลหรือได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อม 2) มีรูปแบบของการจัดลำดับ (The Hierarchical Model) ในการจัดการของระบบใหญ่และระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน 3) มีรูปแบบของปัจจัยเข้าและผลผลิต (Input output Model) แสดงให้เห็นถึงผลของการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยเริ่มต้นจากปัจจัยกระบวนการและผลผลิตตามลำดับเป็นองค์ประกอบของระบบ 4) แต่ละองค์ประกอบของแต่ละระบบต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน (The Entities Model) ถ้าองค์ประกอบของระบบตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปจึงจะมีผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนขององค์ประกอบตัวอื่นด้วย 5) เชื่อในหลักการของความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ (Cause and Effect) ซึ่งเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ 6) ทฤษฎีระบบจะมองทุกอย่างในภาพรวมของทุกองค์ประกอบมากกว่าที่จะมองเพียงบางส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ 7) ทฤษฎีระบบคำนึงถึงผลการปฏิบัติที่เป็น “Output” หรือ “Product” มากกว่า “Process” ผลสุดท้ายของงานที่ได้รับจะมีหลายสิ่ง คือ ผลกระทบ (Outcome or Impact) ที่เกิดขึ้นตามมา และ 8) ทฤษฎีระบบจะมีกระบวนการในการปรับเปลี่ยนและป้อนข้อมูลย้อนกลับเพื่อบอกให้รู้ว่าระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร ควรแก้ไขที่องค์ประกอบของระบบ ซึ่งก็คือ การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

4. วิธีระบบ (System Approach)

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงวิธีระบบ ดังนี้ เรขา ศรีวิชัย (2554, หน้า 21) กล่าวว่า วิธีระบบ หมายถึง การปฏิบัติงานตามทฤษฎีระบบที่มีขั้นตอน ตั้งแต่ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือต้องการพัฒนาระบบแนวทางหรือทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา เลือกแนวทางในการพัฒนา ปฏิบัติตามแนวทางที่เลือกไว้ประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติตามทางเลือก และนำไปปรับปรุง และ สุพัตรา สุภาพ (2550, หน้า 87) ได้นำเสนอว่า การบริหารเชิงระบบควรนำไปประยุกต์ใช้กับกระบวนการบริหาร โดยเน้นการตามวิธีการเชิงระบบ ดังนี้ 1) ค้นหาสาเหตุของความจำเป็น 2) ตรวจสอบดูสาเหตุของความจำเป็น 3) ตั้งมาตรการในการดำเนินการ 4) วางแผนให้สอดคล้องกับโครงการ 5) ตรวจสอบความสำเร็จตามขั้นตอนนั้น 6) หาวิธีแก้ไขปัญหาแต่เนิ่น ๆ 7) ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพสูงสุด 8) อบรมบุคลากรต่าง ๆ และ 9) สร้างมาตรฐานการวัด

สรุป วิธีระบบเป็นการปฏิบัติงานตามทฤษฎีระบบที่มีขั้นตอน ตั้งแต่ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือต้องการพัฒนา ปฏิบัติตามแนวทางที่เลือกไว้ประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติตามทางเลือกและนำไปปรับปรุง

4. องค์ประกอบของระบบ

ทฤษฎีระบบพื้นฐาน (Basic System Theory) มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ ระบบประกอบด้วย องค์ประกอบหรือส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ สิ่งที่ป้อนเข้าไปหรือข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) หรือผลผลิต (Product) ดังนี้ (ทรงพล เจริญคำ, 2562, หน้า 331)

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ระบบนำมาจากสภาพแวดล้อม ผ่านเส้นแบ่งเขตเข้ามา ตัวป้อนจำแนกได้หลายประเภท ได้แก่ คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหารจัดการ (Management)

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง เมื่อนำตัวป้อนเข้าสู่ระบบแล้ว จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้เป็นผลผลิต กระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้เป็นผลผลิต มีหลายกระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ การจัดโครงสร้างองค์กร การตัดสินใจ กระบวนการให้บริการ ตลอดจนการพัฒนาองค์กรภายในระบบซึ่งมีระบบย่อยหลาย ๆ ระบบ เช่น ระบบการกำหนดนโยบาย ระบบการวางแผน ระบบการตัดสินใจ ระบบการควบคุม ระบบการผลิต ระบบการพัฒนาองค์กร

3. ผลผลิต (Output) หรือผลผลิตผล (Product) หมายถึง สิ่งที่ระบบผลิตแล้วส่งออกสู่สภาพแวดล้อม ผลผลิตมี 2 ประเภท คือ 1) ผลผลิตที่ตรงตามวัตถุประสงค์ และ 2) ผลผลิตที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การ และสิ่งที่จะช่วยให้องค์การสามารถตรวจสอบกิจกรรมขององค์การว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข จะต้องอาศัยข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อช่วยให้องค์การปรับปรุง ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) เพื่อให้ได้ ผลผลิต ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ทฤษฎีระบบยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร การศึกษาได้ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 86) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบ การบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารจัดการ (Management) และ แรงจูงใจ (Motivation) ที่เป็นส่วนเริ่มต้น และเป็นตัวสำคัญในการปฏิบัติขององค์การ

2. กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่ หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริการจัดการ การนิเทศ การวัดและประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลลัพธ์ (Product or Output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอา ปัจจัยมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ผลกระทบ (Outcome or Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่คาดไว้ หรือไม่เคยคาดมาก่อน

จิตติมา วรธรรมศรี (2557, หน้า 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการบริหารงาน วิชาการ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู หลักสูตร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

2. กระบวนการ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมครู ภาวะผู้นำทาง วิชาการ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. ผลผลิต คือ ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ทรงพล เจริญคำ (2562, หน้า 332) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการบริหารงาน วิชาการ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้าของโรงเรียน ดังนี้ 1) ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่อื่น ๆ และนักเรียน 2) ทรัพยากรการเงิน ได้แก่ งบประมาณ แผ่นดิน เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาค 3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ และ 4) การบริหารจัดการ ได้แก่ สารสนเทศ ความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร รายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน

2. กระบวนการ ดังนี้ 1) กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหลักสูตร สถานศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีการสอนและการวัดผล 2) กระบวนการบริการ ได้แก่ การให้คำปรึกษา การส่งเสริมสุขภาพนักเรียน การจัดบริการทางการศึกษา 3) กระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การนิเทศ การตัดสินใจ การวัดผล

3. ผลผลิต ดังนี้ 1) ผลผลิตเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ การพัฒนาการ เจตคติ การขาดเรียน การออกกลางคัน การสำเร็จการศึกษา 2) ผลผลิตเกี่ยวกับครู ได้แก่

ความพึงพอใจของครู พัฒนาการของครู การลา การขาด การขอย้ายออก 3) ผลผลิตด้านนโยบาย ได้แก่ ระเบียบข้อบังคับ ความสัมพันธ์กับชุมชน

สรุป รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ และ 3) ผลผลิต ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร นโยบายการบริหารงานวิชาการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านบริหารการนิเทศการสอน ด้านบริหารงานวัดและประเมินผล ด้านงานกิจการนักศึกษา และด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

คำว่า รูปแบบ ซึ่งภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Model” ได้มีบทบาทในการทำวิจัยและการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และมีภาษาไทยที่ใช้แตกต่างกันไป เช่น ต้นแบบ แบบแผน แบบจำลอง เป็นต้น แต่รูปแบบจะเป็นคำที่นิยมใช้กันแพร่หลาย (วาโร เฟิงส์วีสดี, 2553)

ความหมายของรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ ดังนี้

ทิศนา แคมณี (2555, หน้า 220) ได้ให้ความหมายของ รูปแบบ หมายถึง เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

ศิริชัย กาญจนวาสี (2547, หน้า 47) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า เป็นเพียงการจำลองของจริง หรืออาจมีลักษณะเป็นทฤษฎี หรือเป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติ

วาโร เฟิงส์วีสดี (2553, หน้า 3) สรุปความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

Tosi and Carroll (1982, p. 163) กล่าวว่า รูปแบบเป็นลักษณะภาพจำลองของสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นนามธรรมของของจริง ซึ่งมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่ายไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อน มีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ และรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitation Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์

Keeves (1988, p. 599) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การแสดงโครงสร้างเพื่อใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร

จากความหมายของรูปแบบ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง การถ่ายทอดแผนผังความคิดทางด้านหลักการ วิธีดำเนินการ ออกมาเป็นรูปแบบโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์เพื่อให้ตนเองและบุคคลอื่นเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบ หมายถึง การนำองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและวิธีการดำเนินงานที่สร้างขึ้นนำไปใช้พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด และแนวทางในการนำเอาองค์ประกอบของรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการให้สามารถใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนางานได้

ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอประเภทประกอบของรูปแบบ ดังนี้ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2548) ได้ใช้แนวคิดของรูปแบบตามการกระทำ จำแนกประเภทของรูปแบบเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. รูปแบบเชิงบรรยาย เป็นการนำเสนอโดยใช้คำบรรยายถึงหลักการหรือตัวแปร อธิบายถึงปรากฏการณ์ด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร
2. รูปแบบเชิงรูปภาพ เป็นการนำเสนอโดยใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์จำลองแสดงถึงแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และลากเส้นโยงความสัมพันธ์
3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ เป็นการนำเสนอโดยใช้สัญลักษณ์แทนความคิด หลักการ หรือตัวแปร และใช้ฟังก์ชันคณิตศาสตร์เชื่อมโยงความสัมพันธ์

Keeves (1988, p. 559) ได้แบ่งรูปแบบเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Models) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการเปรียบเทียบอุปมาอุปมัยกับปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม ลักษณะเป็นรูปแบบเชิงกายภาพ ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของ

การเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Models) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะของรูปแบบ รูปแบบชนิดนี้จะช่วยในใช้วิธีการอุปมาในการพิจารณาด้วยภาษามากกว่าที่จะใช้วิธีอุปมาในการพิจารณาด้วยโครงสร้างทางกายภาพ ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางการใช้ภาษา (พูดและเขียน) รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) เป็นรูปแบบที่กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปสมการหรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางสูตรคณิตศาสตร์ ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว

4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Models) เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทางแผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ เป็นต้น

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Models) เป็นรูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้นที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเชิงเหตุผล มีการทดสอบสมมติฐานของรูปแบบ ได้แก่ ความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของสภาพการณ์ หรือปัญหา ๆ ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบด้านการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

5.1 รูปแบบเชิงสาเหตุทิศทางเดียว (Recursive Models) เป็นรูปแบบแสดงความสัมพันธ์ของสาเหตุหรือตัวแปรอื่นที่มีเส้นทางของการเป็นสาเหตุไปในทางเดียว หรือไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

5.2 รูปแบบเชิงสาเหตุเส้นคู่ (Non-Recursive Models) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเส้นคู่ ระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรหนึ่งอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลของตัวแปรอื่นๆ ภายในรูปแบบนั้นคือ ทั้งความสัมพันธ์ไปและย้อนกลับได้

Smith, et al. (1980, pp. 461-462 อ้างอิงใน ชาญ คำภีระแปง, 2560, หน้า 59) จำแนกประเภทของรูปแบบเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่น เป็นต้น

1.2 รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้ เป็นต้น ซึ่งแบบจำลองชนิดนี้จะใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติในการอธิบายโดยย่อ เช่น พรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุด

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการ และโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Steiner (1988, p. 148) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or Model-of) และ 2) รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-for)

สรุป ประเภทของรูปแบบคือ วิธีการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบนั้น ๆ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบในลักษณะของรูปแบบเชิงสัมพันธ์ (Schematic Model, Keeves) เป็นแผนภูมิที่เสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน เป็นโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่มีข้อความบรรจุในกรอบแผนภูมิเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อถ่ายทอดความคิดจากนามธรรมไปสู่รูปธรรมในการปฏิบัติ

องค์ประกอบและคุณลักษณะของรูปแบบที่ดี

นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบที่มีความหลากหลาย ดังนี้ สมบูรณ์ ศิริสรธรธีรญา (2547, หน้า 345-355) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีที่ต้องพัฒนา 2) หลักการและแนวคิดกำกับรูปแบบ และวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน เนื้อหาการพัฒนา วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และผลที่ต้องการ และ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขความสำเร็จ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบ

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550, หน้า 179-180) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา

และหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของการศึกษาต่อเนื่อง 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพร พงษ์กังสนานนท์ (2550, หน้า 274–275) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการเทียบระดับการศึกษา 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) กลุ่มเป้าหมาย และ 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

Brown and Moberg (1980, pp. 16–17) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

Bardo and Hartman (1982) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่าการที่จะระบุว่ารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใด จึงจะเหมาะสมและรูปแบบนั้น ควรมียุทธศาสตร์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดที่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์นั้น ๆ

Keeves (1988, p. 560) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ควรจะมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบหลวม ๆ (Associative Relationship)
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงคุณลักษณะของรูปแบบที่ดี ดังนี้

วาโร เฟ็งส์วีสดี (2553, หน้า 6) กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. รูปแบบควรจะประกอบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก

3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา

5. รูปแบบในเรื่องใด จะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวว่า รูปแบบที่ดีมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในขั้นตอนของการพัฒนาแบบจำลอง

2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ความสามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อมูลสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3. รูปแบบ ควรระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผล ของเรื่องที่จะศึกษา นอกจากแบบจำลองจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์แล้วยังใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4. รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์หาตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา

สรุปได้ว่า องค์ประกอบและคุณลักษณะของรูปแบบที่ดี ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ โดยมีการออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลักและสามารถทำนายและอธิบายปรากฏการณ์หรือ

ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในเชิงเหตุผลได้มีการต่อยอดความรู้อันจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ มีความชัดเจน ตรวจสอบได้และมีกระบวนการในการสร้างหรือการพัฒนารูปแบบได้อย่างไม่มี สิ้นสุด

การพัฒนาและการตรวจสอบรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการพัฒนาและการตรวจสอบรูปแบบ ดังนี้

ชญาณี ภัทรวารินทร์ (2556, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการพัฒนารูปแบบ หมายถึง กระบวนการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลองให้มีคุณสมบัติที่ดีกว่าเดิม ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบการสร้างรูปแบบ การสร้างรูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบ และการปรับปรุงและ นำเสนอรูปแบบ

วิภาดา ศรีจอมขวัญ (2554, หน้า 32) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง เป็นไปได้ทั้งด้านการสร้างรูปแบบใหม่ และการเสริมสร้าง หรือต่อยอดรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รูปแบบที่ได้รับการพัฒนาจะมีอยู่ในลักษณะ ดังนี้ 1) รูปแบบ การพัฒนาที่เป็นแบบจำลอง (Model) หมายถึง องค์ประกอบทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์จุดมุ่งหมาย กิจกรรม การดำเนินการ ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และยุทธวิธีของแต่ละองค์ประกอบ 2) รูปแบบการพัฒนาที่เป็นระบบ หมายถึง โครงการกิจกรรม หรือ การดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุง เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทศนคติ และความสามารถ ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบปัจจัยนำเข้าระบบย่อยหรือกระบวนการผลิต และข้อมูลป้อนกลับ 3) รูปแบบการพัฒนา โดยกำหนดเป็นโปรแกรมการพัฒนา หมายถึง แผนงานที่ต้องการพัฒนาซึ่งประกอบด้วยความสำคัญ แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ แนวทางในการพัฒนาและกลไกในการดำเนินการ และ 4) รูปแบบการพัฒนาที่สังเคราะห์ให้เป็นแผนภูมิเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการวิจัยกับการพัฒนามีแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบ

รัชนีต สุทธิพงษ์ (2557, หน้า 29) ได้สรุปว่า การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การสร้าง หรือปรับปรุงสภาพของสิ่งที่มีอยู่เดิมให้มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ตรงตาม ความต้องการของผู้ใช้ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา โดยผ่าน กระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ 2) การสร้างและการตรวจสอบความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ 3) การทดลองใช้ และ 4) ประเมินผลการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์

วิลเลอร์ (Willer, 1986, p. 83) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การพัฒนารูปแบบมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไป อาจแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รูปแบบและการสรรหาความเที่ยงตรงส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ

วาโร เฟ็งส์วัตต์ (2553, หน้า 9) ได้สรุปการพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้าง หรือการพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นร่างกรอบความคิดวิจัย

2. การศึกษาจากบริบทจริง ในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

3. การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 1.1 และ 1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยบางเรื่อง นอกจากจะศึกษาตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยยังอาจศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่ โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่ามีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standard of Education Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน สุวิมล ว่องวานิช (2549 อ้างอิงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553, หน้า 10-11)

1.1 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการประเมินพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป Eisner (1976, pp. 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวทาง ดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจารณ์มาตรฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นในวงการศึกษาก็จึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือถือว่า ผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรม และมีคุณยพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

3. การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

อุทุมพร จามรมาน (2541, หน้า23) กล่าวถึงการตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงปริมาณ ซึ่งใช้เทคนิคทางสถิติสามารถตรวจสอบได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การตรวจสอบตาม

ความมากน้อยของความสัมพันธ์ความเกี่ยวข้องเหตุผลระหว่างตัวแปร และ 2) การประมาณค่าพารามิเตอร์ของความสัมพันธ์ สามารถประมาณได้คือ สามารถประมาณ ข้ามกาลเวลา กลุ่มตัวอย่างหรือสถานที่

ชญานิ ภัทรวารินทร์ (2556, หน้า18) กล่าวว่า การใช้วิธีการประเมินตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

รัชชิต สุทธิพงษ์ (2557, หน้า 25) ได้สรุปว่า การตรวจสอบรูปแบบ หมายถึง การพิจารณาถึงความสัมพันธ์มากน้อยระหว่างตัวแปรโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการแสดงความคิดเห็น

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น พบว่า สามารถสรุปขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในขั้นตอนการพัฒนา ได้ดังนี้ ขั้นตอนการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การออกแบบ และการตรวจสอบ เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดไปสู่การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก รวมทั้งผู้วิจัยได้สรุป การตรวจสอบรูปแบบ คือ การพิจารณาในเรื่องของความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบที่นำมาใช้ ซึ่งในขั้นตอนการตรวจสอบรูปแบบนั้นดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินและให้ข้อเสนอแนะ เนื่องจากการตรวจสอบรูปแบบต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ จึงจะทำให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้การประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิตามแนวคิดของ Eisner (1976, pp. 192-193) ที่เน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณาตามวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมินโดยเลือกประเมินรูปแบบใน 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ซึ่งเป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงและมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ซึ่งเป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบด้วยการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group) และการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติจากแบบแผนการวิจัยที่ออกแบบไว้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะทำให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีความถูกต้องสมบูรณ์และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ทิพย์วรรณ อากาศวิภาต (2537) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้อำนวยการที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลที่ปฏิบัติจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายด้านมีความคิดเห็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการศึกษา ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลที่ปฏิบัติจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายด้านมีความคิดเห็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษาและความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลที่ปฏิบัติจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายด้านมีความคิดเห็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา

2. ความคิดเห็นของผู้อำนวยการที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลที่ควรปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีความคิดเห็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านนิเทศการศึกษา ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลที่ควรปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีความคิดเห็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ และความคิดเห็นของวิทยากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลที่ควรปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้าน มีความคิดเห็นเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ

พิสมัย อานัญจวนิชย์ (2541) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัย พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการมีการดำเนินการหลายเรื่อง ได้แก่ ด้านหลักสูตรมีการนำหลักไปใช้โดยมอบหลักสูตรให้ไปทำการศึกษาด้วยตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนมีการจัด

การเรียนการสอนตามความพร้อมของวิทยาลัย ด้านการนิเทศการศึกษามีการจัดนิเทศภายใน โดยการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ ด้านการวัดประเมินผลมีผู้รับผิดชอบคือหัวหน้างานวัดและประเมินผล ด้านบริการวิชาการแก่สังคมมีการจัดทำแผนงานและประเมินผล ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย

ศศิมาศ พรหมเวช (2544) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเป็นแบบระบบราชการเป็นรูปปิรามิด มีสายการบังคับบัญชาจากผู้อำนวยการถึงหัวหน้าแผนก/หัวหน้าภาควิชาค่อนข้างยาว มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การกำหนดหน้าที่ สายการบังคับบัญชาและผู้รับผิดชอบชัดเจน โดยมอบหมายความรับผิดชอบตามตำแหน่งหน้าที่ นอกจากนี้ยังมีการมอบหมายภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบในการเรียนการสอน กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบให้แก่ละภาควิชา/แผนกวิชา มีหน่วยความรับผิดชอบในการประเมินผลการเรียนการสอนโดยตรง มีการกำหนดคณะกรรมการบริหารงานวิชาการตามตำแหน่ง คือ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล รองผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา รองผู้อำนวยการกองการศึกษา และหัวหน้าภาควิชา/หัวหน้าแผนก

2. ผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร การจัดอบรมให้อาจารย์มีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดเตรียมหลักสูตรและเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับอาจารย์อย่างพอเพียงและนำไปใช้ 2) ด้านการนิเทศ ได้แก่ การกำหนดแผนการนิเทศภายในภาควิชา/หมวดวิชาและภายในวิทยาลัย ผู้บริหารดำเนินการแก้ปัญหาเมื่อเกิดปัญหาในการสอน การประชุมภายในภาควิชาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการนิเทศโดยอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านการบริการวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ได้แก่ การจัดห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกก่อนเปิดภาคเรียนและระหว่างภาคเรียน การจัดเครื่องช่วยฝึกและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพและทันสมัย 4) ด้านระบบการประเมินผล ได้แก่ การประชุมชี้แจงให้อาจารย์เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีการวัดผลประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลการเรียน

3. ระดับผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกลาโหม ทั้ง 3 แห่ง พบว่า ระดับผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบกและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เช่นเดียวกับระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศไม่แตกต่างกัน

วิบูลย์ลักษณ์ ปริยวรงค์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่บริหารวิชาการของผู้บริหารที่จำเป็นที่สุด คือ 1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบาย การกำกับควบคุม การพัฒนาและรักษา มาตรฐานคุณภาพของบัณฑิต 2) การอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามนโยบาย สถาบันพระบรมราชชนก 3) การกระตุ้นและส่งเสริมคณาจารย์ในการทำวิจัยและผลิตผลงาน วิชาการ และ 4) การควบคุมคุณภาพงานด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่บริหารวิชาการของผู้บริหารและอาจารย์ในภาพรวม ที่จำเป็นที่สุด คือ 1) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการนิเทศและพัฒนาคณาจารย์ 3) ด้านการบริหารหลักสูตร 4) ด้านการบริหารงานวิจัยและผลิตผลงานวิชาการ ในส่วนที่จำเป็นระดับมาก คือ 1) ด้านบริหารการเรียนการสอน 2) ด้านการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม 3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด และปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารวิชาการด้านต่าง ๆ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 37 รายการ ประกอบด้วย ด้านการบริหารหลักสูตร 6 รายการ ด้านการบริหารการเรียนการสอน 2 รายการ ด้านการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด ปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา 6 รายการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน 2 รายการ ด้านการนิเทศและพัฒนาคณาจารย์ 8 รายการ ด้านการบริหารงานวิจัยและผลิตผลงานวิชาการ 4 รายการ ด้านการ บริการวิชาการแก่สังคม 1 รายการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5 รายการ และ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3 รายการ

4. การพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการที่เหมาะสมกับวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) บุคคล ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์มีความรับผิดชอบ

ต่อบทบาทและหน้าที่ในการบริหารวิชาการทั้ง 9 ด้าน 2) การบริหารจัดการโดยใช้กลยุทธ์ การจัดการเชิงคุณภาพ และการบริหารจัดการความรู้ 3) การสนับสนุน สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และ 4) แหล่งสนับสนุนการฝึกปฏิบัติงานทางการพยาบาล การสร้างสัมพันธภาพกับหน่วยงาน องค์กร และชุมชนใกล้เคียง

ณรงค์กร ชัยวงศ์, กระจพันธ์ ศรีงาน และโกวิท วัชรินทรานุกร (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรได้รับการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 2.1) ปัจจัยนำเข้า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับคณะ (2) สมรรถนะอาจารย์ (3) คุณลักษณะแรกรับของนักศึกษา (4) ทรัพยากรทางการศึกษา/แหล่งฝึกปฏิบัติงาน และ (5) การบริหารจัดการองค์กร 2.2) ด้านกระบวนการ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบริหารหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การวัดและประเมินผล ซึ่งมีกลไกขับเคลื่อนประกอบด้วย วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA และการทำงานเป็นทีม 2.3) ผลผลิต มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (2) คุณภาพบัณฑิต และ (3) ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับบริหารการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

ชุตินา มาลัย และคณะ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัย พบว่า

ส่วนที่ 1 ที่มาของรูปแบบ (The Orientation Model) ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 เป้าหมายของรูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล และ องค์ประกอบที่ 2 หลักการพัฒนารูปแบบโดยแนวคิดที่นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบ คือ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 2) หลักการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA

ส่วนที่ 2 รูปแบบการบริหารการศึกษาใช้ชื่อว่า 4S-“PSPS-PRACTICE” มีโครงสร้างหลักคือ 4S ส่วน PSPS เป็นขั้นตอนย่อยในแต่ละโครงสร้างหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยใช้หลักการ 4P ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน (Policy & Strategy) 2) นำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation to Strategic) 3) วางแผนการติดตาม

และประเมินผล (Planning & Using Evidence) และ 4) ปรับปรุงผลการดำเนินงาน (Performance Agreement for Achievement Motivation) องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สอนเพื่อปรับกระบวนทัศน์สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Shifting Education Paradigms for 21st Century) โดยใช้หลักการ 4S ดังนี้ 1) วางแผนเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้สอน (Supporting Teacher Competence Development) 2) นำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ พัฒนาเพื่อการสร้างองค์ความรู้ (Show of Knowledge) 3) วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล (Innovation Education) 4) การพัฒนาการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show & Share Knowledge) องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ (Learning Strategic Management) โดยแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า “PRACTICE” ดังนี้ 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Preparation for Learning) 2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Process of Learning) 3) การติดตามประเมินผล และปรับปรุงคุณภาพ (Evaluation) องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Society) โดยใช้หลัก 4S ดังนี้ 1) การบริหารระบบสารสนเทศ 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3) พัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ และ 4) พัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่รู้สึกปลอดภัย

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ผลวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 แนวคิดและหลักการที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดทักษะศตวรรษที่ 21 แนวคิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนด้านนโยบายที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเตรียมความพร้อม การจัดการเรียนการสอน EREC IF (E: Engagement, R: Reflection, E: Experience, C: Culture and Language, I: Information Technology, F: Fun and Flexibility) และกระบวนการเสริม คือ Empowerment และ KM และ 4) การประเมินผล

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ (2559) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า

ส่วนที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ ได้แก่ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านวิธีการสอน ตามความคิดของนักศึกษา พบว่าวิธีที่อาจารย์สอนมีหลากหลายวิธี และวิธีที่นำมาใช้มาก ได้แก่ การบรรยายการมอบหมายงาน

การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับด้านวิธีการสอน พบว่า อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่นำมาใช้มาก ได้แก่ แบบบรรยาย แผนผังความคิด (Mapping) กรณีศึกษา (Case Study) และการใช้โครงงาน 2) ด้านความเข้าใจในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่าไม่เคยรู้จักคำนี้มาก่อน ส่วนอาจารย์มีการรับรู้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยรู้จักแต่ไม่ลึกซึ้ง และกลุ่มที่รู้จักและใช้สอนนักศึกษาบ้างแล้ว 3) ด้านทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน โดยทักษะ 3Rs นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่าทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ ส่วนทักษะ 7Cs ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) นักศึกษาบอกว่ายังไม่ค่อยดีหรือมีน้อย

ส่วนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนที่ควรจะเป็นในการส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามความเชื่อของนักศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1) วิธีการเรียนรู้จากสถานการณ์จำลองการที่มีแก้ปัญหาทำให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการคิดมากขึ้น 2) คุณลักษณะของผู้สอนที่นักศึกษาพอใจ ได้แก่ การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย น้ำเสียงน่าฟัง มีการยกตัวอย่างประกอบ 3) เทคนิคการสอนของอาจารย์ นักศึกษาจะให้ความสนใจเรียนมาก ถ้ามีการใช้สื่อวิดีโอ หนังสือ เพลง ขณะสอน แล้วนำมาเชื่อมโยงกับเรื่องที่เรียน 4) สภาพห้องเรียนและโสตทัศนอุปกรณ์ นักศึกษาต้องการห้องเรียนที่เป็นระดับ (Stage) ช่วยในการมองเห็นข้างหน้าชัดเจน รวมทั้งมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ 5) การให้ความสำคัญกับทักษะที่เป็นจุดอ่อนหรือเป็นปัญหาของนักศึกษา เช่น ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 6) การบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการจัดตารางการเรียนไม่ควรจัดตารางเรียนที่แน่นเกินไป ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่ควรส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น 1) ด้านวิธีการสอน ทักษะอ่านภาษาอังกฤษ กิจกรรม ได้แก่ สืบค้น และนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษทักษะด้านคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม กิจกรรม ได้แก่ ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ฝึกปฏิบัติจริง 2) ด้านการพัฒนาความรู้ และทักษะสำหรับอาจารย์เพื่อส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษา ซึ่งเรื่องที่ควรพัฒนา ได้แก่ หลักการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ

เพลินตา พรหมบัวศรี และคณะ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารคุณภาพที่เสริมสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการบริหารคุณภาพที่เสริมสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีชื่อว่า “APPS-ADVICE Model” ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ (Aim:

Achieving educational Quality) 2) หลักการ (Principle: Participation) 3) กระบวนการบริหารคุณภาพ (Process of Quality Management: Processing ADVICE) 4) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ (Success Factors: Strength of Leadership, Staff, Sources of Learning) โดยกระบวนการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “ADVICE” คือ 1) การวิเคราะห์เป้าหมายคุณภาพ (A: Analyzing Goals) 2) การออกแบบแผนบริหารคุณภาพ (D: Designing Plan of Quality Management) 3) การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติภายใต้การมีส่วนร่วม (V: Vision Deployment and Participation) 4) การปฏิบัติและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้วัฒนธรรมคุณภาพ (IC: Implementation and Continuous Learning) 5) การประเมินผล (E: Evaluation)

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารคุณภาพโดยประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้รูปแบบ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยผลลัพธ์รายองค์ประกอบเพิ่มขึ้น 4 องค์ประกอบ จาก 5 องค์ประกอบคุณภาพ และผลลัพธ์การดำเนินงานบริหารคุณภาพตามความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระดับดี และความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยในระดับดี

งานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล

มาลินี จำเนียร, จารุพันธ์ สมบูรณ์สิทธิ์ และ รจนารถ ชูใจ (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ประจำปีการศึกษา 2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ตามการรับรู้ของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีระดับคะแนนสูงสุดตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และอาจารย์ที่ปรึกษา คือ การให้เกียรติและเห็นคุณค่าของผู้อื่น

พิชญ์นรี พิทักษ์อวกาศ (2556) ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยกองทัพเรือโดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับมาก และนักศึกษาพยาบาลที่อยู่ในชั้นปีที่ต่างกัน มีคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ความสามารถและด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่พบความแตกต่างกัน

ศศิภาณูจน์ สกุลปัญญาวัฒน์ และอิมรอน มะลูลีม (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดสภาพแวดล้อมการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) พ.ศ. 2552 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการจัดสภาพแวดล้อมการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสถาบัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ได้รับอิทธิพลทางตรงมากที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ศุจิกา ภูมิโคกรัตน์ และคณะ (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่แสดงออกทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี โท และเอก มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้ใช้บัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก มีความต้องการให้บัณฑิตมีผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นอันดับสูงสุด

2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวคิดมาตรฐานการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ระดับปริญญาตรี โท และเอก มีระดับผลการเรียนรู้ที่แสดงออกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยผู้ใช้บัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก มีความต้องการให้บัณฑิตมีผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นอันดับสูงสุด

3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามสมรรถนะผู้ประกอบการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการสมรรถนะสูงสุดในด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย รองลงมา คือ ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ

Huston (2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความเป็นผู้นำของพยาบาลในปี ค.ศ. 2020 ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลในปี ค.ศ. 2020 ประกอบด้วยสมรรถนะ 8 ด้าน ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ระดับสากลหรือความคิดเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพระดับพยาบาลมืออาชีพ 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีแบบเคลื่อนย้ายซึ่งสามารถนำมาใช้ในกระบวนการปฏิบัติงาน 3) ทักษะการตัดสินใจระดับเชี่ยวชาญบนหลักฐานเชิงประจักษ์ 4) ความสามารถในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ปลูกฝังคุณภาพการดูแลและความปลอดภัยของผู้ป่วย 5) เข้าใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างเหมาะสม 6) การให้ความร่วมมือสูงและ

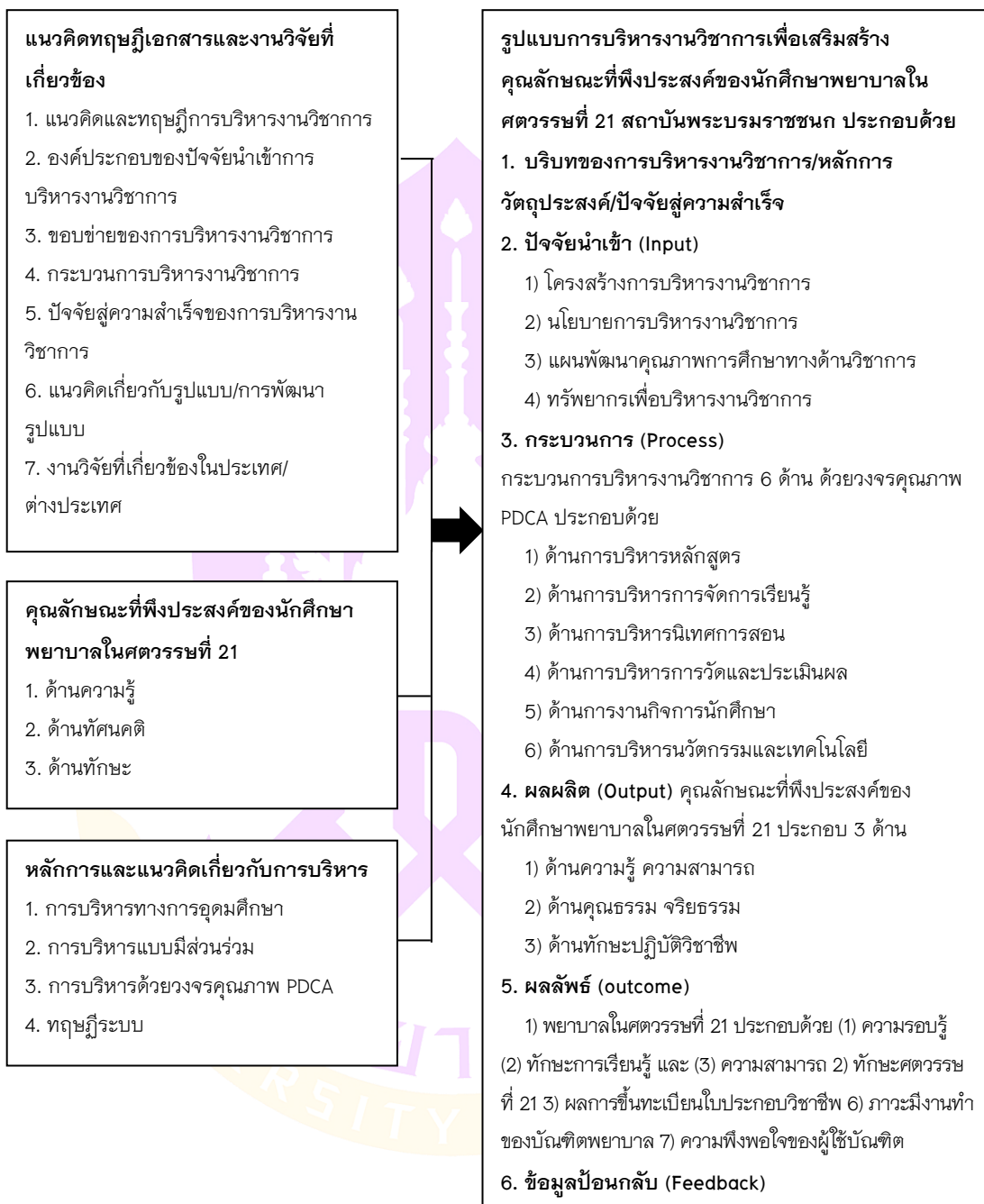
ทักษะการสร้างทีม 7) ความสามารถในการสร้างสมดุลระหว่างสภาพจริงและสภาพที่คาดหวัง และ 8) ความสามารถในการปรับตัวเชิงรุกกับระบบการดูแลสุขภาพในอนาคต

Bouchaud, Brown and Swan (2017) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบกระตักนการศึกษาใหม่ เพื่อเตรียมพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) บัณฑิตพยาบาลในอุดมคติ โดยการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของบัณฑิตพยาบาลในอุดมคติจากอาจารย์ นักศึกษาและศิษย์เก่า 2) การออกแบบหลักสูตร ควรกำหนดกรอบแนวคิดการวางแผนเพื่อ จัดลำดับรายวิชา รวมทั้งแนวคิดและเนื้อหาจากพื้นฐานไปสู่ความซับซ้อน 3) การออกแบบ การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ 5) การดำเนินการประเมินผล และ 6) นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

Mannino and Cotter (2016) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลสำหรับการ ปฏิบัติในศตวรรษที่ 21 โดยด้านการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล ระดับปริญญาตรี ควรส่งเสริมทักษะที่สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นความสามารถการแก้ปัญหาและนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ 2) ทักษะการคิดทางคลินิก (Clinical Thinking) ซึ่งเป็นทักษะปฏิบัติงานสำหรับพยาบาล ได้แก่ การแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม การให้ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อประสานงาน และการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิด การวิจัย ดังแผนภาพ 8

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย “รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก”

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

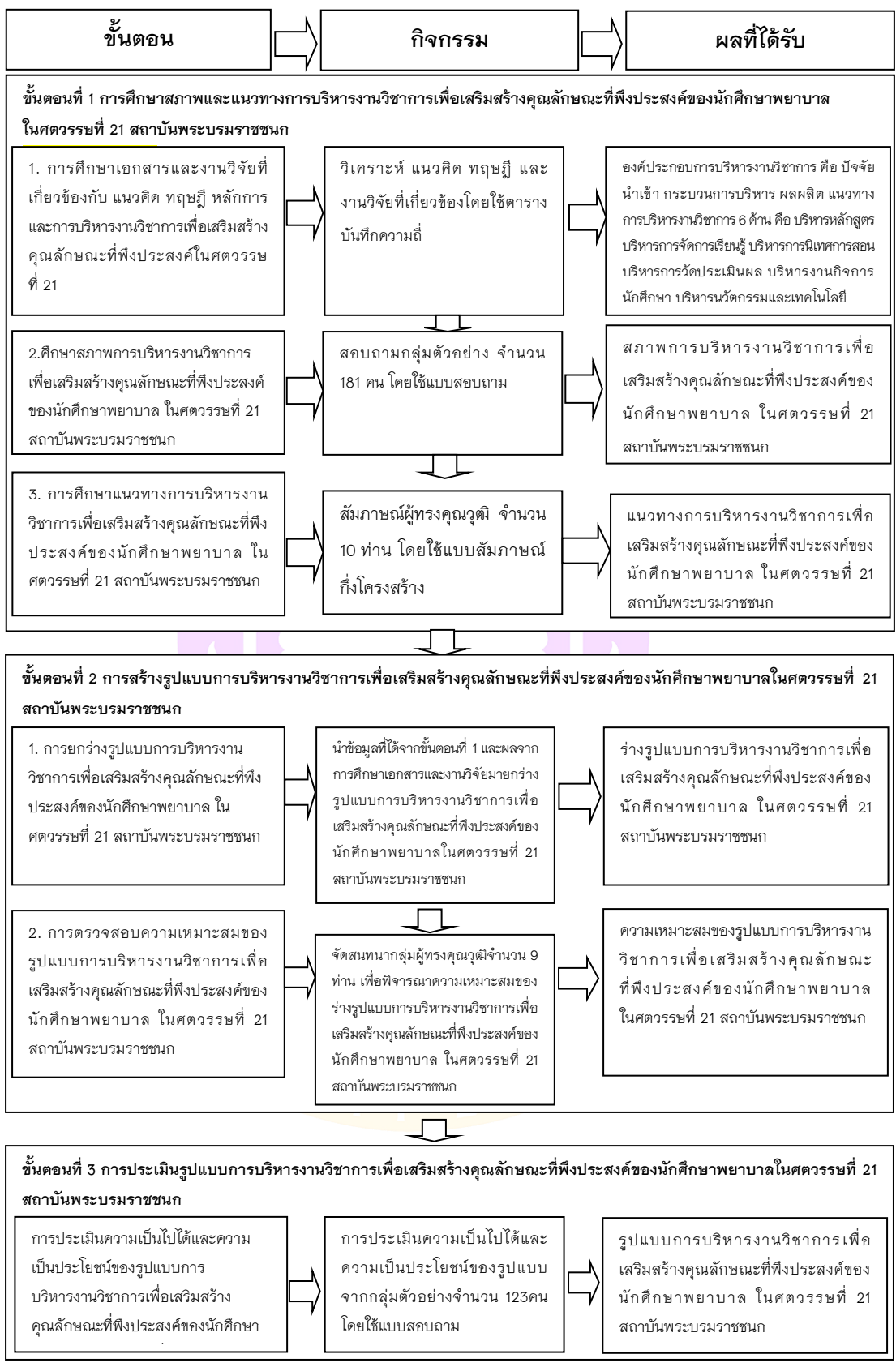
การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ภาพ 9 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ในการศึกษาศึกษาสภาพและแนวทางทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ 1) แนวคิด ทฤษฎี การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารวงจรคุณภาพ PDCA 3) การบริหารการอุดมศึกษา 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) ทฤษฎีระบบ 6) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 และ 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ตารางบันทึกการสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ และขอบข่ายงานวิชาการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศโดยครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่ และสร้างข้อสรุปประเด็น และนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยใช้แบบสอบถามการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 30 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน หัวหน้าภาควิชา จำนวน 120 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 150 คน จำนวน 30 วิทยาลัย รวมทั้งหมด 330 คน (สถาบันพระบรมราชชนก, 2563, สื่อบนออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 17 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 17 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 17 คน หัวหน้าภาควิชาจำนวน 66 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้น 181คน โดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร จำนวน 330 คน เทียบขนาดที่จำนวน 340 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้อำนวยการวิทยาลัย	30	17
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	30	17
หัวหน้าภาควิชา	120	66
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	150	81
รวม	330	181

ที่มา: สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข, 2563, สื่อบนออนไลน์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 3) ด้านผลผลิต โดยแต่ละข้อเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 จัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและรับข้อเสนอแนะ

2.2.4 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

2.2.5 นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) (รัตนะ บัวสนธ์, 2552, หน้า 81-82) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ดังนี้

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจัญบาน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

2) รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน รองคณบดีฝ่ายบริหาร และศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา

4) ดร.พิมพิมล วงศ์ไชยา อาจารย์ประจำ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

5) ดร.ศศิธร ชิตนาคี รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

2.2.6 ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ วิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ที่มีชื่อ IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและนำไปสร้างข้อคำถาม ส่วนข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมข้อความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 โดยกำหนดระดับความคิดเห็นดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นมีความสอดคล้อง และมีความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นมีความสอดคล้อง และมีความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่มีความสอดคล้อง และไม่มี ความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหา ค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน โดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยวิเคราะห์ ข้อคำถาม (Item Analysis) เท่ากับ 0.98

2.2.8 นำผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อทำการปรับแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาในการทำหนังสือถึงวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 วิทยาลัย เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือ และแบบสอบถามทางไปรษณีย์และทางออนไลน์ (Google Form) ในการเก็บข้อมูลไปยังวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมแนบซองเปล่าติดแสตมป์ไปกับแบบสอบถามเพื่อให้วิทยาลัยพยาบาลส่งกลับคืนทางไปรษณีย์หรือทาง Google Form

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งคืนมาทั้งหมดด้วยตนเอง โดยรวบรวมจากแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ และการตอบแบบสอบถามผ่านทาง Google Form

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูล โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 175 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.69 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

4.2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์การแปรค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึงมีสภาพการบริหารงานวิชาการในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ
ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ
ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ
ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ
ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล
ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยจำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการ
วิทยาลัยฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน คณบดีสำนักพยาบาลศาสตร์ จำนวน 1 คน รองคณบดี
สำนักพยาบาลศาสตร์ฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น
10 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารงานวิชาการเป็นระยะเวลา 3 ปี
2) มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัยและเป็นวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่มี
วิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จำนวน 2 แห่ง และสถาบันการศึกษาพยาบาล
ที่ไม่ได้สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น
3 แห่ง โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Selection) ดังนี้

1.1 เป็นวิทยาลัยพยาบาลหรือสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้รับการรับรองจาก
สภาการพยาบาลเป็นระยะเวลา 5 ปี และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่สำเร็จการศึกษาที่มี
ผลการสอบขอขึ้นใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ใน 5 อันดับแรกของ

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกและ 10 อันดับแรกของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่ได้สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

1.2 เป็นวิทยาลัยพยาบาลหรือสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีผลงานด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยได้เผยแพร่นำเสนอผลงานหรือจัดนิทรรศการในระดับประเทศ

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 10 คน ดังนี้

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด พจนามาตร์ คณบดีสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.ชมพูนุช โสภากาจารย์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.พรทิพย์ สารีโล ผู้ช่วยคณบดี สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.เกศมณี มุลปานันท์ หัวหน้าสาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 5) ดร. ขวัญตา บุญวาด ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
- 6) ดร. จินตมาศ โกศลชื่นจิตร รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกรุงเทพคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
- 7) ดร.ประกริต รัชวัตร์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรีคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
- 8) อาจารย์เกษร สุวิทยะศิริ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลมารดา ทารก และผดุงครรภ์วิทยาลัยพยาบาลพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
- 9) อาจารย์ศรีสุนทรา เจริญพรพัฒน์ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุวิทยาลัยพยาบาลพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
- 10) อาจารย์จิราภรณ์ ชื่นฉ่ำ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในการทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการขอสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์เพื่อการนัดหมาย วัน เวลา ในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์โดยผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ แนวคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยมีการจดบันทึกข้อมูล และบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้ครบทุกประเด็น และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ และสร้างข้อสรุปดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำเทปการสนทนาไปถอดเทปบันทึกเสียงคำต่อคำ (Verbatim Transcription) เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthiness) โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้องของการถอดเทป และการยืนยันข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนโดยส่งผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลว่าเป็นจริงตรงกับการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1.1 ขั้นตอนที่ 1.2 และขั้นตอนที่ 1.3 มายกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกประกอบด้วย 7 ส่วน ได้แก่ 1) บริบทของสถานศึกษา 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) 4) ผลผลิต (Output) 5) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ 6) เงื่อนไขความสำเร็จและ 7) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา

ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ

ส่วนที่ 5 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตวิชาชีพพยาบาล 2) ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และ 4) สรूपภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล

ส่วนที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม 3) ระบบประกันคุณภาพการศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศ และ 4) องค์การแห่งการเรียนรู้

ส่วนที่ 7 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)

2. ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

3. ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาหรือด้านการบริหารจัดการศึกษาและด้านการวิจัยไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกจำนวน 2 คน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระจะโหมวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่หรือมีประสบการณ์ในการกำกับดูแลนโยบาย มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลและมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 2 คน ได้แก่

3) รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย ผู้เชี่ยวชาญการวิจัยและประเมินผลการศึกษา อดีตอาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีและมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 3 คน ได้แก่

5) ดร.นิชดา สารถวัลย์แพศย์ อดีตข้าราชการคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์สถาบันพระบรมราชชนก และอดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการด้านคุณธรรม จริยธรรมและภารกิจพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

6) ดร.อมาวลี อัมพันธ์ศิริรัตน์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

7) ดร.ปิ่นนเรศ กาศอุดม ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี แพร์ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

กลุ่มที่ 4 เป็นผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารวิทยาลัยพยาบาลหรือคณะพยาบาลศาสตร์หรือด้านการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 2 คน ได้แก่

8) ดร.กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนนทบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

9) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาลี โอภาสนันท์ คณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เอกสาร (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.2 ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 การพิจารณาความเหมาะสมของ องค์ประกอบที่ 1 บริบทของสถานศึกษา

ประเด็นที่ 2 การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input)

ประเด็นที่ 3 การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process)

ประเด็นที่ 4 การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Output)

ประเด็นที่ 5 การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

ประเด็นที่ 6 การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ

ประเด็นที่ 7 การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 7 ข้อมูลป้อนกลับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยกำหนด วัน เวลา สถานที่ และบุคคลในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา และผู้ให้บริการความสะดวกอื่น ๆ

3.2 จัดทำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.3 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในการทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยแนบ 1) โครงร่างวิทยานิพนธ์ 2) ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก และ 3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม

3.4 ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแจ้งและยืนยันการเข้าร่วมสนทนากลุ่มอีกครั้ง จัดเตรียมสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา และผู้ให้บริการความสะดวกอื่น ๆ

3.5 ดำเนินการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ วิชา กษ ์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกในประเด็นต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยดำเนินการในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2564 เวลา 09.00–12.00 น. ผ่านระบบ Zoom Meeting

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาฉันทามติ (Consensus) และปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ขั้นที่ 2.3 ตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เข้าร่วมประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสม ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสม ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางไปรษณีย์ และทาง Google Form และประสานงานทางโทรศัพท์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์การแปรค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51–5.00 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51–4.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51–3.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51–2.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.50 หมายถึงรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การตัดสินใจความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่า ผ่านการประเมิน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ในการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 30 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 120 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน (สถาบันพระบรมราชชนก, 2563, สือออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 21 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 21 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 21 คน และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้น 123 คน โดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร จำนวน 180 คน เทียบขนาดที่จำนวน 180 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ดังแสดงตามตาราง 8

ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้อำนวยการวิทยาลัย	30	21
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	30	21
หัวหน้าภาควิชา	120	81
รวม	180	123

ที่มา: สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข, 2563, สื่อดอนไลน์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ได้แก่

2.1.1 เอกสารรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.1.2 แบบประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกไปใช้ โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมิน

2.2.2 จัดทำร่างแบบประเมินแบบประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.2.3 นำแบบประเมินเสนออาจารย์อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.2.4 ดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบประเมิน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 20 วิทยาลัย

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือนำจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พร้อมแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เพื่อขอเก็บข้อมูลไปยังกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์และทาง Google Form ซึ่งหากไม่ได้รับข้อมูลตอบกลับภายในระยะเวลา 1 เดือน ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามด้วยตนเอง หรือทางโทรศัพท์

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยผู้วิจัยได้รับแบบประเมินคืนจำนวน 123 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

4.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percent)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินใจความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่า ผ่านการประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการยกย่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ส่วนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ตารางบันทึกการสังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ และสรุปประเด็น ซึ่งผลการศึกษาได้การบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 3) ด้านผลผลิต

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน ได้ข้อมูลตอบกลับเป็นจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 96.69 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 17 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 17 คน หัวหน้าภาควิชา จำนวน 63 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 175 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 3) ด้านผลผลิต โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตาราง 9-13

ตาราง 9 แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารงานวิชาการสถาบัน
พระบรมราชชนก

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารงานวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175	
		ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	13	7.43
	หญิง	162	92.57
	รวม	175	100.00
2	อายุ		
	31-40 ปี	12	6.86
	41-50 ปี	89	50.86
	51-60 ปี	74	42.28
	รวม	175	100.00
3	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาโท	109	62.29
	ปริญญาเอก	66	37.71
	รวม	175	100.00
4	ระยะเวลาปฏิบัติงาน		
	น้อยกว่า 5 ปี	1	0.57
	6-10 ปี	7	4.00
	11-15 ปี	16	9.14
	16-20 ปี	17	9.71
	21-25ปี	30	17.14
	26 ปี ขึ้นไป	104	59.44
	รวม	175	100.00
5	ตำแหน่ง		
	ผู้อำนวยการวิทยาลัย	17	9.71
	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ	17	9.71
	หัวหน้าภาควิชา	63	36.00
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	78	44.58
	รวม	175	100.00

จากตาราง 9 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารงานวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการ จำนวน 175 คน เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.43 และเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 92.57 โดยมีช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.86 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 50.86 และช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 42.28 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 62.29 และระดับปริญญาเอก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 37.71 มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.57 ระยะเวลา 6-10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ระยะเวลา 11-15 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.14 ระยะเวลา 16-20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.71 ระยะเวลา 21-25 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14 คน และระยะเวลา 26 ปี ขึ้นไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 59.44 และปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.71 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.71 หัวหน้าภาควิชา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 44.58

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ภาพรวมรายด้าน

ด้าน ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
1.	ด้านปัจจัยนำเข้า				
1.1	โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ	4.50	0.48	มาก	1
1.2	นโยบายการบริหารงานวิชาการ	4.45	0.50	มาก	2
1.3	แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทาง ด้านวิชาการ	4.39	0.51	มาก	3
1.4	ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ	4.31	0.56	มาก	4
	รวมเฉลี่ยด้านที่ 1	4.41	0.44	มาก	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้าน ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการ	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
	เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21	(\bar{X})	S.D.		
สถาบันพระบรมราชชนก					
2.	ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ				
2.1	การบริหารหลักสูตร	4.36	0.47	มาก	3
2.2	การบริหารการจัดการเรียนรู้	4.34	0.51	มาก	4
2.3	การบริหารการนิเทศการสอน	4.05	0.73	มาก	5
2.4	การบริหารการวัดและประเมินผล	4.40	0.56	มาก	2
2.5	การบริหารงานกิจการนักศึกษา	4.41	0.50	มาก	1
	รวมเฉลี่ยด้านที่ 2	4.33	0.48	มาก	2
3.	ด้านผลผลิต				
3.1	ด้านความรู้ ความสามารถ	4.43	0.46	มาก	1
3.2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.04	0.55	มาก	2
3.3	ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ	3.95	0.56	มาก	3
	รวมเฉลี่ยด้านที่ 3	4.13	0.48	มาก	3
เฉลี่ยรวม		4.27	0.43	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
1.1	โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ				
1.1.1	โครงสร้างการบริหารงานวิชาการแบ่งการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม	4.57	0.57	มากที่สุด	1
1.1.2	การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีผู้แทนมาจากกลุ่มงานต่าง ๆ	4.55	0.61	มากที่สุด	2
1.1.3	มีระบบและกลไกเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของฝ่ายวิชาการอย่างเป็นระบบ	4.49	0.62	มาก	3
1.1.4	ฝ่ายวิชาการกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	4.49	0.63	มาก	3
1.1.5	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ	4.42	0.67	มาก	5
รวมเฉลี่ยรายข้อ 1.1		4.50	0.48	มาก	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
1.2	นโยบายการบริหารงานวิชาการ				
1.2.1	แผนยุทธศาสตร์ด้านบริหารงานวิชาการ มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้อง กับนโยบายสถาบันพระบรมราชชนก และนโยบายการศึกษาแห่งชาติ	4.45	0.59	มาก	4
1.2.2	มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ด้านผลิต บัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ด้านวิชาชีพ และทักษะศตวรรษที่ 21	4.54	0.58	มากที่สุด	1
1.2.3	วิสัยทัศน์ด้านบริหารงานวิชาการเน้น การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ ในการสนับสนุนการจัดเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ	4.33	0.65	มาก	5
1.2.4	มีการจัดทำแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของฝ่ายวิชาการโดยเน้นการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย	4.46	0.66	มาก	3
1.2.5	มีการกำหนดการกำกับติดตาม ความก้าวหน้า ความสำเร็จ และปัญหา อุปสรรคของแผนยุทธศาสตร์ ทุกไตรมาส	4.47	0.64	มาก	2
รวมเฉลี่ยรายข้อ 1.2		4.45	0.50	มาก	2

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
1.3	แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทางด้านวิชาการ				
1.3.1	ฝ่ายวิชาการนำผลการประเมินการจัด การเรียนการสอนในปีที่ผ่านมาประกอบ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.53	0.61	มากที่สุด	1
1.3.2	มีการกำหนดเป้าหมายไปทิศทางเดียวกัน และเชื่อมโยงกันทั้งในระดับนโยบายและ แผนปฏิบัติการ	4.51	0.60	มากที่สุด	2
1.3.3	มีเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอก องค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.24	0.66	มาก	5
1.3.4	ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ตามแผนอย่างมีคุณภาพตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้	4.36	0.62	มาก	3
1.3.5	มีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและ ประสิทธิภาพของแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.31	0.64	มาก	4
รวมเฉลี่ยรายข้อ 1.3		4.39	0.51	มาก	3

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
1.4	ทรัพยากรเพื่อการบริหารงาน วิชาการ				
1.4.1	ผู้บริหารมีการสรรหาทรัพยากรที่ ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียน การสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเสมือนจริง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และหนังสือ ตำรา วารสารวิจัย ทั้งในและ ต่างประเทศ	4.41	0.64	มาก	2
1.4.2	มีการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ ในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	4.32	0.74	มาก	3
1.4.3	อาจารย์ได้รับการส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี และ วิธีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.43	0.63	มาก	1
1.4.4	สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ มีจำนวนเพียงพอ และอำนวยความสะดวก สะดวกต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	0.67	มาก	4
1.4.5	มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากร ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนอย่างคุ้มค่าและคุ้มทุน	4.19	0.65	มาก	5
	รวมเฉลี่ยรายข้อ 1.4	4.31	0.56	มาก	4
	เฉลี่ยรวม	4.41	0.44	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.50$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ นโยบายการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.45$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.39$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.31$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.1	การบริหารหลักสูตร				
2.1.1	การพัฒนาหลักสูตรมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์วิธีการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.47	0.58	มาก	2
2.1.2	มีการดำเนินงานบริหารหลักสูตรในรูปแบบคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยมีรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เป็นประธาน	4.67	0.49	มากที่สุด	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.1.3	มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ กับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและ ต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรร่วมกัน	3.94	0.81	มาก	6
2.1.4	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็น ผู้รับผิดชอบในการวางแผน ควบคุม คุณภาพ กำกับติดตาม และประเมินผล หลักสูตร	4.41	0.64	มาก	4
2.1.5	นำการประเมินผลคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลจาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) เช่น อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.45	0.60	มาก	3
2.1.6	นำข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตร มาวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อ นำผลลัพธ์ไปปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ	4.19	0.78	มาก	5
รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.1		4.36	0.47	มาก	3
2.2	การบริหารการจัดการเรียนรู้				
2.2.1	คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็น ผู้วางแผนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.51	0.68	มากที่สุด	4

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.2.2	การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบ ผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งการ สอนในห้องเรียน (On Site Learning) และการสอนผ่านสื่อดิจิทัล (On Line Learning)	4.52	0.63	มากที่สุด	3
2.2.3	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วย เทคนิค (Active Learning)	4.59	0.58	มากที่สุด	1
2.2.4	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning: SBL) เพื่อเสริมสร้างทักษะ การปฏิบัติวิชาชีพพยาบาล	4.54	0.63	มากที่สุด	2
2.2.5	พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาโดยนำ เนื้อหาที่สอนไว้บนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ เข้าถึงฟรีแบบ Massive Open Online Courses (MOOCs)	3.60	1.08	มาก	7
2.2.6	นำข้อมูลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อหา ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	4.27	0.70	มาก	6
2.2.7	นำการประเมินผลประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและผลลัพธ์ การเรียนรู้ของนักศึกษามาเป็นข้อมูล เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.36	0.66	มาก	5
รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.2		4.34	0.51	มาก	4

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.3	การบริหารการนิเทศการสอน				
2.3.1	นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	4.14	0.75	มาก	2
2.3.2.	นำการประเมินผลประสิทธิภาพ การสอนของอาจารย์มาเป็นข้อมูล ในการวางแผนการนิเทศการสอน	4.18	0.78	มาก	1
2.3.3	มีการดำเนินงานบริหารการนิเทศ การสอนในรูปแบบคณะกรรมการ บริหารการนิเทศการสอน	4.12	0.80	มาก	3
2.3.4	นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาเป็นแนวทาง ในการออกแบบการนิเทศการสอน	3.78	0.95	มาก	6
2.3.5	มีการประเมินผลลัพธ์การนิเทศเพื่อ วิเคราะห์หาความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน	3.99	0.84	มาก	5
2.3.6	นำข้อมูลจากกระบวนการนิเทศการสอน และปัญหา อุปสรรค มาวิเคราะห์เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศให้มี ประสิทธิภาพ	4.09	0.90	มาก	4
	รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.3	4.05	0.73	มาก	5

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.4	การบริหารการวัดและประเมินผล				
2.4.1	มีการกำหนดเป้าหมายของการวัดและ ประเมินผลที่มุ่งเน้นการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 และคุณภาพบัณฑิต	4.45	0.66	มาก	2
2.4.2	นำการประเมินผลผลลัพธ์ทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตใหม่จาก ผู้ใช้บัณฑิตมาเป็นข้อมูลในการวาง แผนการวัดและประเมินผล	4.30	0.72	มาก	5
2.4.3	มีการดำเนินงานบริหารการวัดและ ประเมินผลในรูปแบบคณะกรรมการ บริหารการวัดและประเมินผล	4.46	0.70	มาก	1
2.4.4	มีระบบการวัดและประเมินผลนักศึกษา ตั้งแต่การรับเข้าการศึกษาจนสำเร็จ การศึกษาอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ	4.42	0.61	มาก	4
2.4.5	มีระบบตรวจสอบการวัดและประเมิน เช่น วิธีการวัดและแบบวัดประเมินผล มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ของรายวิชา	4.43	0.63	มาก	3
2.4.6	มีการประเมินผลกระบวนการ การดำเนินงานของการวัดและ ประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงและ พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.36	0.62	มาก	6
รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.4		4.40	0.56	มาก	2

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.5	การบริหารงานกิจการนักศึกษา				
2.5.1	งานพัฒนานักศึกษา และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม				
2.5.1.1	มีการดำเนินงานบริหารงานกิจการ นักศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อ วางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยที่เน้นการมี ส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.44	0.62	มาก	2
2.5.1.2	มีกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุน การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้พัฒนา ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.44	0.65	มาก	2
2.5.1.3	มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ	4.50	0.58	มาก	1
2.5.1.4	มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับ สถาบันการศึกษาต่างประเทศเพื่อ ส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรม และต่างกระบวนการทัศน์	4.09	0.86	มาก	5
2.5.1.5	มีกระบวนการติดตามประเมินผล การดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงาน ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ หลังเสร็จสิ้น กิจกรรม	4.41	0.64	มาก	4
	รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.5.1	4.37	0.54	มาก	

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.5.2	งานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า				
2.5.2.1	มีระบบให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นักศึกษาในด้านการเรียน การดำเนินชีวิต การปรับตัว และการวางแผนอาชีพ	4.59	0.57	มากที่สุด	2
2.5.2.2	มีกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสังคม การมีระเบียบวินัย เคารพในกติกาของสังคมมีความเคารพต่อตนเองและสังคม	4.47	0.59	มาก	3
2.5.2.3	มีคณะกรรมการด้านทุนการศึกษา ให้บริการด้านข้อมูลทุนการศึกษา และดำเนินการจัดสรรทุนการศึกษา	4.64	0.54	มากที่สุด	1
2.5.2.4	มีการพัฒนาและให้บริการเครือข่ายศิษย์เก่าด้านวิชาการ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ด้านวิชาชีพพยาบาลกับนักศึกษาปัจจุบัน	4.33	0.73	มาก	4
2.5.2.5	มีการส่งเสริมยกย่องเชิดชูศิษย์เก่าดีเด่น ในด้านความสำเร็จในอาชีพและหน้าที่การงาน ด้านวิชาการหรือนวัตกรรม และด้านสังคมในการอุทิศตนเพื่อสังคมและจิตอาสา	4.30	0.76	มาก	5

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
2.5.2.6	นำการประเมินผลลัพธ์ทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตใหม่จาก ผู้ใช้บัณฑิตมาเป็นข้อมูลเพื่อนำไป ปรับปรุงและพัฒนางานกิจการ นักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.28	0.75	มาก	6
รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.5.2		4.44	0.52	มาก	
รวมเฉลี่ยรายข้อ 2.5		4.41	0.52	มาก	1
เฉลี่ยรวม		4.33	0.63	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารงานกิจการนักศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) มีสภาพ การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากรองลงมาคือ การบริหารการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.40$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.36$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากการบริหารการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.34$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และการบริหารการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.05$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านผลผลิต

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
3.1	ด้านความรู้ ความสามารถ				
3.1.1	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พยาบาลและสุขภาพสามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพสูงสุด	4.18	0.61	มาก	5
3.1.2	นักศึกษาสามารถใช้ตัวเลข หรือสถิติในการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้รับบริการ	4.01	0.61	มาก	6
3.1.3	นักศึกษาสามารถใช้สารสนเทศทางการพยาบาล ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวางแผนการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้	4.21	0.63	มาก	4
3.1.4	นักศึกษาสามารถใช้กระบวนการวิจัย และคิดค้นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติในการพยาบาลผู้ป่วยตามมาตรฐานวิชาชีพ	3.91	0.66	มาก	8
3.1.5	นักศึกษาสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน และมีเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เช่น การเลือกใช้คำสำคัญ (Key Word) เพื่อค้นคว้าหาความรู้ทางการพยาบาล	4.31	0.63	มาก	2

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
3.1.6	นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ และสื่อสังคมออนไลน์ ในการออกแบบ บริการสุขภาพแก่ผู้รับบริการ เช่น ระบบติดตามดูแลสุขภาพ	4.28	0.71	มาก	3
3.1.7	นักศึกษาสามารถสื่อสารและมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการด้วยภาษาพูด ภาษากาย และภาษาเขียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.35	0.61	มาก	1
3.1.8	นักศึกษาสามารถสื่อสารเพื่อการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการ พยาบาลกับเพื่อนวิชาชีพพยาบาล ชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.71	0.96	มาก	9
3.1.9	นักศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการ ชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.45	0.91	ปานกลาง	10
3.1.10	นักศึกษามีความรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ การแพทย์และ การพยาบาลในยุคดิจิทัล	3.93	0.71	มาก	7
รวมเฉลี่ยรายข้อ 3.1		4.04	0.55	มาก	2

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
3.2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม				
3.2.1	นักศึกษามีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติแก่ผู้รับบริการ อยู่เสมอ	4.49	0.59	มาก	4
3.2.2	นักศึกษาใช้เวลา รับฟังปัญหาและ ความต้องการของผู้รับบริการ อย่างเต็มใจ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร	4.51	0.57	มากที่สุด	3
3.2.3	นักศึกษาไม่ล่วงละเมิดความเป็น ส่วนตัว สิทธิ และเก็บรักษาความลับของ ผู้รับบริการอยู่เสมอ	4.55	0.54	มากที่สุด	1
3.2.4	นักศึกษาวិเคราะห์ ประเด็นจริยธรรม กฎหมาย เพื่อปกป้องสิทธิความชอบ ธรรมแก่ผู้รับบริการ	4.25	0.63	มาก	8
3.2.5	นักศึกษาให้ความเคารพ และยอมรับ ความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและ วัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้รับบริการ	4.53	0.55	มากที่สุด	2
3.2.6	นักศึกษาตระหนักถึงหลักจริยธรรม ทางการพยาบาลในการใช้สื่อสังคม ออนไลน์ในยุคดิจิทัล เช่น ทวิตเตอร์ เฟสบุ๊กไลน์และอินสตราแกรม	4.25	0.64	มาก	8
3.2.7	นักศึกษาไม่เปิดเผยข้อมูลของ ผู้รับบริการโดยไม่โพสต์หรือแชร์ภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลใด ๆ ของผู้รับบริการ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.46	0.58	มาก	7

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
3.2.8	นักศึกษาควรหลีกเลี่ยงการแสดง ความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่ เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์ บุคคล หรือสถานที่ต่าง ๆ ผ่านสื่อ สังคมออนไลน์	4.36	0.63	มาก	10
3.2.9	นักศึกษามีความเคารพ ปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ของสังคม และดำรงตน เป็นพลเมืองดีของประเทศ ภูมิภาค และประชาคมโลก	4.47	0.60	มาก	5
3.2.10	นักศึกษามีจิตอาสาในการช่วยเหลือ งานทั้งในและนอกองค์กร เพื่อพัฒนา วิชาชีพพยาบาลและสังคมด้วย ความเต็มใจ	4.47	0.59	มาก	5
รวมเฉลี่ยรายข้อ 3.2		4.43	0.46	มาก	1
3.3	ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ				
3.3.1	นักศึกษาสามารถนำทฤษฎีทางการ พยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.06	0.58	มาก	
3.3.2	นักศึกษาสามารถนำแนวคิดศาสตร์ สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการและ นำไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแก่ ผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม	4.07	0.58	มาก	2

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
3.3.3	นักศึกษาสามารถใช้ข้อมูลหลักฐานเชิง ประจักษ์ทางการพยาบาลและจาก ผลงานวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม การพยาบาลได้	3.90	0.70	มาก	9
3.3.4	นักศึกษาสามารถคิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม การพยาบาลได้	3.97	0.70	มาก	7
3.3.5	นักศึกษาสามารถตัดสินใจทางคลินิก ในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันท่วงที และ ให้การพยาบาลถูกต้องตามมาตรฐาน วิชาชีพและปลอดภัย	3.93	0.69	มาก	8
3.3.6	นักศึกษาสามารถบันทึกทางการ พยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรได้ อย่างถูกต้องและใช้เป็นหลักฐานทาง กฎหมายได้	4.03	0.66	มาก	5
3.3.7	นักศึกษาสามารถให้การพยาบาลกับ ผู้รับบริการและครอบครัวที่มี ความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้ อย่างเหมาะสม	4.23	0.59	มาก	1
3.3.8	นักศึกษาสามารถเป็นผู้นำการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาคุณภาพ การพยาบาล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาล และเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าในทีมบริการ สุขภาพ	4.05	0.65	มาก	4

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษ ที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	n = 175		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
		(\bar{X})	S.D.		
3.3.9	นักศึกษาสามารถทำงานเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพด้านสุขภาพแบบเครือข่ายวิชาชีพ หรือแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งในและนอกองค์กรระดับนานาชาติได้	3.86	0.79	มาก	10
3.3.10	นักศึกษาสามารถเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านสุขภาพและการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเป็นพยาบาลมืออาชีพ และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต	4.01	0.66	มาก	6
3.3.11	นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์การแพทย์ทางเลือก เช่น การใช้สมุนไพร การนวด สมุนไพรบำบัด ในการออกแบบบริการสุขภาพรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแก่ผู้รับบริการชาวต่างชาติแบบครบวงจร	3.82	0.81	มาก	11
3.3.12	นักศึกษาสามารถเป็นเจ้าของกิจการ เช่น คลินิกการพยาบาลและผดุงครรภ์ สถาบันฝึกอบรมผู้ให้การดูแล (Caregiver) และสถานพยาบาล (Nursing Home)	3.46	1.03	ปานกลาง	12
รวมเฉลี่ยรายข้อ 3.3		3.95	0.56	มาก	3
เฉลี่ยรวม		4.13	0.48	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.43$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความรู้ ความสามารถ ($\bar{X} = 4.04$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.95$) มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ในส่วนของแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ดังนี้

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1. ด้านปัจจัยนำเข้า	แนวทางการบริหารงานวิชาการ
1.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ	โครงสร้างการบริหารงานวิชาการต้องมีการแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ กำหนดความรับผิดชอบและแนวทางการบริหารงานของอย่างชัดเจน เพื่อให้มีการดำเนินงานที่คล่องตัว และทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในสายงานดังนี้ 1) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (ประธาน) 2) หัวหน้าภาควิชา 3) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (กรรมการ)
1.2 นโยบายการบริหารงานวิชาการ	นโยบายการบริหารงานวิชาการควรกำหนดหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ (Competence-based Curriculum) มีการบูรณาการที่ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของสังคม ระบบสุขภาพ สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศ โดยใช้กรอบแนวคิดศตวรรษที่ 21 ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

ตาราง 14 (ต่อ)

1. ด้านปัจจัยนำเข้า	แนวทางการบริหารงานวิชาการ
1.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ	<p>นำวงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำแผนเน้นสมรรถนะผู้เรียน 2) จัดการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสาน (Blended Learning) เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) นิเทศการสอนตามกำหนดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และจัดทำแผนโครงการกิจกรรมนักศึกษา 3) กำกับ ติดตาม โดยนำการประเมินผลของแผนเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแผน 4) ปรับปรุงและพัฒนาแผนในวงรอบต่อไป
1.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ	<p>แนวทางการบริหาร ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 และการสอนรูปแบบออนไลน์ 2) การบริหารงบประมาณเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การสรรหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ 4) การบริหารจัดการทรัพยากรโดยวิเคราะห์ข้อมูล และนำเอาผลการประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มาปรับปรุงพัฒนาการบริหารทรัพยากร
2. ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ	
2.1 การบริหารหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1) วางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรเน้นสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) และศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและระบบสุขภาพ 2) ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุกและกำหนดให้สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาหมวดการศึกษาทั่วไป

ตาราง 14 (ต่อ)

2. ด้านกระบวนการ บริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการ
2.2 การบริหารการจัดการ เรียนรู้	<p>3) ดำเนินการตรวจสอบ กำกับและติดตามโดยการสัมมนา วิชาการเพื่อประเมินผลการบริหารหลักสูตร</p> <p>4) ปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อนำไปบริหาร หลักสูตรครั้งต่อไป</p> <p>1) จัดอบรมอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใน ศตวรรษที่ 21 และนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาเป็นฐานในการจัด เรียนการสอน</p> <p>2) จัดการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสานและเน้นการเรียนรู้ เชิงรุกใช้ภาษาอังกฤษในการสอนสำหรับรายวิชาหมวดทั่วไป และเน้นการเขียนสำหรับรายวิชาชีพการพยาบาล</p> <p>3) ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน</p> <p>4) ปรับปรุงและพัฒนาโดยใช้วิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาวิธี จัดการเรียนการสอน</p>
2.3 การบริหารการนิเทศ การสอน	<p>1) วางแผนการนิเทศการสอนโดยนำเอาข้อมูลการประเมินผล การสอนของอาจารย์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมา วิเคราะห์และวางแผนการนิเทศ</p> <p>2) ดำเนินการนิเทศโดยใช้แนวทางการจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) เป็นฐานในการนิเทศ</p> <p>3) ตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน</p> <p>4) ปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอน มาวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับองค์กรอื่นๆ เพื่อสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศการสอนให้มีประสิทธิภาพ</p>
2.4 การบริหารการวัดและ ประเมินผล	<p>1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่อาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนา เครื่องมือการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสภาพจริง</p> <p>2) ดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่กำหนด</p> <p>3) ตรวจสอบ และกำกับการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

2. ด้านกระบวนการ

แนวทางการบริหารงานวิชาการ

บริหารงานวิชาการ

- 2.5 การบริหารงานกิจการ
นักศึกษา
- 4) ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินให้สอดคล้องกับการประเมินผลของทักษะศตวรรษที่ 21
 - 1) วางแผนโดยนำเอาผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อจัดทำโครงการ
 - 2) ดำเนินการโครงการโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning)
 - 3) ตรวจสอบ และประเมินผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
 - 4) ปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลการประเมินผลโครงการมาวิเคราะห์และพัฒนาโครงการกิจการนักศึกษาในวงรอบต่อไป

3. ด้านผลผลิต

3.1 ด้านความรู้

ความสามารถ

- 1) มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพพยาบาล
- 2) มีภาวะผู้นำ
- 3) สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาล
- 4) มีทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) สามารถทำงานกับทีมสหสาขาวิชาชีพ
- 6) สามารถออกแบบบริการระบบสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยี

3.2 ด้านคุณธรรม

จริยธรรม

- 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมในบทบาทพยาบาล
- 2) ความกล้าหาญทางจริยธรรม
- 3) ไม่เปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยทางสื่อสังคมออนไลน์
- 4) กำหนดกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาลตามสมรรถนะระดับชั้นปี
- 5) มีการประเมินด้านจริยธรรมระดับรายบุคคล ตลอดระยะเวลาของหลักสูตร

3.3 ด้านทักษะปฏิบัติ

วิชาชีพ

- 1) พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และต่างประเทศ
- 2) ผู้ประกอบการธุรกิจสุขภาพทุกรูปแบบ ได้แก่ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (Nursing Home) และ ธุรกิจสุขภาพเชิงท่องเที่ยว

จากตาราง 14 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยกระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารการนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาซึ่งมีแนวทางในการบริหารงานวิชาการโดยนำวงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นกรอบแนวทางในการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act) เพื่อพัฒนาให้การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการยกย่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก และ ส่วนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการยกย่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาที่ได้ในขั้นตอนที่ 1.1 ขั้นตอนที่ 1.2 และขั้นตอนที่ 1.3 มายกย่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกโดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ ส่วนที่ 1 บริบทของสถานศึกษา ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) ส่วนที่ 5 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ส่วนที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ และส่วนที่ 7 ข้อมูลป้อนกลับ

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ เพื่อบอกแหล่งที่มาของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ดังนี้

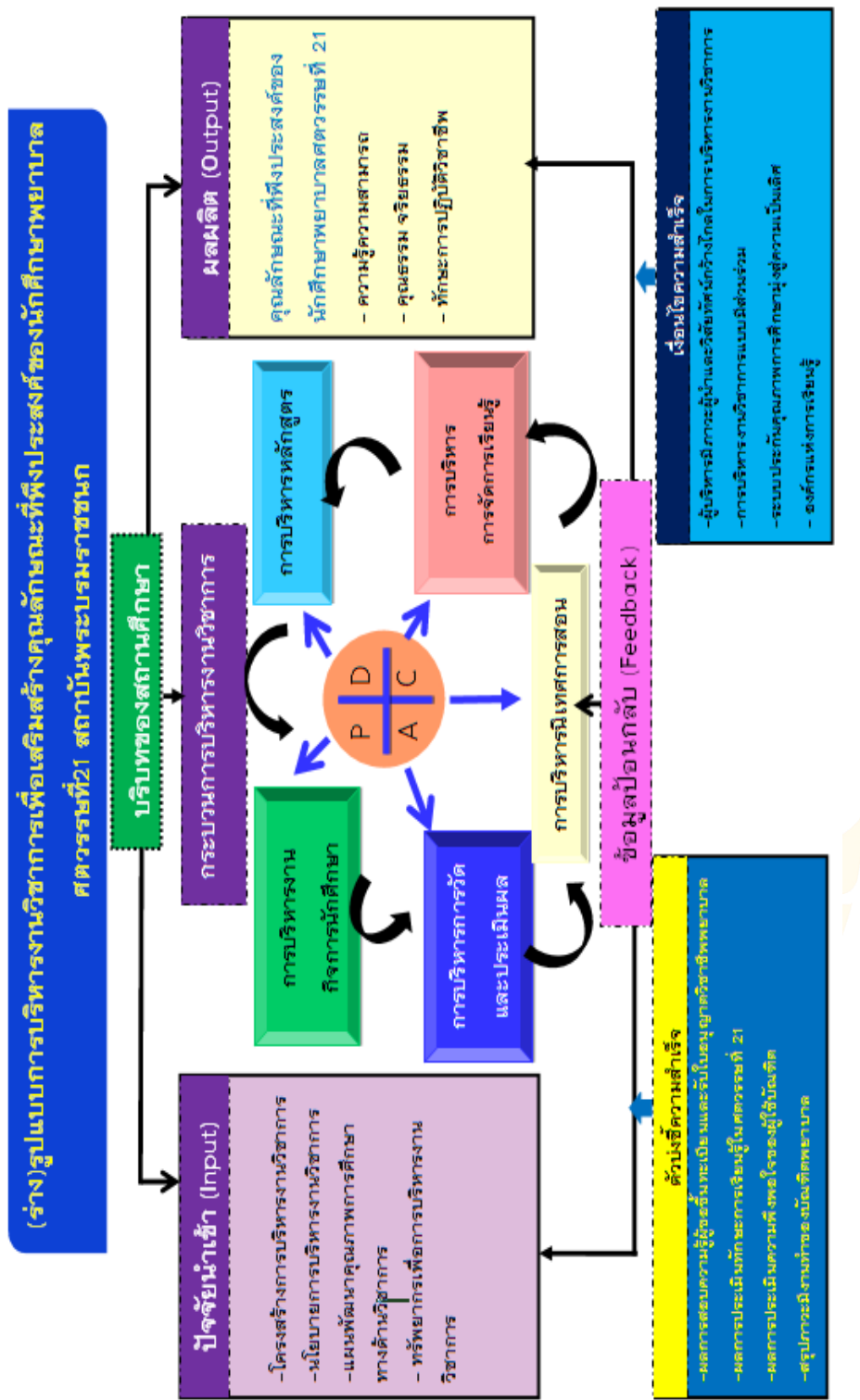
(1) หมายถึง ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด หลักการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

(2) หมายถึง ข้อมูลจากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

(3) หมายถึง ข้อมูลจากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

จากนั้นผู้วิจัยนำผลการศึกษาทั้งหมดมาয়ร่างรูปแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ดังภาพ 10

ภาพ 10 (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

จากภาพ 10 รายละเอียดของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของสถานศึกษา (1) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของการบริหารงานวิชาการภายใต้วิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรฝ่ายสนับสนุน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรการบริหาร

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) (1, 2, 3) ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 โดยแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม มีการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการที่มีผู้แทนมาจากกลุ่มงานต่างๆมอบอำนาจในการตัดสินใจ กำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนมีระบบและกลไก และแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของฝ่ายวิชาการอย่างชัดเจน เพื่อปฏิบัติงานให้เกิดความเชี่ยวชาญในสายงาน โดยโครงสร้างการบริหารวิชาการระดับหลักสูตร วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ดังนี้

1. ผู้อำนวยการวิทยาลัย	ประธานที่ปรึกษา
2. รองผู้อำนวยการวิชาการ	ประธานกรรมการ
3. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลชุมชนและจิตเวช	กรรมการ
4. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์	กรรมการ
5. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลเด็กและบริหารการพยาบาล	กรรมการ
6. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กรรมการ
7. หัวหน้างานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	กรรมการ
8. หัวหน้างานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า	กรรมการ
9. หัวหน้างานวัดและประเมินผล	กรรมการ
10. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน	กรรมการ

2.2 จัดทำแผนพัฒนาด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะอาจารย์โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสานการจัดทำสื่อการสอนแบบE-learning และกำหนดรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปโดยใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน

2.3 ดำเนินการบริหารหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในรูปแบบการเรียนรู้อัตนศึกษา สำหรับยุคชีวิตวิถีใหม่ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ดำเนินการนิเทศการสอน และดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่กำหนดไว้

2.4 ดำเนินการบูรณาการการจัดเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและงานกิจการนักศึกษาให้มีความสอดคล้องกันเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายของทักษะในศตวรรษที่21

2.5 กำกับ ติดตาม ประเมินผลการนำนโยบายบริหารงานวิชาการ โดยนำผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลตามระดับชั้นปี และการประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21 จากผู้ใช้บัณฑิตเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

2.6 ปรับปรุงและพัฒนา นโยบายบริหารงานวิชาการโดยนำผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาตามระดับชั้นปี และผลการประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตใหม่จากผู้ใช้บัณฑิต มาดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงนโยบายการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ

3. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.1 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ โดยวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค จุดแข็ง จุดด้อย ของการบริหารงานวิชาการ และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านงานกิจการนักศึกษา

3.2 ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการที่กำหนด

3.3 ดำเนินการบริหารหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ (Competence-based Curriculum) ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21

3.4 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับยุคชีวิตวิถีใหม่โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก

3.5 ดำเนินการนิเทศโดยกำหนดวิธีการนิเทศ ระยะเวลาการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศการสอนตลอดปีการศึกษา

3.6 ดำเนินการประเมินผลโดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินผลตามสภาพจริง ที่เน้นการประเมินผลจากการสังเกต บันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ หรือ สิ่งที่คุณเรียนปฏิบัติ โดยเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง

3.7 ดำเนินการตามโครงการกิจการนักศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning)

3.8 กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยนำผลการประเมินของแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางด้านวิชาการเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การปรับปรุงพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางด้านวิชาการ

3.9 ปรับปรุงและพัฒนาการ โดยนำผลการประเมินของแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางด้านวิชาการ มากำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางด้านวิชาการในวงรอบต่อไป

4. ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ โดยใช้หลักการบริหาร 4 m ได้แก่ 1) Man (กำลังคน) 2) Money (งบประมาณ) 3) Materials (วัสดุ) และ 4) การจัดการ (Management) ดังนี้

4.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นสมรรถนะอาจารย์ให้สร้างผลงานวิชาการ และผลงานที่ยอมรับในวงการวิชาชีพ และการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการพัฒนาสมรรถนะ อาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และพัฒนาความเชี่ยวชาญทั้งการอบรมและการเรียนต่อระดับปริญญา เอกทั้งในและต่างประเทศ และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนต้องปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนอาจารย์ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายของสถาบันการศึกษา

4.2 การบริหารงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นการจัดกิจกรรม และโครงการอย่างบูรณาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การบริหารสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยสรรหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง อุปกรณ์ทางการแพทย์ หนังสือ ตำราวิชาการ ให้มีความพอเพียง ทันสมัย และมีการใช้งานอย่างคุ้มค่าคุ้มทุนจัดระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานให้มีประสิทธิภาพ

4.4 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการบริหารวิชาการ โดยการทบทวน วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำมาวางแผน และกำหนดกลยุทธ์ มีการดำเนินงาน การกำกับติดตาม รวมทั้งนำเอาผลการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ และ นักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาการบริหารทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) (1, 2, 3) โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นแนวทางในการบริหารประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารการนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินผลหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1.1 P: Plan วางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีการบูรณาการที่ทันสมัย ตอบสนองและตรงตามความต้องการของสังคม ระบบสุขภาพมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศ โดยหลักสูตรเน้นสมรรถนะที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญทั้งทักษะสมรรถนะ และความรู้ สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เน้นการคิดริเริ่มและคิดสร้างสรรค์ และเน้นผลลัพธ์ระยะยาวเพื่อให้นักศึกษาพยาบาล มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทักษะศตวรรษที่ 21

1.1.1 กำหนดวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยรวบรวมข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมความต้องการของระบบสุขภาพปัจจุบัน ดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ นักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะของการเป็นวิชาชีพทักษะสูง มีทักษะการวิจัยและ

นวัตกรรม การเป็นนักคิด มีภาวะผู้นำ กล้าแสดงออก มีศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ และด้านเทคโนโลยี มีทักษะการคิดเชิงการบริหารจัดการที่ดี และการเป็นผู้ประกอบการ

1.1.2 กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรที่มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรที่ กระชับ โดยหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเน้น การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผลการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 หมวดวิชาเฉพาะเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ สถานการณ์จำลอง (SBL) และการจัดการเรียนการสอนแบบสหสาขาวิชาชีพ การเป็น ผู้ประกอบการ การวิจัยและนวัตกรรม การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์ และการ บูรณาการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานจริงในแหล่งฝึกที่เน้นการเชื่อมโยงและพัฒนา ทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์และการทำงานหลายรูปแบบ (Work-education Experiences) และหมวดวิชาเลือกเสรี เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดได้

1.1.3 เขียนคำอธิบายรายวิชา โดยศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดของ สาระการเรียนรู้แต่ละชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อแยกแยะให้ทราบว่ามาตรฐานตัวชี้วัด เหล่านั้นกำหนดให้ผู้เรียนต้องมีความรู้ (Knowledge) ทักษะปฏิบัติ (Psychomotor) และเจตคติ (Affective) แล้วนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งสามด้านมาเรียงเรียงเขียนเป็นคำอธิบาย รายวิชา เพื่อจะได้นำไปวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.1.4 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเนื้อหาสาระความรู้ที่ผู้เรียนต้อง เรียนรู้จากคำอธิบายรายวิชาในส่วนของความรู้มาพิจารณากำหนดเนื้อหาย่อย ๆ เพิ่มเติม สาระการเรียนรู้ทางการแพทย์และการพยาบาลที่ทันสมัย และรวบรวมจัดหมวดหมู่เนื้อหา ที่สัมพันธ์กันเป็นหน่วยการเรียนรู้โดยกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ และเวลาในการเรียนรู้ แต่ละหน่วย จากนั้นนำร่างหลักสูตรเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสภาการพยาบาล เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม คุณภาพของหลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบและ อนุมัติการใช้หลักสูตรแล้ว ดำเนินการจัดทำประกาศหรือคำสั่งการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

1.2 D: Do ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การวางแผนและเตรียมความพร้อม สำหรับการนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการเรียนการสอน จัดทำแผนการเรียนรู้ และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2.1 การวางแผนและจัดเตรียมความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยการ ประชุมอาจารย์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการศึกษา และรายละเอียดของรายวิชา ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในคู่มือการบริหารหลักสูตร และคู่มือจัดการศึกษา และมอบหมาย งานแก่ผู้รับผิดชอบ และติดประกาศแผนการศึกษาและปฏิทินการศึกษา

1.2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาดำเนินการออกแบบการจัดการเรียนรู้ก่อนเปิดภาคการศึกษาครบทุกรายวิชา และกำหนดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้มีการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้ดำเนินการวิพากษ์การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในด้านความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน การออกแบบวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก และวิธีการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการแปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ ตามที่กำหนดคำอธิบายรายวิชา โดยจัดทำแผนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้

1.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในรูปแบบการเรียนรู้อย่างผสมผสานสำหรับยุคชีวิตวิถีใหม่ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1.3 C: Check คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการตรวจสอบ กำกับและติดตามรวมทั้งทบทวนการดำเนินงานบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีระบบและกลไกเป็นแนวทางสำหรับการบริหารหลักสูตรและมีการนำเอาผลการประเมินหลักสูตรจากอาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน และความเป็นปัจจุบันของหลักสูตร เพื่อประเมินผลความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหลักสูตร

1.3.1 มีการกำกับติดตามให้มีการทวนสอบรายวิชาอย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา

1.3.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามแบบรายงานสรุปการจัดการเรียนรู้ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดทุกภาคการศึกษา

1.3.3 ประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรหรือการบริหารหลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การประเมินผล การเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตร

1.3.4 รายงานผลการดำเนินงานตามแบบสรุปการจัดการเรียนรู้ตลอดปี การศึกษาต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา

1.4 A: Action ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการ แก้ไขและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ บริบทและ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และระบบสุขภาพ

1.4.1 การวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้กระบวนการวิจัยแก้ไข้ปัญหา โดยเริ่มจากปัญหาที่พบในการบริหารหลักสูตร หรือนำข้อมูลสารสนเทศจากการวัดประเมินผล การเรียนรู้มาวิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไข้ปัญหาและพัฒนา หลักสูตรซึ่งนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตร

1.4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ ทั้งในและ ต่างประเทศในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลและพัฒนาคุณภาพบัณฑิต พยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ตรงกับ ความต้องการของสังคม และระบบสุขภาพ

2. ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) วางแผนการจัดการเรียนการสอน 2) การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และ 4) การปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 P: Plan จัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การออกแบบ การเรียนรู้รายวิชา การจัดทำแผนการสอน การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัด ประเมินผลให้สอดคล้องตามหลักสูตร จัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการจัด การเรียนการสอนแบบผสมผสาน และจัดเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียน การสอน

2.1.1 พัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษทักษะการใช้ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและการจัดทำสื่อการสอนแบบ E-learning เพื่อ เสริมสร้างการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกำหนดรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปโดยใช้ ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน

2.1.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดทำผังกระจายความรับผิดชอบทักษะ ศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมทุกรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชา

เลือกเสรีที่เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อเน้นผลการเรียนรู้ในทักษะศตวรรษที่ 21

2.1.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบระดับรายวิชาออกแบบการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและใช้การเรียนรู้เชิงรุก และบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21

2.1.4 จัดเตรียมนักศึกษาโดยสร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษาให้มีความเข้าใจตนเองเห็นคุณค่าในตัวเอง มีทักษะในการจัดการความคิดตนเอง ตระหนักรู้เห็นคุณค่าผู้อื่นและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และปลุมนิเทศชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับรายวิชาโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

2.2 D: Do การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในรูปแบบการเรียนรู้อย่างผสมผสาน สำหรับยุคชีวิตวิถีใหม่ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2.2.1 อาจารย์ผู้สอนสร้างสัมพันธ์ภาพและความตระหนักรู้คุณค่าตนเองและผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัย มั่นใจศักยภาพตนเองในการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างการมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

2.2.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (SBL) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) การจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเป็นผู้ประกอบการ

2.2.3 จัดการเรียนการสอนในรายวิชาหมวดการศึกษาทั่วไปโดยใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ที่เป็นสากลและก้าวทันโลก

2.2.4 ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้สะดวกและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ระบบเปิด (MOOCs) และส่งเสริมห้องสมุดให้ทันสมัยมีชีวิตเอื้อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้และเป็นศูนย์ทรัพยากรแห่งการเรียนรู้

2.2.5 มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์และพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3 C: Check ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยนำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลลัพธ์การวิจัยในชั้นเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและปัญหาที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

2.3.1 พัฒนาจัดการเรียนการสอนของอาจารย์โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในการวางแผนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่วิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.3.2 ประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหรือการบริหารจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอนการประเมินผลการเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในการใช้จัดการเรียนการสอน

2.4 A: Action ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับปัญหา

2.4.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ไขปัญหาโดยเริ่มจากปัญหาที่พบในการบริหารการจัดการเรียนการสอน หรือนำข้อมูลสารสนเทศจากการวัดประเมินผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนซึ่งนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

3. ด้านบริหารการนิเทศการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) วางแผนการนิเทศ 2) ดำเนินการนิเทศ 3) ประเมินผลการนิเทศ และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาระบบการนิเทศ ดังนี้

3.1 P: Plan วางแผนการนิเทศการสอนโดยนำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และวางแผนการนิเทศ

3.1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ และลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.1.2 วางแผนการนิเทศโดยกำหนดวิธีการนิเทศ ระยะเวลาการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศการสอนตลอดปีการศึกษา

3.1.3 มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการนิเทศอย่างชัดเจนโดยกำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และกำหนดและจัดเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการนิเทศ

3.2 D: Do ดำเนินการนิเทศ โดยผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติตามกำหนดการในปฏิทินการนิเทศด้วยวิธีการหรือเทคนิคการนิเทศที่ได้วางแผนไว้ ระหว่างการนิเทศผู้นิเทศดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือประกอบการนิเทศที่จัดเตรียมไว้เพื่อประกอบเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สรุปประเมินผลของการนิเทศ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการนิเทศที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย หรืออาจใช้การนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

3.2.1 กำหนดเป้าหมายความรู้ โดยอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายหรือประเด็นในการเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ในการทำกิจกรรม KM เช่น ความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน

3.2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมจะเล่าความสำเร็จในขั้นตอนที่ 1 โดยสมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องสั้นๆ ประมาณ 3-5 นาที จนครบทุกคน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีของเพื่อนอาจารย์คนอื่น และผู้นิเทศจดบันทึกแนวทางและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกแต่ละคน

3.2.3 จัดเก็บความรู้ โดยหลังจากเล่าเรื่องอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนช่วยกันวิเคราะห์ สกัดความรู้จากเรื่องเล่าของสมาชิกแต่ละคน อาจเป็นแนวทางหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นๆ เพื่อรวบรวมและบันทึกจัดเป็นความรู้ของสถานศึกษาสำหรับอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้นำไปใช้

3.2.4 ประยุกต์ใช้ความรู้ โดยนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนหรือประสบการณ์ที่ดีจากเพื่อนอาจารย์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

3.3 C: Check ตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนดังนี้

3.3.1 ชี้แจงผลการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศถึงจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนโดยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร

3.3.2 มีการควบคุมและส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.3.3 สรุปปัญหาและอุปสรรคระหว่างการดำเนินการนิเทศและผล ความพึงพอใจของผู้ถูกนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนการนิเทศการสอนให้มี คุณภาพ

3.4 A: Action ปรับปรุงและพัฒนา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอนและ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศการสอน

3.4.1 พัฒนาการนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) โดยการ ประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

3.4.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการนิเทศการสอนร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือการนิเทศให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4. ด้านบริหารการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) วางแผนการประเมินผล 2) ดำเนินการประเมินผล 3) ตรวจสอบการประเมินผล และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาการประเมินผลดังนี้

4.1 P: Plan วางแผนการประเมินผลโดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินผลตามสภาพ จริง (Authentic Assessment) ที่เน้นการประเมินผลจากการสังเกต บันทึกและ การรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ โดยเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำผลการวัดและประเมินผลที่ผ่านมาเพื่อปรับปรุงพัฒนา

4.1.1 กำหนดแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับช่วงระยะเวลาในการวัดประเมินผล การเรียนรู้โดยจัดทำปฏิทินการศึกษา

4.1.2 กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาการเรียนรู้แต่ละรายวิชา

4.1.3 จัดให้อาจารย์ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนา เครื่องมือการวัดและประเมินผลสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริง

4.1.4 กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

4.2 D: Do ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

4.2.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการวิพากษ์ข้อสอบเพื่อพิจารณา ความเหมาะสมและความสอดคล้องของข้อสอบและเนื้อหาการเรียนรู้แต่ละรายวิชา

4.2.2 ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการตรวจสอบตาม ปฏิทินการศึกษาที่กำหนดไว้

4.2.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการวิพากษ์เกรด เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการวัดประเมินผลและความสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4.3 C: Check ควบคุมการสอบและประเมินผลหลังทำการเรียนรู้ให้เป็นไปตามกำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา ดังนี้

4.3.1 ตรวจสอบ ควบคุม และส่งเสริมให้มีการประเมินผลหลังทำการเรียนรู้ตามวิธีการและเครื่องมือที่กำหนดอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4.3.2 ตรวจสอบการประเมินผลหลังทำการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้ใช้บัณฑิต และการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

4.3.3 นำผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ รวมทั้งผลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ และพัฒนาวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผล

4.4 A: Action ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินให้สอดคล้องกับการประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21 ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5. ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) วางแผนงานและโครงการกิจการนักศึกษา 2) ดำเนินการตามแผนงานและโครงการและระบบการบริการนักศึกษา 3) ตรวจสอบการประเมินผล และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาการประเมินผล ดังนี้

5.1 P: Plan วางแผนจัดทำแผนงานและโครงการกิจการนักศึกษาที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนำเอาผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการดังนี้

5.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ ลักษณะกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย ช่วงเวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

5.1.2 วางแผนโครงการและกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามสมรรถนะระดับชั้นปี

5.1.3 วางแผนจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับการจัดทำโครงการงานกิจการนักศึกษา

5.1.4 วางแผนจัดระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ

5.1.5 จัดทำคู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสามารถเข้าถึงระบบบริการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 D: Do ดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการกิจการนักศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

5.2.1 จัดทำโครงการกิจการนักศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) โดยจัดอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีม

5.2.2 จัดกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและตามสมรรถนะระดับชั้นปีให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและทักษะการทำงานเป็นทีม

5.2.3 จัดระบบให้คำปรึกษาโดยอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับการเรียน การดำเนินชีวิต การปรับตัว และการวางแผนอาชีพ

5.2.4 จัดระบบครอบครัวเสมือน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาทุกระดับชั้นปี เพื่อสร้างความอบอุ่น ความผูกพัน ความใกล้ชิด และเกิดความไว้วางใจเสมือนครอบครัวเดียวกันสามารถขอคำปรึกษาและระบายความคับข้องใจต่าง ๆ ได้

5.2.5 จัดเวทีแลกเปลี่ยนวิชาการที่ทันสมัยระหว่างนักศึกษาและศิษย์เก่า และยกย่องศิษย์เก่าที่มีผลงานวิชาการและสร้างชื่อเสียงแก่สถาบัน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับศิษย์ปัจจุบัน

5.2.6 จัดเวทีแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระดับประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์

5.3 C: Check ตรวจสอบ ควบคุมดูแล งานกิจการนักศึกษา และระบบการบริการนักศึกษา ดังนี้

5.3.1 ตรวจสอบการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5.3.2 มีการควบคุมระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ

5.3.3 มีการควบคุมจำนวนนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามเกณฑ์

5.3.4 ประเมินผลโครงการและหาสาเหตุและปัญหาที่ทำให้โครงการไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา

5.4 A: Action ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินโครงการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทาง

ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยเฉพาะการจัดโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีคุณภาพ ดังนี้

5.4.1 พัฒนาโครงการกิจการนักศึกษาโดยการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันในต่างประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและความเข้าใจต่างวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์

5.4.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการบริหารงานกิจการศึกษาร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 4 ด้านผลผลิต (Output) (1, 2, 3) คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษายุทธศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ ความสามารถ และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ดังนี้

1. ด้านความรู้ ความสามารถ ดังนี้

1.1 มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพพยาบาลโดยต้องผ่านการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล

1.2 เป็นนักคิดวิเคราะห์และมีทักษะการวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาล

1.3 มีภาวะผู้นำ และสามารถทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ

1.4 มีทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอผลงานวิชาการและให้ความรู้แก่ผู้รับบริการ

1.5 มีความรอบรู้เท่าทันสื่อ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลภาษาอังกฤษ

1.6 มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นคุณธรรม จริยธรรม ที่ชัดเจน ได้แก่ สุภาพ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา เสียสละ มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้รับบริการ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม รักษาความลับและเคารพสิทธิผู้ป่วย และไม่เปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยทางสื่อสังคมออนไลน์

2.2 กำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมในบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

2.3 จัดการเรียนรู้การสอนโดยสอดแทรกประเด็นคุณธรรม จริยธรรม เช่น จริยธรรมในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างสถานการณ์ และจากประสบการณ์ของอาจารย์

2.4 กำหนดกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาลตามสมรรถนะระดับชั้นปี

2.5 กำหนดการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมระดับรายบุคคล และตลอดระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตร

3. ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ดังนี้

3.1 สามารถใช้กระบวนการการพยาบาลในการแก้ไขปัญหาสุขภาพแก่ผู้รับบริการ

3.2 สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาล

3.3 สามารถออกแบบบริการสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการทางคลินิก

3.4 สามารถให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 สามารถเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ

ส่วนที่ 5 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (1) ดังนี้

1. ผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาต้องดำเนินการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ วิชาการผดุงครรภ์ วิชาการพยาบาลมารดาและทารก วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ วิชาการพยาบาล ผู้สูงอายุ วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และวิชากฎหมายว่าด้วย วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เมื่อผลการสอบผ่านทั้ง 8 วิชาสามารถรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และประกอบอาชีพในฐานะพยาบาลวิชาชีพได้ถูกต้องกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพ

2. ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนักศึกษาต้องผ่านกระบวนการวัดและประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21 โดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ที่เน้นการประเมินผลจากการสังเกต บันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ หรือสิ่งที่คุณเรียนปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจต่อตัวผู้เรียน โดยเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and

Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และ 8) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ ความสามารถ และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ สุภาพ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา เสียสละ มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้รับบริการ มีความกล้าหาญทางจริยธรรมรักษาความลับและเคารพสิทธิผู้ป่วย และไม่เปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยทางสื่อสังคมออนไลน์

ด้านความรู้ ความสามารถ ได้แก่ 1) มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพพยาบาล โดยต้องผ่านการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล 2) เป็นนักคิดวิเคราะห์และมีทักษะการวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาล 3) มีภาวะผู้นำ และสามารถทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ 4) มีทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอผลงานวิชาการ และให้ความรู้แก่ผู้รับบริการ 5) มีความรอบรู้เท่าทันสื่อ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลภาษาอังกฤษ และ 6) มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ ได้แก่ 1) สามารถใช้กระบวนการการพยาบาลในการแก้ไขปัญหาสุขภาพแก่ผู้รับบริการ 2) สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาล 3) สามารถออกแบบบริการสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการทางคลินิก 4) สามารถให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) สามารถเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ

4. สรุปรายการณึ่งงานทำของบัณฑิตพยาบาล โดยทำการติดตามจำนวนของบัณฑิตพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และการเป็นผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ (1) ดังนี้

1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงานวิชาการ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุน และเอื้ออำนวยในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเพราะเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนและประสิทธิผลของการบริหารจัดการสถานศึกษา และการมีวิสัยทัศน์โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ร่วมกับการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์กับบุคลากรอื่น ๆ ได้ สามารถนำการพัฒนา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในองค์กรและยกระดับความเป็นเลิศขององค์กรได้ โดยองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

1.1 การพัฒนางานวิชาการที่เน้นการเรียนการสอน ได้แก่ สำรวจ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของสังคม ระบบสุขภาพ และผู้ใช้บัณฑิตดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนและพัฒนานักศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการนิเทศการสอน การพัฒนางานกิจการนักศึกษา และพัฒนาการวัดประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ

1.2 มุ่งงานวิชาการและมุ่งความสัมพันธ์ ได้แก่ มีความคาดหวังและมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสูง มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการทำงานให้สำเร็จ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน โดยปรับตามสถานการณ์ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในองค์กร ให้เกียรติและไม่วางตนเองแสดงอำนาจว่าอยู่เหนือผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเมตตา ช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่ทุกข์สุขของลูกน้อง และมีความยุติธรรม

1.3 ความคิดริเริ่มและความรู้ความสามารถทางวิชาการ ได้แก่ คิดค้นริเริ่มสิ่งใหม่ที่แปลกแตกต่างจากคนอื่น ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการคิดค้นวิธีการสอนใหม่ ๆ มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีความรอบรู้ในงานวิชาการสามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่อาจารย์ มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตร เข้าใจเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สามารถแก้ปัญหา ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อยู่เสมอ

1.4 พัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการของอาจารย์ ได้แก่ จัดประชุมอบรมและถ่ายทอดความรู้วิชาการแก่อาจารย์และบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จัดอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีด้านการจัดการเรียนการสอน มีนิเทศการสอนทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์พัฒนาการเรียนการสอนและวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ทางการศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งในและ

ต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จัดประกวดผลงานนวัตกรรมของอาจารย์และมอบรางวัลประจำปี และมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของอาจารย์

1.5 การส่งเสริมความก้าวหน้าของอาจารย์ ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และตำแหน่งทางวิชาการ ให้คำแนะนำในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้อาจารย์ฝึกอบรมตามความเชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้อาจารย์เป็นผู้นำทางวิชาการ สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และยกย่องชมเชยอาจารย์ที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดการดำเนินงาน โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาและร่วมรับผิดชอบในการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามและการประเมินผล และการร่วมกันรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 การเริ่มพัฒนา โดยการค้นหาปัญหา และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

2.2 การวางแผนพัฒนา โดยการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการและแนวทางดำเนินงาน และกำหนดแหล่งทรัพยากรและทรัพยากรที่จะใช้

2.3 การดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุน งบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ หรือเข้ามาบริหารงาน ประสานงานขอความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอก

2.4 การรับผลประโยชน์การพัฒนา โดยการรับผลประโยชน์ที่ควรได้รับการพัฒนา หรือยอมรับผลกระทบอันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจต่อสังคม หรือบุคคล

2.5 การประเมินผลการพัฒนา โดยการประเมินผลความก้าวหน้าจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ทำซึ่งอาจประเมินผลเป็นระยะ ๆ หรือประเมินผลรวมก็ได้

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก ดำเนินการครอบคลุมปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ นำไปสู่ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 มีความเชื่อมโยงระหว่างพระราชบัญญัติสถาบันพระบรมราชชนก พ.ศ. 2562 กับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยพระราชบัญญัติสถาบันพระบรมราชชนก พ.ศ. 2562 มาตรา 8 ระบุหน้าที่ของสถาบัน ดังนี้ 1) ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับ

นโยบายแห่งรัฐ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกต่อสังคม และเพื่อให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) จัดการศึกษา วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้และ นำความรู้นั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ 3) พัฒนาองค์ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ให้มีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและ นานาชาติ 4) ส่งเสริมให้เกิดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตามความต้องการ ของชุมชน 5) ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมโดยเน้นความร่วมมือกับชุมชน 6) ให้บริการ ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข 7) ส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

3.2 ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ ภายนอก โดยการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก โดยการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์

3.3 กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การดำเนินการเก็บข้อมูล (Do) 3) การประเมินคุณภาพ (Check) และ 4) การเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) ดังนี้

3.3.1 เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำ ผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน มิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิด ภาคการศึกษาแบบเดิม หรือตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ ระบบเปิด-ปิด ภาคการศึกษาตามอาเซียน

3.3.2 ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือตั้งแต่เดือนที่ 1-เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน-พฤษภาคม ปีถัดไป หรือ เดือนสิงหาคม-กรกฎาคม ปีถัดไป)

3.3.3 ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม-ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

3.3.4 วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะ และผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุง

การดำเนินงาน มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

4. องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นองค์กรที่มีการสร้างระบบให้เกิดการถ่ายทอดแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในองค์กรควบคู่ไปกับการรับความรู้จากภายนอก วัตถุประสงค์ที่สำคัญคือสนับสนุนให้เกิดโอกาสในการหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและสร้างเป็นฐานความรู้ที่เข้มแข็งขององค์กร เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และความก้าวหน้าของสังคมโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 การวางแผนและกำหนดมาตรฐาน โดยการสร้างค่านิยมขององค์กรตามที่มีมุ่งหวังมีการวางแผนงานจัดการความรู้โดยระบุเป้าหมายที่ชัดเจน แต่งตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบ และกำหนดมาตรฐานเชิงพฤติกรรมด้านการจัดการความรู้ โดยระบุเป็นสายลักษณะอักษรและประกาศให้บุคลากรทุกคนรับรู้และปฏิบัติร่วมกันทั้งองค์กร นอกจากนี้ควรกำหนดให้การจัดการความรู้เป็นส่วนหนึ่งของตัวชีวิตในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย

4.2 การเรียนรู้ โดยมีการเรียนรู้ทั้งระดับบุคคล การเรียนรู้ระดับกลุ่ม และการเรียนรู้ระดับองค์กร โดยต้องมั่นใจว่าเป็นความรู้ที่ถูกต้องถ่ายทอดได้ถูกคนและถูกเวลา มีการแบ่งปันความรู้ระหว่างกันและกันทั้งความรู้ใหม่ๆ ที่ได้จากการค้นคว้าหรือคิดค้นขึ้น รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต เพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้ศึกษาถึงความสำเร็จและความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนำมาเป็นบทเรียนในการพัฒนาภูมิปัญญาและศักยภาพของทีมงาน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของผู้อื่น และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำเป็นสารสนเทศในระบบที่สามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้ง่าย

4.3 การปฏิบัติ ผลสำเร็จของการจัดการความรู้คือ การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้มาใช้ในการปฏิบัติจริงให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายขององค์กร มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีความหลากหลายทางทักษะและวิธีคิดได้ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และมีการทดลองปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ ๆ ตามแนวคิดที่ว่า ทุกกิจกรรมในองค์กรถือเป็นการเรียนรู้ทั้งสิ้น การปฏิบัติจะช่วยให้เกิดทักษะและความเชี่ยวชาญ และทำให้เกิดนวัตกรรมหรือวิธีการคิดใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อองค์กร

4.4 การประเมินผลและข้อมูลย้อนกลับ โดยองค์กรควรมีการจัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการความรู้ มีการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลสำเร็จของการบริหารงานตามแผนการจัดการความรู้ที่กำหนดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

เพื่อนำความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะมาปรับแผนงานการจัดการความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น หากเกิดความผิดพลาด ผู้บริหารต้องมีทักษะในการชี้นำสมาชิกให้มีแนวคิดเชิงบวกต่อความล้มเหลว ไม่ลงโทษความล้มเหลวที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือความพยายามพัฒนางานให้ดีขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศในการทดลองความคิดใหม่ ๆ บุคลากรไม่กลัวความล้มเหลว ถ้าใช้ความรู้เพื่อทำสิ่งใหม่ ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนางานต่อไป

4.5 การสร้างแรงจูงใจและสนับสนุน ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ให้รางวัลหรือยกย่องการปฏิบัติงานที่นำไปสู่การแบ่งปัน ไม่ปิดบังข้อมูล และส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร สร้างบรรยากาศภายในองค์กรให้เป็นการเรียนรู้ในแนวราบหรือเครือข่าย โดยที่ผู้บริหารไม่เข้าไปควบคุมสั่งการหรือบังคับทิศทางในการเรียนรู้ แต่ควรส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวกันเป็นทีม และสนับสนุนกลไกต่าง ๆ ให้หน่วยงานเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นครองสร้างองค์กร ระบบสารสนเทศ ระบบการพัฒนาบุคคล ไปจนถึงการปฏิบัติงานประจำวัน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้เข้าถึงและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 7 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) (1) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งจะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output) คือผลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยนำเสนอร่างรูปแบบต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ วิพากษ์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะร่างรูปแบบ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบอีกครั้ง โดยผู้วิจัยนำเสนอ ดังตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 15 แสดงผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบัน
พระบรมราชชนก

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ส่วนที่ 1 บริบทของ	คงเดิม	บริบทของการบริหารงานวิชาการ
สถานศึกษา	แต่ปรับหัวข้อจากบริบทของ	เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึง
เป็นการศึกษาและวิเคราะห์	สถานศึกษาเป็นบริบทของ	สภาพแวดล้อมของการบริหารงาน
ถึงสภาพแวดล้อมของ	การบริหารงานวิชาการ	วิชาการภายใต้วิทยาลัยพยาบาล
การบริหารงานวิชาการ		สถาบันพระบรมราชชนก เช่น
ภายใต้วิทยาลัยพยาบาล		ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร
สถาบันพระบรมราชชนก		ฝ่ายสนับสนุน อาคารสถานที่ วัสดุ
เช่น ผู้บริหาร อาจารย์		อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน
บุคลากรฝ่ายสนับสนุน		เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายนอก
อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์		เช่น นโยบายของสถาบันพระบรม
และกระบวนการบริหารงาน		ราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ
เป็นต้น และสภาพแวดล้อม		และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนด
ภายนอก เช่น นโยบายของ		นโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้าง
สถาบันพระบรมราชชนก		การบริหาร และทรัพยากร
สภาพการเมือง เศรษฐกิจ		การบริหาร
และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไป		
กำหนดนโยบาย แผนพัฒนา		
โครงสร้างการบริหาร และ		
ทรัพยากรการบริหาร		
ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า	คงเดิม	ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input)
(Input) โครงสร้างการบริหาร	ควรปรับหน้าที่ความรับผิดชอบ	โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ
งานวิชาการหน้าที่	ของคณะกรรมการบริหารงาน	หน้าที่ความรับผิดชอบของ
ความรับผิดชอบของ	วิชาการให้ครอบคลุมและ	คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ
คณะกรรมการบริหารงาน	ชัดเจนมากขึ้น	ดังนี้
วิชาการ ดังนี้		

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการฯ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>1. พิจารณาแผนการบริหาร หลักสูตรให้สอดคล้องกับ นโยบายการบริหารงาน วิชาการของสถาบันพระบรม ราชชนก</p> <p>2. พัฒนาหลักสูตร และ การเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตร และ อนุมัติแผนการนำ หลักสูตรไปใช้</p> <p>3. กำกับดูแลการจัด การศึกษาของวิทยาลัย ให้เป็นไปตามมาตรฐาน การอุดมศึกษาและนโยบาย ของสถาบันพระบรมราชชนก และวิทยาลัย</p> <p>4. นิเทศและติดตามการสอน ของคณาจารย์ในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติทั้งในและ นอกสถาบัน</p> <p>5. พิจารณาภาระงานของ อาจารย์ให้เป็นไปตามพันธกิจ ของวิทยาลัยและมาตรฐาน ของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>6. ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะทางวิชาการแก่ คณาจารย์ของวิทยาลัย พยาบาล</p>		<p>1. พิจารณาแผนการบริหารหลักสูตร ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหาร งานวิชาการของสถาบันพระบรม ราชชนก</p> <p>2. กำกับดูแลการจัดการเรียน การสอนของวิทยาลัยให้เป็นไปตาม มาตรฐานการอุดมศึกษาและนโยบาย ของสถาบันพระบรมราชชนก และ วิทยาลัย</p> <p>3. พิจารณาภาระงานของอาจารย์ให้ เป็นไปตามพันธกิจของวิทยาลัยและ มาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>4. นิเทศและติดตามการสอนของ คณาจารย์ในภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติทั้งในและนอกสถาบัน</p> <p>5. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะทาง วิชาการแก่คณาจารย์ของวิทยาลัย พยาบาล</p> <p>6. กำกับ ดูแล และพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์ การประกันคุณภาพทางการศึกษา</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>7. พัฒนากำกับดูแลกระบวนการเรียนการสอน การวัด และการประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ การประกันคุณภาพทาง</p> <p>8. ติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารหลักสูตร</p>		
<p>นโยบายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้</p> <p>1. ประชุมอาจารย์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานวิชาการฯ และมอบหมายงานแก่ผู้รับผิดชอบ และประกาศใช้นโยบาย</p> <p>2. จัดทำแผนพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวคิด PLC ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน รูปแบบผสมผสานการจัดทำสื่อการสอนแบบ E-learning และกำหนดการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรายวิชาหมวดทั่วไป</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรกำหนดนโยบายบริหารงานวิชาการแต่ละด้านไม่ใช่เป็นกระบวนการของนโยบายบริหารงานวิชาการ</p>	<p>นโยบายการบริหารงานวิชาการ</p> <p>เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการสำหรับการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้</p> <p>1. การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองและเหมาะสมกับบริบทของสังคมและระบบสุขภาพ และสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศ</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ดำเนินการบริหาร หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ จัด กิจกรรมการเรียนการสอน รูปแบบผสมผสานโดยนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียน การสอน		2. การพัฒนากระบวนการจัดการ เรียนรู้ให้ทันสมัยส่งเสริมทักษะดิจิทัล และการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์
4. ดำเนินการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการ และงานกิจการนักศึกษาให้มี ความสอดคล้องกันเพื่อ เป้าหมายของทักษะใน ศตวรรษที่ 21		รวมทั้งนำฐานข้อมูลทางการพยาบาล มาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ 3. การพัฒนากระบวนการนิเทศ การสอนอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ทั้งเชิงโครงสร้าง และกรอบระยะเวลา มีความเป็นกัลยาณมิตร เน้นการ สะท้อนผลอย่างเป็นรูปธรรมที่รวดเร็ว
5. กำกับ ติดตาม ประเมิน ผลการนำนโยบายบริหาร งานวิชาการ โดยนำผลการ ประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลตาม ระดับชั้นปี และการประเมิน ผลทักษะศตวรรษที่ 21 จากผู้ใช้บัณฑิตเพื่อเป็น ข้อมูลย้อนกลับสู่การวาง แผนการนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ		เพื่อ นำผลมาพัฒนาการนิเทศการสอน อย่างต่อเนื่อง 4. การปรับระบบการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง โดยการ จัด ทดสอบวัดความรู้ทักษะปฏิบัติวิชาชีพ การพยาบาลที่จำเป็นและทักษะ ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ระบบการประเมิน ผลได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย และ ตอบสนองผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ อย่างเหมาะสม
6. ปรับปรุงและพัฒนา นโยบายบริหารงานวิชาการ โดยนำผลการประเมินทักษะ ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ตามระดับชั้นปี และผลการ ประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21		5. การปรับโครงสร้างงานกิจการ นักศึกษาเป็นรูปแบบโครงการเป็นฐาน และเพิ่มกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้อง กับวิชาชีพและสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติวิชาชีพและ ทักษะศตวรรษที่ 21

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ของบัณฑิตใหม่จากผู้ใช้บัณฑิตมาดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงนโยบายการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ</p>		<p>6. นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารการนิเทศการสอน และการบริหารงานกิจการนักศึกษา ผ่านระบบดิจิทัล</p>
<p>แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ โดยวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จุดแข็ง จุดด้อย ของการบริหารงานวิชาการ และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการที่กำหนด ดำเนินการบริหารหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบแบบผสมผสาน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก 	<p>ปรับ</p> <p>แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ ควรสอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการ</p>	<p>แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ เป็นแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการ และมีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> แผนพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตฐานสมรรถนะ แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>5. ดำเนินการนิเทศ โดยกำหนดวิธีการนิเทศ ระยะเวลาการนิเทศ และ จัดทำปฏิทินการนิเทศ การสอนตลอดปีการศึกษา</p> <p>6. ดำเนินการประเมินผล โดยใช้การประเมินผลตาม สภาพจริง</p> <p>7. ดำเนินการตามโครงการ กิจการนักศึกษาที่สอดคล้อง กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ โครงงานเป็นฐาน</p> <p>8. กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยนำผลการ ประเมินของแผนพัฒนา คุณภาพเพื่อเป็นข้อมูล ย้อนกลับสู่การปรับปรุง</p> <p>9) ปรับปรุงและพัฒนาการ โดยนำผลการประเมินของ แผนพัฒนา มากำหนด แนวทางปรับปรุงและพัฒนา แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางด้านวิชาการ ในวงรอบต่อไป</p>		<p>3. แผนพัฒนาการนิเทศการสอนโดย ใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) และเป็นกัลยาณมิตร</p> <p>4. แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ ด้านการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง และสอดคล้องกับผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่เหมาะสม</p> <p>5. แผนพัฒนานักศึกษาพยาบาลเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21</p> <p>6. แผนพัฒนานวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักการบริหาร 4 m คือ</p> <p>1) Man (กำลังคน) 2) Money (งบประมาณ) 3) Materials (วัสดุ) และ 4) การจัดการ (Management) ดังนี้</p> <p>1. พัฒนาสมรรถนะอาจารย์ให้สร้างผลงานวิชาการ และการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนต้องปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนอาจารย์ให้บรรลุเป้าหมาย</p> <p>2. บริหารงบประมาณและใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. สรรหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ทุนจำลอง อุปกรณ์ทางการแพทย์ หนังสือ ตำราวิชาการ ให้มีความพอเพียง ทันสมัย และมีการใช้งานอย่างคุ้มค่า</p> <p>ค้ำทุนจัดระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรเขียนให้เป็นความหมาย ไม่ใช่เป็นกระบวนการ</p>	<p>ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ</p> <p>เป็นกระบวนการบริหารจัดการด้านบุคคลากร งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต่อองค์กรและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>4. ทบทวนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำมาวางแผน และ กำหนดกลยุทธ์ การกำกับ ติดตาม รวมทั้งนำเอา ผลการประเมินความพึงพอใจ เกี่ยวกับสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาการบริหารทรัพยากร เพื่อการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ</p>		
<p>ส่วนที่ 3 กระบวนการ บริหารงานวิชาการ (Process) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร 1. P: Plan วางแผนเพื่อพัฒนา หลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิตที่มีการบูรณาการที่ ทันสมัย ตอบสนองและตรง ตามความต้องการของสังคม ระบบสุขภาพ มีคุณภาพตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและ มาตรฐานวิชาชีพ และ สอดคล้องกับแนวทางพัฒนา ประเทศโดยหลักสูตรเน้น สมรรถนะในทักษะศตวรรษ ที่ 21</p>	<p>ปรับ ควรปรับกระบวนการบริหาร หลักสูตรให้ชัดเจนและ สอดคล้องกับแผนเนื่องจากเป็น ภาพกว้างและมีความซับซ้อน เพิ่มด้านการบริหารนวัตกรรม และเทคโนโลยี และควรนำ ผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย</p>	<p>ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงาน วิชาการ (Process) ประกอบด้วย 6 ด้าน เพิ่มด้านการบริหาร นวัตกรรมและเทคโนโลยี ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร 1. P: Plan การวางแผนเพื่อพัฒนา และจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็น หลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาทั้งด้านทักษะ สมรรถนะ ความรู้ โดยการสร้างแรงจูงใจแก่ ผู้เรียน เน้นการคิดวิเคราะห์ การคิด สร้างสรรค์ และทักษะศตวรรษที่ 21 2. Do: D การดำเนินการนำหลักสูตร ไปใช้ ประกอบด้วย การวางแผนและ เตรียมความพร้อม การออกแบบ การจัดการเรียนรู้และการจัดทำ แผนการเรียนรู้</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการฯ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>2. D: Do ดำเนินการนำ หลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การวางแผนและเตรียม ความพร้อมสำหรับการนำ หลักสูตรไปใช้ การออกแบบ การเรียนการสอน จัดทำ แผนการเรียนรู้ และจัด กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3. C: Check คณะกรรมการ บริหารหลักสูตรดำเนินการ ตรวจสอบ กำกับและติดตาม ดำเนินงานบริหารหลักสูตร อย่างต่อเนื่องโดยมีระบบและ กลไกเป็นแนวทางการบริหาร หลักสูตรและมีการนำเอา ผลการประเมินหลักสูตร มาวิเคราะห์</p> <p>4. A: Action ดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทาง ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มี ความเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ บริบทและ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และระบบสุขภาพ</p>		<p>3. C: Check การตรวจสอบและ ประเมินผลโดยคณะกรรมการ บริหารงานวิชาการดำเนินการติดตาม กำกับดูแล ทิศทางของการนำ หลักสูตรไปใช้ ปัญหาอุปสรรค และ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผล ความสำเร็จของหลักสูตร</p> <p>4. A: Action การดำเนินการปรับปรุง และพัฒนา โดยกำหนดแนวทาง ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทางสังคม และสอดคล้องความต้องการ ของสังคม และระบบสุขภาพตาม บริบท</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ด้านการบริหารการจัดการ เรียนรู้</p> <p>1. P: Plan จัดเตรียมอาจารย์ ผู้สอนโดยการจัดอบรมเชิง ปฏิบัติการเกี่ยวกับการด้านการ จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน จัดเตรียมสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ต่าง ๆ และ จัดเตรียมผู้เรียนให้มี ความพร้อมในการเรียนรู้</p> <p>2. D: Do การจัดการกิจกรรม การเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ เรียนการสอน และมุ่งเน้น การเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>3. C: Check นำผลประเมิน การสอนของอาจารย์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และผลลัพธ์การวิจัย ในชั้นเรียนมาวิเคราะห์เพื่อ หาสาเหตุและปัญหาการจัด การเรียนรู้ที่ไม่บรรลุตาม วัตถุประสงค์</p> <p>4. A: Action ดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทาง ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ให้มี ความเหมาะสมกับปัญหา</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรปรับกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนและ สอดคล้องกับแผนเนื่องจากเป็น ภาพกว้างและมีความซับซ้อน และควรนำผลการศึกษาใน ขั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย</p>	<p>ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้</p> <p>1. P: Plan การวางแผนการจัดการ เรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดเตรียม อาจารย์ผู้สอน การจัดเตรียมผู้เรียน และการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้</p> <p>2. D: Do การดำเนินการจัดการ เรียนรู้แบบผสมผสานทั้งรูปแบบ ออนไลน์ (Online) และการเรียนรู้ ในชั้นเรียน (Onsite) เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3. C: Check การตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดย นำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพ การสอนของอาจารย์ และผลลัพธ์ ของการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนา การจัดการเรียนรู้ต่อไป</p> <p>4. A: Action การดำเนินการปรับปรุง และพัฒนา โดยกำหนดแนวทาง ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนให้มี ความเหมาะสมกับปัญหาและเพื่อ ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ได้ อย่างเหมาะสม</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการฯ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>การบริหารการนิเทศการสอน</p> <p>1. P: Plan วางแผนการนิเทศการสอนโดยนำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และวางแผนการนิเทศ</p> <p>2. D: Do ดำเนินการนิเทศโดยผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติการนิเทศตามกำหนดการในปฏิทินการนิเทศด้วยวิธีการที่ได้วางแผนไว้ และสรุปประเมินผล รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการนิเทศ หรืออาจใช้การนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM)</p> <p>3. C: Check ตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน</p> <p>4. A: Action ปรับปรุงและพัฒนา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศการสอน</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรปรับกระบวนการบริหารการนิเทศการสอนให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนเนื่องจากเป็นภาพกว้างและมีความซับซ้อน และควรนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย</p>	<p>การบริหารการนิเทศการสอน</p> <p>1. P: Plan การวางแผนการนิเทศการสอนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนกำหนดผู้นิเทศ วิธีการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ</p> <p>2. D: Do การดำเนินการนิเทศการสอน ตามปฏิทินการนิเทศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) และการนิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์</p> <p>3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลวัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผลของการนิเทศการสอน</p> <p>4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศการสอน</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>การบริหารการวัดและ ประเมินผล</p> <p>1) P: Plan วางแผนการ ประเมินผลโดยใช้กรอบ แนวคิดการประเมินผลตาม สภาพจริงเน้นการประเมินผล จาก ได้แก่ การสังเกต การบันทึก และการรวบรวม ข้อมูลจากผลงานความสามารถ ในการแก้ไขปัญหา การแสดง ออกจากการปฏิบัติในสภาพ จริงในการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) D: Do ดำเนินการประเมิน ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>3) C: Check ควบคุม การสอบและประเมินผล การเรียนรู้ให้เป็นไปตาม กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา</p> <p>4) A: Action กำหนดแนวทาง ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง วิธีการวัดประเมินผลและ เครื่องมือวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับทักษะ ศตวรรษที่ 21 ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรปรับกระบวนการบริหาร การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน และสอดคล้องกับแผนเนื่องจาก เป็นภาพกว้างและมีความซับซ้อน และควรนำผลการศึกษาใน ขั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย</p>	<p>การบริหารการวัดและประเมินผล</p> <p>1. P: Plan การวางแผนการ ประเมินผลตามสภาพจริงใช้เครื่องมือ การประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งการ สังเกต การรวบรวมข้อมูลจากผลงาน และเน้นการแสดงผลออกซึ่งทักษะ</p> <p>2. D: Do การดำเนินการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง โดย กำหนดให้มีการประเมินผลผู้เรียน ทั้ง ก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อ ติดตามพัฒนาการของผู้เรียน</p> <p>3. C: Check การตรวจสอบและ ประเมินผลของวิธีการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริงและ เครื่องมือการวัดประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4. A: Action การดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาโดยวิเคราะห์ผลการ ประเมินผู้เรียน และผลการประเมิน ทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อปรับปรุง วิธีการประเมินและเครื่องมือวัดให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา และของหลักสูตรในครั้งต่อไป</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา</p> <p>1. P: Plan วางแผนจัดทำแผนงานและโครงการกิจการนักศึกษาที่เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนำเอาผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการ</p> <p>2 D: Do ดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการกิจการนักศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21</p> <p>3. C: Check ตรวจสอบควบคุมดูแล งานกิจการนักศึกษา และระบบการบริการนักศึกษา</p> <p>4. A: Action ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินโครงการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรปรับกระบวนการบริหารงานกิจการนักศึกษาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนเนื่องจากเป็นภาพกว้างและมีความซับซ้อนและควรนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย</p>	<p>ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา</p> <p>1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21</p> <p>2. D: Do การดำเนินการตามโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน</p> <p>3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลปัญหาและอุปสรรคมาวิเคราะห์และหาสาเหตุที่ทำให้โครงการไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนโครงการพัฒนานักศึกษา</p> <p>4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินโครงการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงการนักศึกษาครั้งต่อไป</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>โดยเฉพาะการจัดโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีคุณภาพ</p>		
<p>ด้านการบริหารงานวิชาการอื่น ๆ</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรเพิ่มด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสอดคล้องกับทักษะศตวรรษที่ 21</p>	<p>ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดเตรียมและพัฒนาวัตกรรมการและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ 2. D: Do การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ 3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยนำผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาวัตกรรมการและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ 4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยี โดยวิเคราะห์จากผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และนักศึกษา เพื่อจัดหาและพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output)	ปรับ	ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output)
ด้านความรู้ ความสามารถ	ควรทบทวนตัวแปรที่ต้องการ	ด้านความรู้ ความสามารถ
1. มีความรู้ตามมาตรฐาน วิชาชีพพยาบาล โดยต้อง ผ่านการสอบความรู้ผู้ขอขึ้น ทะเบียนและรับใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาล	ศึกษา ไม่เห็นความโดดเด่นของ ทักษะศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก ตัวแปรไม่ชัดเจน เพราะทักษะ ศตวรรษที่ 21 ไม่เน้นความรู้ แต่เน้นทักษะบางเรื่องเท่านั้น และควรนำผลการศึกษาใน ขั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย	1. สามารถใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการปฏิบัติงานทาง การพยาบาล และการสืบค้น รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบ บริการสุขภาพ
2. เป็นนักคิดวิเคราะห์และมี ทักษะการวิจัยและนวัตกรรม ทางการพยาบาล		2. วิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น
3. มีภาวะผู้นำ และสามารถ ทำงานร่วมกับทีมสหสาขา วิชาชีพ		3. ใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้น นวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อ ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาล
4. มีทักษะการสื่อสาร ทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอ ผลงานวิชาการ และให้ ความรู้แก่ผู้รับบริการ		4. สื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีความรอบรู้เท่าทันสื่อ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน การค้นคว้าข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูล ภาษาอังกฤษ		5. รอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของ สังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์และการพยาบาล ในยุคดิจิทัล
6. มีทักษะการเรียนรู้ตลอด ชีวิต และรอบรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคม		

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>1. กำหนดประเด็นคุณธรรม จริยธรรม ที่ชัดเจน ได้แก่ สุขภาพ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา เสียสละ มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อ ผู้รับบริการ มีความกล้าหาญ ทางจริยธรรมรักษาความลับ และเคารพสิทธิผู้ป่วย และ ไม่เปิดเผยข้อมูลผู้ป่วยทาง สื่อสังคมออนไลน์</p> <p>2. กำหนดความรับผิดชอบ ต่อสังคมในบทบาทของ พยาบาลวิชาชีพ</p> <p>3. จัดการเรียนรู้การสอนโดย สอดแทรกประเด็นคุณธรรม จริยธรรม เช่น จริยธรรมใน ชีวิตประจำวัน ตัวอย่าง สถานการณ์ และจาก ประสบการณ์ของอาจารย์</p> <p>4. กำหนดกิจกรรมจิตอาสา ที่สอดคล้องกับวิชาชีพ พยาบาลตามสมรรถนะ ระดับชั้นปี</p> <p>5. กำหนดการประเมินด้าน คุณธรรม จริยธรรมระดับ รายบุคคล และตลอด ระยะเวลาการศึกษาของ หลักสูตร</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรทบทวนตัวแปรที่ต้องการ ศึกษา ไม่เห็นความโดดเด่นของ ทักษะศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก ตัวแปรไม่ชัดเจน เพราะทักษะ ศตวรรษที่ 21 ไม่เน้นความรู้ แต่เน้นทักษะบางเรื่องเท่านั้น และควรนำผลการศึกษา ในชั้นตอนที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 มาเพิ่มเติมด้วย</p>	<p>1. ความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติรับฟังปัญหาและ ความต้องการของผู้รับบริการ อย่างเต็มใจด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร</p> <p>2. ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว เคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง</p> <p>3. ตระหนักถึงหลักจริยธรรมทาง การพยาบาล</p> <p>4. หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็น และการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม เกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่น ผ่านสื่อสังคมออนไลน์</p> <p>5. มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วย ความเต็มใจ</p> <p>6. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของ ประเทศ และประชาคมโลก</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ</p> <p>1. สามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการแก้ไขปัญหาสุขภาพแก่ผู้รับบริการ</p> <p>2. สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาล</p> <p>3. สามารถออกแบบบริการสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการทางคลินิก</p> <p>4. สามารถให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>5. สามารถเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรทบทวนตัวแปรที่ต้องการศึกษา ไม่เห็นความโดดเด่นของทักษะศตวรรษที่ 21 เนื่องจากตัวแปรไม่ชัดเจน เพราะทักษะศตวรรษที่ 21 ไม่เน้นความรู้ แต่เน้นทักษะบางเรื่องเท่านั้น และควรนำผลการศึกษามาเพิ่มเติมด้วย</p> <p>ปรับ</p> <p>ควรตัดออกและปรับเป็น</p> <p>ผลลัพธ์ (Outcome) เนื่องจากเป็นตัวเดียวกันกับผลลัพธ์</p>	<p>1. สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาล และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล</p> <p>2. ให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม</p> <p>3. นำข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>4. ตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันเวลาที่</p> <p>5. บันทึกทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมาย</p> <p>6. เป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล</p> <p>7. เป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการพยาบาลอย่างต่อเนื่องและใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต</p> <p>8. สามารถเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ</p>
<p>ส่วนที่ 5 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ</p> <p>1. ผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์</p>	<p>ปรับ</p> <p>ควรตัดออกและปรับเป็น</p> <p>ผลลัพธ์ (Outcome) เนื่องจากเป็นตัวเดียวกันกับผลลัพธ์</p>	<p>ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นผลที่เกิดขึ้น</p> <p>ต่อเนื่องจากผลผลิตซึ่งเป็นผลในระยะเวลาของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือพยาบาลในศตวรรษที่ 21</p> <p>1. มีความรอบรู้ (Literacy)</p> <p>2. ทักษะการเรียนรู้ (Skill)</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต 4. สรุปลักษณะการดำเนินงานทำของบัณฑิตพยาบาล		3. ความสามารถ (Ability) 4. ทักษะศตวรรษที่ 21 5. ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 6. ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล 7. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล
ส่วนที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ 1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงานวิชาการ 2. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม 3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศ 4. องค์กรแห่งการเรียนรู้	ปรับ ควรปรับการเขียนใหม่ให้ชัดเจนเนื่องจากสิ่งที่เขียนมาเป็นกระบวนการไม่ใช่เงื่อนไขความสำเร็จ	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ของการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ 1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 2. องค์กรแห่งการเรียนรู้
ส่วนที่ 7 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ	คงเดิม	ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)

ตาราง 15 (ต่อ)

ร่างรูปแบบการบริหาร งานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า(Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการ บริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)		
ด้านอื่น ๆ	เพิ่มเติม หลักการของรูปแบบ	หลักการของรูปแบบการบริหารงาน วิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราช ชนก ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี การบริหารงานวิชาการ การบริหาร แบบมีส่วนร่วม การบริหารด้วยวงจร คุณภาพ PDCA และทฤษฎีระบบที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ใน การบริหารงานวิชาการเนื่องจากเป็น กลไกสำคัญของการพัฒนาให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษ ที่ 21
	เพิ่มเติม วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ดังนี้ 1. เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงาน วิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก 2. เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลใน ศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
	เพิ่มคู่มือการใช้รูปแบบบริหาร งานวิชาการเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	อยู่ในภาคผนวก

จากตาราง 15 สรุปได้ว่า ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ให้จัดองค์ประกอบใหม่ โดยเพิ่ม หลักการ และ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ปรับกระบวนการบริหารงานวิชาการให้เขียนการดำเนินงานให้กระชับ และมีความชัดเจนมากขึ้น และปรับตัวบ่งชี้ความสำเร็จให้เป็นผลลัพธ์ (Outcome) รวมทั้งเพิ่มเติมการบริหารด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีและคู่มือการใช้รูปแบบบริหารงานวิชาการ พร้อมทั้งปรับและเพิ่มรายละเอียดให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของรูปแบบที่ได้ปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ส่วนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยนำเสนอผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

รายการตรวจสอบ	n = 9		ระดับความเหมาะสม
	(\bar{X})	S.D.	
1. บริบทงานวิชาการ			
1.1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ	4.56	0.73	มากที่สุด
1.2 หลักการของรูปแบบ	4.56	0.73	มากที่สุด
1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.78	0.44	มากที่สุด
1.4 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ	4.67	0.71	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 1	4.64	0.56	มากที่สุด
2. ปัจจัยนำเข้า (Input)			
2.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ	4.61	0.55	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	n = 9		ระดับ
	(\bar{X})	S.D.	ความเหมาะสม
2.1.1 คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ	4.67	0.55	มากที่สุด
2.1.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ	4.56	0.88	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2.1	4.61	0.55	มากที่สุด
2.2 นโยบายบริหารงานวิชาการ			
2.2.1 นโยบายบริหารหลักสูตร	4.56	0.73	มากที่สุด
2.2.2 นโยบายบริหารการจัดการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
2.2.3 นโยบายบริหารการนิเทศการสอน	4.56	0.53	มากที่สุด
2.2.4 นโยบายการบริหารการวัดและ ประเมินผล	4.56	0.53	มากที่สุด
2.2.5 นโยบายการบริหารงานกิจการ นักศึกษา	4.56	0.73	มากที่สุด
2.2.6 นโยบายการบริหารนวัตกรรมและ เทคโนโลยี	4.56	0.73	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2.2	4.59	0.54	มากที่สุด
2.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้าน วิชาการ			
2.3.1 แผนพัฒนาคุณภาพการบริหาร หลักสูตร	4.22	0.67	มาก
2.3.2 แผนพัฒนาคุณภาพการบริหาร การจัดการเรียนรู้	4.56	0.53	มากที่สุด
2.3.3 แผนพัฒนาคุณภาพการบริหาร การนิเทศการสอน	4.11	0.78	มาก
2.3.4 แผนพัฒนาคุณภาพการบริหาร การวัดและประเมินผล	4.22	0.83	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	n = 9		ระดับ ความเหมาะสม
	(\bar{X})	S.D.	
2.3.5 แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงาน กิจการนักศึกษา	4.22	0.83	มาก
2.3.6 แผนพัฒนาคุณภาพการบริหาร นวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.44	0.73	มาก
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2.3	4.30	0.73	มาก
2.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ	4.56	0.73	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2	4.50	0.51	มาก
3. กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process)			
3.1 การบริหารหลักสูตร	4.64	0.52	มากที่สุด
3.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้	4.67	0.53	มากที่สุด
3.3 การบริหารการนิเทศการสอน	4.65	0.47	มากที่สุด
3.4 การบริหารการวัดและประเมินผล	4.72	0.38	มากที่สุด
3.5 การบริหารงานกิจการนักศึกษา	4.74	0.45	มากที่สุด
3.6 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.75	0.42	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 3	4.70	0.44	มากที่สุด
4. ผลผลิต (Output)			
4.1 ด้านความรู้ความสามารถ	4.67	0.50	มากที่สุด
4.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.56	0.53	มากที่สุด
4.3 ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ	4.67	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 4	4.63	0.48	มากที่สุด
5. ผลลัพธ์ (Outcome)			
5.1 พยาบาลในศตวรรษที่ 21 ที่มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และ ความสามารถ (Ability)	4.78	0.44	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

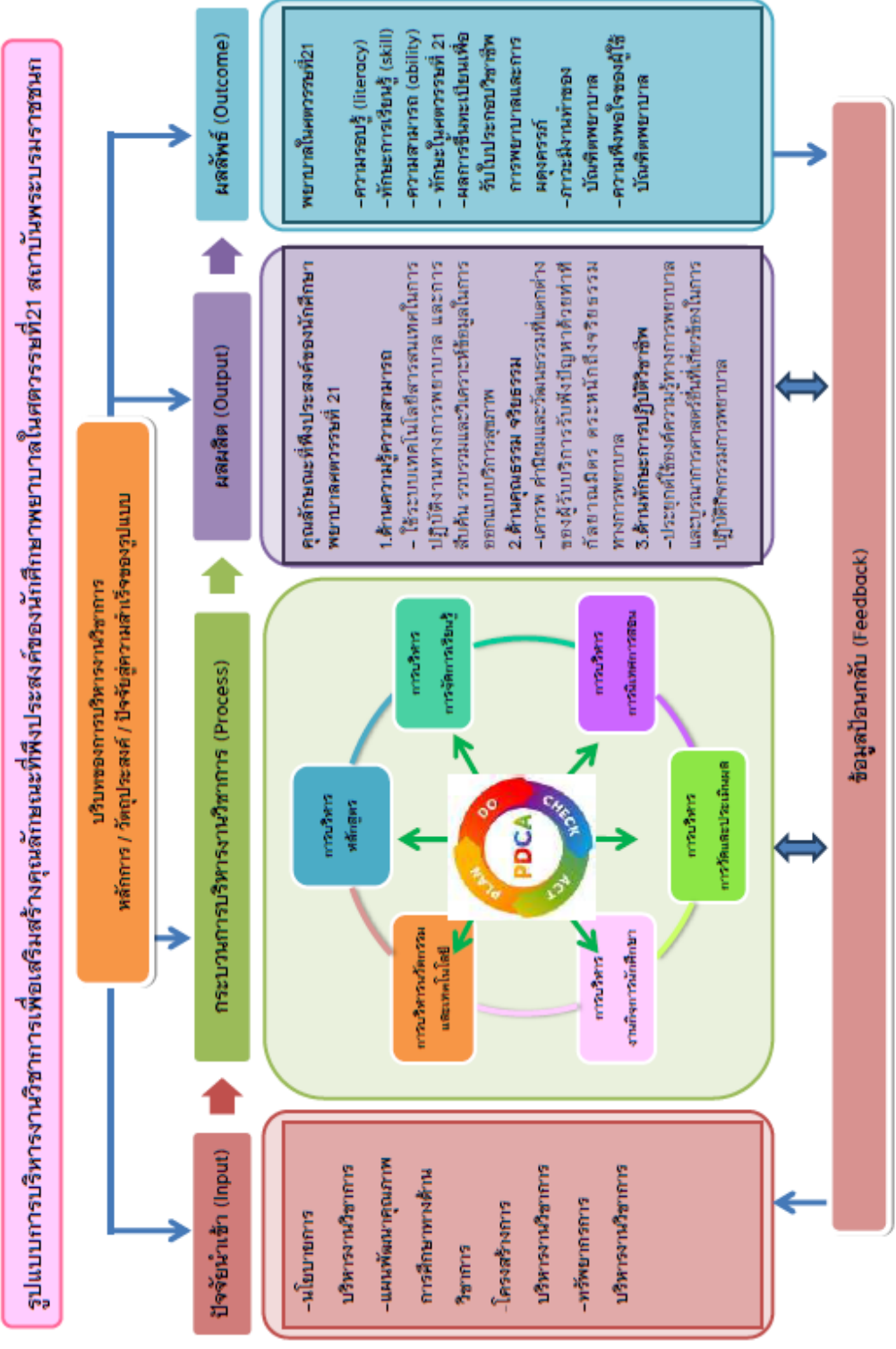
รายการตรวจสอบ	n=9		ระดับ ความเหมาะสม
	(\bar{X})	S.D.	
5.2 ทักษะศตวรรษที่ 21	4.78	0.44	มากที่สุด
5.3 ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบ วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์	4.78	0.44	มากที่สุด
5.4 ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล	4.89	0.33	มากที่สุด
5.5 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล	4.67	0.71	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 5	4.78	0.44	มากที่สุด
6. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)			
6.1 ผลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก	4.44	0.53	มาก
เฉลี่ยรวม	4.61	0.41	มากที่สุด

จากตาราง 16 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ในภาพรวม และแต่ละส่วนประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายส่วน พบว่า ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (\bar{X} = 4.78) รองลงมา คือ ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (\bar{X} = 4.70) ส่วนที่ 1 บริบท (\bar{X} = 4.64) ส่วนที่ 4 ผลผลิต (\bar{X} = 4.63) และส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (\bar{X} = 4.50) ตามลำดับ ส่วนประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่วนที่ 6 ข้อมูลย้อนกลับ (\bar{X} = 4.44) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

**การปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก**

ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
มาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ
เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบัน
พระบรมราชชนก ดังภาพ 11

ภาพ 11 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

จากภาพ 11 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ 1) บริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) 4) ผลผลิต (Output) 5) ผลลัพธ์ (Output) 6) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. บริบทของการบริหารงานวิชาการ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของการบริหารงานวิชาการภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ฝายสนับสนุนอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรการบริหาร

2. หลักการของรูปแบบ เป็นหลักการเกี่ยวกับการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA การบริหารทางการอุดมศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม และทฤษฎีระบบ โดยนำไปบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

4. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และ 2) องค์กรแห่งการเรียนรู้

จากบริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ โดยสามารถนำบริบทดังกล่าวข้างต้น มากำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรการบริหาร เพื่อเป็นปัจจัยนำเข้าสำหรับการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่มีผู้แทนจากกลุ่มงานต่าง ๆ มีการแบ่งการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่มโดยมีระบบและกลไกเป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดความรับผิดชอบของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจนและมีการมอบอำนาจการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ

คณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย ดังนี้

1. ผู้อำนวยการวิทยาลัย	ประธานที่ปรึกษา
2. รองผู้อำนวยการวิชาการ	ประธานกรรมการ
3. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลชุมชนและจิตเวช	กรรมการ
4. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์	กรรมการ
5. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลเด็กและบริหารการพยาบาล	กรรมการ
6. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กรรมการ
7. หัวหน้างานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	กรรมการ
8. หัวหน้างานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า	กรรมการ
9. หัวหน้างานวัดและประเมินผล	กรรมการ
10. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน	กรรมการ
11. หัวหน้างานหลักสูตรและการเรียนการสอน	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

1. พิจารณาแผนการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก
2. กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและนโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก และวิทยาลัย
3. พิจารณาภาระงานของอาจารย์ให้เป็นไปตามพันธกิจของวิทยาลัยและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา
4. นิเทศและติดตามการสอนของคณาจารย์ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งในและนอกสถาบัน
5. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะทางวิชาการแก่คณาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล

6. กำกับ ดูแล และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพทางการศึกษา

2. นโยบายการบริหารงานวิชาการ เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการสำหรับการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยมีนโยบายดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองและเหมาะสมกับบริบทของสังคมและระบบสุขภาพและสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศ

2.2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยส่งเสริมทักษะดิจิทัล และการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ รวมทั้งนำฐานข้อมูลทางการพยาบาลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้

2.3 การพัฒนากระบวนการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนทั้งเชิงโครงสร้าง และกรอบระยะเวลา มีความเป็นกัลยาณมิตร เน้นการสะท้อนผลอย่างเป็นรูปธรรมที่รวดเร็ว เพื่อนำผลมาพัฒนาการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.4 การปรับระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยการจัดทดสอบวัดความรู้ทักษะปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลที่จำเป็นและทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ระบบการประเมินผลได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย และตอบสนองผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.5 การปรับโครงการงานกิจการนักศึกษาเป็นรูปแบบโครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) และเพิ่มกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติวิชาชีพและทักษะศตวรรษที่ 21

2.6 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้วิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารการนิเทศการสอน และการบริหารงานกิจการนักศึกษาผ่านระบบดิจิทัล

3. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ เป็นแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับนโยบายการบริหารงาน วิชาการ และมีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ ดังต่อไปนี้

3.1 แผนพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตฐานสมรรถนะ (Competence-Based Curriculum)

แนวทางพัฒนา

3.1.1 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มุ่งเน้นความรู้ศาสตร์พยาบาลและ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ทักษะและสมรรถนะทางการพยาบาลที่เป็นเลิศเน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ วิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาลและเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

3.1.2 พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และระบบเทคโนโลยีที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.1.3 สร้างภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

3.1.4 บริหารหลักสูตรโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เน้นการบริหารแบบมี ส่วนร่วม มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถาบันการศึกษากำหนด

3.2 แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยี ดิจิทัล

แนวทางพัฒนา

3.2.1 ส่งเสริม พัฒนาอาจารย์ จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน

3.2.2 การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เน้นการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการ พยาบาลและการประกอบธุรกิจด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิด สร้างสรรค์ และทักษะศตวรรษที่ 21

3.2.3 พัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ วิชาชีพอายบาลและการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

3.2.4 นำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3.2.5 บริหารจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

3.3 แผนพัฒนาการนิเทศการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) และเป็นกัลยาณมิตร

แนวทางพัฒนา

3.3.1 วางแผนการนิเทศการสอน โดยกำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และจัดเตรียมเครื่องมือที่จะนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศการสอนตลอดปีการศึกษา

3.3.2 ใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) สำหรับการบริหารการนิเทศการสอนโดยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร

3.3.3 ใช้การนิเทศและให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ ได้แก่ โปรแกรมซูม (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team)

3.3.4 บริหารการนิเทศการสอนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และนำผลการประเมินนิเทศการสอนมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

3.3.5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการนิเทศการสอนร่วมกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือการนิเทศให้มีคุณภาพ

3.4 แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

แนวทางพัฒนา

3.4.1 ส่งเสริม พัฒนาอาจารย์ ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสภาพจริง

3.4.2 มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

3.4.3 บริหารการวัดและประเมินผลโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และนำผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาในการวัดและประเมินผลครั้งต่อไป

3.5 แผนพัฒนานักศึกษาพยาบาลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

แนวทางพัฒนา

3.5.1 ส่งเสริม พัฒนา มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานวิชาชีพ

3.5.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อเน้นการศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.5.3 พัฒนาโครงการงานกิจการนักศึกษาเป็นรูปแบบโครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาภาวะผู้นำการทำงานเป็นทีม และทักษะศตวรรษที่ 21

3.5.4 พัฒนากิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาลและสมรรถนะระดับชั้นเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

3.5.5 บริหารงานกิจการนักศึกษาด้วยวงจรคุณภาพ PDCA และนำผลการประเมินผลโครงการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาในการวัดและประเมินผลครั้งต่อไป

3.6 แผนพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ

แนวทางพัฒนา

3.6.1 จัดโครงสร้างพื้นฐานด้าน ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ (People Ware) เพื่อรองรับการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันและในอนาคต

3.6.2 พัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพและจัดเตรียมห้องเรียน Google Classroom เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

3.6.3 จัดเตรียมโปรแกรมซูม (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีความทันสมัยและรองรับการประชุมวิชาการรูปแบบออนไลน์ทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา

3.6.4 พัฒนาระบบสารสนเทศ และระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

3.6.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและ จัดทำคู่มือปฏิบัติงานทั้งรูปแบบเอกสารและรูปแบบสื่อออนไลน์

4. ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

จากปัจจัยนำเข้าทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบาย การบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากร เพื่อการบริหารงานวิชาการ โดยสามารถนำปัจจัยดังกล่าวข้างต้นไปใช้ในกระบวนการ บริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารการนิเทศ การสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาและ 6) ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยใช้การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) และ 4) การปรับปรุง (Act: A) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร 2) ดำเนินการนำหลักสูตร ไปใช้ 3) การประเมินผลหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยกระบวนการวิจัย

1. P: Plan การวางแผนเพื่อพัฒนาและจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตร ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาทั้งด้านทักษะ สมรรถนะ ความรู้ โดยการสร้างแรงจูงใจแก่ ผู้เรียน เน้นการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และทักษะศตวรรษที่ 21

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบสุขภาพ และความพึงพอใจ ของผู้ใช้บัณฑิต โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้แก่ อาจารย์ ผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต และชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1) มีความรู้และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานและ สืบค้นข้อมูลทางการพยาบาล 2) มีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการออกแบบ บริการสุขภาพ 3) มีความรู้และสามารถใช้สารสนเทศทางการพยาบาลในการรวบรวมและ

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการพยาบาล 4) นำทฤษฎีทางการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) นำแนวคิดศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการและนำไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม 6) มีทักษะปฏิบัติพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม 7) รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวและเก็บรักษาความลับของผู้รับบริการอยู่เสมอ 8) เคารพและยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้รับบริการ และ 9) ตระหนักถึงหลักจริยธรรม และไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์

1.3 กำหนดสาระของหลักสูตร ได้แก่ 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจโลกการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและสภาพแวดล้อม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การก่อการร้ายสากล การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการส่งเสริมคนดี คนเก่ง มีจิตสาธารณะ และส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย 2) หมวดวิชาเฉพาะ กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการเกิดโรคอุบัติใหม่หรือโรคอุบัติซ้ำ การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล การวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาล และ 3) หมวดวิชาเลือกเสรีกำหนดวิชาการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

1.4 กำหนดกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning) และเน้นการบูรณาการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น การบูรณาการแบบโครงการ เป็นต้น

1.5 กำหนดการประเมินผลโดยพัฒนาการการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้วิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งจากการสังเกตการสะสมผลงาน (Portfolio) และเน้นการแสดงผลออกของทักษะ ได้แก่ กระบวนการคิด การเชื่อมโยง การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2. Do: D การดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การวางแผนและเตรียมความพร้อม การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการจัดทำแผนการเรียนรู้

2.1 การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยจัดทำคู่มือการจัดการศึกษา และจัดประชุมอาจารย์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร แนวทางการจัด

การศึกษา มอบหมายรายวิชาแก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบ และติดประกาศแผนการศึกษาและปฏิทินการศึกษา

2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยมีคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเป็นผู้ดำเนินการวิพากษ์ความเหมาะสมของวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การกำหนดอาจารย์ผู้สอน วิธีการวัดและประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการออกแบบการจัดการเรียนรู้

2.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการแปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ ตามที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลโดยคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ดำเนินการติดตาม กำกับดูแล ทิศทางของการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาอุปสรรค และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผลความสำเร็จของหลักสูตร

3.1 ดำเนินการการทวนสอบรายวิชาอย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของระบบและกลไกของการบริหารหลักสูตร

3.2 ดำเนินการประเมินผลหลักสูตร โดยนำข้อมูลการประเมินผลจากผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตใหม่มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ สภาพแวดล้อมและทิศทางในอนาคตของหลักสูตร เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคม และสอดคล้องความต้องการของสังคม และระบบสุขภาพตามบริบท

4.1 การวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยนำปัญหาที่พบในการบริหารหลักสูตร และข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และนำไปพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และตรงกับความต้องการของสังคม และระบบสุขภาพ

การบริหารจัดการการเรียนรู้เป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเน้นเทคนิคการสอนเชิงรุก 3) ตรวจสอบและประเมินผล

การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการวิจัย

1. P: Plan การวางแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย การจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน การจัดเตรียมผู้เรียน และการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

1.1 จัดอบรมอาจารย์ด้านจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาสื่อการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2 จัดเตรียมผู้เรียนโดยอาจารย์ดำเนินการปฐมนิเทศในรายวิชาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน ให้มีความเข้าใจ เห็นคุณค่า และมีทักษะในการจัดการความคิดของตนเอง ตระหนักให้เห็นคุณค่าผู้อื่นและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการเรียนรู้

1.3 จัดเตรียมระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนแบบ e-learning ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นจัดเตรียมห้องเรียน Google Classroom ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีประสิทธิภาพและจัดเตรียมแหล่งฝึกสำหรับรายวิชาภาคปฏิบัติ

2. D: Do การดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งรูปแบบออนไลน์ (online) และการเรียนรู้ในชั้นเรียน (onsite) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

2.1 จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning: SBL) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning: RBL) การจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การแก้ไขปัญหา และการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมและการทำงานเป็นทีม และจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาหมวดทั่วไป และเน้นการเขียนภาษาอังกฤษในรายวิชาชีพพยาบาล เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

2.2 จัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ ในห้องเรียน Google Classroom และมอบหมายงานนอกห้องเรียนเพื่อสืบค้นความรู้จากฐานข้อมูล เพื่อส่งเสริมทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล

2.3 จัดการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning) และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยนำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

3.1 ประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อประเมินผลการบริหารจัดการการเรียนรู้ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการสอน การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับปัญหาและเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม

4.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยนำข้อมูลจากการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

การบริหารการนิเทศการสอนเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศโดยนำข้อมูลปัญหาการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์กำหนด วิธีการนิเทศ ผู้นิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) แบบเป็นกัลยาณมิตร และรูปแบบออนไลน์ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศการสอน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการสอนโดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

1. P: Plan การวางแผนการนิเทศการสอนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนกำหนดผู้นิเทศ วิธีการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ

1.1 สสำรวจสภาพปัญหา เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาการจัดการเรียนการสอน มาวิเคราะห์ข้อมูลจัดหมวดหมู่ และลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

1.2 กำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดปีการศึกษา

2. D: Do การดำเนินการนิเทศการสอน ตามปฏิทินการนิเทศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) และการนิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์

2.1 นิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายความรู้ 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) จัดเก็บความรู้ และ 4) ประยุกต์ใช้ความรู้แบบบรรยากาศกัลยาณมิตร

2.2 นิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรมซูม (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) แบบบรรยากาศกัลยาณมิตร

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลวัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผลของการนิเทศการสอน

3.1 ชี้แจงผลการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนโดยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร และติดตาม กำกับดูแล ส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

3.2 สรุปปัญหาและอุปสรรคระหว่างการดำเนินการนิเทศและผลความพึงพอใจของผู้ถูกนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพ

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศการสอน

4.1 สร้างภาคีเครือข่ายการนิเทศการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

การบริหารการวัดและประเมินผลเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการประเมินผลตามสภาพจริงโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน 2) ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงตามวิธีการที่กำหนด 3) ตรวจสอบและประเมินผลของวิธีการประเมินผลและเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

1. P: Plan การวางแผนการประเมินผลตามสภาพจริงใช้เครื่องมือการประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งการสังเกต การรวบรวมข้อมูลจากผลงาน และเน้นการแสดงออกซึ่งทักษะ

1.1 จัดอบรมอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่มีความเที่ยงและความตรงตามมาตรฐานการวัดและประเมินผล

1.2 ดำเนินการวิพากษ์ข้อสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

1.3 นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวัดและประเมินผลรูปแบบออนไลน์

2. D: Do การดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยกำหนดให้มีการประเมินผลผู้เรียน ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

2.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนตามปฏิทินการศึกษา

2.2 ดำเนินการวัดและประเมินผลรูปแบบออนไลน์ ตามแนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผล

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล ของวิธีการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงและเครื่องมือการวัดประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

3.1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ โดยนำข้อสอบที่มีคุณภาพมาจัดทำเป็น คลังข้อสอบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการทดสอบหรือประเมินผลได้ด้วยตนเอง

3.2 ดำเนินการวิพากษ์เกรด เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการวัดประเมินผล และความสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แต่ละรายวิชา

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยวิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียน และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อปรับปรุงวิธีการประเมินและเครื่องมือวัด ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชาและของหลักสูตรในครั้งต่อไป

การบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นการดำเนินงานบริหารงานกิจการนักศึกษา ในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนด้านทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาวางแผนจัดทำโครงการพัฒนา นักศึกษา 2) ดำเนินการตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดไว้ 3) ตรวจสอบและประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนานักศึกษา และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนานักศึกษาโดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเพื่อจัดทำ โครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน

1.2 จัดเตรียมกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพ ตามสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาชีพ และการทำงานเป็นทีม

1.3 จัดทำคู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสามารถ เข้าถึงระบบบริการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. D: Do การดำเนินการตามโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของ ผู้เรียน

2.1 ดำเนินการโครงการพัฒนานักศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เป็นฐาน (Project Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา ภาวะผู้นำ ทักษะการทำงานเป็นทีม และความเป็นประชาธิปไตย

2.2 ดำเนินการกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและตามสมรรถนะ ระดับชั้นปีให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและทักษะการทำงานเป็นทีม

2.3 ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระดับประเทศและนานาชาติ เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์ ทั้งในรูปแบบในสถานที่ (Onsite) และรูปแบบออนไลน์ (Online)

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลปัญหาและอุปสรรคมาวิเคราะห์และ หาสาเหตุที่ทำให้โครงการไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผน โครงการพัฒนานักศึกษา

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมิน โครงการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงการนักศึกษา ครั้งต่อไป

4.1 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารงานกิจการ นักศึกษาร่วมกันทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ บริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนเพื่อสรรหาและพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยี 2) การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงาน วิชาการ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 4) พัฒนาและ ปรับปรุงการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดเตรียมและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ

1.1 จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง และบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ (People Ware) ในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล โดยจัดทำเอกสารและฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันและในอนาคต

1.2 พัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศ และการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ให้มีประสิทธิภาพจัดเตรียมโปรแกรม Zoom Cloud Meeting) หรือโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) เพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีความทันสมัย และรองรับการประชุมวิชาการรูปแบบออนไลน์ทั้งในและนอกองค์กร

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานทั้งรูปแบบเอกสารและรูปแบบสื่อออนไลน์

2. D: Do การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ

2.1 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสนับสนุนการบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการเรียนรู้ การบริหารการนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล และการบริหารงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบออนไลน์ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

2.2 นำการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) มาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยนำผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ

3.1 ปรับระบบเทคโนโลยีให้สามารถตอบสนององการปฏิบัติงานโดยพัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น เพื่อความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ

3.2 การควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง เพื่อสนับสนุนการใช้งานอย่างคุ้มค่าคุ้มทุนสูงสุด

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยวิเคราะห์จากผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และนักศึกษาเพื่อจัดหาและพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมและเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4.1 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากกระบวนการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารการนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหาร การวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา และ 6) ด้านการบริหาร นวัตกรรมและเทคโนโลยี นำไปสู่ผลผลิต คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ และความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ โดยผลผลิตได้มาจาก ผลตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันพระบรมราชชนก สภาการพยาบาลมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กับ ทักษะศตวรรษที่ 21 และการศึกษาในขั้นตอน 1.1, 1.2 และ 1.3 ดังนี้

ผลผลิต เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 คือ ลักษณะ ประจำตัวของผู้เรียนที่สถาบันศึกษากำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับ ความต้องการขององค์กรวิชาชีพและของผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

1. ด้านความรู้ ความสามารถนักศึกษาพยาบาลสามารถใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการปฏิบัติงานทางการพยาบาล และการสืบค้น รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ในการออกแบบบริการสุขภาพ สามารถวิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น ใช้กระบวนการวิจัย และคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลสื่อสาร ภาษาไทยและภาษาอังกฤษและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และ มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์ และการพยาบาลในยุคดิจิทัล

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษาพยาบาลมีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มใจด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวเคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการพยาบาล หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วยความเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ และประชาคมโลก

3. ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาลสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาล และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันท่วงที สามารถบันทึกทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมาย เป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการพยาบาลอย่างต่อเนื่องและใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตรวมทั้งเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ

จากผลผลิต คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ในระยะยาว

ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตซึ่งเป็นผลในระยะยาวของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ พยาบาลในศตวรรษที่ 21 มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability) ทักษะศตวรรษที่ 21 ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาลและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล

พยาบาลในศตวรรษที่ 21 มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability)

ความรอบรู้ (Literacy) คือ ความตระหนักรู้ถึงความรู้ ความเข้าใจ การประเมินการจัดการอย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการประเมินอย่างเหมาะสม

ทักษะการเรียนรู้ (Skill) คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้วิธีการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งด้วยตนเองหรือจากการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นจนเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ความสามารถ (Ability) คือ การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจนประสบผลสำเร็จตามขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบที่กำหนด

ทักษะศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs หมายถึง การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) ส่วน 7Cs หมายถึง ทักษะ ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) 4) ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) การสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) 6) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และ 7) อาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คือ ผลการสอบผ่านความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ 1) วิชาการผดุงครรภ์ 2) วิชาการพยาบาลมารดาและทารก 3) วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 4) วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 5) วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ 6) วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ 7) วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และ 8) วิชากฎหมาย ว่าด้วย วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล คือ ผลการสรุปจำนวนของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และการเป็นผู้ประกอบการ

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล คือ ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรม

ราชชนก ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)

ผลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ โดยนำเสนอแยก เป็น 2 ประเด็นตามตาราง 17-18 ดังนี้

ตาราง 17 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

ข้อ	ข้อมูลส่วนบุคคล	n = 123	
		ความถี่	ร้อยละ
1 เพศ	ชาย	10	8.13
	หญิง	113	91.87
	รวม	123	100.00
2 อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	1	0.81
	31-40 ปี	8	6.50
	41-50 ปี	41	33.33
	51-60 ปี	73	59.35
	รวม	123	100.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลส่วนบุคคล	n = 123	
		ความถี่	ร้อยละ
3	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาโท	67	54.47
	ปริญญาเอก	56	45.53
	รวม	123	100.00
4	ระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	น้อยกว่า 5 ปี	24	19.51
	6-10 ปี	16	13.01
	11-15 ปี	12	9.76
	15 ปีขึ้นไป	71	57.72
	รวม	123	100.00
5	ตำแหน่ง		
	ผู้อำนวยการวิทยาลัย	21	17.07
	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ	21	17.07
	หัวหน้าภาควิชา	81	65.86
	รวม	123	100.00

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการ จำนวน 123 คน เป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.13 และเพศหญิง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 91.87 โดยมีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.81 ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 59.35 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 54.47 และระดับปริญญาเอก จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 45.53 มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 19.51 ระยะเวลา 6-10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.01 ระยะเวลา 11-15 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็น 9.76 และระยะเวลา 15 ปีขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 57.72 และปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการ

วิทยาลัย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.07 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.07 และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 65.86

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ n = 123		ระดับ ความเป็น ไปได้	ความเป็น ประโยชน์ n = 123		ระดับ ความเป็น ประโยชน์
	(\bar{X})	S.D.		(\bar{X})	S.D.	
1. บริบทงานวิชาการ						
1.1 บริบทของการบริหารงาน วิชาการ	4.38	0.60	มาก	4.54	0.56	มากที่สุด
1.2 หลักการของรูปแบบ	4.39	0.57	มาก	4.47	0.51	มาก
1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.36	0.65	มาก	4.45	0.60	มาก
1.4 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ รูปแบบ	4.45	0.62	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 1	4.39	0.52	มาก	4.51	0.48	มากที่สุด
2. ปัจจัยนำเข้า (Input)						
2.1 โครงสร้างการบริหารงาน วิชาการ						
2.1.1 คณะกรรมการ บริหารงานวิชาการ	4.62	0.53	มากที่สุด	4.69	0.46	มากที่สุด
2.1.2 หน้าที่ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ	4.53	0.55	มากที่สุด	4.67	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2.1	4.59	0.48	มากที่สุด	4.68	0.42	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้		ระดับ ความเป็นไป ได้	ความเป็น ประโยชน์		ระดับ ความเป็น ประโยชน์
	$n = 123$	S.D.		$n = 123$	S.D.	
	(\bar{X})			(\bar{X})		
2.2 นโยบายการบริหารงาน						
วิชาการ						
2.2.1 นโยบายบริหารหลักสูตร	4.59	0.60	มากที่สุด	4.64	0.56	มากที่สุด
2.2.2 นโยบายบริหารการ	4.51	0.62	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด
จัดการเรียนรู้						
2.2.3 นโยบายบริหารการนิเทศ	4.46	0.67	มาก	4.61	0.58	มากที่สุด
การสอน						
2.2.4 นโยบายการบริหารการ	4.57	0.57	มากที่สุด	4.64	0.56	มากที่สุด
วัดและประเมินผล						
2.2.5 นโยบายการบริหารงาน	4.42	0.69	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด
กิจการนักศึกษา						
2.2.6 นโยบายการบริหาร	4.33	0.73	มาก	4.53	0.66	มากที่สุด
นวัตกรรมและเทคโนโลยี						
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2.2	4.48	0.56	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
ทางด้านวิชาการ						
2.3.1 แผนพัฒนาคุณภาพ	4.46	0.62	มาก	4.59	0.57	มากที่สุด
การบริหารหลักสูตร						
2.3.2 แผนพัฒนาคุณภาพ	4.39	0.64	มาก	4.59	0.59	มากที่สุด
การบริหารการจัดการเรียนรู้						
2.3.3 แผนพัฒนาคุณภาพ	4.38	0.68	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด
การบริหารการนิเทศการสอน						
2.3.4 แผนพัฒนาคุณภาพ	4.50	0.58	มาก	4.60	0.57	มากที่สุด
การบริหารการวัดและประเมินผล						

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ n = 123		ระดับ ความเป็นไป ได้	ความเป็น ประโยชน์ n = 123		ระดับ ความเป็น ประโยชน์
	(\bar{X})	S.D.		(\bar{X})	S.D.	
2.3.5 แผนพัฒนาคุณภาพ การบริหารงานกิจการนักศึกษา	4.43	0.68	มาก	4.56	0.60	มากที่สุด
2.3.6 แผนพัฒนาคุณภาพ การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.33	0.74	มาก	4.54	0.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2.3	4.42	0.59	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด
2.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงาน วิชาการ						
ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ	4.29	0.70	มาก	4.52	0.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 2	4.52	0.46	มาก ที่สุด	4.64	0.44	มากที่สุด
3. กระบวนการบริหารงานวิชาการ						
(Process)						
3.1 การบริหารหลักสูตร	4.54	0.60	มากที่สุด	4.66	0.54	มากที่สุด
3.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้	4.44	0.65	มาก	4.64	0.55	มากที่สุด
3.3 การบริหารการนิเทศการสอน	4.43	0.64	มาก	4.62	0.58	มากที่สุด
3.4 การบริหารการวัดและ ประเมินผล	4.48	0.63	มาก	4.63	0.53	มากที่สุด
3.5 การบริหารงานกิจการ นักศึกษา	4.43	0.70	มาก	4.58	0.57	มากที่สุด
3.6 การบริหารนวัตกรรมและ เทคโนโลยี	4.36	0.75	มาก	4.56	0.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 3	4.45	0.58	มาก	4.62	0.51	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ n = 123		ระดับ ความเป็นไป ได้	ความเป็น ประโยชน์ n = 123		ระดับ ความเป็น ประโยชน์
	(\bar{X})	S.D.		(\bar{X})	S.D.	
4. ผลผลิต (Output)						
4.1 ด้านความรู้ความสามารถ	4.51	0.67	มากที่สุด	4.69	0.60	มากที่สุด
4.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.57	0.71	มากที่สุด	4.72	0.59	มากที่สุด
4.3 ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ	4.56	0.62	มากที่สุด	4.75	0.54	มากที่สุด
5. ผลลัพธ์ (Outcome)						
5.1 พยาบาลฝนศตวรรษที่ 21 มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการ เรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability)	4.34	0.73	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด
5.2 ทักษะศตวรรษที่ 21	4.36	0.70	มาก	4.58	0.61	มากที่สุด
5.3 ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับ ใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและ การผดุงครรภ์	4.28	0.74	มาก	4.54	0.64	มากที่สุด
5.4 ภาวะมีงานทำของบัณฑิต พยาบาล	4.60	0.65	มากที่สุด	4.66	0.58	มากที่สุด
5.5 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต พยาบาล	4.45	0.68	มาก	4.62	0.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยส่วนที่ 5	4.41	0.59	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)						
6.1 ผลของรูปแบบการบริหารงาน วิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลใน ศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราช ชนก	4.43	0.65	มาก	4.54	0.62	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.48	0.46	มาก	4.61	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 18 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกในภาพรวม มีความเป็นไปได้ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อจำแนกเป็นรายส่วน พบว่า ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา ได้แก่ ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนที่ 6 ข้อมูลย้อนกลับ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.41$) และส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.39$) จึงสรุปได้ว่า ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ส่วนความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อจำแนกเป็นรายส่วน พบว่า ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมา ได้แก่ ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.64$) ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนที่ 6 ข้อมูลย้อนกลับ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.54$) และส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$) จึงสรุปได้ว่า ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Methods Research) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยการดำเนินการวิจัย

โดยผู้วิจัยสรุปผลการดำเนินการวิจัยรวม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยใช้แบบสอบถาม

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ส่วนที่ 1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus group discussion) จำนวน 9 คน

ส่วนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยประเมินจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 21 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 21 คน และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 123 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการการบริหารงานวิชาการ และด้านผลผลิต ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านบริหารนิเทศการสอน 4) ด้านบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA บริหารงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act)

2. ผลการสร้างรูปแบบทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกที่ผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการจัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บริบทของบริหารงานวิชาการ/หลักการ วัตถุประสงค์/ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) และส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

ส่วนที่ 1 บริบทของบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ได้แก่ 1) บริหารหลักสูตร 2) บริหารการจัดการเรียนรู้ 3) บริหารนิเทศการสอน 4) บริหารการวัดและประเมินผล 5) บริหารงานกิจการนักศึกษา และ 6) บริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 คือ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ 1) พยาบาลฝนศตวรรษที่ 21 มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability) 2) ทักษะศตวรรษที่ 21 3) ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 4) ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล และ 5) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล

ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน พบว่า

ผลการประเมินความเหมาะสมโดยภาพรวม รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยใช้แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ครอบคลุมองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ 1) ความเป็นไปได้ และ 2) ความเป็นประโยชน์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และ 3) ด้านผลผลิต (Output) พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ โดยปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ นโยบายการบริหารงานวิชาการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการและทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวถือได้ว่า

เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ ทำให้การบริหารงานวิชาการเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557) กล่าวว่า วิชา ปัจจัยนำเข้าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ

ทั้งนี้ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เมื่อพิจารณาตามรายด้านย่อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.50$) นโยบายการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.45$) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.39$) และทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.31$) เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและให้อิสระในการบริหารงาน ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารงาน สอดคล้องกับ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) ที่ได้กล่าวว่า โครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพนั้นควรใช้หลักการกระจายอำนาจเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อบริหารงานได้อิสระ คล่องตัว และรวดเร็ว ทำให้เกิดการประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบัน เช่นเดียวกับ ชนคนารถ ชื่นเชย (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน ต้องพิจารณาถึงความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ส่วนด้านทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการนั้น พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นอาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้สาขาพยาบาลศาสตร์ต้องมีการศึกษาทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ในห้องทดลอง และการปฏิบัติในสถานการณจริง เพื่อเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในห้องทดลอง ต้องใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ จำนวนมาก อาจทำให้สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ยังมีจำนวนไม่เพียงพอและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้เท่าที่ควรสอดคล้องกับ ไพรวลัย โคตรระตะ, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และอภิชัย กรมเมือง (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในบริบทประชาคมอาเซียน พบว่า สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องปฏิบัติการพยาบาล อุปกรณ์ต่าง ๆ หนังสือ และฐานข้อมูลการพยาบาลต้องทันสมัยและเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ ทั้งนี้ สภาการพยาบาลได้กำหนดให้สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เป็นตัวบ่งชี้ในการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลด้วย

ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกระบวนการเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารการนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล และการบริหารงานกิจการนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามด้านย่อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง

ตามลำดับ ได้แก่ การบริหารงานกิจการนักศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) การบริหารการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.40$) การบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.36$) การบริหารการจัดการเรียนการรู้ ($\bar{X} = 4.34$) และการบริหารการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.05$) โดยการบริหารงานกิจการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากการบริหารงานกิจการนักศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารระดับอุดมศึกษาที่สร้างเสริมการพัฒนานักศึกษา โดยมีขอบข่ายงาน ได้แก่ 1) งานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ 2) งานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่าโดยเฉพาะงานทุนการศึกษา ซึ่งมีคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่บริการด้านข้อมูลทุนการศึกษาและดำเนินการจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักศึกษาเพื่อให้มีความพร้อมในการศึกษาและส่งเสริมให้ได้สำเร็จการศึกษาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่ต้องดำเนินการสรรหาทุนสำหรับนักศึกษาอย่างครอบคลุมและเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องกลับไปทำงานเพื่อชดใช้แหล่งทุน ส่งผลให้ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาลค่อนข้างสูง (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา, 2561ก) สอดคล้องกับ ภคภรณ์ ก่อเกิด (2562, หน้า 35) ที่กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของงานกิจการศึกษาว่าแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจโดยผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ และ 2) ด้านการให้บริการช่วยเหลือและให้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น ทุนการศึกษา สวัสดิการทางสังคม ให้คำปรึกษาทั้งด้านชีวิตและการเรียน แนะนำการประกอบอาชีพ เป็นต้น ส่วนการบริหารการนิเทศการสอนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น อาจเนื่องจากระบบการนิเทศการสอนมีการดำเนินงานไม่สม่ำเสมอ และขาดการนำข้อมูลจากกระบวนการนิเทศการสอนมาวิเคราะห์และพัฒนาการนิเทศให้มีประสิทธิภาพและผู้ถูกนิเทศยังมีทัศนคติด้านลบต่อการนิเทศการสอนสอดคล้องกับ ณรงค์ชัย ศรีศัลักษณ์ (2553, หน้า 80-81 อ้างอิงใน ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2560) กล่าวว่า การนิเทศการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากส่วนมากเน้นการประเมินการสอนให้ความสำคัญกับการวางแผนและการเตรียมการสอนค่อนข้างน้อย การพัฒนาการเรียนการสอนไม่ได้เกิดจากความต้องการของผู้สอนและผู้นิเทศส่วนใหญ่นิเทศแบบใช้อำนาจส่งผลให้ผู้สอนส่วนมากเกิดทัศนคติด้านลบกับการนิเทศการสอน

ด้านผลผลิตผล คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ โดยการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านย่อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ตามลำดับ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.43$) ด้านความรู้ ความสามารถ ($\bar{X} = 4.04$) และด้านทักษะการปฏิบัติ

วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.95$) ทั้งนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงอาจเนื่องจากเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของวิชาชีพพยาบาล และการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก มุ่งเน้นการดูแลผู้รับบริการด้วยแนวคิดหัวใจความเป็นมนุษย์จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีการสอดแทรกประเด็นคุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนตลอดหลักสูตร สอดคล้องกับ ประกาศสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย เรื่อง จรรยาบรรณพยาบาล พ.ศ. 2546 (20 กันยายน 2546) ได้กล่าวถึง จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล เช่น พยาบาลประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตา กรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความมีสุขภาพดีและความผาสุกของเพื่อนมนุษย์ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิมนุษยชนของบุคคล รวมทั้งยึดหลักคุณธรรม และความเสมอภาคในสังคมมนุษย์ เป็นต้น

ส่วนด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านการคิดวิเคราะห์ด้านคณิตศาสตร์ การใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาล และการสื่อสารภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับการศึกษาของ อ้อมใจ พลกายา และอัจฉราพรรณ วงษ์น้อย (2561) ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช พบว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยตามลำดับ ดังนี้ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะทางคณิตศาสตร์ และทักษะการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ เช่นเดียวกับการศึกษาของ กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ทักษะการอ่าน และเขียนภาษาอังกฤษต่ำกว่าทักษะด้านอื่น ๆ สำหรับด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะประเด็นการเป็นเจ้าของกิจการของพยาบาลวิชาชีพ เช่น คลินิกการพยาบาล และธุรกิจสุขภาพเชิงท่องเที่ยว อาจเนื่องจากแนวคิดการผู้ประกอบการสำหรับพยาบาลเป็นแนวคิดใหม่สำหรับระบบบริการสุขภาพในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม เยาวเรศ สมทรัพย์ และอัชฌา วารีย์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบรนด์พยาบาลไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า งานบริการสุขภาพมีแนวโน้มเป็นรูปแบบใหม่ ได้แก่ ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) การบำบัดทางเลือก (Alternative Therapy) ทำให้พยาบาลสามารถประกอบเป็นผู้ประกอบการภายใต้บทบาทอิสระแห่งวิชาชีพ

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 3) ด้านผลผลิต

ทั้งนี้ ด้านปัจจัยนำเข้าในประเด็นทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะอาจารย์ เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ อดิญาณ์ ศรีเกษตริน, ดาราวรรณ ร่องเมือง และรุ่งนภา จันทรา (2562) ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 พบว่า อาจารย์พยาบาลต้องสามารถจัด กระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และคิดอย่างมี วิจัยญาณเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่นเดียวกับ จิตมา วรณศรี (2557) กล่าวไว้ว่า ครูเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพ โดยทักษะที่สำคัญของครูยุคดิจิทัลต้องสามารถสอนโดยบูรณาการเทคโนโลยีมา ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย

ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยขอข่างานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารหลักสูตร 2) ด้านบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านบริหารนิเทศการ สอน 4) ด้านบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยนำการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ 4) การพัฒนาปรับปรุง (Act) ซึ่งการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA จะทำให้ เกิดผลลัพธ์ตามที่มุ่งหวังของการบริหารงานวิชาการโดยแนวทางการบริหารหลักสูตร ดำเนินการ ดังนี้ 1) วางแผนพัฒนาหลักสูตรเน้นสมรรถนะ 2) นำหลักสูตรไปใช้ 3) กำกับและ ติดตาม และ 4) พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรซึ่งแนวทางการบริหารหลักสูตรดังกล่าวทำให้มี การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ ลินลาร์ตน์ (2562ก) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตร ประกอบไปด้วย การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การกำกับติดตามดูแล และการประเมินหลักสูตร

ด้านแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดทำ แผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเน้นเทคนิคการสอน เชิงรุก 3) ตรวจสอบและประเมินผลการบรรลุจุดประสงค์ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากการบริหารการจัดการเรียนรู้ต้องดำเนินการอย่างเป็น ระบบเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ และเสริมสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับ จิตมา วรณศรี (2557) กล่าวว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดเตรียมความพร้อมของผู้สอน และ

สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมตามแผน การวัดประเมินผล และการปรับปรุงแผนการเรียนรู้ ส่วนแนวทางการบริหารการนิเทศการสอนดำเนินการดังนี้

- 1) วางแผนการนิเทศการสอน
- 2) ดำเนินการนิเทศโดยใช้แนวทางการจัดการความรู้
- 3) ตรวจสอบและกำกับติดตาม
- 4) ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศเนื่องจากการนิเทศการสอนเป็นการปรับปรุงพัฒนาเรียนการสอนของผู้สอนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนรวมทั้งส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) ได้กล่าวถึงการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ 2) ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ 3) การปฏิบัติงาน 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ และ 5) ประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน สำหรับแนวทางการบริหารการวัดและประเมินผล ดำเนินการดังนี้ 1) วางแผนโดยจัดอบรมอาจารย์ด้านวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 2) ดำเนินการตามแนวปฏิบัติ 3) ตรวจสอบและกำกับการประเมินผลลัพท์ และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน เนื่องจากการวัดประเมินผลตามสภาพจริงต้องวัดผลอย่างสม่ำเสมอและวิธีการที่หลากหลายกับสภาพจริงของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งใกล้เคียงกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2562ข) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการสอน ประกอบด้วย การวางแผนและเตรียมการ การดำเนินการ การแปลความและรายงานผล และการนำไปใช้ และแนวทางการบริหารงานกิจการนัศึกษาดำเนินการ ดังนี้ 1) วางแผนจัดทำโครงการ 2) ดำเนินการโครงการโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน 3) ตรวจสอบและประเมินผลโครงการ และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ ซึ่งการบริหารงานกิจการนัศึกษานำการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นแนวทางในการบริการงานเช่นเดียวกันทำให้การบริหารงานเป็นระบบ มีความต่อเนื่อง และมีคุณภาพ

ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพโดยด้านคุณธรรม จริยธรรม ต้องกำหนดประเด็นคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจน ได้แก่ ความกล้าหาญทางจริยธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในบทบาทพยาบาลและไม่เปิดเผยข้อมูลผู้รับบริการทางสื่อสังคมออนไลน์สอดคล้องกับ เนตดา วงศ์ทองมานะ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์กับพยาบาลยุคดิจิทัลว่า ได้กล่าวถึงข้อควรระวังสำหรับพยาบาลในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น การหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อวิชาชีพ และหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการทางสื่อสังคมออนไลน์เนื่องจากการละเมิดสิทธิของผู้รับบริการ ส่วนด้านความรู้ ความสามารถพยาบาลต้องมีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพสามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาล และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อออกแบบบริการสุขภาพสอดคล้องกับ เบญจมาศ ปรีชาคุณ และคณะ (2563)

ศึกษาเกี่ยวกับการพยาบาลยุคเทคโนโลยีแห่งข้อมูล ได้กล่าวถึง นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่กับการพยาบาล ได้แก่ เวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นนวัตกรรมสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพอย่างเป็นระบบ สามารถแบ่งปันข้อมูลระหว่างสถานพยาบาลเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจของพยาบาลและแพทย์ในการดูแลผู้ป่วย ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดทำเอกสาร และด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพพยาบาลสามารถปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และต่างประเทศ และเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสุขภาพทุกรูปแบบ เช่น ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ และ ธุรกิจสุขภาพเชิงท่องเที่ยว เนื่องจากงานบริการสุขภาพมีแนวโน้มเป็นรูปแบบใหม่สอดคล้องกับ อุมาสวรรค์ ชูหา และคณะ (2562) พบว่า การจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา ควรส่งเสริมการเรียนรู้แนวคิดผู้ประกอบการเพื่อกระตุ้นให้บัณฑิตอยากเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบสร้างนวัตกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปต่อยอดสร้างองค์ความรู้ใหม่และเกิดนวัตกรรมด้านต่าง ๆ

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พบว่ารูปแบบที่ได้จากการวิจัยมีโครงสร้างหลักตามแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) โดยการบริหารเชิงระบบเกิดจากปัจจัยนำเข้า ส่งผ่านกระบวนการ และทำให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมาย โดยรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ผ่านการตรวจสอบรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปในทิศทางเดียวกันถึงรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสม

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยส่วนที่ 1 บริบทของบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยแห่งความสำเร็จของรูปแบบ โดยบริบทของการบริหารงานวิชาการ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของการบริหารงานวิชาการภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรฝ่ายสนับสนุน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรการบริหาร สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่ม้อย (2561, หน้า 7-11) ที่กล่าวว่า บริบทของการบริหาร

การศึกษาของสถานศึกษาทั้งสิ่งแวดล้อมภายใน ได้แก่ ผู้สอนผู้เรียน และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ นโยบายของประเทศ มีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารให้เท่าทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบัน

หลักการของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โดยหลักการที่นำมาพัฒนารูปแบบ คือ การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารทางการอุดมศึกษา และทฤษฎีระบบ โดยนำมาบริหารงานวิชาการเพื่อวางรากฐานให้นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้การบริหารวงจรคุณภาพ PDCA เป็นการบริหารงานคุณภาพที่มีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องส่งผลให้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนการบริหารเชิงระบบโดยรูปแบบของปัจจัยเข้าและผลผลิต (Input Output Model) เป็นการปฏิบัติงานตามทฤษฎีระบบที่มีขั้นตอน ตั้งแต่ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือต้องการพัฒนาปฏิบัติตามแนวทางที่เลือกไว้ประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติตามทางเลือกและนำไปปรับปรุงสอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 6-12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีความสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA และใช้แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) เพื่อส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกับ ชูติมา มาลัย และคณะ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาที่นำแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) และการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นกลไกการขับเคลื่อนในทุกองค์ประกอบของรูปแบบส่งผลให้เกิดผลลัพธ์บรรลุตามเป้าหมายโดยวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ดังนี้ 1) เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ เนื่องจากการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถ กล้าคิด กล้าตัดสินใจและเป็นแบบอย่างที่ดีด้านวิชาการ จะเป็นผู้ริเริ่มและกระตุ้นการพัฒนาผู้สอนและพัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557,

หน้า 139) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนและประสิทธิผลของการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) องค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึงคนในองค์การมีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้มีการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอน และนำไปสู่การเป็นองค์การด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2562ก, หน้า 18-19) กล่าวว่า ปัจจัยสนับสนุนในการบริหาร การศึกษา คือ การมีส่วนร่วมของคนในองค์การ เพื่อให้เกิดการคิดและทำงานร่วมกัน นำไปสู่ การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และทำให้คนในองค์การเดินไปทิศทางเดียวกันตามที่ผู้บริหาร คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ โดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่า เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญทำให้การบริหารงานวิชาการเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ นโยบายการบริหารงานวิชาการ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดทิศทางในการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ซึ่งต่างก็เป็นปัจจัยนำเข้าไปสู่กระบวนการบริหารงาน วิชาการและนำไปสู่ผลลัพธ์ขององค์การที่คาดหวังไว้ สอดคล้องกับ ศิริกัญญา แก่นทอง, สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และสมถวิล วิจิตรวรรณ (2559, หน้า 130-132) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานบันอุดมศึกษาที่เกิดจากการหลอมรวมของมหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า ปัจจัยนำเข้าในการบริหารสถานบันอุดมศึกษา ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลสารสนเทศ เช่นเดียวกับ กมลรัตน์ เทอร์เนอร์และคณะ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายที่ชัดเจนและมีการถ่ายทอด ลงสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) เป็นหัวใจสำคัญของงาน วิชาการ มีภารกิจหลัก คือ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม เป้าหมายของหลักสูตร โดยขอบเขตของงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) บริหาร หลักสูตร 2) บริหารการจัดการเรียนรู้ 3) บริหารนิเทศการสอน 4) บริหารการวัดและ ประเมินผล 5) บริหารงานกิจการนักศึกษา และ 6) บริหารนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยกระบวนการบริหารงานวิชาการใช้การบริหารวงจรคุณภาพ PDCA เป็นตัวกำหนด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ

(Check) และ 4) การปรับปรุง (Act) ซึ่งเป็นการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน มีระบบชัดเจน ตามแนวคิดและหลักการบริหารเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาสอดคล้องกับ จิตติมา วรณศิริ (2557, หน้า 6-8) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการด้วยกระบวนการบริหาร PDCA ทำให้เกิดการดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผล เช่นเดียวกับ รัตน์ชนก พรหมณศิริ, ณรงค์ พิมพ์สาร และณัฐพล ชุมวรฐายี (2559, หน้า 112-113) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชนสู่ความเป็นเลิศ พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยใช้การบริหารงานคุณภาพทำให้แนวทางการบริหารงานวิชาการเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เพลินตา พรหมบัวศรี และคณะ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารคุณภาพที่เสริมสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า การบริหารคุณภาพ PDCA ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเนื่องจากการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) คือ ผลที่เกิดจากการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพซึ่งผลผลิตที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับ ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง มาตรฐานการพยาบาล พ.ศ. 2562 (18 เมษายน 2562) เกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนา คักยภาพในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย สำหรับการปฏิบัติการพยาบาลเช่นเดียวกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 (3 มกราคม 2561) เกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปที่กำหนดจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualification Framework for Higher Education: TQF) สาขาพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์กร ชัยวงศ์, กระพันธ์ ศรีงาน และโกวิท วัชรินทรางกูร (2564) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ผลผลิต มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ได้แก่ (1) คุณธรรม จริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ (6) การปฏิบัติงานทางวิชาชีพ 2) คุณภาพบัณฑิต และ 3) ความพึงพอใจในระบบการบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตซึ่งเป็นผลในระยหายาวของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือพยาบาลในศตวรรษที่ 21 มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability) ทักษะศตวรรษที่ 21 ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล ทั้งนี้จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในทุกสาขาวิชาชีพสุขภาพรวมทั้งพยาบาลด้วยต้องมีการปรับตัวและพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมแห่งศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 16) ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs*8Cs ประกอบด้วยทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ส่วนผลลัพธ์ด้านผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยบัณฑิตพยาบาลต้องสอบใน 8 สาขาวิชา ได้แก่ วิชาการผดุงครรภ์ วิชาการพยาบาลมารดาและทารก วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และวิชากฎหมาย ว่าด้วย วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เมื่อผลการสอบผ่านทั้ง 8 วิชา สามารถรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และประกอบอาชีพในฐานะพยาบาลวิชาชีพได้ถูกต้องกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพของการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก ส่วนภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาลและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านบัณฑิต โดยตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติโดยประเมินผลจากผู้ใช้บัณฑิต/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 2) การได้งานทำของผู้สำเร็จการศึกษาโดยประเมินผลจากบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1

ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) หากประสบความสำเร็จก็จะนำไปเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น แต่หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการพัฒนา ข้อมูลป้อนกลับจะไปเป็นตัวช่วยให้การปรับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ให้มีประสิทธิภาพผลยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งทิศา ฝ้ายดี (2559) ที่พบว่า การนำข้อมูลป้อนกลับสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติและเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีได้ด้วย

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก พบว่า ผลการประเมินมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยให้ความสำคัญในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ดังที่ รักชิต สุทธิพงษ์ (2557) ได้กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยผ่านกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2) การสร้างและการตรวจสอบความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ 3) การทดลองใช้ และ 4) ประเมินผลการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับ Eisner (1976) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิว่า การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งซึ่งเฉพาะ ในประเด็นที่ถูกพิจารณา เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะประเมิน ดังนั้น รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จึงมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดต่อวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ในการนำไปใช้ ซึ่งรูปแบบมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย ผู้บริหารงานวิชาการสามารถนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันพระบรมราชชนกควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการดำเนินงานวงจรคุณภาพ PDCA เป็นกลไกขับเคลื่อน

ในการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21

2. การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

3. ผู้บริหารวิทยาลัย และผู้สอนควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก มาพิจารณาโดยนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน เหมาะสมกับ บริบทของวิทยาลัย

4. ผู้บริหารงานวิชาการของสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ นอกสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกสามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของ ตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประสิทธิผลของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ไปใช้ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

2. ควรศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

บรรณานุกรม

กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับปิเคชั่น.

กมล ภูประเสริฐ. (2545). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิพย์.

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, ทุดิยรัตน์ รื่นเรือง และสมพร รักความสุข. (2559).

สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี. **วารสารกระทรวงสาธารณสุข**, 26(2), 128–141.

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, ทุดิยรัตน์ รื่นเรือง และสมพร รักความสุข. (2561).

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ

นักศึกษาพยาบาล. **วารสารกระทรวงสาธารณสุข**, 28(1), 127–138.

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, สราญ นิรันรัตน์, จิราภรณ์ จันทร์อารักษ์,

บุญเดือน วัฒนกุล และทุดิยรัตน์ รื่นเรือง. (2558). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา

พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี. **วารสารกระทรวงสาธารณสุข**,

25(2), 178–193.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2557). **คู่มือหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต**

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2563, จาก

<http://nu.kku.ac.th/thai/index.php/2017-06-21-10-34-01/2017-10-05-14-37-04>.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2561). **คู่มือบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตร**

บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2563). **โครงสร้างองค์กรคณะพยาบาลศาสตร์**.

สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2563, จาก <http://www.nurse.cmu.ac.th/web/>

[aboutFON.aspx?menuId=9](http://www.nurse.cmu.ac.th/web/aboutFON.aspx?menuId=9).

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2560). **คู่มือหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต**

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2563, จาก

https://op.mahidol.ac.th/ea/wp-content/uploads/2018/10/NS_1_NS_60.pdf.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2559). **คู่มือหลักสูตรพยาบาลศาสตร**

บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2563, จาก

https://www.nur.psu.ac.th/nur/file_courses/bachelor1_edit06012561_2559.pdf.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). **การบริหารวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ การพิมพ์ 3.
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2559). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning Management=CBLM) โรงเรียนแหลมราษฎร์บำรุง**. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/593203>.
- ฉลุวิทย์ ตีวงศ์. (2545). **การมีส่วนร่วมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดมุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ พบ.ม., บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชญานี ภัทรวารินทร์. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). **รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2565). **ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญ คำภีระแพง. (2560). **รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2558). **การสร้างหลักสูตร**. ปัตตานี: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ชุตติมา มาลัย, นฤมล จันทร์สุข, ลีรภพ ไตเสน และจารุณี จาดพุ่ม. (2562). **รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารการพยาบาลและการศึกษา, 12(4), 121-139.**
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ฐิติณัฐ อัครเดชะอนันต์. (2562). สมรรถนะของพยาบาลกับนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ
ประชาชนในยุคไทยแลนด์ 4.0. **วารสารสภาการพยาบาล**, 34(1), 5-13.
- ณรงค์กร ชัยวงศ์, กระพั่น ศรีงาน และโกวิท วัชรินทรางกูร. (2564). รูปแบบการบริหารงาน
วิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์**,
9(4), 1133-1195.
- ดอกจันทร์ คำมีรัตน์, บุญทัน ดอกไธสง และอิมรอน มะลูลีม. (2552). **กลยุทธ์ในการบริหาร
ของบริษัท เอ็นอีซีโศคินอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด**. สืบค้นเมื่อ
10 มิถุนายน 2563, จาก<http://www.grad.vru.ac.th/download4/141.pdf>.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 10).
กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- ทวี บุตรสุนทร. (2539). **TQC: การบริหารคุณภาพงานทั่วทั้งองค์กร**. นครปฐม: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ทินกร บัวชู, ณัฐธิดา สร้อยเพชร, ประภาพร ชมพูนิตย และศิริพร ฉายาทับ. (2563).
การจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง: การประยุกต์ใช้ในรายวิชาการบริหารและ
การจัดการทางการพยาบาล. **วารสารทหารบก**, 21(3), 20-28.
- ทิพย์วรรณ อากาศวิภาต. (2537). **การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด
กระทรวงสาธารณสุข**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แชนณี. (2555). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทิดศักดิ์ ไรจน์สุรภิต. (2561). การบริหารการเปลี่ยนแปลงในการดูแลสุขภาพ: รูปแบบกลยุทธ์
และความสำเร็จ. **วารสารพยาบาลตำรวจ**, 10(2), 412-421.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป
การศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 6). ขอนแก่น: นวสาส์นการพิมพ์.
- เนตดา วงศ์ทองมานะ. (2562). สื่อสังคมออนไลน์กับพยาบาลในยุคดิจิทัล. **วารสาร
สภาวิชาชีพไทย**, 12(1), 13-22.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2551). **การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน**.
กรุงเทพฯ: โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

- เบญจมาศ ปรีชาคุณ, ฤชดา โมเหล็ก, ดารารัตน์ ชวงค์อิน, เพ็ญพักตร์ กองเมือง และมาริษา สมบัติบุญ. (2563). การพยาบาลในยุคเทคโนโลยีแห่งข้อมูล. **วารสารราชวิทยาลัย จุฬารัตน**, 3(1), 19-39.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561. (17 สิงหาคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**. 135(199 ง). หน้า 19-21.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560. (3 มกราคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**. 135(1 ง). หน้า 7-11.
- ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง มาตรฐานการพยาบาล พ.ศ. 2562. (18 เมษายน 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**. 136(97 ง). หน้า 30-36.
- ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง สมรรถนะหลักของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี **ปริญญาโท ปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2561**. (23 กุมภาพันธ์ 2561). สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563, จาก www.tnmc.or.th/images/userfile/files/004.pdf.
- ประกาศสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย เรื่อง จรรยาบรรณพยาบาล พ.ศ. 2546. (20 กันยายน 2546). สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563, จาก www.nur.psu.ac.th/Report_mis/files/pdf.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปัทมา ปานบุญหอม. (2555). **การบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ พธ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ปิยดา ดิลกปรีชา. (2546). **การพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต**. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน**. (2554). สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2564, จาก <https://www.dictionary.orst.go.th>.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (1 พฤษภาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**. 136(57 ก). หน้า 49-52.
- พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. (1 พฤษภาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**. 136(57 ก). หน้า 54-78.

- พระราชบัญญัติสถาบันพระบรมราชชนก. (5 เมษายน 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**. 136(43 ก) หน้า 40-65.
- พิกุล โกลิยานันท์. (2554). **การพัฒนาารูปแบบการบริหารวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- พิชญ์นรี พิทักษ์อวกาศ. (2556). **การศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิชญ์นรี หลังทรัพย์. (2546). **การบริหารคุณภาพและเพิ่มผลผลิต**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ.
- พิสมัย อานัญจวนิชย์. (2541). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เพลินดา พรหมบัวศรี, ชุติมา มาลัย, รุ่งทิพย์ ไชโยยิ่งยงค์ และกรรณิการ์ กิจนพเกียรติ. (2560). **การพัฒนาารูปแบบการบริหารคุณภาพที่เสริมสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข**. **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**, 10(1), 44-63.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2562ก). **หลักคิดการจัดการหลักสูตรและการสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2562ข). **หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์, สินธวา คามดิษฐ์, เฉลิมชัย มนุเสวต, วาสนา วิสฤตภา และนักรบ หมิ่นหल्ली. (2561). **การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรวลัย โคตรระตะ, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และอภิชัย กรมเมือง. (2560). **อนาคตภาพของการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในบริบทประชาคมอาเซียน**. **วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ**, 11(2), 18-27.
- ภคภรณ์ ก่อเกิด. (2562). **รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

- ภารดี อนันต์นาถี. (2551). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มนตรี.
- มาลินี จำเริญ, จารุพันธ์ สมบูรณ์สิทธิ์ และรจนารต ชูใจ. (2553). **คุณลักษณะบัณฑิต
พยาบาลที่พึงประสงค์ ประจำปีการศึกษา 2552: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
ราชบุรี ตามการรับรู้ของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา**. ราชบุรี: วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี ราชบุรี.
- ยุทธพร ศุภรัตน์. (2552). **องค์การเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เยาวเรศ สมทรัพย์ และอชฌา วารีย์. (2562). **แบรนด์พยาบาลไทยในศตวรรษที่ 21: ความทำ
ทนายต่อวิชาชีพพยาบาล**. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 39(3), 169–178.
- รักษิต สุทธิพงษ์. (2557). **รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการใน
โรงเรียนสาธิต สังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัย
นเรศวร, พิษณุโลก.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- รัตน์เกล้า พบสมัย. (2559). **การพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดการส่งเสริมสุขภาพผู้รับบริการ
โรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลสกลนคร สาขา 1 จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์
พย.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รัตน์ชนก พรหมณศิริ, ณรงค์ พิมสาร และณัฐพล ชุมวรรฐายี. (2559). **รูปแบบการบริหารงาน
วิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชนสู่ความเป็นเลิศ**. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรม
การศึกษา*, 10(2), 106–116.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2552). **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- รุ่งทิภา ฝ่ายดี. (2559). **การพัฒนางานด้วยการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยเพื่อน**. *PULINET Journal*,
4(2), 174–181.
- รุ่งนภา จันทรา และอดิยาณ์ ศรเกษตริน. (2560). **ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา
พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี**. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัย
พยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 4(1), 180–190.
- รุจิรุ ภู่อสาร และจันทรานี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ:
บุ๊คพอยท์.
- เรขา ศรีวิชัย. (2554). **รูปแบบการบริหารการศึกษาสถานเอกชนระดับปทุมวัยที่มี
ประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.

เรณูมาศ มาอุ่น. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ.

วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(2), 169-176.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏกลนคร**, 2(4), 1-15.

วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

วิจารณ์ พานิช. (2556). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. นครปฐม: ส เจริญ การพิมพ์.

วิจารณ์ พานิช และปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร. (2563). **การศึกษาคุณภาพสูงระดับโลก**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

วิทยากร เชียงกุล. (2559). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. (2561ก). **คู่มือนักศึกษา ปีการศึกษา 2561**.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. (2561ข). **แผนพัฒนาคุณภาพและปรับปรุงแก้ไข (Improvement Plan) ระดับหลักสูตรปีการศึกษา 2561 ปีงบประมาณ 2562**.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. (2562). **คู่มือบริหารหลักสูตรปีการศึกษา 2560**.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. (2563). **แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2563**.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธิชินราช. (ม.ป.ป.). **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์**. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2563, จาก<http://www.bcnb.ac.th/bcnb/www/about.php?ID=2>.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี. (ม.ป.ป.). **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์**. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2563, จาก<http://www.bcns.ac.th/thai.pdf>.

วิบูลย์ลักษณ์ ปริยาวงศกุล. (2551). การพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. **การพยาบาลและการศึกษา**, 1(2), 82-98.

วิภาดา คุณาวิกติกุล. (2558). การเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21. **พยาบาลสาร**, 42(2), 152-156.

วิภาดา ศรีจอมขวัญ. (2554). **รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูการศึกษาไทย**. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง. (2561). **พื้นฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

ศศิมาศ พรหมเวช. (2544). **การบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล สังกัด**

กระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.

ศรัณย์ เจียรนัย, พิมพา ม่วงศิริธรรม และอัศวิน มณีอินทร์. (2558). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา. **วารสารการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์**

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16(2), 44-54.

ศศิภาณูจน์ สกุลปัญญาวัฒน์ และอิมรอน มะลูลีม. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัด

สภาพแวดล้อมการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) พ.ศ. 2552.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, 4(1), 185-192.

ศิริกัญญา แก่นทอง, สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และสมถวิล วิจิตรวรรณ. (2559). การพัฒนา

รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดจากการหลอมรวมของมหาวิทยาลัยนราธิวาส

ราชนครินทร์. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์**, 8(1), 126-139.

ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2547). **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2548). **ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์, อัจฉรา สุคนธสรพร, อัญญารัตน์ ว่องวิริยะพันธุ์, ธันยาภรณ์ เหลี้ยวตระกูล

และวัชร นาคะป่า. (2559). คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้

บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. **พยาบาลสาร**, 43, 151-161.

ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2560). แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ

ที่ 21. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**, 37(1), 203-222.

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. (2554).

คู่มือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์บัณฑิตสถาบันพระบรมราชชนก.

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. (2563).

โครงสร้างองค์กร. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2563, จาก [https://www.pbri-](https://www.pbri-nurse.pi.ac.th/organizational%20structure)

nurse.pi.ac.th/organizational structure.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2556). **ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษ**

ที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สมชาย รัตนทองคำ. (2554). **การวัดและประเมินผลทางการศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2563, จาก <https://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/54/13eva.pdf>.

สมบูรณ์ ศิริสรธริรัญ. (2547). **การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี.** วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สมาคมสภามหาวิทยาลัยประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สกอ.** สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2563, จาก <https://tagbth.wordpress.com/สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด/>.

สมานจิต ภิรมย์ชื่น และทักษิภา ชัชวรัตน์. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่ต้องการในศตวรรษที่ 21. **วารสารการพยาบาลการสาธารณสุขและการศึกษา**, 18(1), 3–10.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ: บัณฑิตพอยท์.

สัมมา รัตนชัย. (2556). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

สายฝน อัมพันกาญจน์. (2562). **แนวทางการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551–2565).** สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.sci.ubu.ac.th/assets/upload/files/HE>.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล.** กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **หลักเทคนิคการบริหารและการวางแผน.** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557.** นนทบุรี: ภาพพิมพ์.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำเนาวัชรศิลป์. (2539). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา พื้นฐานและบริการนักศึกษา**.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2560). **ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. ขอนแก่น:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิริวัฒน์ อายุวัฒน์. (2560). การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Learning):
ความท้าทายของการศึกษาพยาบาลในการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในศตวรรษที่ 21. **วารสาร
พยาบาล กระทรวงสาธารณสุข**, 27(2), 15–30.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุตาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ, ศิริรัตน์ ลัยวุฒิ, พรเทพ แก้วเชื้อ, ศรินยา แต่งอ่อน และวรรณวิมล
บุญญพงษ์. (27–28 มีนาคม 2561). นวัตกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยแบบ
ใหม่ 4.0. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 10**. สืบค้นเมื่อ
5 มิถุนายน 2563, จากfile:///C:/Users/Employee/Downloads/5297–Article%20Text–
32799–4–10–20180404%20(1).pdf.
- สุภัตรา สุภาพ. (2550). **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยมครอบครัว ศาสนา ประเพณี**.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). **ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ครั้งที่ 8 เรื่อง
การบริหารการศึกษาเพื่อร่วมสร้างประเทศไทย 4.0**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสียงพิน อ้าโพธิ์. (2543). **อนาคตภาพการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด
กระทรวงสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9**.
วิทยานิพนธ์ พย.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อติญาณ์ ศรีเกษตริณ, ดาราวรรณ ร่องเมือง และรุ่งนภา จันทร์. (2562). การศึกษาพยาบาล
ในศตวรรษที่ 21: สมรรถนะและบทบาทของอาจารย์พยาบาล. **วารสารพยาบาล
ทหารบก**, 20(1), 12–20.

- อรรวรรณ อุทัยมณีรัตน์. (2551). **การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านกิจการนัศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อ้อมใจ พลกายา และอัจฉราพรรณ วงษ์น้อย. (2561). ความพึงพอใจในงานและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช. **วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์**, 2(2), 69-77.
- อัญชลี ธรรมะวิสิทธิ์กุล. (ม.ป.ป.). **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564, จาก <https://www.panchalee.wordpress.com/2009/-04/28/education-plan/>.
- อัมพร พงษ์กัสนานนท์. (2550). **การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). โมเดลคืออะไร. **วารสารวิชาการ**, 1(2), 22-25.
- อุทุมพร จามรมาร. (2542). **การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล**. รายงานวิจัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อุมาสวรรค์ ชูหา, พัชรา สมชื้อ, สุภาวดี นาคสุขุม, ปุณรดา พวงสมัย และจรรยา มงคลสวัสดิ์. (2562). ผลิตพยาบาลอย่างไรให้ตอบโจทย์ผู้ใช้บัณฑิตในศตวรรษที่ 21. **วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม**, 16(2), 176-186.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2548). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติงาน**. กรุงเทพฯ: องค์กรศิลปะการพิมพ์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2561). **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)**. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2564, จาก <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232>.
- American Association of School Administrators. (1955). **Staff Relations in School Administration** (3rd ed.). Arlington, Va: The Association.
- Bardo, J. W. and Hartman, J. J. (1982). **Urban Sociology: A systematic introduction**. New York: F.E. Peacock.
- Bouchaud, M., Brown, D. and Swan, B. A. (2017). Creating a new education paradigm to prepare nurses for the 21st century. **Journal of Nursing Education and Practice**, 10(7), 27-35.

- Brown, W. B. and Moberg, D. J. (1980). **Organization theory and management : A macro approach**. New York: John Wiley & Sons.
- Cordeau, M. A. (2013). Teaching holistic nursing using clinical simulation: A pedagogical essay. **Journal of Nursing Education and Practice**, 3(4), 40–50.
- Eisner, E. W. (1976). Educational Connoisseurship and Criticism: Their Form and Functions in Educational Evaluation. **Journal of Anesthetic Educational**, 10(3–4), 135–150.
- Fawaz, M. A., Hamdan–Mansour, A. M. and Tassi, A. (2018). Challenges Facing Nursing Education in the Advance Healthcare Environment. **International Journal of Africa Nursing**, 9, 105–110.
- Fayol, H. (1916). **General and Industrial Management**. Institute of Electrical and Electronics Engineering, Paris.
- Garcia, J. (2015). Assessment and teaching of 21st century skills. **British Journal of Education Technology**, 46(4), E15–E16. doi:10.1111/bjet.12308.
- Gregg, R. T. (1957). The administrative process. In Campbell, R. F. and Gregg, R. T. (Eds.), **Administrative behavior in education** (pp. 269–317). Harper and Brothers.
- Guerrero, M. (2013). **Teaching Through Community–Based Projects**. Retrieved May 11, 2020, from <http://www.facultyfocus.com/articles/teaching-and-learning/teaching-through-community-based-projects/>.
- Gulick, L. and Urwick, L. (1937). **Paper on the Science of Administration**. New York: Institute of Public Administration.
- Hoy, K. W. and Miskel, C. G. (2005). **Educational Administration Theory, Research and Practice**. New York: McGraw–Hill.
- Huston, C. (2008). Preparing nurse leaders for 2020. **Journal of Nursing Management**, 16, 905–911.
- Keeves, P. J. (1988). **Model and Model Building in Education research methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford USA: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607–610.

- Mannino, J. and Cotter, E. (2016). Educating Nursing Students for Practice in the 21st Century. **International Archives of Nursing and Health Care**, 2(1), 1–4.
- Melaville, A., Berg, A. C. and Blank, M. J. (2006). **Community–Based Learning: Engaging students for success and citizenship**. Retrieved May 11, 2020, from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED491639.pdf>.
- National Advisory Council on Nurses Education and Practice. (2010). **Addressing New Challenges Facing Nursing Education: Solutions for a Transforming Healthcare Environment** (Eight Annual Report). Washington, D.C.: NACNEP.
- Newman, W. H. (1950). **Administrative Action**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice–Hall.
- Partnership for 21st Century Skills. (2011). **21st Century Skills**. Retrieved May 9, 2020, from <http://www.p21.org>.
- Partnership for 21st Century Skills (P21). (2007). **Beyond the three Rs: Voter attitudes toward 21st Century skills**. Retrieved May 9, 2020, from www.21stcenturyskills.org/documents/P21_pollreport_singlepg.pdf.
- Robbin, S. P. (1990). **Organization Theory: Structure, Design, and Applications** (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice–Hall.
- Schwendima, R., Fierz, K., Spichiger, E., Marcus, B. and Geest, S. D. (2019). **A Master of Nursing Science Curriculum**. Retrieved May 9, 2020, from <http://www.Pubmed.ncbi.nlm.gov/31068167>.
- Senge, S. P. (1990). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization**. New York: Doubleday.
- Steiner, E. (1988). **Methodology of Theory Building**. Sydney: Educology Research Associates.
- Strauss, R., Mofidi, M., Sandler, E. S., Williamson III, R., McMurtry, B. A., Carl, L. S. and et al. (2003). Reflective Learning in Community–Based Dental Education. **Journal of Dental Education**, 67(11), 1234–1242.
- Tosi, H. L. and Carroll, S. J. (1982). **Management** (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Trilling, B. and Fadel, C. (2009). **Learning and innovation skills 21st century skills learning for life in our times**. San Francisco: Jossey–Bass.

Turale, S. (2011). Preparing Nurses for the 21st Century: Reflecting on Nursing Shortages and Other Challenges in Practical and Education. **Nursing and Health Science**, 13, 229–231.

Waller, D. (1986). **Scientific Sociology: Theory and Method**. Englewood Clift, NJ: Prentice Hall.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจัญบาน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน
รองคณบดีฝ่ายบริหารและศิษย์เก่าสัมพันธ์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดาวลัย อุ่่นกอง
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
4. ดร.พิมพิมล วงศ์ไชยา
อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
5. ดร.ศศิธร ชิตนายี
รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด พจนามาตร์ คณบดีสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.ชมพูนุช โสภากาจารย์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.พรทิพย์ สาริโส ผู้ช่วยคณบดี สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.เกศมณี มุลปานันท์ หัวหน้าสาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น
สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
5. ดร.ขวัญดา บุญวาศ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
กรุงเทพฯ คณะพยาบาลศาสตร์
สถาบันพระบรมราชชนก
6. ดร.จินตมาศ โกศลชื่นจิตร รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกรุงเทพฯ
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
7. ดร.ประกริต รัชวัตร ศึกษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
8. อาจารย์เกษร สุวิริยะศิริ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลมารดา ทารกและ
ผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
กรุงเทพฯ คณะพยาบาลศาสตร์
สถาบันพระบรมราชชนก
9. อาจารย์ศรีสุนทรา เจริมวรพิพัฒน์ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
10. อาจารย์จิราภรณ์ ชื่นฉ่ำ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลและการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
จังหวัดสงขลา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย ผู้เชี่ยวชาญการวิจัยและประเมินผลการศึกษา
อดีตอาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สีปสกุล นรินทรานุกร ณ อยุธยา อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย
การจัดการและความเป็นผู้นำทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปะราลีโสภาสนันท์ คณบดี คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยพะเยา
6. ดร. นิชดา สารถวัลย์แพศย์ อดีตข้าราชการคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์
สถาบันพระบรมราชชนก
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
7. ดร.กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นนทบุรี คณะพยาบาลศาสตร์
สถาบันพระบรมราชชนก
8. ดร.ปิ่นนเรศ กาศอุดม ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี แพร่
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
9. ดร.อมาวลี อัมพันศิริรัตน์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
เชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์
สถาบันพระบรมราชชนก

ผู้ดำเนินการสนทนา รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนีจิต สุทธิพงษ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ภาคผนวก ง แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการ

QR Code แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

The Development of Academic Administration Model to Support
the Desirable Characteristic of Nursing Students in The 21st Century
Praboromarajchanok Institute

สำหรับท่านที่ไม่สะดวกในการส่งกลับแบบสอบถาม
ท่านสามารถเข้าทำผ่านลิงค์ <http://gg.gg/p55bi>
ท่านสามารถสแกน QR Code เพื่อทำแบบสอบถามออนไลน์ได้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม

เรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งเป็นงานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ จำนวน 88 ข้อ ดังนี้

2.1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ

2.2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารการนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารงานวัดและประเมินผล และ 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา มีข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ

2.3 ผลผลิต ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ มีข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยข้อมูลที่ทุกท่านตอบจะเก็บไว้เป็นความลับ จะเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่าน หรือการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใดขอให้ท่านโปรดกรุณาตอบแบบสอบถาม

ให้ครบ และตรงกับสภาพความเป็นจริงทุกข้อ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์และจะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยในการใช้ประกอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพต่อไปซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย นางวราภรณ์ ศรีจันทร์पाल

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 0850403309

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน และเติมข้อความลงในช่องว่างตามที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ ระบุ.....

4. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

น้อยกว่า 5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26 ปี ขึ้นไป

5. ตำแหน่งงาน

ผู้อำนวยการวิทยาลัย

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าภาควิชา

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อละ 1 เครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การกำหนดสภาพการบริหารงานวิชาการ 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
1. ปัจจัยนำเข้า						
1.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ						
1.	โครงสร้างการบริหารงานวิชาการแบ่งการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม					
2.	การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีผู้แทนมาจากกลุ่มงานต่าง ๆ					
3.	มีระบบและกลไกเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของฝ่ายวิชาการอย่างเป็นระบบ					
4.	ฝ่ายวิชาการกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
5.	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ					
1.2 นโยบายการบริหารงานวิชาการ						
6.	แผนยุทธศาสตร์ด้านบริหารงานวิชาการมีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับนโยบายสถาบันพระบรมราชชนก และนโยบายการศึกษาแห่งชาติ					
7.	มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ด้านผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ และทักษะศตวรรษที่ 21					
8.	วิสัยทัศน์ด้านบริหารงานวิชาการเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
9.	มีการจัดทำแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของฝ่ายวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
10.	มีการกำหนดการกำกับติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของแผนยุทธศาสตร์ทุกไตรมาส					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
1.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ						
11.	ฝ่ายวิชาการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนในปีที่ผ่านมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
12.	มีการกำหนดเป้าหมายไปทิศทางเดียวกันและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับนโยบายและแผนปฏิบัติการ					
13.	มีเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
14.	ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามแผนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้					
15.	มีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
1.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ						
16.	ผู้บริหารมีการสรรหาทรัพยากรที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเสมือนจริง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ และหนังสือ ตำรา วารสารวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ					
17.	มีการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน					
18.	อาจารย์ได้รับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี และวิธีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
19.	สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ มีจำนวนเพียงพอ และอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
20.	มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าและคุ้มทุน					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
2. กระบวนการบริหารงานวิชาการ						
2.1 การบริหารหลักสูตร						
21.	การพัฒนาหลักสูตรมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
22.	มีการดำเนินงานบริหารหลักสูตรในรูปแบบคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยมีรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เป็นประธาน					
23.	มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรร่วมกัน					
24.	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผน ควบคุมคุณภาพ กำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตร					
25.	นำการประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต พยาบาลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) เช่น อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
26.	นำข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตรมาวิเคราะห์โดยใช้ กระบวนการวิจัยเพื่อนำผลลัพธ์ไปปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ					
2.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้						
27.	คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้วางแผนการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
28.	การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งการสอนในห้องเรียน (On Site Learning) และ การสอนผ่านสื่อดิจิทัล (On Line Learning)					
29.	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค Active Learning					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
2.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
30.	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning: SBL) เพื่อเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพพยาบาล					
31.	พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาโดยนำเนื้อหาที่สอนไว้บนเครือข่ายออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ เข้าถึงฟรีแบบ Massive Open Online Courses (MOOCs)					
32.	นำข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา มาวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
33.	นำการประเมินผลประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
2.3 การบริหารการนิเทศการสอน						
34.	นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
35.	นำการประเมินผลประสิทธิผลการสอนของอาจารย์มาเป็นข้อมูลในการวางแผนการนิเทศการสอน					
36.	มีการดำเนินงานบริหารการนิเทศการสอนในรูปแบบคณะกรรมการบริหารการนิเทศการสอน					
37.	นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาเป็นแนวทางในการออกแบบการนิเทศการสอน					
38.	มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การนิเทศเพื่อวิเคราะห์หาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
2.3 การบริหารการนิเทศการสอน(ต่อ)						
39.	นำข้อมูลจากกระบวนการนิเทศการสอน และปัญหาอุปสรรค มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ					
2.4 การบริหารการวัดและประเมินผล						
40.	มีการกำหนดเป้าหมายของการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และคุณภาพบัณฑิต					
41.	นำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตใหม่จากผู้ใช้บัณฑิตมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการวัดและประเมินผล					
42.	มีการดำเนินงานบริหารการวัดและประเมินผลในรูปแบบคณะกรรมการบริหารการวัดและประเมินผล					
43.	มีระบบการวัดและประเมินผลนักศึกษาตั้งแต่การรับเข้าการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ					
44.	มีระบบตรวจสอบการวัดและประเมิน เช่น วิธีการวัดและแบบวัดประเมินผล มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา					
45.	มีการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ					
2.5 การบริหารงานกิจการนักศึกษา						
งานพัฒนานักศึกษา และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม						
46.	มีการดำเนินงานบริหารงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
47.	มีกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
งานพัฒนานักศึกษา และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ต่อ)						
48.	มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ					
49.	มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม และต่างกระบวนทัศน์					
50.	มีกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม					
งานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า						
51.	มีระบบให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นักศึกษาในด้านการเรียน การดำเนินชีวิต การปรับตัว และการวางแผนอาชีพ					
52.	มีกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสังคมการมีระเบียบวินัย เคารพในกติกาของสังคม มีความเคารพต่อตนเองและสังคม					
53.	มีคณะกรรมการด้านทุนการศึกษาให้บริการด้านข้อมูลทุนการศึกษา และดำเนินการจัดสรรทุนการศึกษา					
54.	มีการพัฒนาและให้บริการเครือข่ายศิษย์เก่าด้านวิชาการ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ด้านวิชาชีพพยาบาลกับนักศึกษาปัจจุบัน					
55.	มีการส่งเสริมยกย่องเชิดชูศิษย์เก่าดีเด่น ในด้านความสำเร็จในอาชีพและหน้าที่การงาน ด้านวิชาการหรือนวัตกรรม และด้านสังคมในการอุทิศตนเพื่อสังคมและจิตอาสา					
56.	นำการประเมินผลลัพธ์ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตใหม่จากผู้ใช้บัณฑิตมาเป็นข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานกิจการนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
3. ผลผลิต: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21						
3.1 ด้านความรู้ ความสามารถ						
57.	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พยาบาลและสุขภาพสามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพสูงสุด					
58.	นักศึกษาสามารถใช้ตัวเลข หรือสถิติในการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้รับบริการ					
59.	นักศึกษาสามารถใช้สารสนเทศทางการพยาบาล ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวางแผนการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้					
60.	นักศึกษาสามารถใช้กระบวนการวิจัย และคิดค้นนวัตกรรม เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติในการพยาบาลผู้ป่วยตามมาตรฐานวิชาชีพ					
61.	นักศึกษาสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน และมีเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เช่น การเลือกใช้คำสำคัญ (Key Word) เพื่อค้นคว้าหาความรู้ทางการพยาบาล					
62.	นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ และสื่อสังคมออนไลน์ ในการออกแบบบริการสุขภาพแก่ผู้รับบริการ เช่น ระบบติดตามดูแลสุขภาพ					
63.	นักศึกษาสามารถสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการ ด้วยภาษาพูด ภาษากาย และภาษาเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
64.	นักศึกษาสามารถสื่อสารเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการพยาบาลกับเพื่อนวิชาชีพพยาบาลชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
65.	นักศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
66.	นักศึกษามีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ การแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
3.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
67.	นักศึกษามีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติแก่ผู้รับบริการอยู่เสมอ					
68.	นักศึกษาให้เวลา รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร					
69.	นักศึกษาไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว สิทธิ และเก็บรักษาความลับของผู้รับบริการอยู่เสมอ					
70.	นักศึกษามีความระมัดระวัง ประเด็นจริยธรรม กฎหมาย เพื่อปกป้องสิทธิความชอบธรรมแก่ผู้รับบริการ					
71.	นักศึกษาให้ความเคารพและยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้รับบริการ					
72.	นักศึกษาตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการแพทย์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในยุคดิจิทัล เช่น ทวิตเตอร์ เฟสบุ๊ก ไลน์ และอินสตาแกรม					
73.	นักศึกษาไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการโดยไม่โพสต์หรือแชร์ภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลใด ๆ ของผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์					
74.	นักศึกษาดูแลหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคล หรือสถานที่ต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์					
75.	นักศึกษามีความเคารพ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ ภูมิภาค และประชาคมโลก					
76.	นักศึกษามีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานทั้งในและนอกองค์กร เพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาลและสังคมด้วยความเต็มใจ					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ				
		5	4	3	2	1
3.3 ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ						
77.	นักศึกษาสามารถนำทฤษฎีทางการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
78.	นักศึกษาสามารถนำแนวคิดศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการและนำไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม					
79.	นักศึกษาสามารถใช้ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาลและจากผลงานวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้					
80.	นักศึกษาสามารถคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้					
81.	นักศึกษาสามารถตัดสินใจทางคลินิก ในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทัน่วงที และให้การพยาบาลถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพและปลอดภัย					
82.	นักศึกษาสามารถบันทึกทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรได้อย่างถูกต้องและใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมายได้					
83.	นักศึกษาสามารถให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม					
84.	นักศึกษาสามารถเป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาคุณภาพการพยาบาล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาล และเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าในทีมบริการสุขภาพ					
85.	นักศึกษาสามารถทำงานเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพด้านสุขภาพแบบเครือข่ายวิชาชีพ หรือแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งในและนอกองค์กรระดับนานาชาติได้					

ลำดับ	รายการ/กิจกรรม	ระดับสภาพการบริหารงาน วิชาการ				
		5	4	3	2	1
3.3 ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ (ต่อ)						
86.	นักศึกษาสามารถเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านสุขภาพและการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเป็นพยาบาลมืออาชีพ และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต					
87.	นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์การแพทย์ทางเลือก เช่น การใช้สมุนไพร การนวด สมาธิบำบัด ในการออกแบบบริการสุขภาพรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แก่ผู้รับบริการชาวต่างชาติแบบครบวงจร					
88.	นักศึกษาสามารถเป็นเจ้าของกิจการ เช่น คลินิกการพยาบาล และผดุงครรภ์สถาบันฝึกอบรมผู้ให้การดูแล (Caregiver) และสถานพยาบาล (Nursing Home)					

อื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการ

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ซึ่งส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 เป็นประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้รับการสัมภาษณ์.....
ตำแหน่งการบริหาร

ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....
มหาวิทยาลัย.....

วันที่สัมภาษณ์.....
สถานที่.....
เวลา.....

ส่วนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการควรมีปัจจัยนำเข้าอะไรบ้าง อย่างไร

1.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.2 นโยบายการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ

.....

.....

.....

1.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่างานบริหารงานวิชาการควรมีขอบข่ายงานอะไรบ้าง และกระบวนการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านควรเป็นอย่างไร

2.1 ด้านการบริหารหลักสูตร

.....

.....

.....

2.2 ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

2.3 ด้านการบริหารการนิเทศการสอน

.....

.....

.....

2.4 ด้านการบริหารงานวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

2.5 ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา

.....

.....

.....

2.6 ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ควรมีที่ด้าน และแต่ละด้านควรเป็นอย่างไร

3.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

3.2 ด้านความรู้ ความสามารถ

.....

.....

.....

3.3 ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ

.....

.....

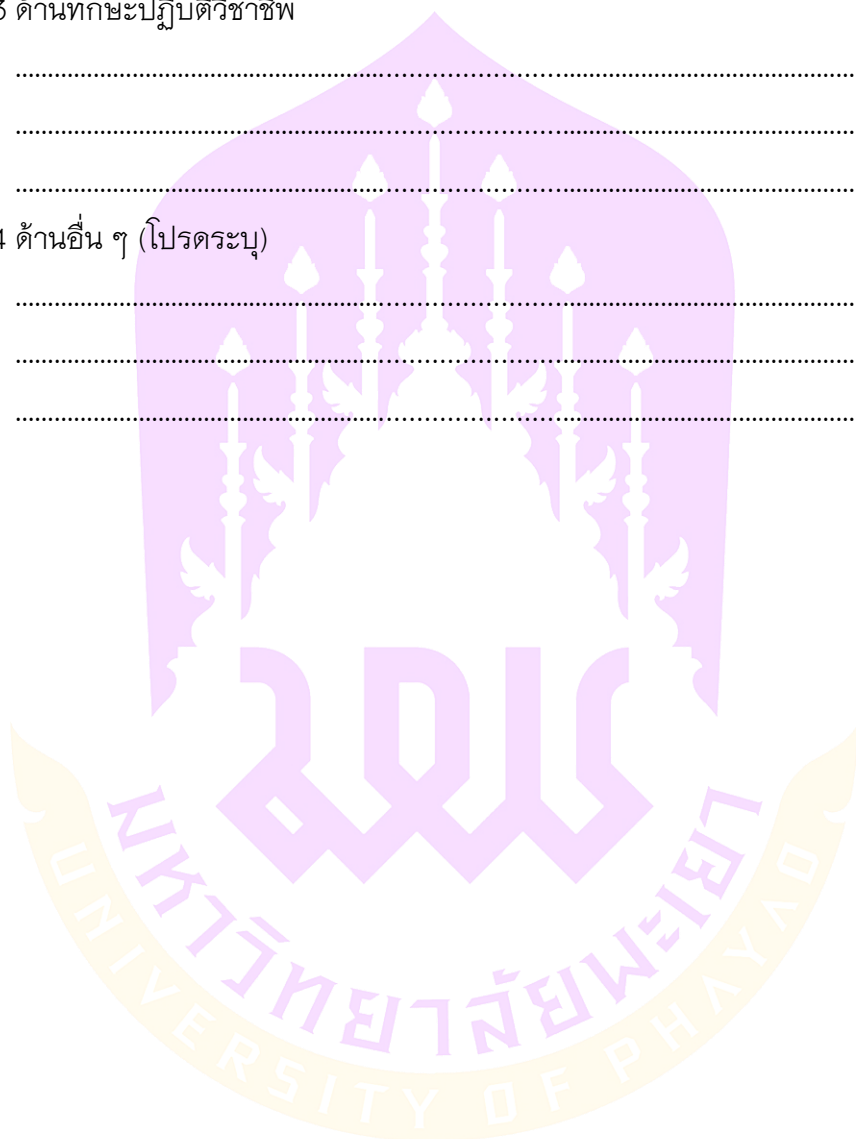
.....

3.4 ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ ตารางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการ

ตารางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการ (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์)

ที่	ชื่อ-สกุล	สถานที่ปฏิบัติงาน	วันที่สัมภาษณ์	เวลาสัมภาษณ์
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.เกษมณี มูลปานันท์ หัวหน้าสาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น	สำนักพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	28มิ.ย.64	15.00-15.30น. (30 นาที)
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร. พรทิพย์ สาริโส ผู้ช่วยคณบดีสำนักพยาบาลศาสตร์	สำนักพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	28มิ.ย. 64	20.00-20.30น. (30 นาที)
3	รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด พจนามาตร์ คณบดีสำนักพยาบาลศาสตร์	สำนักพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	1 ก.ค. 64	09.00-09.30น. (30 นาที)
4	ดร.ประกริต รัชวัตร์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย	วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี สระบุรี	3 ก.ค. 64	16.00-16.40น. (40 นาที)
5	ดร.ขวัญตา บุญวาศ ผู้อำนวยการวิทยาลัย	วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี กรุงเทพ	4 ก.ค. 64	11.00-11.45น. (45 นาที)
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.ชมพูนุช โสภจรรย์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ	สำนักพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	12 ก.ค. 64	11.00-11.50น. (55 นาที)
7	ดร. จินตมาศ โกศลชื่นจิตร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี กรุงเทพ	13 ก.ค. 64	17.00-17.35 (35 นาที)
8	อาจารย์เกษร สุวิริยะศิริ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลมารดา ทารก และผดุงครรภ์	วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี กรุงเทพ	18 ก.ค. 64	13.00-13.40น. (40 นาที)
9	อาจารย์ศรีสุนทรา เจริมรพีพัฒน์ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และ ผู้สูงอายุ	วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี กรุงเทพ	22 ก.ค. 64	10.00-10.30น. (30นาที)
10	อาจารย์จิราภรณ์ ชื่นฉ่ำ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน	วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนี สระบุรี	23 ก.ค. 64	15.30-16.05 น. (35นาที)

ภาคผนวก ข แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบ

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม
(ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ชื่อผู้วิจัย นางวราภรณ์ ศรีจันทร์पाल

นิสิตปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
โทรศัพท์: 085-0403309

ผู้ทรงคุณวุฒิ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

แบบสอบถาม

<https://bit.ly/3AsnKDI>

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม

(ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

คำชี้แจง

โปรดอ่านแบบสอบถามแต่ละข้อและพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็น (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือ ซึ่งกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง (ร่าง) รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง (ร่าง) รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง (ร่าง) รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง (ร่าง) รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง (ร่าง) รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
	ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ					
บริบทของการบริหารงานวิชาการ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของการบริหารงานวิชาการภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ฝ่ายสนับสนุน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรการบริหาร						
หลักการของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เป็นหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร ได้แก่ การบริหารทางการอุดมศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA และทฤษฎีระบบ โดยนำไปบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21						
วัตถุประสงค์ของรูปแบบโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก						
ปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นความสำเร็จของการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก คือ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 2) องค์กรแห่งการเรียนรู้						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input)						
2.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ						
โครงสร้างการบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่มีผู้แทนจากกลุ่มงานต่าง ๆ มีการแบ่งการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่มโดยมีระบบและกลไกเป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดความรับผิดชอบของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจนและมีการมอบอำนาจการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ						
คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. ผู้อำนวยการวิทยาลัย(ประธานที่ปรึกษา) 2. รองผู้อำนวยการวิชาการ(ประธานกรรมการ) 3. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลชุมชนและจิตเวช 4. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ 5. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลเด็กและบริหารการพยาบาล 6. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 7. หัวหน้างานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 8. หัวหน้างานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า 9. หัวหน้างานวัดและประเมินผล 10. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน 11. หัวหน้างานหลักสูตรและการเรียนการสอน						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
2.1 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)						
<p>หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> พิจารณาแผนการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและนโยบายของสถาบันพระบรมราชชนกและวิทยาลัย พิจารณาภาระงานของอาจารย์ให้เป็นไปตามพันธกิจของวิทยาลัยและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา นิเทศและติดตามการสอนของคณาจารย์ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งในและนอกสถาบัน ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะทางวิชาการแก่คณาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล กำกับ ดูแล และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพทางการศึกษา 						
2.2 นโยบายบริหารงานวิชาการ						
<p>นโยบายการบริหารงานวิชาการเป็นแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการสำหรับการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21</p>						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
	2.2 นโยบายการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)					
นโยบายบริหารหลักสูตร: การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองและเหมาะสมกับ บริบทของสังคมและระบบสุขภาพ และสอดคล้องกับ แนวทางพัฒนาประเทศ						
นโยบายบริหารการจัดการเรียนรู้: การพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมทักษะดิจิทัล และการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการจัดการ เรียนรู้แบบผสมผสาน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่าง กว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ รวมทั้งนำฐานข้อมูลทาง การพยาบาลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารการจัดการเรียนรู้						
นโยบายบริหารการนิเทศการสอน: การพัฒนา กระบวนการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนทั้งเชิง โครงสร้าง และกรอบระยะเวลา มีความเป็นกัลยาณมิตร เน้นการสะท้อนผลอย่างเป็นรูปธรรมที่รวดเร็ว เพื่อนำผลมา พัฒนาการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง						
นโยบายการบริหารการวัดและประเมินผล: การปรับ ระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยการจัด ทดสอบวัดความรู้ที่ทักษะปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลที่จำเป็น และทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ระบบการประเมินผลได้รับ การปรับปรุงให้ทันสมัย ตอบสนองผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ อย่างเหมาะสม						
นโยบายการบริหารงานกิจการนักศึกษา: การปรับ โครงกรางานกิจการนักศึกษาให้เป็นรูปแบบโครงการงาน เป็นฐาน (Project Based Learning) และเพิ่มกิจกรรม จิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติวิชาชีพและทักษะศตวรรษที่ 21						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
2.2 นโยบายการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)						
นโยบายการบริหารงานกิจการนักศึกษา: การปรับโครงสร้างงานกิจการนักศึกษาให้เป็นรูปแบบโครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) และเพิ่มกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติวิชาชีพและทักษะศตวรรษที่ 21						
นโยบายการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี: การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้วิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการการเรียนรู้การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารการนิเทศการสอน และการบริหารงานกิจการนักศึกษาผ่านระบบดิจิทัล						
2.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ						
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ เป็นแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการ และมีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารหลักสูตร: แผนพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตฐานสมรรถนะ (Competence-Based Curriculum)						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเรียนรู้: แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารการนิเทศการสอน: แผนพัฒนาการนิเทศการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) และเป็นกัลยาณมิตร						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
2.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ (ต่อ)						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารการนิเทศการสอน: แผนพัฒนาการนิเทศการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการ ความรู้ (KM) และเป็นกัลยาณมิตร						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารการวัดและ ประเมินผล: แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง และสอดคล้องกับผลลัพธ์ การเรียนรู้อย่างเหมาะสม						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา : แผนพัฒนานักศึกษาพยาบาลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21						
แผนพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวัดกรรมและ เทคโนโลยี: แผนพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ บริหารงานวิชาการ						
2.4 ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ						
ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ เป็น กระบวนการบริหารจัดการ ด้านบุคคลากร งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร และสนับสนุน การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ						
3.1 การบริหารหลักสูตร						
การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานในรูปแบบ คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร 2) ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินผล หลักสูตร และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยคณะกรรมการวิจัย						
1. P: Plan การวางแผนเพื่อพัฒนาและจัดทำหลักสูตร ฐานสมรรถนะ หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาทั้งด้านทักษะ สมรรถนะ ความรู้ โดยการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เน้นการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และทักษะศตวรรษที่ 21						
1.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบสุขภาพ และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยการ มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้แก่ อาจารย์ ผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต และชุมชน เพื่อนำมาเป็น ข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ						
1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิต พยาบาลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 1. มีความรู้และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการ ปฏิบัติงานและสืบค้นข้อมูลทางการพยาบาล 2. มีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การออกแบบบริการสุขภาพ						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.1 การบริหารหลักสูตร (ต่อ)						
<p>3. มีความรู้และสามารถใช้สารสนเทศทางการพยาบาลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการพยาบาล</p> <p>4. นำแนวคิดศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการและนำไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม</p> <p>5. นำทฤษฎีทางการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>6. มีทักษะปฏิบัติพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม</p> <p>7. รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตรไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว และเก็บรักษาความลับของผู้รับบริการอยู่เสมอ</p> <p>8. เคารพและยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้รับบริการ</p> <p>9. ตระหนักถึงหลักจริยธรรมและไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์</p>						
<p>1.3 กำหนดสาระของหลักสูตร 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กำหนดเนื้อหา การบริหารเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและสภาพแวดล้อม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การก่อการร้ายสากล การรู้เท่าทันสื่อ และการส่งเสริมคนดี มีจิตสาธารณะ และส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย 2) หมวดวิชาเฉพาะ กำหนดเนื้อหา โรคอุบัติใหม่หรือโรคอุบัติซ้ำ การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล การวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาล และ 3) หมวดวิชาเลือกเสรี กำหนดวิชาการเป็นผู้ประกอบการ</p>						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.1 การบริหารหลักสูตร (ต่อ)						
1.4 กำหนดกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาระบบ สารสนเทศ ระบบการเรียนรู้แบบ e-learning ที่สนับสนุน การเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษและวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
1.5 กำหนดการประเมินผล โดยพัฒนาการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย ทั้งจากการสังเกต การสะสมผลงาน (Portfolio) และเน้นการแสดงออกของทักษะ ได้แก่ กระบวนการคิด การเชื่อมโยง การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการคิด วิเคราะห์ของผู้เรียน						
2. Do: D การดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การวางแผนและเตรียมความพร้อม การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการเรียนรู้						
2.1 การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำ หลักสูตรไปใช้ โดยจัดทำคู่มือการจัดการศึกษา และ จัดประชุมอาจารย์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร แนวทาง การจัดการศึกษา มอบหมายรายวิชาแก่อาจารย์ ผู้รับผิดชอบ และติดประกาศแผนการศึกษาและปฏิทิน การศึกษา						
2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยมีคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเป็นผู้ดำเนินการ วิพากษ์ความเหมาะสมของวิธีการออกแบบการจัดการ เรียนรู้ อาจารย์ผู้สอน วิธีการวัดและประเมินผล และ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงการออกแบบการจัดการเรียนรู้						

รายการตรวจสอบ	ระดับความ เหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
	3.1 การบริหารหลักสูตร (ต่อ)					
2.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการ แปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ ตามที่กำหนดใน คำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่สอน และกระบวนการ จัดการเรียนรู้ ได้แก่ ชั้นนำ ชั้นสอน และ ชั้นสรุป						
3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล โดย คณะกรรมการบริหารงานวิชาการดำเนินการติดตาม กำกับดูแล ทิศทางของการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหา อุปสรรค และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผล ความสำเร็จของหลักสูตร						
3.1 ดำเนินการการทวนสอบรายวิชาอย่างน้อย ร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของระบบและกลไกของการบริหาร หลักสูตร						
3.2 ดำเนินการประเมินผลหลักสูตร โดยนำข้อมูล การประเมินผลจากผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตใหม่ มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลิต ผลลัพธ์ สภาพแวดล้อมและทิศทางในอนาคต ของหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป						
4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมทางสังคม และสอดคล้องความต้องการ ของสังคม และระบบสุขภาพตามบริบท						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
	3.1 การบริหารหลักสูตร (ต่อ)					
4.1 การวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยนำปัญหาที่พบในการบริหารหลักสูตร และข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป						
4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และนำไปพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และตรงกับความต้องการของสังคม และระบบสุขภาพ						
3.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้						
การบริหารจัดการการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเน้นเทคนิคการสอนเชิงรุก 3) ตรวจสอบและประเมินผลการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย						
1. P: Plan การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน การจัดเตรียมผู้เรียน และการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
1.1 จัดอบรมอาจารย์ด้านจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาสื่อการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
1.2 จัดเตรียมผู้เรียนโดยอาจารย์ดำเนินการปฐมนิเทศในรายวิชาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนให้มีความเข้าใจ เห็นคุณค่า และมีทักษะในการจัดการความคิดของตนเอง ตระหนักรู้เห็นคุณค่าผู้อื่นและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในการเรียนรู้						
1.3 จัดเตรียมระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนแบบ e-learning ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น จัดเตรียมห้องเรียน Google classroom ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีประสิทธิภาพ และจัดเตรียมแหล่งฝึกสำหรับรายวิชาภาคปฏิบัติ						
2. D: Do การดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งรูปแบบออนไลน์ (online) และการเรียนรู้ในชั้นเรียน (onsite) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21						
2.1 จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning: SBL) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning: RBL) การจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม และจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาหมวดทั่วไป และเน้นการเขียนภาษาอังกฤษในรายวิชาชีพพยาบาล เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
2.2 จัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ ในห้องเรียน Google Classroom และมอบหมายงานนอกห้องเรียนเพื่อสืบค้นความรู้จากฐานข้อมูล เพื่อส่งเสริมทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล						
2.3 จัดการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)						
3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยนำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนา การจัดการเรียนรู้ต่อไป						
3.1 ประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อประเมินผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้นิเทศการสอน การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้						
4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับปัญหา และเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม						
4.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลจากการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21						
3.3 การบริหารการนิเทศการสอน						
การบริหารการนิเทศการสอน เป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) การวางแผนการนิเทศโดยนำข้อมูลปัญหาการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ กำหนด วิธีการนิเทศ ผู้นิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) แบบเป็นกัลยาณมิตร และรูปแบบออนไลน์ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศการสอน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการสอนโดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ						
1. P: Plan การวางแผนการนิเทศการสอน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน กำหนด ผู้นิเทศ วิธีการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ						
1.1 สสำรวจสภาพปัญหา เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาการจัดการเรียนการสอน มาวิเคราะห์ ข้อมูล จัดหมวดหมู่ และลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องดำเนินการปรับปรุง						
1.2 กำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดปีการศึกษา						
2. D: Do การดำเนินการนิเทศการสอน ตามปฏิทินการนิเทศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) และการนิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์						
2.1 นิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) กำหนดเป้าหมายความรู้ 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) จัดเก็บความรู้ และ 4) ประยุกต์ใช้ความรู้ แบบบรรยากาศกัลยาณมิตร						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.3 การบริหารการนิเทศการสอน (ต่อ)						
2.2 นิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรมซูม (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ ทีม (Microsoft Team) แบบบรรยายภาคกัลยาณมิตร						
3. C: Checkการตรวจสอบและประเมินผล วัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผลของการนิเทศการสอน						
3.1 ชี้แจงผลการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน โดยบรรยายภาคแบบกัลยาณมิตร และติดตาม กำกับดูแล ส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ						
3.2 สรุปปัญหาและอุปสรรคระหว่างการดำเนินการนิเทศและผลความพึงพอใจของผู้ถูกนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพ						
4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศการสอน						
4.1 สร้างภาคีเครือข่ายการนิเทศการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
	3.4 การบริหารการวัดและประเมินผล					
การบริหารการวัดและประเมินผลเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) วางแผนการประเมินผลตามสภาพจริง โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน 2) ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงตามวิธีการที่กำหนด 3) ตรวจสอบและประเมินผลของวิธีการประเมินผลและเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง						
1. P: Plan การวางแผนการประเมินผลตามสภาพจริงใช้เครื่องมือการประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งการสังเกต การรวบรวมข้อมูลจากผลงาน และเน้นการแสดงผลออกซึ่งทักษะ						
1.1 จัดอบรมอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่มีความเที่ยงและความตรงตามมาตรฐานการวัดและประเมินผล						
1.2 ดำเนินการวิพากษ์ข้อสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา						
1.3 นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวัดและประเมินผลรูปแบบออนไลน์						
2. D: Do การดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยกำหนดให้มีการประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน						
2.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนตามปฏิทินการศึกษา						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.4 การบริหารการวัดและประเมินผล (ต่อ)						
2.2 ดำเนินการวัดและประเมินผลรูปแบบออนไลน์ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล						
3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล ของวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และเครื่องมือการวัดประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ						
3.1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ โดยนำข้อสอบที่มีคุณภาพมาจัดทำเป็นคลังข้อสอบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการทดสอบหรือ ประเมินผลได้ด้วยตนเอง						
3.2 ดำเนินการวิพากษ์เกรด เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการวัดประเมินผลและความสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แต่ละรายวิชา						
4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยวิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียน และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อปรับปรุงวิธีการประเมินและเครื่องมือวัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชาและของหลักสูตรในครั้งต่อไป						
3.5 การบริหารงานกิจการนักศึกษา						
การบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นการดำเนินงานบริหารงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) วางแผนการโดยวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนด้านทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาวางแผนจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษา 2) ดำเนินการตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดไว้ 3) ตรวจสอบและประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนานักศึกษา และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนานักศึกษาโดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.5 การบริหารงานกิจการนักศึกษา (ต่อ)						
1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21						
1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน						
1.2 จัดเตรียมกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพตามสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาชีพและการทำงานเป็นทีม						
1.3 จัดทำคู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสามารถเข้าถึงระบบบริการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
2. D: Do การดำเนินการตามโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน						
2.1 ดำเนินการโครงการพัฒนานักศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา ภาวะผู้นำ ทักษะการทำงานเป็นทีม และความเป็นประชาธิปไตย						
2.2 ดำเนินการกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและตามสมรรถนะระดับชั้นปีให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและทักษะการทำงานเป็นทีม						
2.3 ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระดับประเทศและนานาชาติเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์ทั้งในรูปแบบในสถานที่ (Onsite) และรูปแบบออนไลน์ (Online)						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.5 การบริหารงานกิจการนักศึกษา (ต่อ)						
3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลปัญหาและอุปสรรคมาวิเคราะห์และหาสาเหตุที่ทำให้โครงการไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนโครงการพัฒนานักศึกษา						
4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินโครงการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงการนักศึกษาครั้งต่อไป						
4.1 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารงานกิจการศึกษาร่วมกันทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21						
3.6 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี						
การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) การวางแผนเพื่อสรรหาและพัฒนาวัตกรรมและเทคโนโลยี 2) การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี						
1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดเตรียมและพัฒนาวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.6 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี(ต่อ)						
1.1 จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ และบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ (People Ware) ในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลโดยจัดทำเอกสารและฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารงานวิชาการในปัจจุบัน และในอนาคต						
1.2 พัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศ และการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ให้มีประสิทธิภาพ จัดเตรียมโปรแกรม Zoom Cloud Meeting) หรือโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) เพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีความทันสมัย และรองรับการประชุมวิชาการรูปแบบออนไลน์ทั้งในและนอกองค์กร						
1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากร สนับสนุน มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานทั้งรูปแบบเอกสารและรูปแบบสื่อออนไลน์						
2. D: Do การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ						
2.1 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสนับสนุน การบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการเรียนรู้ การบริหาร การนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล และ การบริหารงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบออนไลน์ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ						
2.2 นำการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) มาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ด้านสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีสารสนเทศ						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3.6 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี(ต่อ)						
3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล การบริหาร นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยนำผลประเมินความพึงพอใจ ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อาจารย์วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไป วางแผนปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การบริหารงานวิชาการ						
3.1 ปรับระบบเทคโนโลยีให้สามารถตอบสนอง การปฏิบัติงานโดยพัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มี ประสิทธิภาพ พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการสืบค้น เพื่อความ สะดวกในการบริหารงานวิชาการ						
3.2 การควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษา และ การซ่อมแซมระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง เพื่อสนับสนุน การใช้งานอย่างคุ้มค่าคุ้มทุนสูงสุด						
4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยวิเคราะห์จากผลประเมิน ความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อาจารย์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และนักศึกษาเพื่อจัดหาและ พัฒนาศักยภาพนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป						
4.1 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output)						
ผลผลิต คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21						
4.1 ด้านความรู้ ความสามารถ หมายถึง ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานทางการพยาบาล และการสืบค้น รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบบริการสุขภาพ สามารถวิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น ใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล สื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล						
4.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มใจด้วยท่าทีเป็นกัลยาณมิตร ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวเคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการพยาบาล หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วยความเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ และประชาคมโลก						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) (ต่อ)						
<p>4.3 ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ หมายถึง ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาล และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ ตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันเวลาที่ และบันทึกทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมาย และเป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการพยาบาลอย่างต่อเนื่องและใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต</p>						
ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์(Outcome)						
<p>ผลลัพธ์ คือพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ที่มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability)</p>						
<p>ทักษะศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs หมายถึง การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) ส่วน 7Cs หมายถึง ทักษะ ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) 4) ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) การสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) 6) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และ 7) อาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)</p>						

รายการตรวจสอบ	ระดับ ความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) (ต่อ)						
ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คือ ผลการสอบผ่านความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์จำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ 1) วิชาการผดุงครรภ์ 2) วิชาการพยาบาลมารดาและทารก 3) วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 4) วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 5) วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ 6) วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ 7) วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และ 8) วิชากฎหมาย ว่าด้วย วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์						
ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล คือ ผลการสรุปจำนวนของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และการเป็นผู้ประกอบการ						
ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล คือ ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ						
ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)						
ผลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก						

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูล พร้อมทั้งทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี () 31-40 ปี
() 41-50 ปี () 51-60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ทำงานในการดำรงตำแหน่งหน้าที่ของท่านในปัจจุบัน

- () น้อยกว่า 5 ปี () 6-10 ปี
() 11-15 ปี () 15 ปี ขึ้นไป

5. ตำแหน่งบริหาร

- () ผู้อำนวยการวิทยาลัย () รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ
() หัวหน้าภาควิชา () อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

1. ประเด็นพิจารณาการตอบแบบประเมิน 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ไปใช้ หมายถึง สอบถามความเป็นไปได้ว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ได้มากน้อยเพียงใด

ประเด็นที่ 2 ความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ไปใช้ หมายถึง สอบถามความเป็นประโยชน์ว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงาน วิชาการ วิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ได้มากน้อยเพียงใด

ความหมายของระดับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ไปใช้

5 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ในการสอบถามครั้งนี้ เป็นการพิจารณาแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ให้เพื่อประกอบการตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สำหรับการตอบแบบสอบถาม

กำหนดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

**เพื่อพิจารณาร่าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก**

วันศุกร์ ที่ 10 ธันวาคม 2564 เวลา 09.00 น. – 12.00 น.

ผู้วิจัย นางวราภรณ์ ศรีจันทร์पाल

ผู้ดำเนินรายการ รศ.ดร.รักยิต สุทธิพงษ์

อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เวลา

08.00–08.30น. – ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยจัดเตรียมและทดสอบระบบ Zoom Meeting

08.31–09.00น. – ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าระบบ Zoom Meeting

09.01–09.30 น. – ผู้ดำเนินรายการ แนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ

– ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาวิจัยและนำเสนอร่างรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล
ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

09.31–11.30 น. – ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอตามประเด็นการสนทนากลุ่ม
(Focus Group Discussion)

11.31–12.00 น. – สรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก ญ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

นางวราภรณ์ศรีจันทร์पाल
นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

คู่มือการใช้รูปแบบ <https://bit.ly/3fWbrWN>

คำนำ

คู่มือการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการนำรูปแบบบริหารงานวิชาการไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการหลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ และส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้าใจและนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการไปประยุกต์ใช้ในบริบทของตนเอง สำหรับวิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแก่ผู้บริหารงานวิชาการ และผู้สนใจเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

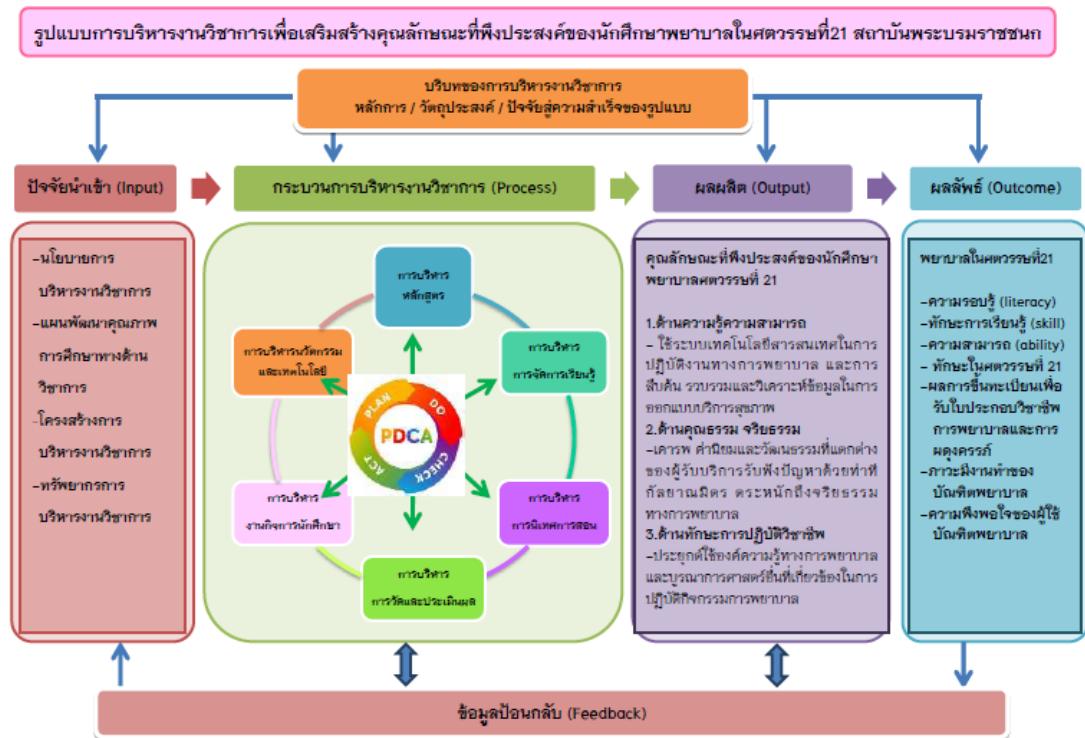
นางวราภรณ์ ศรีจันทร์पाल

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ	5
ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input)	8
ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process)	14
ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output)	25
ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome)	26
ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)	29

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) คือ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การบริหารนิเทศการสอน 4) การบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) การบริหารงานกิจการนักศึกษาและ 6) การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) คือ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ คือ พยาบาลในศตวรรษที่ 21 ความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) ความสามารถ (Ability) ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ทักษะศตวรรษที่ 21 ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล และส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2

กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของการบริหารงานวิชาการ/หลักการ/วัตถุประสงค์/ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บริบทของการบริหารงานวิชาการ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของการบริหารงานวิชาการภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ฝ่ายสนับสนุน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการบริหารงาน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก สภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรการบริหาร

2. หลักการของรูปแบบ เป็นหลักการเกี่ยวกับการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA การบริหารทางการอุดมศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม และทฤษฎีระบบ โดยนำไปบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

4. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และ 2) องค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

4.1 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพล และจูงใจบุคคลอื่นให้สามารถนำมาซึ่งความสำเร็จและประสิทธิภาพขององค์กร ดังนี้

4.1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ มีศักยภาพในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ และมีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา

4.1.2 ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลดังรายละเอียด ต่อไปนี้ (สุกัญญา แซ่ม้า, 2561)

1) การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic Improvement) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กรโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

4.2 องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในองค์กรได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่และอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันสร้างผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ โดยองค์กรสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนได้คิดใหม่ ได้ทำงานร่วมกัน และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันสร้างองค์ความรู้ให้เป็นเอกลักษณ์ให้องค์กร โดย Senge (1990) ได้นำแนวคิดของการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปที่การเสริมสร้างวินัย 5 ประการ “The Fifth Discipline” ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นแห่งตน (Personal Mastery) 2) รูปแบบความคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Models) 3) การสร้างและสานวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) 4) การเรียนรู้ของทีมร่วมกัน (Team Learning) และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) ดังรายละเอียด ต่อไปนี้ Peter Senge (1991 อ้างอิงใน ยूरพร คุุฑะรัตน์, 2552)

4.2.1 การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) เป็นการมองภาพและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยรวม แทนการมองที่เฉพาะภาพหรือการมองที่ละฉาก ซึ่งจะช่วยให้

สามารถมองเห็นเหตุการณ์ที่ซับซ้อนได้ชัดเจนขึ้น และนำไปสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.2 ความสามารถของบุคคล (Personal Mastery) เป็นระดับความสามารถเฉพาะคนที่นอกเหนือจากทักษะ (Skill) และความสามารถ (Competence) การมีวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนและต่อเนื่องรวมทั้งการพัฒนาความอดทนและมองเห็นหรือเข้าใจในสิ่งที่เป็นอย่างแท้จริง ผู้ที่มีระดับความสามารถของบุคคลสูงจะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.2.3 รูปแบบทางความคิด (Mental Models) เป็นความคิดอ่านที่ฝังแน่นและมีอิทธิพลต่อความเข้าใจและการกระทำ คนสองคนที่มีรูปแบบทางความคิดที่แตกต่างกันจะมองเหตุการณ์เดียวกันในลักษณะที่แตกต่างกันเนื่องจากการมองรายละเอียดที่ไม่เหมือนกัน การพัฒนาความสามารถขององค์การให้สอดคล้องกับรูปแบบทางความคิดเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทักษะใหม่ และทำการปลุกฝังการคิดริเริ่มเพื่อนำทักษะเหล่านี้มาใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2.4 การแชร์หรือการแบ่งปันวิสัยทัศน์ (Shared Vision) มีรากเหง้ามาจากค่านิยม (Values) ความสนใจ (Interest) และความปรารถนา (Aspiration) ของแต่ละคน การแชร์วิสัยทัศน์เป็นทักษะในการเปิดเผยและพูดคุยเกี่ยวกับภาพในอนาคต เป็นแรงที่ขับเคลื่อนมาจากใจเป็นวิสัยทัศน์ที่หลากหลาย ๆ คน ยึดมั่นอย่างจริงจังที่จะปฏิบัติตามเพราะมีจุดเริ่มมาจากวิสัยทัศน์ของตนเอง โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบทั้งหมดร่วมกัน ไม่เพียงแต่เฉพาะในส่วนของตัวเองเท่านั้น

4.2.5 การเรียนรู้ของทีม (Team Learning) เป็นกระบวนการพัฒนาและปรับให้ดำเนินไปในแนวทางเดียวกันของทีมเพื่อสร้างสิ่งที่สมาชิกในทีมต้องการ โดยมีรากฐานมาจากการแชร์วิสัยทัศน์ และความสามารถของบุคคล

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ 2) นโยบายการบริหารงานวิชาการ 3) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ และ 4) ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการที่มีผู้แทนจากกลุ่มงานต่าง ๆ มีการแบ่งการปฏิบัติงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่มโดยมีระบบและกลไกเป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดความรับผิดชอบของกลุ่มงานต่าง ๆ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจนและมีการมอบอำนาจการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่หัวหน้ากลุ่มงานต่าง ๆ

คณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย ดังนี้

1. ผู้อำนวยการวิทยาลัย	ประธานที่ปรึกษา
2. รองผู้อำนวยการวิชาการ	ประธานกรรมการ
3. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลชุมชนและจิตเวช	กรรมการ
4. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์	กรรมการ
5. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลเด็กและบริหารการพยาบาล	กรรมการ
6. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กรรมการ
7. หัวหน้างานพัฒนานักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	กรรมการ
8. หัวหน้างานบริการนักศึกษาและศิษย์เก่า	กรรมการ
9. หัวหน้างานวัดและประเมินผล	กรรมการ
10. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน	กรรมการ
11. หัวหน้างานหลักสูตรและการเรียนการสอน	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

1. พิจารณาแผนการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก
 2. กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและนโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก และวิทยาลัย
 3. พิจารณาภาระงานของอาจารย์ให้เป็นไปตามพันธกิจของวิทยาลัยและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา
 4. นิเทศและติดตามการสอนของคณาจารย์ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งในและนอกสถาบัน
 5. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะทางวิชาการแก่คณาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล
 6. กำกับ ดูแล และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพทางการศึกษา
2. นโยบายการบริหารงานวิชาการ เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการสำหรับการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารนวัตกรรมการและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองและเหมาะสมกับบริบทของสังคมระบบสุขภาพ และสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศ

2.2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมทักษะดิจิทัล และการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ รวมทั้งนำฐานข้อมูลทางการพยาบาลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้

2.3 การพัฒนากระบวนการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนทั้งเชิงโครงสร้าง และกรอบระยะเวลา มีความเป็นกัลยาณมิตร เน้นการสะท้อนผลอย่างเป็นรูปธรรมที่รวดเร็ว เพื่อนำผลมาพัฒนาการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.4 การปรับระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยการจัดทดสอบวัดความรู้ทักษะปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลที่จำเป็น และทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ระบบการประเมินผลได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย และตอบสนองผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.5 การปรับโครงการงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นรูปแบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) และเพิ่มกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติวิชาชีพและทักษะศตวรรษที่ 21

2.6 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้วิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารการวัดและประเมินผล การบริหารการนิเทศการสอน และการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาผ่านระบบดิจิทัล

3. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการ เป็นแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานวิชาการ และมีระบบการตรวจสอบความสำเร็จและประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 แผนพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเน้นสมรรถนะ (Competence-Based Curriculum)

เป้าประสงค์

มีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานวิชาชีพ

แนวทางพัฒนา

1. พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ มุ่งเน้นความรู้ศาสตร์พยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ทักษะและสมรรถนะทางการพยาบาลที่เป็นเลิศ เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ วิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาลและเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21
2. พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และระบบเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. บริหารหลักสูตรโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถาบันการศึกษากำหนด

ตัวชี้วัด

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถาบันการศึกษากำหนด
2. มีการบริหารหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21
3. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและระบบเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. ภาควิชาหรือหน่วยงานพัฒนาหลักสูตร

3.2 แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าประสงค์

อาจารย์มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ทางภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลและสามารถปรับวิธีการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย

แนวทางพัฒนา

1. ส่งเสริม พัฒนาอาจารย์ จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และสามารถใช้ภาษาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เน้นการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาล และการประกอบธุรกิจด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ วิชาชีพพยาบาล และการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)
4. นำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
5. บริหารจัดการเรียนการสอนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ตัวชี้วัด

1. อาจารย์สามารถใช้ภาษา สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
2. มีการตรวจสอบและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
3. มีการนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
4. มีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5. ผลงานนวัตกรรมทางการพยาบาล

3.3 แผนพัฒนาการนิเทศการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) และเป็นกัลยาณมิตร

เป้าประสงค์

อาจารย์มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ

แนวทางพัฒนา

1. วางแผนการนิเทศการสอน โดยกำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และจัดเตรียมเครื่องมือ ที่จะนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศการสอนตลอดปีการศึกษา
2. ใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) สำหรับการบริหารการนิเทศการสอน โดยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร
3. ใช้การนิเทศและให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ ได้แก่ โปรแกรมซูม (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team)
4. บริหารการนิเทศการสอนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และนำผลการประเมินนิเทศการสอนมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการนิเทศการสอนร่วมกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือการนิเทศให้มีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
2. การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ภาควิชาเครือข่ายการนิเทศการสอน

3.4 แผนพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

เป้าประสงค์

อาจารย์มีสมรรถนะด้านการพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

แนวทางพัฒนา

1. ส่งเสริม พัฒนาอาจารย์ ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามสภาพจริง
2. มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ
3. บริหารการวัดและประเมินผลโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาในการวัดและประเมินผลครั้งต่อไป

ตัวชี้วัด

1. เครื่องมือการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามสภาพจริง
2. แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
3. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

3.5 แผนพัฒนานักศึกษาพยาบาลเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์

นักศึกษาพยาบาลมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ
ได้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

แนวทางพัฒนา

1. ส่งเสริม พัฒนา มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐาน
วิชาชีพ
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning)
ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อเน้นการศึกษาด้วยตนเอง
อย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาโครงการงานกิจการนักศึกษาเป็นรูปแบบโครงการเป็นฐาน (Project
Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา ภาวะผู้นำ การทำงาน
เป็นทีม และทักษะศตวรรษที่ 21
4. พัฒนากิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาลและสมรรถนะ
ระดับชั้น เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ
5. บริหารงานกิจการนักศึกษาด้วยวงจรคุณภาพ PDCA และนำผล
การประเมินผลโครงการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาในการวัดและ
ประเมินผลครั้งต่อไป

ตัวชี้วัด

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
2. การประเมินผลทักษะศตวรรษที่ 21
3. การประเมินผลทักษะปฏิบัติวิชาชีพ
4. ผลการประเมินโครงการงานกิจการศึกษารูปแบบโครงการเป็นฐาน

3.6 แผนพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ

เป้าประสงค์

การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารงานวิชาการผ่าน
ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

แนวทางพัฒนา

1. จัดโครงสร้างพื้นฐานด้าน ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ (People Ware) เพื่อรองรับการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันและในอนาคต
2. พัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ และจัดเตรียมห้องเรียน Google Classroom เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
3. จัดเตรียมโปรแกรม Zoom (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีความทันสมัยและรองรับการประชุมวิชาการรูปแบบออนไลน์ทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา
4. พัฒนาระบบสารสนเทศ และระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน มีความเชี่ยวชาญ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ทั้งรูปแบบเอกสารและรูปแบบสื่อออนไลน์

ตัวชี้วัด

1. ผลงานนวัตกรรมทางการศึกษา
2. ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้น
3. ผลการประเมินสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์และนักศึกษา
4. ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนพยาบาลในศตวรรษที่ 21
 - 4.1 บุคลากร หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติตรงกับตำแหน่งหน้าที่การงานที่กำหนดไว้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมพัฒนาให้บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - 4.2 งบประมาณ หมายถึง การสรรหาเงินเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามกำหนดเวลา และควบคุมการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

4.3 วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง การสรรหาเครื่องมือสำหรับปฏิบัติงาน มีจำนวนพอเพียง มีประสิทธิภาพ และมีการควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษา และการซ่อมแซม เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรให้เกิดผลสำเร็จอย่างสูงสุด

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล 5) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา และ 6) ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

กระบวนการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan: P) คือ การดำเนินงานเพื่อจัดเตรียมวางแผนงาน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 2) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) คือ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ 3) การตรวจสอบ (Check: C) คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์เพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ได้แก่ การวัดประเมินผล และการนิเทศ และ 4) การปรับปรุง (Act: A) คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร 2) ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินผลหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยกระบวนการวิจัย

1. P: Plan การวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาทั้งด้านทักษะ สมรรถนะ ความรู้ โดยการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เน้นการคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบสุขภาพ และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้แก่ อาจารย์ ผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต และชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ดังต่อไปนี้

1.2.1 มีความรู้และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานและสืบค้นข้อมูลทางการพยาบาล

1.2.2 มีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการออกแบบบริการสุขภาพแก่ผู้รับบริการ

1.2.3 มีความรู้และสามารถใช้สารสนเทศทางการพยาบาลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการพยาบาลแก่ผู้รับบริการ

1.2.4 นำทฤษฎีทางการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.5 นำแนวคิดศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการและนำไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม

1.2.6 มีทักษะปฏิบัติพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

1.2.7 รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวและเก็บรักษาความลับของผู้รับบริการอยู่เสมอ

1.2.8 เคารพและยอมรับความคิดเห็นความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้รับบริการ

1.2.9 ตระหนักถึงหลักจริยธรรมและไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์

1.3 กำหนดสาระของหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ดังนี้

1.3.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปกำหนดเนื้อหา ดังนี้

1) การบริหารจัดการเศรษฐกิจโลกทั้งด้านการค้า การลงทุน การเงิน และสังคมเพื่อการจัดระเบียบใหม่ของโลก

2) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและมีความรุนแรง

3) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา

4) การก่อการร้ายสากลซึ่งเป็นภัยคุกคามทั่วโลก

5) การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) คือ การอ่านสื่อให้รู้เท่าทันเพื่อพัฒนาทักษะในการเข้าถึงสื่อ การวิเคราะห์สื่อ การประเมินค่าและเข้าใจผลกระทบของสื่อ และสามารถใช้อสื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

6) การส่งเสริมคนดี คนเก่ง มีวินัย มีจิตสาธารณะ และส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

1.3.2 หมวดวิชาเฉพาะ กำหนดเนื้อหา ดังนี้

- 1) โรคอุบัติใหม่หรือโรคอุบัติซ้ำ
- 2) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์
- 3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์

1.3.3 หมวดวิชาเลือกเสรี กำหนดเนื้อหา ดังนี้

1) การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีทางเลือกการประกอบอาชีพที่หลากหลายภายใต้มาตรฐานวิชาชีพ

1.4 กำหนดกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Learning: e-learning) คือ รูปแบบการศึกษาทางไกลโดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning) และให้ผู้เรียนใฝ่รู้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และสมรรถนะด้านดิจิทัลในการศึกษา และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและเน้นการบูรณาการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น บูรณาการแบบโครงการ เป็นต้น โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของความต่อเนื่องของด้านเวลาและเนื้อหาของตัวหลักสูตรจากระดับหนึ่งไปยังอีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้นไป การจัดช่วงลำดับของตัวหลักสูตรจากสิ่งที่มีความง่ายไปสู่สิ่งที่มีความยาก และการบูรณาการของตัวหลักสูตรจากหัวข้อเนื้อหาหนึ่งไปยังอีกหัวข้อเนื้อหาหนึ่งของรายวิชาหรือจากรายวิชาอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน และมีการเชื่อมโยงตามสมรรถนะระดับชั้นปี

1.4.1 หมวดวิชาทั่วไป จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (digital literacy) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long learning)

1.4.2 หมวดวิชาเฉพาะจัดการเรียนการสอนแบบสหสาขาวิชาชีพ (Inter-professional Education) และมีการบูรณาการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานจริงในแหล่งฝึก ที่เน้นการเชื่อมโยงและพัฒนาทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์และการทำงานหลายรูปแบบ (Work-education Experiences) เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่ระบบการทำงาน

1.4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี เช่น วิชาแนวคิดแผนไทย วิชาพืชสมุนไพร เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดในอนาคตเพื่อประกอบอาชีพธุรกิจ ด้านสุขภาพ

1.5 กำหนดการประเมินผล โดยพัฒนาการการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้วิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งจากการสังเกตการแสดงผลงาน (Portfolio) และเน้นการแสดงออกของทักษะ ได้แก่ กระบวนการคิดการเชื่อมโยง การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2. Do: D การดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การวางแผนและเตรียมความพร้อม การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการเรียนรู้

2.1 การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยจัดทำคู่มือการจัดการศึกษา และจัดประชุมอาจารย์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร แนวทางการจัดการศึกษา มอบหมายรายวิชาแก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบ และติดประกาศแผนการศึกษาและปฏิทินการศึกษา

2.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเป็นผู้ดำเนินการวิพากษ์ความเหมาะสมของวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การกำหนดอาจารย์ผู้สอน วิธีการวัดและประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการออกแบบการจัดการเรียนรู้

2.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการแปลงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติ ตามที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา โดยการจัดทำแผนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ มี 2 ประเภท คือ จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาที่สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้องค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ต้องมีความสัมพันธ์กัน

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล โดยคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ดำเนินการติดตาม กำกับดูแล ทิศทางของการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาอุปสรรค และนำข้อมูล มาวิเคราะห์ เพื่อประเมินผลความสำเร็จของหลักสูตร

3.1 ดำเนินการการทวนสอบรายวิชาอย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอน ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของระบบและกลไกของการบริหารหลักสูตร

3.2 ดำเนินการประเมินผลหลักสูตร โดยนำข้อมูลการประเมินผลจากผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิตใหม่มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ สภาพแวดล้อมและทิศทางในอนาคตของหลักสูตร เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทาง สังคม และสอดคล้องความต้องการของสังคม และระบบสุขภาพ

4.1 การวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยนำปัญหาที่พบในการบริหารหลักสูตร และข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการแก้ไข ปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และ นำไปพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และตรงกับ ความต้องการของสังคม และระบบสุขภาพ

การบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นการทำงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหาร วิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) การจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเน้นเทคนิคการสอนเชิงรุก 3) ตรวจสอบและประเมินผล การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการวิจัย

1. P: Plan การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน การจัดเตรียมผู้เรียน และการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

1.1 จัดอบรมอาจารย์ด้านจัดการเรียนรู้ด้วยภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาสื่อการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของผู้บริหารและครูในการเรียนรู้ ร่วมกัน ที่เน้นปฏิสัมพันธ์และการเป็นผู้นำร่วมกัน ซึ่งเริ่มจากการเห็นคุณค่า วิสัยทัศน์

การเรียนรู้ และการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การเปลี่ยนแปลง คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก การเรียนรู้ของครู เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ (ชวลิต ชุกก่าแพง, 2565)

กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1) การมีเป้าหมายร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการให้ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมทบทวนและกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายร่วมกันที่พัฒนาด้านการเรียนรู้

2) การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเป้าหมายขององค์กร โดยนำประสบการณ์และความรู้จากการปฏิบัติหรือความรู้ที่ฝังอยู่จากการทำงานของครูแต่ละคน (Tacit Knowledge) ถ่ายทอดและบูรณาการร่วมกันทั้งองค์กรและนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และถ้าการแก้ปัญหาในบางเรื่องที่ยังไม่สามารถคลี่คลายอุปสรรคเหล่านั้นได้จำเป็นต้องอาศัย ผู้ชี้แนะ (Coach) ที่เป็นไปตามความต้องการของครู โดยการชี้แนะนั้นก็ต้องสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง

3) ทบทวนผลการปฏิบัติที่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อได้ร่วมทบทวนวิธีที่จะปฏิบัติร่วมกันก่อนไปสอนจริง (Before Action Review: BAR) ในวง PLC แล้ว ต้องนำผลปฏิบัติเหล่านั้นมาทบทวนถึงผลที่เกิดขึ้น สิ่งที่ได้เห็นและเรียนรู้อะไร หรืออาจเรียกกิจกรรมนี้ว่า การทบทวนหลังจากได้ปฏิบัติ (After Action Review: AAR) โดยในวง AAR จะเป็นวงที่ทบทวนการปฏิบัติ โดยบอกเล่าถึงสิ่งที่ทำ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ ส่วนเพื่อนครูท่านอื่นก็จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสิ่งที่เห็น และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเพื่อนครูวงนี้จึงเป็นวงที่ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้วยบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ

4) ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เมื่อมีเป้าหมายร่วมกัน การไว้เนื้อเชื่อใจต่อกัน การมีสัมพันธภาพที่ดีในวงสนทนา และการสังเกตการณ์สอนของเพื่อนครู การนำสื่อมาอธิบายในวง PLC การสร้างแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จ การสร้างความมั่นใจจากสิ่งที่ปฏิบัตินำไปสู่ทฤษฎี หรือการสร้างเครือข่ายกับครูต่างโรงเรียนที่มีเป้าหมายเดียวกัน

5) การเผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย เมื่อกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้มีความสำเร็จ ต้องนำเสนอต่อสาธารณชน ได้แก่ การเปิดให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาและแลกเปลี่ยนร่วมกัน การสร้างคู่คิดของชุมชน (Community Buddy)

1.2 จัดเตรียมผู้เรียนโดยอาจารย์ดำเนินการปฐมนิเทศในรายวิชาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน ให้มีความเข้าใจ เห็นคุณค่า และมีทักษะในการจัดการความคิดของตนเอง ตระหนักรู้เห็นคุณค่าผู้อื่นและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในการเรียนรู้

1.3 จัดเตรียมระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนแบบ e-learning ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น จัดเตรียมห้องเรียน Google Classroom ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีประสิทธิภาพ และจัดเตรียมแหล่งฝึกสำหรับรายวิชาภาคปฏิบัติ

2. D: Do การดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งรูปแบบออนไลน์ (Online) และการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Onsite) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

2.1 จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning: SBL) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning: RBL) การจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การแก้ไขปัญหา และการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม และจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาหมวดทั่วไป และเน้นการเขียนภาษาอังกฤษในรายวิชาชีพพยาบาล เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

2.2 จัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ ในห้องเรียน Google Classroom และมอบหมายงานนอกห้องเรียนเพื่อสืบค้นความรู้จากฐานข้อมูล เพื่อส่งเสริมทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล

2.3 จัดการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning) และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยนำเอาผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนา การจัดการเรียนรู้ต่อไป

3.1 ประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อประเมินผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการสอน การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับปัญหาและเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม

4.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลจากการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

4.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

การบริหารการนิเทศการสอนเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศโดยนำข้อมูลปัญหาการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ กำหนด วิธีการนิเทศ ผู้นิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) แบบเป็นกัลยาณมิตร และรูปแบบออนไลน์ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศการสอน และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการสอนโดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

1. P: Plan การวางแผนการนิเทศการสอน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน กำหนดผู้นิเทศ วิธีการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศ

1.1 สสำรวจสภาพปัญหา เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาการจัดการเรียนการสอน มาวิเคราะห์ข้อมูลจัดหมวดหมู่ และลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

1.2 กำหนดผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และจัดทำปฏิทินการนิเทศทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดปีการศึกษา

2. D: Do การดำเนินการนิเทศการสอน ตามปฏิทินการนิเทศ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) และการนิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์

2.1 นิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายความรู้ 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) จัดเก็บความรู้ และ 4) ประยุกต์ใช้ความรู้แบบบรรยากาศกัลยาณมิตร

การนิเทศโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เป็นการประชุมร่วมกันของอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมควรจัดเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 6-10 คน เพื่อให้ทุกคนได้ร่วม

เสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ (จิตติมาวรรณศรี, 2557)

1. กำหนดเป้าหมายความรู้ โดยอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องร่วมกัน กำหนดเป้าหมายหรือประเด็นในการเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ในการทำกิจกรรม KM เช่น ความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ซึ่งประเด็นของเรื่องดังกล่าวสมาชิกทุกคน จะต้องเล่าถึงประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดีของตนที่เคยปฏิบัติมา ให้สมาชิกคนอื่นได้รู้ โดยผู้ นิเทศจดบันทึกประเด็นความรู้ที่สำคัญจากสมาชิกแต่ละคน

2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมจะเล่า ความสำเร็จในขั้นตอนที่ 1 โดยสมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องสั้นๆ ประมาณ 3-5 นาที จนครบทุก คน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีของเพื่อนอาจารย์คนอื่น และผู้นิเทศจดบันทึกแนวทาง และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกแต่ละคน

3. จัดเก็บความรู้ โดยหลังจากเล่าเรื่องอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน ช่วยกันวิเคราะห์ สกัดความรู้จากเรื่องเล่าของสมาชิกแต่ละคน อาจเป็นแนวทางหรือปัจจัยแห่ง ความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นๆ เพื่อรวบรวมและบันทึกจัดเป็นความรู้ของสถานศึกษา สำหรับอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้นำไปใช้

4. ประยุกต์ใช้ความรู้ โดยนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนหรือ ประสบการณ์ที่ดีจากเพื่อนอาจารย์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ตนเอง รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้มา ฟังไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา และเกิดความรู้ใหม่ที่ อาจารย์จะได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแลกเปลี่ยนให้เพื่อนอาจารย์ได้รับฟังและเรียนรู้ในการจัดการ ความรู้ในประเด็นนี้ครั้งต่อไป

2.2 นิเทศและให้คำปรึกษารูปแบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรมซูม (Zoom Cloud Meeting) และโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) แบบบรรยากาศกัลยาณมิตร

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลวัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผล ของการนิเทศการสอน

3.1 ชี้แจงผลการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาใน การจัดการเรียนการสอนโดยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร และติดตาม กำกับดูแล ส่งเสริมการ นิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

3.2 สรุปปัญหาและอุปสรรคระหว่างการดำเนินการนิเทศและผลความพึงพอใจ ของผู้ถูกนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพ

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ การสอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนากระบวนการ นิเทศการสอน

4.1 สร้างภาคีเครือข่ายการนิเทศการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

การบริหารการวัดและประเมินผลเป็นการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ บริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการประเมินผลตามสภาพจริง โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน 2) ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงตามวิธีการที่กำหนด 3) ตรวจสอบและประเมินผลของ วิธีการประเมินผลและเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงและ 4) พัฒนาและปรับปรุงการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง

1. P: Plan การวางแผนการประเมินผลตามสภาพจริง ใช้เครื่องมือการประเมินผล ที่หลากหลาย ทั้งการสังเกต การรวบรวมข้อมูลจากผลงาน และเน้นการแสดงผลซึ่งทักษะ

1.1 จัดอบรมอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลผลลัพธ์ การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่มีความเที่ยงและความตรงตามมาตรฐานการวัดและประเมินผล

1.2 ดำเนินการวิพากษ์ข้อสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

1.3 นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวัดและประเมินผลรูปแบบออนไลน์

2. D: Do การดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยกำหนดให้มีการ ประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

2.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ตามปฏิทินการศึกษา

2.2 ดำเนินการวัดและประเมินผลรูปแบบออนไลน์ ตามแนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผล

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล ของวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพ จริง และเครื่องมือการวัดประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

3.1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ โดยนำข้อสอบที่มีคุณภาพมาจัดทำเป็นคลัง ข้อสอบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการทดสอบหรือประเมินผลได้ด้วยตนเอง

3.2 ดำเนินการวิพากษ์เกรด เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการวัดประเมินผล และความสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แต่ละรายวิชา

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยวิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียน และผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อปรับปรุงวิธีการประเมินและเครื่องมือวัด ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชาและของหลักสูตรในครั้งต่อไป

การบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นการดำเนินงานบริหารงานกิจการนักศึกษา ในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนด้านทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาวางแผนจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษา 2) ดำเนินการตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดไว้ 3) ตรวจสอบและประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนานักศึกษา และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนานักศึกษาโดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนเพื่อจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.2 จัดเตรียมกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพ ตามสมรรถนะระดับชั้นปี เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาชีพ และการทำงานเป็นทีม

1.3 จัดทำคู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสามารถเข้าถึงระบบบริการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. D: Do การดำเนินการตามโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

2.1 ดำเนินการโครงการพัฒนานักศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาภาวะผู้นำ ทักษะการทำงานเป็นทีม และความเป็นประชาธิปไตย

2.2 ดำเนินการกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับวิชาชีพและตามสมรรถนะระดับชั้นปีให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและทักษะการทำงานเป็นทีม

2.3 ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระดับประเทศและนานาชาติ เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์ ทั้งในรูปแบบในสถานที่ (Onsite) และรูปแบบออนไลน์ (Online)

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผลโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลปัญหาและอุปสรรคมาวิเคราะห์และหาสาเหตุที่ทำให้โครงการไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การวางแผนโครงการพัฒนานักศึกษา

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา โดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินโครงการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงการนักศึกษาครั้งต่อไป

4.1 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารงานกิจการศึกษาร่วมกันทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นกรดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนเพื่อสรรหาและพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยี 2) การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ 3) ตรวจสอบและประเมินผลการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 4) พัฒนาและปรับปรุงการนวัตกรรมการและเทคโนโลยี

1. P: Plan การวางแผนเพื่อจัดเตรียมและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ

1.1 จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง และบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ (People Ware) ในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล โดยจัดทำเอกสารและฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันและในอนาคต

1.2 พัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศ และการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ให้มีประสิทธิภาพ จัดเตรียมโปรแกรม Zoom Cloud Meeting) หรือโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม (Microsoft Team) เพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้มีความทันสมัย และรองรับการประชุมวิชาการรูปแบบออนไลน์ทั้งในและนอกองค์กร

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ทั้งรูปแบบเอกสารและรูปแบบสื่อออนไลน์

2. D: Do การดำเนินการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อบริหารงานวิชาการ

2.1 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสนับสนุนการบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการเรียนรู้ การบริหารการนิเทศการสอน การบริหารการวัดและประเมินผล และการบริหารงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบออนไลน์ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

2.2 นำการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) มาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. C: Check การตรวจสอบและประเมินผล การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยนำผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการ

3.1 ปรับระบบเทคโนโลยีให้สามารถตอบสนองการปฏิบัติงานโดยพัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ พัฒนารฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น เพื่อความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ

3.2 การควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง เพื่อสนับสนุนการใช้งานอย่างคุ้มค่าคุ้มทุนสูงสุด

4. A: Action การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยวิเคราะห์จากผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และนักศึกษาเพื่อจัดหาและพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4.1 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ โดยผลผลิตได้มาจากผลตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาพยาบาลศาสตร์ของสถาบันพระบรมราชชนก สภากาพยาบาลมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทักษะศตวรรษที่ 21 และการศึกษาในชั้นตอน 1.1, 1.2 และ 1.3 ดังนี้

ผลผลิต เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 คือ ลักษณะประจำตัวของผู้เรียนที่สถาบันศึกษากำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการขององค์การวิชาชีพและของผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านความรู้ความสามารถ
- 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ
- 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ

ด้านความรู้ ความสามารถ หมายถึง ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานทางการพยาบาล และการสืบค้น รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบบริการสุขภาพ สามารถวิเคราะห์ตัวเลข และสถิติเบื้องต้น ใช้กระบวนการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล สื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล

ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มใจด้วยท่าทีเป็นกัลยาณมิตร ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวเคารพยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการพยาบาล หลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้วยความเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ และประชาคมโลก

ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ หมายถึง สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาล และบูรณาการศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นำข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ผลงานวิจัยและคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพตัดสินใจทางคลินิกในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันท่วงที สามารถบันทึกทางการพยาบาลเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน ทางกฎหมาย เป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านการพยาบาลอย่างต่อเนื่องและใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นผู้ประกอบการทางด้านสุขภาพ

ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตซึ่งเป็นผลในระยะยาวของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ที่มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability) ทักษะศตวรรษที่ 21 ผลการขึ้น

ทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาลและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล

พยาบาลในศตวรรษที่ 21 มีความรอบรู้ (Literacy) ทักษะการเรียนรู้ (Skill) และความสามารถ (Ability)

ความรอบรู้ (Literacy) คือ ความตระหนักรู้ถึงความรู้ ความเข้าใจ การประเมิน การจัดการอย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการประเมินอย่างเหมาะสม

ทักษะการเรียนรู้ (Skill) คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้วิธีการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งด้วยตนเองหรือจากการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นจนเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ความสามารถ (Ability) คือ การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจนประสบผลสำเร็จตามขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบที่กำหนด

ทักษะศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs หมายถึง การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) ส่วน 7Cs หมายถึง ทักษะ ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) 4) ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) การสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) 6) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และ 7) อาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

ผลการขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หมายถึง ผลการสอบผ่านความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ 1) วิชาการผดุงครรภ์ 2) วิชาการพยาบาลมารดาและทารก 3) วิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 4) วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 5) วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ 6) วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ 7) วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และ 8) วิชากฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ภาวะมีงานทำของบัณฑิตพยาบาล คือ ผลการสรุปจำนวนของบัณฑิตพยาบาล ที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และการเป็นผู้ประกอบการ

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพยาบาล คือ ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 3) ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้ ความสามารถ ดังนี้

1. สามารถสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการด้วยภาษาพูด ภาษากาย และภาษาเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีความรู้และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานและมีเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นคว้าหาความรู้ทางการพยาบาล
3. มีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการออกแบบบริการสุขภาพแก่ผู้รับบริการ
4. มีความรู้และสามารถใช้สารสนเทศทางการพยาบาลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการพยาบาลแก่ผู้รับบริการ
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พยาบาลและสุขภาพสามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพสูงสุด
6. สามารถใช้ตัวเลข หรือสถิติในการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้รับบริการ
7. มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ การแพทย์และการพยาบาลในยุคดิจิทัล
8. สามารถใช้กระบวนการวิจัย และคิดค้นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติในการพยาบาลผู้ป่วยตามมาตรฐานวิชาชีพ

ด้านคุณธรรม จริยธรรมดังนี้

1. ไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว สิทธิ และเก็บรักษาความลับของผู้รับบริการ อยู่เสมอ
2. ให้เวลา รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ด้วยท่าที่เป็นกัลยาณมิตร
3. ให้ความเคารพ และยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้รับบริการ

4. นักศึกษามีความสุภาพ อ่อนน้อม มีเหตุผล และให้เกียรติแก่ผู้รับบริการอยู่เสมอ
5. นักศึกษามีความเคารพ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของสังคม และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ ภูมิภาค และประชาคมโลก
6. นักศึกษามีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานทั้งในและนอกองค์กร เพื่อพัฒนาวิชาชีพ พยาบาลและสังคมด้วยความเต็มใจ
7. ตระหนักถึงหลักจริยธรรมทางการแพทย์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในยุคดิจิทัลและไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้รับบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์
8. หลีกเลียงการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคคล หรือสถานที่ต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ดังนี้

1. สามารถให้การพยาบาลกับผู้รับบริการและครอบครัวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม
2. สามารถนำแนวคิดศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการและนำไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม
3. สามารถนำทฤษฎีทางการแพทย์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลแก่ผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สามารถเป็นผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาคุณภาพการพยาบาล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินผลลัพธ์ทางการแพทย์ และเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าในทีมบริการสุขภาพ
5. สามารถบันทึกทางการแพทย์เป็นลายลักษณ์อักษรได้อย่างถูกต้องและใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมายได้
6. สามารถเป็นนักค้นคว้าหาความรู้ด้านสุขภาพและการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเป็นพยาบาลมืออาชีพ และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต
7. สามารถคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้
8. สามารถตัดสินใจทางคลินิก ในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันที่ และให้การพยาบาลถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพและปลอดภัย
9. สามารถใช้ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์และจากผลงานวิจัย มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้

ส่วนที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นผลจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนกซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังองค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และส่วนที่ 3 ผลผลิต (Output)

ผลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วราภรณ์ ศรีจันทร์पाल
วัน เดือน ปี เกิด	23 สิงหาคม 2515
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. พ.ศ. 2541 ส.บ. (สาธารณสุขศาสตร์), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	105/5 ถนนแม่ต๋ายใน (ปากน้ำ) ตำบลแม่ต๋าย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ผลงานตีพิมพ์	วราภรณ์ ศรีจันทร์पाल, สมบัติ นพรัก, สันติ บุรณชาติ และน้ำฝน กันมา. (2564). สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก. วารสารวิจัยการพยาบาลและสุขภาพ, 22(3), 96-110. วราภรณ์ ศรีจันทร์पाल, สมบัติ นพรัก, สันติ บุรณชาติ และน้ำฝน กันมา. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). การพัฒนารูปแบบการบริหาร งานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พยาบาลในศตวรรษที่ 21 สถาบันพระบรมราชชนก. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(49).